

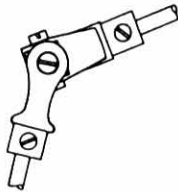
meccano-nieuws

Clubblad Meccano Gilde Nederland

Nº. 7.1
Voorjaar 1989

mg

VERENIGING VOOR METAAL-
CONSTRUCTIE MODELBOUW

Verschijnt 4 x per jaar
Redactie en advertenties:
P.E. Duyff, tel. 05908 - 18129
Klimop 11, 9301 PK, Roden

Bestuur:

Voorzitter:

L.M. Steenvoorden, tel. 079 - 164130

Postbus 7066, 2701 AB Zoetermeer

Secretaris:

Fr. Dijk, tel. 05945 - 15091

de Grouw 28, 9351 LP Leek

Penningmeester:

J.G. Kuyl, tel. 03465 - 64405

Mozartlaan 18, 3603 BH Maarssen

Redakteur:

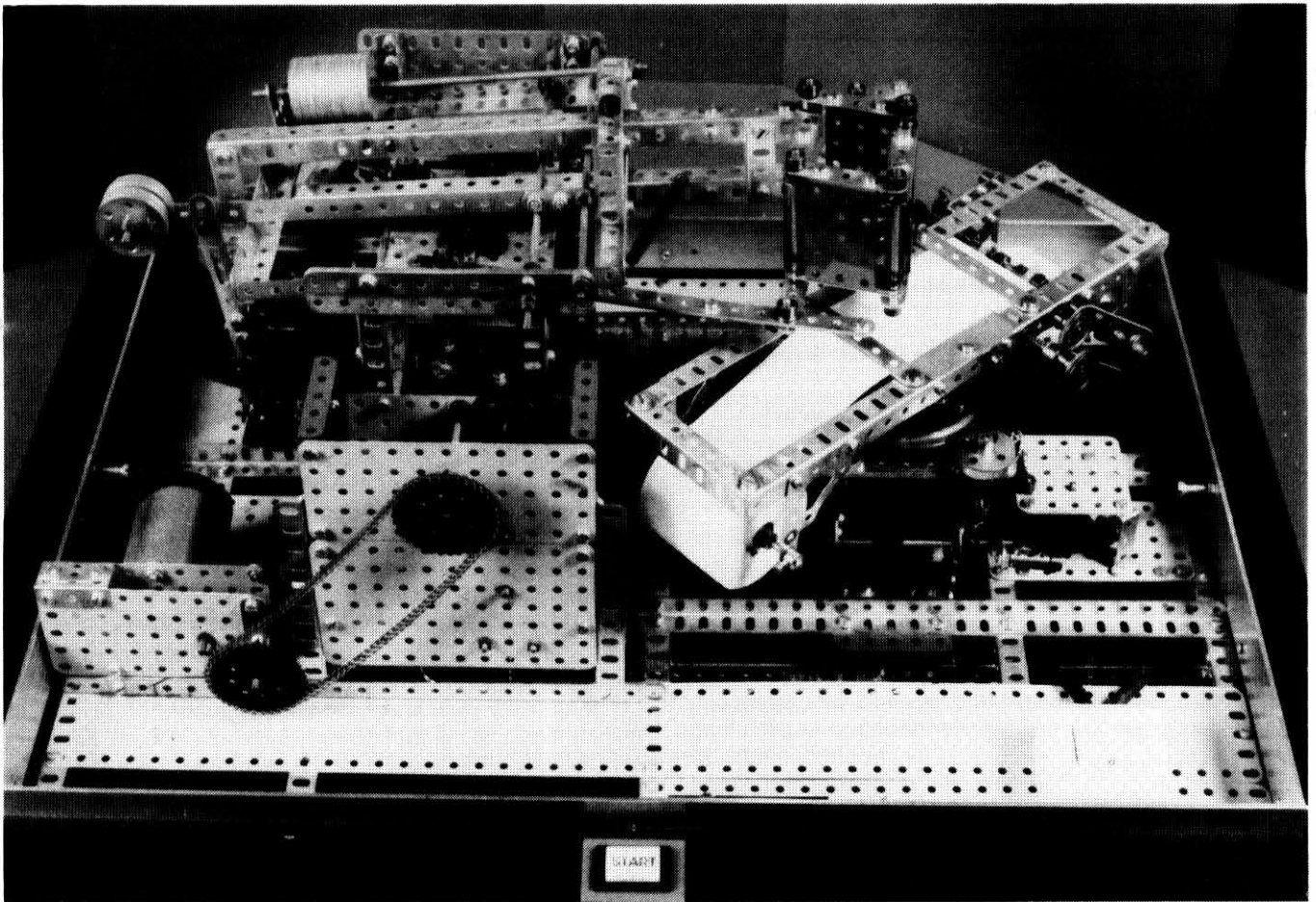
P. Duijff

Regionale activiteiten: A.B.M. Elshof, tel. 08340 - 35919

Pr. Alexanderstr. 104, 7009 AB Doetinchem

Documentatiecentrum: H.W.K. van der Woerd, tel. 020 - 451329, Meerhuysen 4, 1181 PC Amstelveen
Verenigingsjaar: 1 januari - 1 januari. Contributie f 30,- per jaar. Entreegeld f 5,-.

Betalingen uitsluitend op postbankrekening nr. 54.84.519 of AMRO bank, Maarssen,
rekening nr 42.35.36.680, beide t.n.v. Meccano Gilde, Maarssen.

De Super Meccanograaf van Dr. Ir. A.H. Boerdijk, die in het Evoluon al jaren het publiek in de ban houdt. Een bouwbeschrijving van dit fantastische model zal binnenkort in Meccano Nieuws verschijnen.

Van de redactie

De wisseling van redactie is nu ook formeel een feit. De heer Elema heeft zich terug getrokken als redaktielid hetgeen niet wil zeggen dat hij nu afwacht wat eens per kwartaal bij hem in de bus glijdt. Zeker niet. Zijn bijdrage in de vorm van fotoreportages, tips en bouwbeschrijvingen zijn vooralsnog onmisbaar. Van een andere redactie mag een andere aanpak worden verwacht. Nu is het onze uitdrukkelijke bedoeling dat alle leden zich in dit blad thuis voelen. Voor de één betekent dat een serie foto's, een modelbeschrijving of een fraai mechanisme. De ander vindt de tips, de agenda en de rubriek 'Vraag en aanbod' uiterst boeiend. Kortom, het blad zal altijd een mengsel blijven van technische kennis, informatie en wetenswaardigheden, berichten en vermaak. De inbreng van alle leden is daarbij van het grootste belang, maar wat zie je gebeuren? Per jaar sturen een klein aantal leden een artikel op, soms na enige aandrang van de redactie. Het aantal advertenties voor 'Vraag en aanbod' neemt bij een stijgend ledenaantal eerder af dan toe, terwijl de kooplust bij een landelijke bijeenkomst ongekend is. En tot slot loopt de aanmelding van activiteiten en exposities de laatste tijd wat stroef. Je zou bijna denken dat het ledenaantal rondom de 50 ligt, in plaats van 500. Bij dit nummer is een *enquête* gevoegd. Hierop kunt u aangeven welke bestaande rubrieken u (niet) leuk of (on)nuttig vindt. Vanuit de redactie denken we over het invoeren van nieuwe rubrieken, zoals een 'Vraag en antwoord' rubriek, een Meccano-puzzle, interviews met Gildeleden enzovoort. Uw eigen suggesties zijn vanzelfsprekend zeer welkom. Wat de uitslag van de enquête zal worden, is nu nog niet te voorspellen, maar we houden u op de hoogte. Zeker is dat u niet hoeft te denken, dat uw bijdrage "niet goed genoeg" zal zijn. En mochten er problemen zijn om uw model, mechanisme, tip, of wat dan ook te beschrijven, dan zijn wij altijd bereid hulp te bieden. Postzakken vol tegemoet ziende groeten wij.....

de redactie.

Dankwoord

"Uw oude redacteur is zeer verguld met de lof die hem is toegezwaard. Hij is erg trots op het M.G.N. 'Grootkruis' en het erelidmaatschap. Verder werd er thuis een schitterend boeket voor mijn vrouw bezorgd! Voor alles onze welgemeende dank".

H.M. Elema.

**Gaarne uw kopij voor Meccano Nieuws 7.2
inzenden voor 1 mei!**

Van het bestuur

Van de voorzitter

Onlangs ontving u een schrijven van ons lid Jos van GemertSmits betreffende een Märklin-Metall aanbieding. Omdat deze aanbieding abusievelijk verzonden was in een enveloppe met het MGN-embleem wekte hij bij velen de indruk dat het initiatief van het Meccano Gilde zou zijn uitgegaan. Wij willen hier gaarne benadrukken dat deze aanbieding een persoonlijk initiatief is van Jos van Gemert-Smits. Elders in het blad vindt u een rectificatie die door hem is opgesteld.

Groot nieuws komt deze keer uit Ede. De grote Meccano-manifestatie in de Reehorst te Ede is definitief vastgesteld: 22 juli tot en met 12 augustus! De tentoonstelling zal worden gehouden in dezelfde zaal als in 1986. Dat betekent dat zo'n 30 exposanten hun bouwwerken kunnen tonen. Zij die aan deze

topper willen meewerken kunnen rechtstreeks met mij contact opnemen.

L.M. Steenvoorden

Van de penningmeester

Ons jongste lid

Het streven van uw bestuur om ook jongere leden aan te trekken begint vruchten af te werpen. Onlangs mochten wij als nieuw lid verwelkomen Sara Sabelis, drie jaar oud en volgens haar moeder technisch geïnteresseerd; heel hartelijk welkom Sara en moeder in de gelederen van het Gilde waar jongeren en dames toch nog wat ondervertegenwoordigd zijn.

Mec Mac wetenswaardigheden of de opbouw van het Meccano-adresbestand en uw reactie daarop!!

Na plaatsing van de Macintosh Meccano Gilde Nederland computer bij uw penningmeester is hij eerst doende geweest de "Mec Mac" een beetje te leren kennen. De mededelingen van uw penningmeester in het vorige nummer van M.N. en in het onderhavige zijn door middel van het tekstverwerkingsprogramma en een wisseldiskette met de redactie van M.N. in de kolommen van ons prachtige clubblad terecht gekomen.

Van de heer Schurink mocht uw penningmeester zijn Calais-adresbestand ontvangen, veel dank voor het werk Jan (en Ralph). De verzending van de acceptgirokaarten is hieraan toegevoegd, d.w.z. het ontstaan van de contributievordering is verwerkt. Thans is uw penningmeester bezig naar aanleiding van de ontvangen contributies de vordering af te boeken en uw giro- en banknummers aan het adresbestand toe te voegen, de gegevens te controleren met de bestaande gegevens en deze af te stemmen met de adresbestanden van redactie en secretaris. Kortom er ontstaat een "databaasje" met al uw gegevens gekoppeld met de debiteuren-administratie van het MGN.

Bij het volgende nummer - M.N. 7.2- zult u een uitdraai aantreffen met al uw gegevens, zoals deze zijn opgeslagen in de "Mec Mac". Wilt u deze controleren en geconstateerde fouten schriftelijk aan uw penningmeester melden; zijn adres is opgenomen op de titelpagina.

Naar het zich laat aanzien zal binnen afzienbare tijd het adresbestand bruikbaar zijn om een ledenlijst uit te draaien; voorzien is dat deze bij M.N. 7.03 wordt meegezonden. Uiteraard worden hier alleen die gegevens opgenomen die voor de onderlinge contacten van belang zijn. Dat wil zeggen dat alleen naam, adres, postcode, woonplaats en telefoonnummer worden vermeld. Niet op de ledenlijst worden opgenomen bank- en giro-nummers en zeker niet de gegevens omtrent contributiebetaling. Wil men het telefoonnummer niet op de ledenlijst, dan gelieve u dit aan te geven op de uitdraai.

In de nabije toekomst gaat de "Mec Mac" ook gebruikt worden voor plaketiketten voor M.N., direct mailing aan leden, de toezending van de contributie-acceptgirokaart e.d. Tevens ligt het in het voornemen de bewaking van de contributie-debiteuren geautomatiseerd te doen geschieden. Op dit moment vinden herinneringen en aanmaningen nog met de hand en de schrijfmachine plaats.

Jaarrekening 1988

Ook is het model van de jaarrekening, zoals het Gilde die hanteert, aangepast in de computer ingevoerd. Voor de jaarvergadering over verengingsjaar 1988 is, zoals u op 11 februari 1989 al hebt kunnen zien nu een Balans en een Staat van Baten en Lasten beschikbaar. Nu de vereniging nog steeds gestadig groeit lijkt een wat uitgebreidere verslaggeving nuttig.

Contributie 1988

Helaas heeft uw bestuur zich genoodzaakt gezien enkele leden door te halen wegens het na herhaalde aanmaning niet voldoen van de contributie over 1988.

Contributie 1989

De ontvangst van de contributie 1989 stemt tot grote voldoening. Op het moment dat deze tekst wordt vastgelegd - 24 januari 1989

- is al bijna 4/5 van de beoogde contributie-opbrengst 1989 binnen; snelle betalers hartelijk dank daarvoor. En aan de minder snellen onder ons zou ik willen vragen: "vergeet mij niet".

Oproep aan onze Belgische leden

Nu het aantal Belgische leden van ons Gilde zodanig groot is, dat regionale bijeenkomsten worden gehouden - wanneer komt de volgende? - lijkt bezinning op de contributiebetaling van onze Belgische vrienden wenselijk. Momenteel ontvang ik contributies per Eurocheque, postwissel, contant via bestuursleden en bevriende Gildeleden en op mijn privebank en -girorekening enz. Beste Belgische vrienden, wilt u uw penningmeester eens een suggestie doen wat voor de meesten uwer de eenvoudigste betaalwijze is. Eurocheques gaan gepaard met kosten, de postwissel kost ook een aantal franken om maar niet te spreken van de kosten van bancaire overboekingen. Een bankrekening luidend in Belgische franken of een rekening bij de regie der posteries behoort tot de mogelijkheden en ook kan worden gedacht aan een (hulp)penningmeester die alle Belgische contributies int. Graag uw reacties.

J.G. Kuijl

Van het M.G.N. documentatiecentrum

Ontvangen

-Van de heer Keck uit Purmerend ontving het documentatiecentrum een aantal Trix-handleidingen voor het M.G.N.-archief. Hartelijk dank!

Oproep

-Belangstellenden, actief of passief, in het Trix-bouwsysteem worden verzocht contact op te nemen met de coördinator van het M.G.N. documentatiecentrum.

-Leden met overtollige foto's van hun bouwwerken, knipsels uit kranten of tijdschriften worden verzocht deze te sturen naar het documentatiecentrum. Het M.G.N.-foto- en knipselboek heeft nog plaats

M.G.N. documentatiecentrum-uitgave no. III

-De reeds lang aangekondigde uitgave van de **Meccano-onderdelenlijst** is klaar. Deze bestaat uit: 1 frontblad, 22 bladen overzichtslijsten, 1 blad open voor aanvullingen, 5 bladen met vervallen onderdelen, 2 bladen met het overzicht van onderdelen, alles met kolommen om de eigen voorraad in te vullen; ook opgave van de huidige doos 10. Prijs compleet, franco thuis: f 6,00 (te betalen in postzegels: 8 x f 0,75).

Voor nadere inlichtingen over het M.G.N. documentatiecentrum in het algemeen en deze vier punten in het bijzonder kunt u contact opnemen met:

H.W.K. van der Woerd, Meerhuysen 4, 1181 PC Amstelveen, tel. 020-451329.

Ingezonden mededeling

Rectificatie

ingezonden door Uitgeverij GESTO, J. Oldenburglaan 10, 1861 JT Bergen (N.H.):

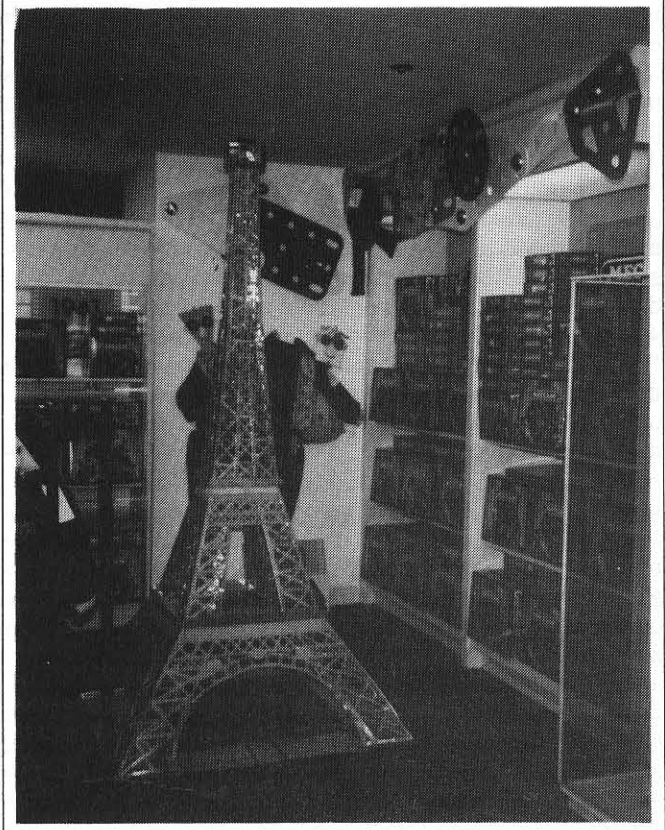
We betreuen het ten zeerste dat door een misverstand de berichten van Gesto-Import, waarin werd bekend gemaakt dat Gesto een deel van de import van Märklin Metall o.a. voor scholen en voor het M.G.N. heeft verkregen, zijn verstuurd in een enveloppe met het embleem van het M.G.N.. We hebben er niet bij stilgestaan dat daardoor ten onrechte de indruk kon worden gewekt, dat het M.G.N. iets met deze import van doen had. Uit de vele reacties is gebleken dat ook van de zijde van het bestuur onze zorg voor de import wordt gewaardeerd, maar dat neemt niet weg dat het te betreuen valt dat er door de wijze van verzenden verwarring ontstaan kan zijn. Wij bieden hiervoor onze welgemeende excuses aan. Onzerzijds zullen wij op korte

termijn een basisvoorraad aanleggen van onderdelen etc. en zo goed mogelijk rekening houden met de Märklin-wensen van alle leden van het M.G.N..

Jos van GemertSmits

Verrassend

New York, de wereldstad waar ogenschijnlijk geen plaats is voor nostalgie. Maar opeens, midden in de gigantische speelgoedzaak van F.A.O. Schwarz, is daar een complete Meccano afdeling!

En alles is daar te koop: dozen, onderdelen, motoren, truien, schriften, kortom Meccano van nu.

Peter Duyff.

Evenementen

Algemene ledenvergadering te Ede

door Peter Duyff.

Op zaterdag 11 februari vond de algemene ledenvergadering van het Meccano Gilde Nederland plaats in de Reehorst te Ede. Ruim voor het officiële aanvangstijdstip van 10 uur waren bijna alle beschikbare tafels al ingeruimd voor de ruil- en verkoophandel waardoor het opstellen van de modellen niet altijd naar wens kon verlopen. Daarover later in het verslag wat meer. De al eerder gesignaleerde trend van een groot aanbod van nieuwe Meccano uit Frankrijk en Argentinië tegenover een dalend aanbod van gebruikte Meccano was ook nu weer overduidelijk waarneembaar. Slechts een enkeling nam de moeite om gebruikt materiaal mee te brengen en moest dat bekopen met meewarige blikken! Gelet op de meegebrachte modellen zou moeten worden geconcludeerd dat bouwers alleen maar met nieuw materiaal werken, want alles zag er ongelooflijk mooi uit. Drie, vier jaar geleden was dat heel anders; veel tweede hands materiaal in dozen of los en modellen van gebruikte Meccano.

Nog voor half elf bleek dat ook dit jaar de zaal te klein was voor de ongeveer honderd aanwezigen, hun modellen en hun handel. Toen even voor 11 uur de voorzitter de vergadering opende stonden velen langs de kant en zelfs in de gang toe te kijken. De agenda werd bijgesteld in verband met de huldiging van de afscheid nemende redacteur H. Elema. De *jaarverslagen* van de secretaris en de redactie werden voorgelezen en akkoord bevonden. Ook het bijzonder duidelijke en met overtuiging uitgesproken jaarverslag van de penningmeester leverde geen bezwaar op. Bij de begroting werden wel enige, overigings positieve kanttekeningen geplaatst. Bij wijze van een éénjarig experiment is besloten tot de instelling van een *reisfonds*. Hieruit kunnen exposerende leden met geringe financiële mogelijkheden een vergoeding voor regionale bijeenkomsten krijgen van f 10,-. Vraagtekens werden even gezet bij de term 'exposerende' want het vervoeren van een model kan, ook los van de financiën, al problemen geven. Na een deels humoristische afweging van alle denkbare situaties rondom het reisfonds werd het voorstel met algemene stemmen aanvaard. Wel werd de suggestie meegegeven om het gezamenlijk reizen per auto te propageren. Een vast percentage van de senioren-contributie wordt voor dit fonds gereserveerd. Door spontane donaties is het bedrag nu al groter dan naar verwachting nodig zal zijn. De herverkiezing van secretaris Fr. Dijk was een kwestie van seconden en luid applaus. Daarna werd het functioneren van het *documentatiecentrum* door de heer van de Woerd toegelicht. Wegens ziekte kon hij enkele maanden niet alles afhandelen, maar nu draait alles weer naar wens. De wachttijden kunnen in verband met het vele spuurwerk uiteen lopen van drie dagen tot enkele weken. Geduld is ook bij het Gilde een goede zaak. Op voorstel van de leden is aan de penningmeester gevraagd een deel van het budget te reserveren voor aankopen van bijvoorbeeld Meccano Magazines voor het documentatiecentrum. Ook dit leverde geen problemen op. Om aan te geven wat dit centrum voor de leden kan betekenen zal in Meccano Nieuws regelmatig aandacht worden besteed aan alle activiteiten van dit waardevolle documentatiecentrum. Bij de rondvraag had de heer Jacobi twee suggesties. Op de eerste plaats achtte hij het gezien het ledenaantal en de gebruikelijke opkomst wenselijk naar een *grotere accommodatie* uit te wijken. Ten tweede stelde hij voor een *tafelcommissaris* aan te stellen die de tafels voor verkoop en expositie zou moeten beheren. Door van te voren een tafel te reserveren bij de tafelcommissaris zou ieder verzekerd kunnen zijn van ruimte voor zijn handel of model, ook al komt hij niet extra vroeg. Voor het ter beschikking stellen van een tafel voor verkoopdoeleinden zou dan een bijdrage van bijvoorbeeld f 2,50 gevraagd kunnen worden. Beide voorstellen werden met instemming door de vergadering ontvangen, maar het is nog niet duidelijk wanneer de uitvoering ook daadwerkelijk ter hand genomen zal worden. Het hoogtepunt van de vergadering was natuurlijk de *huldiging van redacteur Henk Elema* die, na 6 jaar van hard werken en enorme inzet, de redactie heeft overgedragen aan een team van drie. Voor deze voor ons Gilde zo belangrijke prestatie werd de heer Elema gehuldigd met een van Meccano vervaardigd 'Kruis van Verdienste'. Met algemene stemmen werd de heer Elema benoemd tot erelid van het Gilde. Een goed besluit van deze zeer geslaagde en drukbezochte jaarvergadering!

De regionale bijeenkomst van 7 januari te Zoetermeer

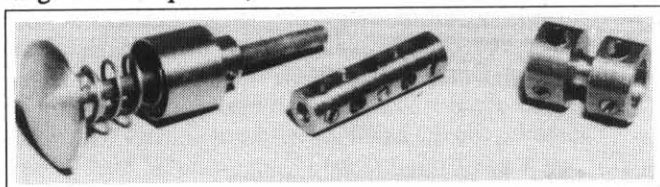
door H.M. Elema.

De regionale bijeenkomsten te Zoetermeer zijn altijd bijzonder geanimeerd en worden goed bezocht. Ook deze keer was er een flinke opkomst en heerste er een gezellige sfeer. Men had alle tijd de meegebrachte modellen en hun details te bekijken en om met elkaar van gedachten te wisselen. Daarnaast kon men zijn

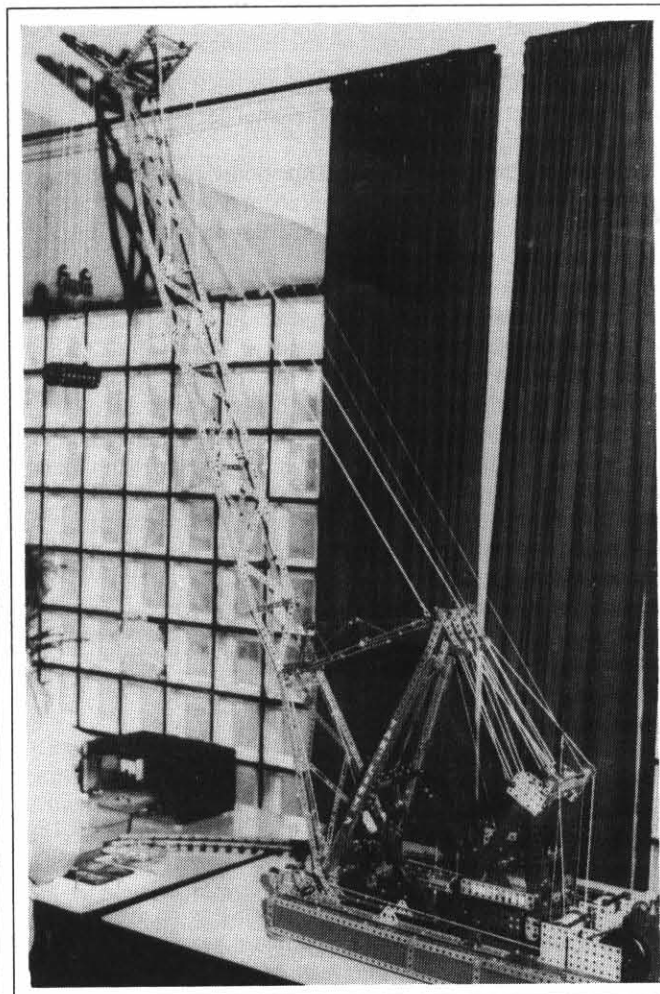
collectie onderdelen aanvullen bij Kroon, Mikkers en Steenvoorden. Een welkome aanvulling in Steenvoorden's assortiment werd gevormd door de nieuwe MW bouten met een lengte van 25, 32, 38 en 50 mm, no's 111b, 111e, 111f en 111g. Elf leden hadden modellen en/of mechanismen meegebracht, dingen die van alle kanten werden bekeken en besproken. Hierbij een kort alfabetisch overzicht:

Bloemendaal was er met een fraaie, soepel lopende tweecylinder scheepstoommachine.

Elema had een 3 gaten brede kraangrijper, volgens het systeem van de heer Luske en het begin van een decimaal telwerk meegebracht. Daarnaast had hij van ons Australische lid Grauwelman enkele nieuwe, in Australië gemaakte onderdelen gekregen, waaronder een 5 gaten lange koppeling, een 2 gaten lange schroefkoppeling voor schroef/as en schroef/schroef, langere schroefpennen, treinbuffers enz.

Kleinekoort liet een zeer fraai, goed werkend model van een Smit-Tak drijvende bok zien.

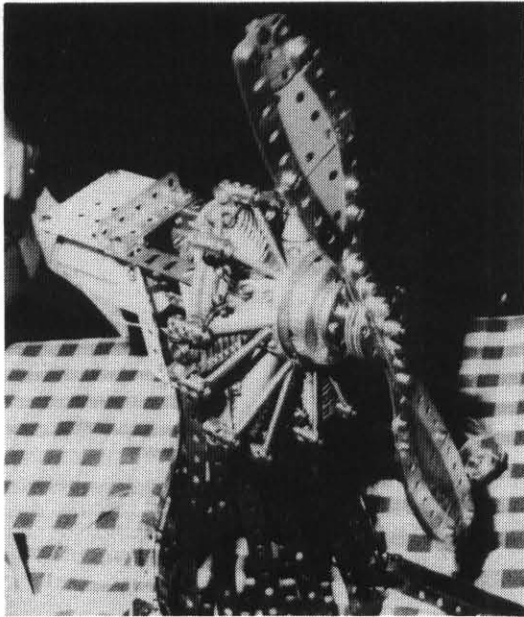
Leemans bouwde een van de vroegere Meccano weefgetouwen opnieuw en leverde daarmee opvallend goed weefwerk; een hele prestatie om alles zuiver af te stellen en werkende te houden. *Mikkers* was er, behalve met onderdelen, ook met een Blaw-Knox bulldozer van het MW leaflet. De besturing geschiedt door één van de halve assen van het differentieel te blokkeren. *Van Olst* had een fraai gemaakt model, compleet met rollenlager no. 167, van de bekende pontonkraan SML no. 28 gemaakt.

Postma bouwde een mooi reuzenrad met een echt goede verlichting; een essentieel onderdeel bij modellen van kermisattracties.

Snelders had van Army-kits een zelfrijdend stuk geschut en een tweedekker gemaakt en had daarnaast een kleine kraanwagen meegebracht.

Stevens was er met een onderstel van drie bogies voor in aanbouw zijnde container portaalkraan; zoals wij van hem gewend zijn weer een stukje vakwerk.

Swarts liet ook nu weer zijn bekende tenderloc heen en weer rijden, nog steeds een fraai model.

Krom leverde weer eens een topprestatie in de vorm van het model van een 7-cilinder Armstrong-Siddeley stermotor. Het was net als vorige malen weer een geslaagde dag; hulde aan de organisatie!

Tips

Tip nr. 106: Geïsoleerde spoorwegwielen

De heer W.D. van der Kleij heeft voor zijn tandradbaan fraaie geïsoleerde spoorwegwielen gemaakt van halve 7,5 cm riemschijven no. 19b, Argentijnse wielflensen no. 137a en isolatie naafbussen no. 514 (of no. 516 als dat beter uitkomt). Men kan dit principe ook toepassen bij grotere spoorwegwielen, gemaakt met een cirkelbalk no. 143 of een naafschijf no. 118 met een 15 cm cirkelplaat no. 146a.

Waar te koop

L.M. Steenvoorden, Zoetermeer

De heer L.M. Steenvoorden weet te melden dat de fabrikant van het Argentijnse Meccano voor het vervaardigen van buigzame sluitplaten en versterkte steunbalken is overgestapt van gewalst staal op het zachtere "tinplate". Dit is helaas geen verbetering, want dit soort weekijzer bezit totaal geen veerkracht en elke buiging blijft zichtbaar. Bovendien is de lak slecht, niet gemoffeld, en wordt "pudding" bij het aandraaien van de schroefkop. Geen goed nieuws dus deze keer, maar gelukkig heeft de heer Steenvoorden nog een beperkte voorraad goede Argentijnse Meccano te koop.

De Windmolen, Enschede

In de Conrad catalogus van De Windmolen uit Enschede troffen wij een aantal voor ons interessante artikelen aan. Er zijn talloze electronica bouwstenen voor alle mogelijke toepassingen en sets voor het bouwen van diverse elektronische regelingen, zoals bijvoorbeeld toerenregelaars voor gelijkstroommotoren.

Bij de bouwstenen zijn er "low-cost" 3 mm LED's. Deze kunnen door de gaten van stroken en platen worden gestoken zodat men geen gaten hoeft op te boren. De prijs is gelijk aan de 5 mm typen. Per stuk \pm f 0,30 en per 100 \pm f 20,-.

Voor gebruikers van acculaders als stroombron is er o.a. een 20 W regelweerstand voor \pm f 13,-.

Stalen kruiskoppelingen voor 4 mm assen (voor Meccano ruimten tot 4,1 mm) kosten \pm f 17,-, terwijl een uitschuifbare tussenas met kruiskoppelingen in plastic uitgevoerd \pm f 15,50 kost. Dit is iets voor bouwers van bijvoorbeeld landbouwmachines.

M.W. Models, Henley-on-Thames

M.W. Models, 4 Greys Road, Henley-on-Thames, Oxon RG9 1RY, Engeland heeft een aantal interessante nieuwe, helaas nogal prijzige onderdelen aan zijn assortiment toegevoegd. Het gaat o.a. om:

- no. 74a t/m 74h, vlakke platen, breed 3 gaten en lang 5-7-9-13-15-19-25 gaten.
- no. 71 en 75 t/m 75c, vlakke platen, breed 5 gaten en lang 7-13-15-19-25 gaten.
- no. 52b t/m 52f, vlakke platen, breed 7 gaten en lang 7-9-13-15-19-25 gaten.
- no. 119 gebogen U-balk (channel segment), WRI replica.
- E15R/E120R contactmoer.
- E1/E120 10-tands rondsel/snaarschijf.

Volledige prijslijsten, ook van literatuur worden op aanvraag toegezonden.

Bouten van diverse lengten

Het is in verschillende gevallen handig –of zelfs essentieel– dat men over bouten van verschillende lengten kan beschikken. De normale boutjes no. 37 hebben een lengte van 6mm (1/4"). In het verleden zijn ze ook wel korter geweest, wat soms handig kan zijn. De langere bouten –111– zijn momenteel in niet minder dan 9 lengten verkrijgbaar, en wel: 8, 9, 12, 19, 25, 28, 32, 38 en 50 mm. De nieuwe bouten van 8, 25, 32, 38 en 50 mm zijn "MW specials"; ze zijn verkrijgbaar bij M.W. Models (adres boven) en ook bij L.M. Steenvoorden.

Platte gelijkstroommotor

De platte Franse gelijkstroommotor met een ingebouwde vertraging van 1:62 is weer in productie genomen. Deze 9–12V motor is 9 gaten lang en 2 gaten breed. Hij werd indertijd met succes door Rolf Roozeboom voor zijn slingeraap gebruikt (M.N. 6.01). Prijs bij M.W. Models £7.95 (adres boven).

Replica no. 167 Geared Roller Bearing

In 1983 heeft de heer A. Engels uit Winschoten een poging gedaan een replica 167 te vervaardigen. Destijds kon hierop worden ingetekend door vooruitbetaling. Door een aantal niet nader te noemen oorzaken stagneerde de aflevering. De heer Engels heeft het bestuur laten weten dat zij, die aantoonbaar recht hebben op de vervangende onderdelen, het bestelde alsnog vóór 1 januari 1990 bij hem kunnen afhalen.

Het bestuur distantieert zich overigens geheel van dit initiatief, maar wil haar leden deze informatie niet onthouden.

Het post-adres van de heer Engels is: Molenlaan 9, 9687 PP Nieuw Beerta.

Bouwbeschrijving

Heistelling met stoommachine

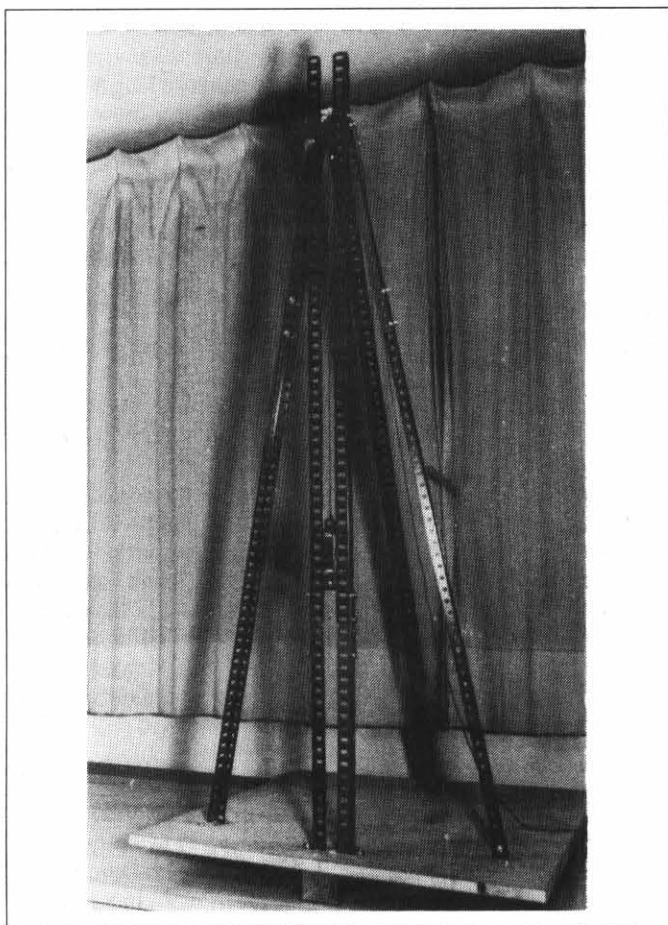
door H.M. Elema

Dit model is gebaseerd op de oude Hollandse heistelling; het is om praktische redenen hier en daar wat aangepast. Het model kan echt heien; binnenshuis gebruik ik afgeschuurde 9 mm ronde palen die in een 8 mm gat van de grondplaat worden geheid. Buiten heb ik de leiders en benen op oude flensplaten gemonteerd. Buiten in de bloembak heien ging veel beter dan binnen.

De heistelling

Pas onder *alle* boutkoppen en moeren waar dit mogelijk is ringen toe, dit om lostrillen onder het heien tegen te gaan.

De *leiders* zijn gemaakt van 62 cm hoekbalken no. 7, verlengd met 24 cm hoekbalken no. 8a. De lussen bestaan uit drie lagen 14 cm stroken no. 2. Alle bouten zitten aan de binnenkant zodat

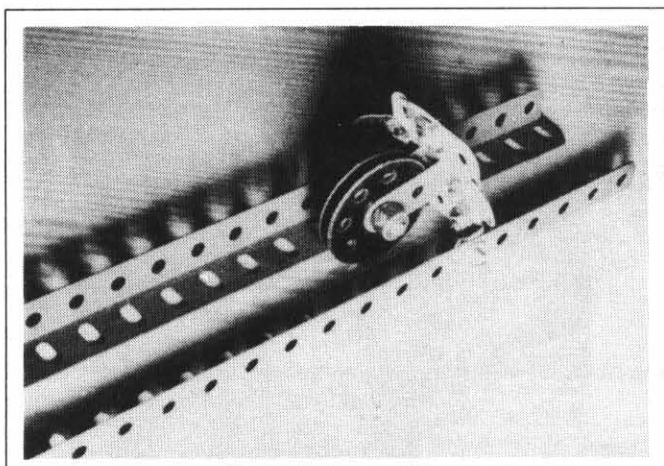
de moeren het heiblok niet zullen hinderen.

De *leiders* zitten in het zesde gat van boven met hoekstukken no. 12 aan een 38x38 mm vlakke plaat no. 74 bevestigd. Aan de onderkant zijn zij op de juiste afstand aan de bodemplaat of aan een paar oude flensplaten bevestigd. Het afstellen moet nauwkeurig geschieden zodat het heiblok goed kan vallen. (Men krijgt nog een realistischer geheel als men 90-100 cm lange 4 mm lasstaven, o.i.d. als leiders neemt. Deze worden met eenarmige krukken no. 62 aan de vlakke plaat no. 74 bevestigd en onder in op de juiste afstand van 1" geboorde gaten of in gaten van een constructie aan een flensplaat o.i.d. gestoken. Men moet dan uiteraard een aangepast heiblok maken.)

De *steunders*, het gladde en het klampenbeen plus het derde been zijn met scharnieren no. 114 aan de kop (de plaat no. 74) bevestigd. Dit is nodig voor het monteren en het juist stellen,

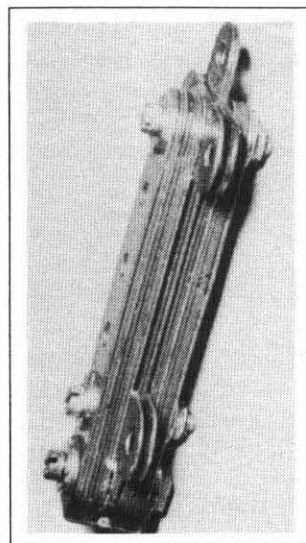
terwijl men zo de stelling voor transport kan samenklappen. Het *derde been* is een U-balk van twee 62 cm hoekbalken no. 7, met 3 gaten overlapping aan de onderkant verlengd met 32 cm hoekbalken no. 8. In de onderste gaten twee hoekstukken no. 12 om het derde been mee aan de grondplaat (flensplaten) te bevestigen. Ik heb niet het klampenbeen maar het derde been van klampen (hoekstukken no. 12) voorzien.

Het *gladde* (rechter) en het *klampenbeen* (linker) bestaan elk uit een 62 cm hoekbalk no. 7, boven met 4 gaten overlapping verlengd met een 24 cm hoekbalk no. 8a.

In het middengat van de kop (plaat no. 74) een dubbel gebogen strook no. 102, waarin een 25 mm as no. 18b met daarop een losse riemschijf no. 22a, aan weerszijden geflankeerd door een wielschijf no. 24a.

Het *heiblok* is opgebouwd uit zeven 7,5 cm stroken no. 4, dan als geleider twee 38 mm stroken no. 6a, dan twee 9 cm stroken no. 3, vervolgens weer twee 38 mm stroken no. 6a en tenslotte nog weer zeven 7,5 cm stroken no. 4. De 38 mm stroken vormen de geleiders. De kop is een dubbel steunstuk no. 11. Alle 19 mm bouten no. 111 hebben weer ringen onder de boutkoppen en de moeren.

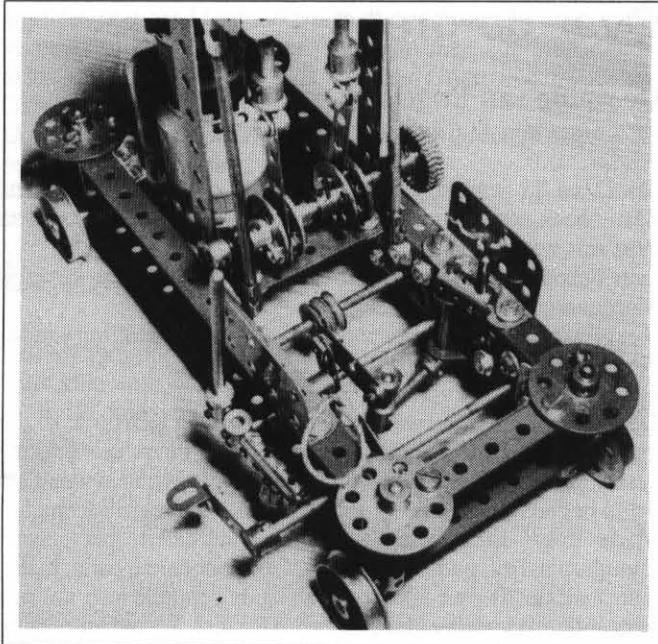
De heimachine

Het *frame* bestaat uit twee langsliggers, elk opgebouwd uit twee 19 cm hoekbalken no. 8b, met de ronde gaten naar buiten. Zij zijn aan beide einden

verbonden door 25 mm hoekbalken no. 9g (Arg.). Daaraan zijn in het tweede gat van buiten ook de dwarsliggers, elk opgebouwd uit 9 cm hoekbalken no. 9b en 9 cm vlakke steunbalken no. 103d; ook nu weer met de ronde gaten naar buiten.

Aan de onderste balken van de langsliggers zijn van het tweede tot het negende gat 9 cm stroken no. 3 vastgemaakt. Zij dienen als lagers voor de remas, de schakelassen en de as met de losse riemschijven. De bouten zitten in het tweede en het laatste gat van de stroken.

Op beide langsliggers zijn van het derde tot en met zesde gat balksteunen no. 161 vastgezet en op de linker ligger in het vierde en vijfde gat bovendien nog aan de onder- en de bovenkant driehoekige platen no. 77. De balksteunen no. 161 dienen voor de lagering van de lieras en de tussenassen; de driehoekige platen voor de as die de koppeling bedient. In het achtste en negende gat van voren zijn 25 mm hoekbalken no. 9g (Arg.) met de

langgatflensen naar buiten gemonteerd. Daarop wordt de grondplaat van de stoommachine, een 6 cm vlakke steunbalk no. 103f, bevestigd. Aan de achterste dwarsligger wordt verticaal een 60x38 mm vlakke plaat no. 74a (Arg.) bevestigd. Hieraan wordt de 6 V Marx Miniperm motor vastgemaakt. (De constructie wordt uiteraard anders bij gebruik van een andere motor.) De verticale 5 cm assen no. 17 van de wielverstelling steken door de gaten van het frame. Zij zijn aan de bovenkant van een naafbuswiel no. 24 en aan de onderkant van een verticale korte koppeling no. 63d voorzien. In het onderste gat van de koppelingen zitten 25 mm wielassen no. 18b, waarop flenswielen no. 20 kunnen draaien. Deze worden door stelkragen no. 59 op hun plaats gehouden. Door de naafbuswielen en de dwarsliggers gestoken draibouten zorgen voor het in de juiste stand vastzetten van de wielen.

De *lieras*, een 11,5 cm as no. 15a, is van links naar rechts voorzien van: Buiten het lager zijn er een naafbuswiel no. 518 met een 19 mm flenswiel no. 20b, die samen een kaapstander vormen op vastgezet. Binnen het linker lager zijn er op vastgezet een flenswiel no. 20. met een tandwiel no. 27d die samen de remtrommel vormen; daarop aansluitend een koppeling no. 63 en een naafbuswiel met stelschroef no. 24. Vervolgens los om de as een riemschijf zonder naaf no. 22a met een band no. 142, de koppelingsplaat, en een H-koppeling no. 171 waarin een 6 cm tandwiel no. 27c en een kraag no. 59. om de as op zijn plaats te houden.

De H-koppeling kan met de bedieningshandel aan de linkerkant van de machine zijdelings worden verschoven om de lier in- of uit te schakelen. De handel zit aan een korte koppeling no. 63d met een tegengewicht op een 10 cm as no. 15b die in het vijfde gat van de onderste langsligger is gelagerd. Op de as een tweearmige kruk no. 62b die via een 38 mm strook no. 6a met een kraag no. 59 op een verticale 25 mm as no. 18b is verbonden. Deze as is door een koppeling no. 63a aan een horizontale as van 38 mm no. 18a vastgemaakt. Deze as no. 18a dient als kruk van de verticale 5 cm as no. 17; hij is er met een korte koppeling no. 63d aan bevestigd. De as no. 17 is gelagerd in de eerder genoemde driehoeksplaten no. 77. Bovenaan zit een koppeling no. 63 met daaraan een 25 mm as no. 18b die in de gleuf van de H-koppeling grijpt. Het afstellen van dit ingewikkelde hefboomenstel moet nauwkeurig geschieden en alle stelschroeven moeten goed vast worden aangezet.

De *remas*, een 11,5 cm as no. 15a, is in het tweede gat van de onderste zijliggers gelagerd. Het rempedaal is een kruk no. 62 aan de linkerkant van de machine. Tussen de langsliggers zit op

de as een tweearmige kruk no. 62b waaraan een om de remtrommel geslagen koord is bevestigd. In het andere gat als contragewicht een schroefkoppeling no. 63c.

De *tussenas*, een 11,5 cm as no. 15a, dient uitsluitend voor de aandrijving. Hij heeft in het midden een 122 mm riemschijf met naaf no. 23a, verder een 12 mm rondsel no. 26 dat grijpt in het tandwiel no. 27a van de lieras en een tandwiel no. 31 voor de aandrijving van de krukas. De as no. 15a is gelagerd in de achterste gaten van de balksteunen no. 161.

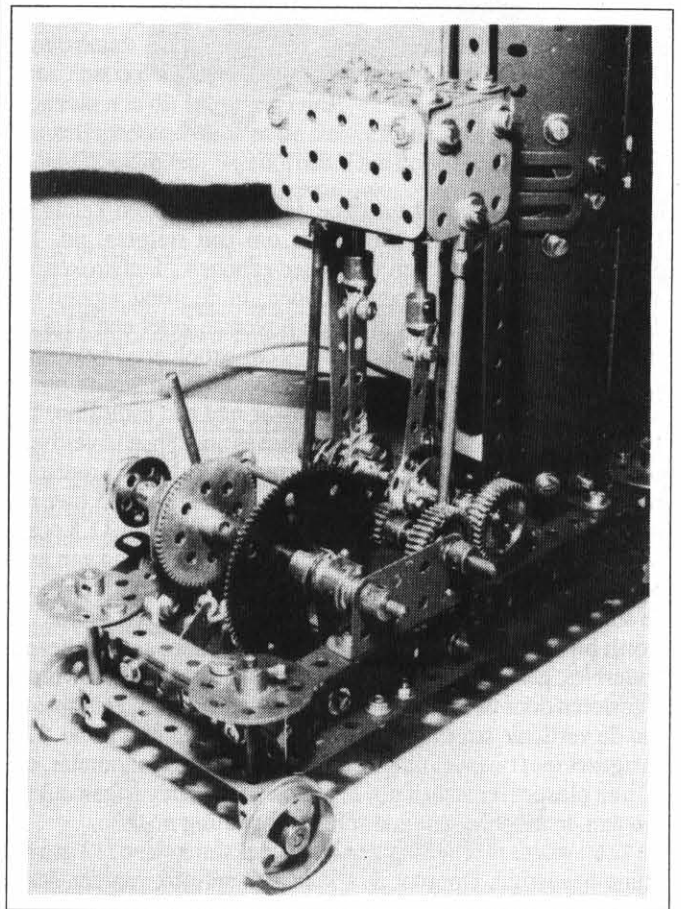
De *leirolas*, een 7,5 cm as no. 16b, is gelagerd in de onderste gaten van de langsliggers, een gat verder naar achteren dan de tussenas. De losse leirollen voor de aandrijfsnaar zijn 12 mm riemschijven zonder naaf no. 23p (of 23b). De snaar loopt om een 12 mm riemschijf met naaf no. 23a op de motoras via de leirollen om de 12 mm riemschijf met naaf no. 23a op de tussenas.

De stoommachine

Men bevestigt in de achterste gaten van de eerder genoemde platte steunbalk no. 103f van het frame twee 115x12 mm dubbele hoekstroken no. 48c en in de voorste gaten een 60x25 mm dubbele hoekstrook no. 46. De eerste dienen als standers voor het cylinderblok, de tweede als krukaslagers. Het cylinderblok wordt, behalve door de genoemde standers gesteund door twee 10 cm assen no. 15b met aan elk eind een asstrook koppeling no. 212. Deze worden boven vastgeschroefd aan de middelste gaten in de flensen van de bodemplaat voor het cylinderblok, een 60x38 mm flensplaat no. 51 en in gaten vlak voor de fundatieplaat in de langsliggers van het frame.

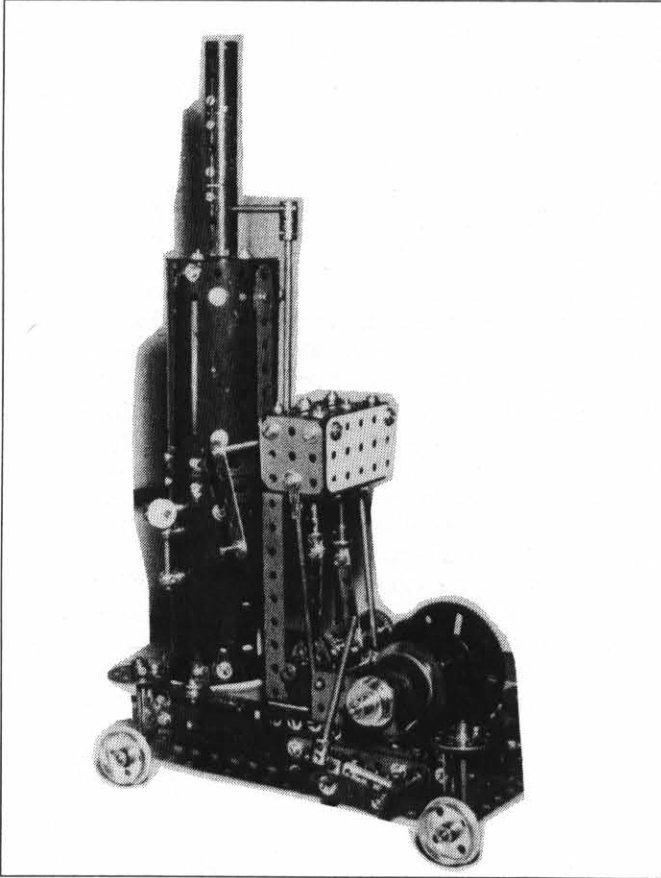
De beide eindkanten van het cylinderblok zijn 38x38 mm vlakke platen no. 74; de voor- en achterkant 60x38 mm vlakke platen no. 74a (Arg.), via 6 cm hoekbalken no. 9d aan de bovenste 60x38 mm flensplaat no. 51 bevestigd. De plaat aan de voorkant wordt wegens de bereikbaarheid met moeren op in de hoekbalk bevestigde bouten vastgezet.

De zuigerstangen, 5 cm assen no. 17, worden geleid door twee

op de bodemplaats no. 51 bevestigde dubbel gebogen stroken no. 45. Aan de onderkant van de zuigerstangen zijn als kruisshoofd-drijfstanlager eindlagers no. 166 bevestigd.

De *krukas* is opgebouwd uit drie 25 mm assen no. 18b. De krukken zijn gemaakt van kleine naafbuswielen no. 518 met als krukpen 12 mm bouten no. 111a met moeren en contraoeren. De drijfstangen, 6 cm smalle stroken no. 235, zijn door bouten met contraoeren draaibaar aan de eindlagers no. 160 gekoppeld. De krukken staan, net als bij de prototypen, onder 90°. Op de rechtse as zit een tandwiel no. 31 dat grijpt in een soortgelijk tandwiel op de tussenas.

De ketel

De ketel is opgebouwd uit twee, iets opengebogene ketels no. 162b, zodat zij aan de bovenkant om een stelplaat no. 109 passen. De ketels worden door vier gebogene gleufstroken no. 215 in de juiste stand opgehouden. In de middengaten van deze stroken no. 215 wordt bij de bovenste ketel een 11,5 cm strook no. 2a en bij de onderste een 9 cm strook no. 3 bevestigd, dit ter afdekking van de open sleuf. De 11,5 cm strook no. 2a wordt onder niet met een schroef maar met een asmoef no. 179 vastgemaakt. In de asmoef is een 25 mm as no. 18b, en overdwers een 5 cm schroefstang no. 81. Aan het eind van deze schroefstang is met contraoeren een 6 cm smalle strook no. 235 met een schroefpin no. 63d, waarin de stoomafvoerpijp, een 11,5 cm as no. 15a is vastgezet. Deze as is aan de bovenkant van een koppeling no. 63 en een horizontale 5 cm as no. 17 voorzien die in de schoorsteen steekt. De eerder genoemde 25 mm as no. 18b wordt bij het plaatsen van de ketel in het middengat van het cylinderblok gestoken. De opengebogene gaten in de ketel worden afgesloten door twee gebogene gleufstroken no. 215, gemonteerd aan de verticale stroken. Het peilglas is een 25 mm as no. 18b, vastgezet met twee leuningsteunen no. 136. De manometer, een 12 mm plastic riemschijf no. 23p is met een bout vastgemaakt in een aan de ketel bevestigde schroefkoppeling no. 63c. De ketel wordt met behulp van twee hoekstukken no. 12 aan het frame bevestigd. Doordat de speling bij gebruik van een Marx Miniperm motor klein is moet er nauwkeurig worden gewerkt.

Over de grens

De ronde van Engeland

door Sjaak van de Ruit en Hans Klarenbeek

Op 21 en 22 januari j.l. hebben Sjaak van de Ruit en Hans Klarenbeek een bezoek gebracht aan Engeland. Het doel van deze reis was tweeledig, te weten:

-een bezoek aan Jim Gamble voor het bezichtigen van zijn Meccano-collectie in Nottingham.

-het bijwonen van de ledenvergadering / tentoonstelling van het North Midlands Meccano Guild in Oxton.

Hieronder een kort verslag.

De Meccano-collectie van Jim Gamble bevindt zich op de zolder van zijn huis in Nottingham. De collectie bevat een enorme verzameling Meccano, Dinky Toys en Hornby treinen vanaf het prille begin van deze eeuw tot heden. Er zijn legio Mechanics Made Easy dozen incl. de oude onderdelen, personeelsnummerplaatjes, oude oorkonden, foto's, obsoleete parts, kisten 6 en 7 uit de 20er en 30er jaren alsmede een hele kast vol met verschillende voorbeeldenboeken en folders. We zagen zelfs de deurknoppen van de ingang van de Binns Road fabriek.

Jim Gamble vertelde uitgebreid over de geschiedenis van Meccano. Een leuke bijzonderheid is dat er ook een Meccano Club van niet bouwers bestaat. Deze club bestaat uit oud-personeelsleden van 'Binns Road', die elkaar nog regelmatig ontmoeten. Begrijpelijk is wel dat gezien de leeftijd van de leden deze Meccano club geen grote toekomst tegemoet kan zien. Dit in tegenstelling met alle andere Meccano clubs.

Heel leuk was zijn geschenk aan ons van twee buitenmodel doosjes voorzien van het opschrift "Morphine Ampoule Syringe". Deze doosjes werden tijdens de 2e wereldoorlog door de Meccano fabriek geproduceerd. Zij werden in die tijd aan de soldaten verstrekt en bevatten ampullen morphine met bijbehorende naalden. In verband met de materiaalschaarste werd de overgebleven voorraad doosjes vlak na de 2e wereldoorlog voorzien van een Meccano etiket en gevuld met bouten, moeren, spring clips of sluitringen. Bij het tekenen van het "visitors book" laat in de avond bleek dat wij in het 13-jarig bestaan van de collectie de eerste Nederlandse bezoekers waren.

Na het bezoek aan Jim Gamble vertrokken we de volgende dag met de bus vanuit Nottingham naar Oxton. Onderweg stapte de hele familie Schoolar in. Het is te begrijpen dat de wederzijdse verrassing erg groot was. De bijeenkomst werd gehouden in de Village Hall van Oxton en werd erg druk bezocht. Er waren twee aaneengesloten ruimtes. In de ene ruimte werd van alles van Meccano verkocht. Hier stonden bekende mensen als John Lindner, Mike Rhoades, Jim Gamble e.a. De prijs van de aangeboden onderdelen en literatuur was erg schappelijk. Er werden vooral erg veel Meccano Magazines en voorbeeldenboeken te koop aangeboden. Sjaak kocht een perfecte jaargang Meccano Magazine 1963 voor £ 4,-. In de andere ruimte stonden ongeveer 40 modellen opgesteld. Het is ondoenlijk ze allemaal te noemen, maar enkele modellen die erg veel indruk op ons maakten waren:

- Heavy Duty Tractor, gebouwd door *Mike Rudoc* naar ontwerp van *Eric Taylor*

- drie schitterend gebouwde militaire voertuigen van *John McDonald*

- het vrachtwagenchassis van een "Kenwood Tractor Unit" van een onbekende bouwer, naar ontwerp van *Keith Cameron*.

De ontvangst was ook hier erg plezierig.

Na de tentoonstelling leidde Mike Cotterill op voorbeeldige wijze een korte vergadering waarin diverse onderwerpen de revue passeerden. Onze aanwezigheid hierbij werd erg op prijs gesteld. De door ons gedragen Meccano-trui, gebreid door Hanneke Klarenbeek, maakte erg veel indruk. Gezien het aantal breipatronen dat Hans uitdeelde moeten er volgend jaar

aanzienlijk meer Meccano-truien zijn. Onder het motto "goed voorbeeld doet goed volgen" nodigde men alle Nederlandse leden van het North Midlands Meccano Guild uit een keer naar Oxton te komen.

Dit was tevens het eind van een wederom geslaagd bezoek aan een "Meccano festijn" in Engeland.

Ledenlijst

Adreswijzigingen en -correcties:

- Paul Alkemade, Wormerveerstraat 194, 2547 XX Den Haag.
 A. Bos, Koningsweg 9 A, 1778 JM Westerland, tel. 02279-3549.
 A.J. Dagelet, Tuinstraat 70, 9711 VE Groningen.
 C. G. den Hartog, Postbus 6, 7946 ZG Wanneperveen.
 M.P. van der Kleij, Blauwkarper 1023, Leiden.
 D. Kuipers, Ds. Veenweg 171, 8456 HN De Knipe, tel. 05130-88528.
 B.N. Love, Meccano House, 9 Colebank Road, Hall Green, Birmingham B28 8EU, Great Britain.
 Philippe L.E. Moerman, Prinses Lydialaan 21, B-3030 Heverlee, België, tel. 016-238187.
 A. v.d. Ruit, Diepenhorst 26 B, 3085 WL Rotterdam, tel. 010-4808965.
 A. Ritsema, Hilversum: tel. 035-211965.
 P.W. Verbeek, Populierenlaan 10, 2631 HW Nootdorp.
 J.W.B. van der Voort, Braeklaan 21, 5953 NA Reuver.

Nieuwe leden:

562. P.W.A. Hoogendoorn, Prinses Beatrixstraat 68 A, 7551 BN Hengelo, tel. 074-420963.
 563. E. Dienaar, Gombertstraat 131, 8031 LD Zwolle, tel. 038-540236.
 564. Sara (+Ida) Sabelis (3 jaar + moeder), Jacob van Campenstraat 41, 2101 VJ Heemstede, tel. 023-285249.
 565. W.F.Fels, Bugelhof 32, 3438 GR Nieuwegein.
 566. C. Groot, Spui 39, 1273 MP Huizen, tel. 02152-60884.
 567. J. Wijngaarden, Van Sytzamaloane 2, 9288 BD Kootstertille, tel. 05121-2493
 568. E. Heyman, Postbus 1102, 1300 BA Almere, tel. 03240-34433.
 569. K. Prins, Frieseweg 23, 8267 AO Kampen.
 570. I. Kraan, Sint Urbanusstraat 43, 1187 BN Amstelveen, tel. 020-452049.
 571. F. ten Voorde, Apeldoornseweg 156, 8172 EP Vaassen, tel. 05788-4859.
 572. M.P.R. van den Broecke, Lester Pearsenweg 6, 3731 CO De Bilt, tel. 030-202396.
 573. H.L. Bakker, Zwindijk 387, 1505 HB Zaandam, tel. 075-166560.
 574. A.M. Sternagle, RD 2 Box 400, Hollidaysburg, PA 16648, U.S.A.
 575. J. de Groot, Box 633 752-3522, Raymond, Alberta TOK 2 SO, Canada.
 576. S.W. Kamp, Nijenburg 9, 1081 GD Amsterdam, tel. 020-463260.
 577. T. Brandt, Vrijheidslaan 32 hs, 1078 PL Amsterdam, tel. 020-796497.

Overleden:

A. Mondt, Leidschendam.

Beëindiging lidmaatschap per 1-1-1989:

G.C. Doornekamp, H. Grauwelman, C.D.M. Nieuwenhuyse, J. Ringnalda, R. Sprong, J.A. Steenman, N.A. Vuyk, A. Weyts.

Artikel

Uit de Oude Doos I

door H.W.K. van der Woerd

Met groot gemak pakken we een Meccano-onderdeel voor een bepaalde constructie uit het ons ter beschikking staande assortiment. Heeft u er wel eens over nagedacht dat er een tijd was dat zo'n onderdeel in het geheel niet bestond? Aan de hand van een technische behoefte en uit zakelijke overwegingen kwam men in Liverpool op de gedachte dat er iets nieuws gemaakt moest worden. Het ontwerpen, produceren en in de handel brengen was een zaak apart. Dan pas begon dit onderdeel zijn eigen leven.

In de loop van de jaren onderging dit onderdeel vaak wijzigingen. Het werd verbeterd en aan de behoefte aangepast. En soms verdween het plotseling uit de produktie. Met wat voor redenen? Technische of zakelijke overwegingen? Van de vele verschillende onderdelen die in de loop der jaren door Binns Road geproduceerd zijn is dit niet meer te achterhalen. Onder het hoofd "Uit de oude doos" wil ik in de toekomst een aantal Meccano-onderdelen ten tonele voeren.

Meccano onderdeel no. 52: flensplaat met sleuven (1927-1934), 5 1/2 x 2 1/2 inch, 140 x 60 mm.

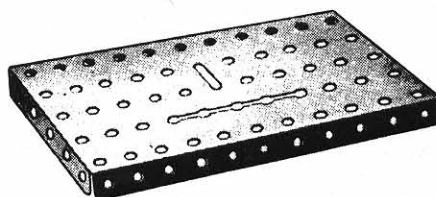
Uit de afbeelding kunnen we constateren dat we met een standaard flensplaat te doen hebben waar een tweetal sleuven in werden aangebracht. De lange sleuf, parallel aan de lange zijde, loopt over vijf gaten en heeft een sleuf-breedte van 1/16 inch (1,5 mm). De dwars daarop staande sleuf loopt slechts over twee gaten en is 4,15 mm breed (= de gatopening). De lange sleuf was bedoeld als doorlaat opening voor het indertijd geïntroduceerde (gevaarlijke) cirkelzaagblad no. 159. De korte sleuf diende om een verstelbare hoekbalk aan te brengen, die als zaaggeleider dienst kon doen.

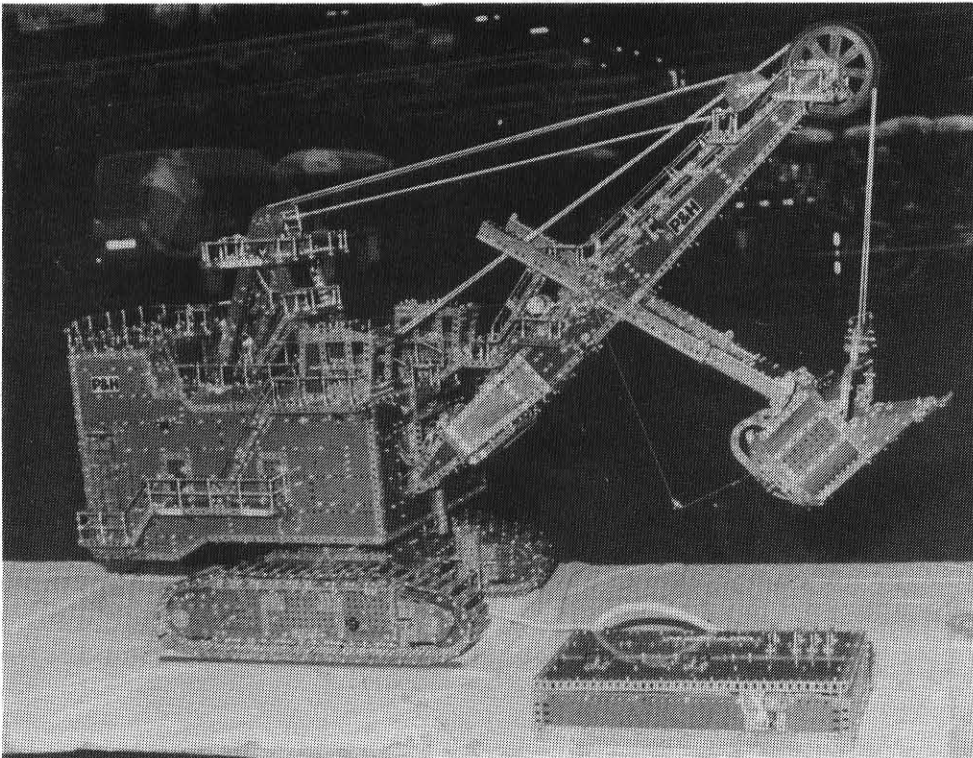
De Meccano-fabriek propageerde altijd dat zij alleen maar onderdelen produceerde die universeel bruikbaar zouden zijn. In tegenspraak hiermee is dus zo'n standaard onderdeel als de flensplaat no. 52 gewijzigd voor een speciaal doel. Ondanks alle uitspraken is dit vaker gebeurd!

Vanzelfsprekend kunnen de sleuven ook gebruikt worden voor andere doeleinden. Bijvoorbeeld het doorlaten van bedieningshefbomen etc. Toch zijn hiervan geen voorbeelden bekend in de Meccano-literatuur en voorbeeldenboeken.

Bij de introductie van "improvements to part nr. 52" werd in het Meccano Magazine vermeld dat de plaat ook voorzien zou zijn van omgezette flenzen aan de korte zijden. Tot 1927 werd no. 52 alleen geproduceerd met flenzen aan de lange zijde, zoals tot heden ten dage door Märklin. De indruk werd gewekt dat de ingevoerde wijzigingen in één stap zouden worden uitgevoerd. Dit is echter niet gebeurd. De Meccano-fabrieken in Engeland en Frankrijk hebben flensplaten in de handel gebracht met sleuven, maar zonder flenzen aan de korte zijden. Een voorbeeld is in het bezit van de auteur. Na korte tijd is wel een plaat met sleuven en flenzen aan vier zijden uitgebracht. In 1934 verdween dit curieuze onderdeel uit het assortiment. Zonder nadere mededelingen liet men voortaan de sleuven weg en kreeg flensplaat no. 52 zijn huidige, welbekende vorm.

52 FLANGED PLATE 5 1/2"x2 1/2" with slots (1927-34)

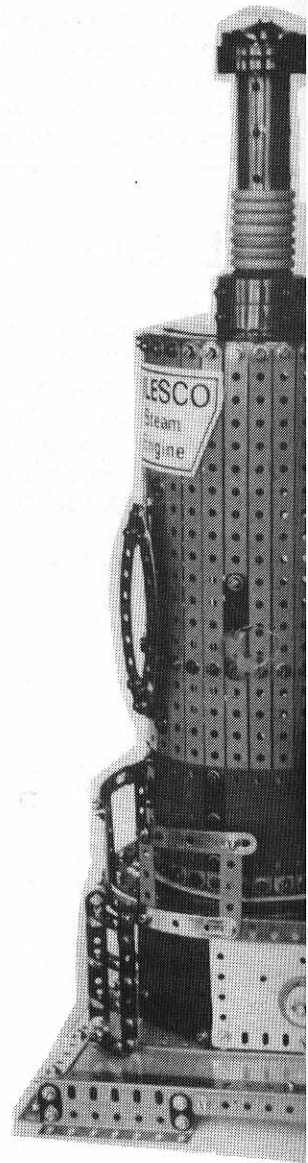
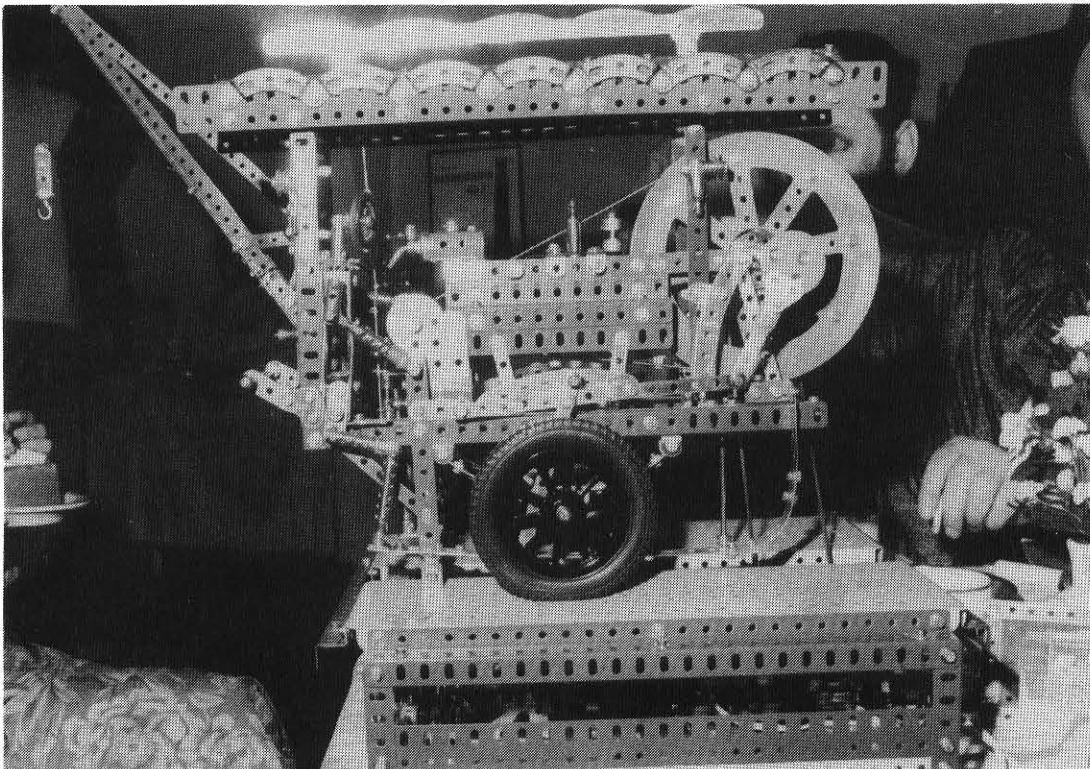

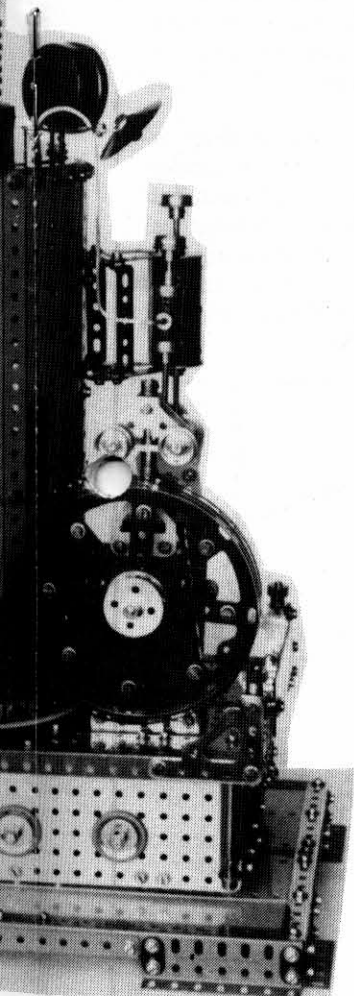

1

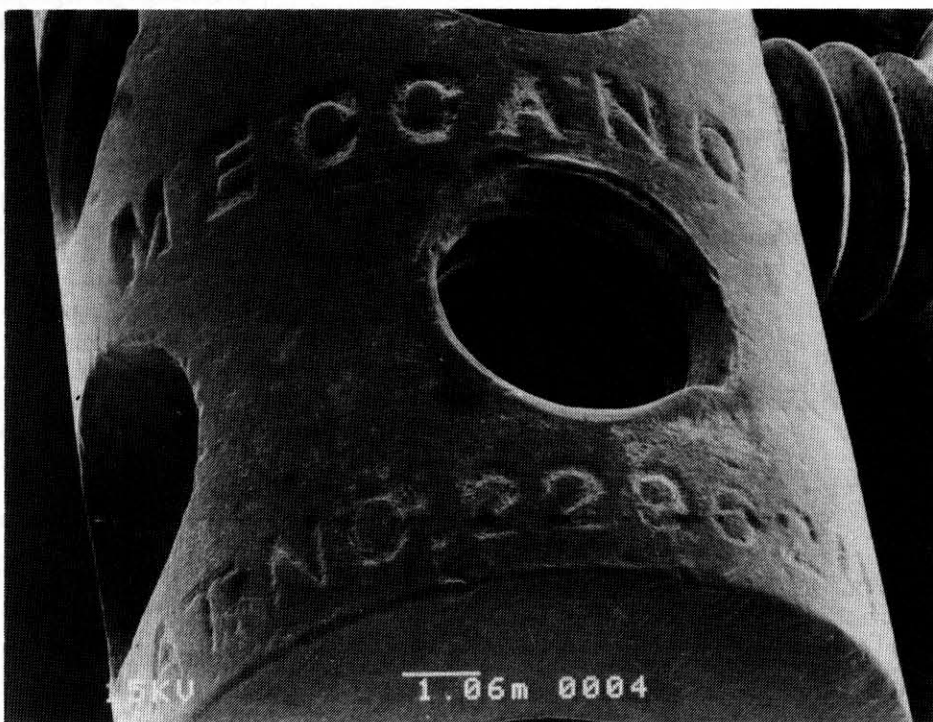
Geen fotoreportage van een landelijk of regionaal evenement dit keer, maar enkele fraaie foto's uit het archief. U treft ze op deze beide pagina's aan.

2

3

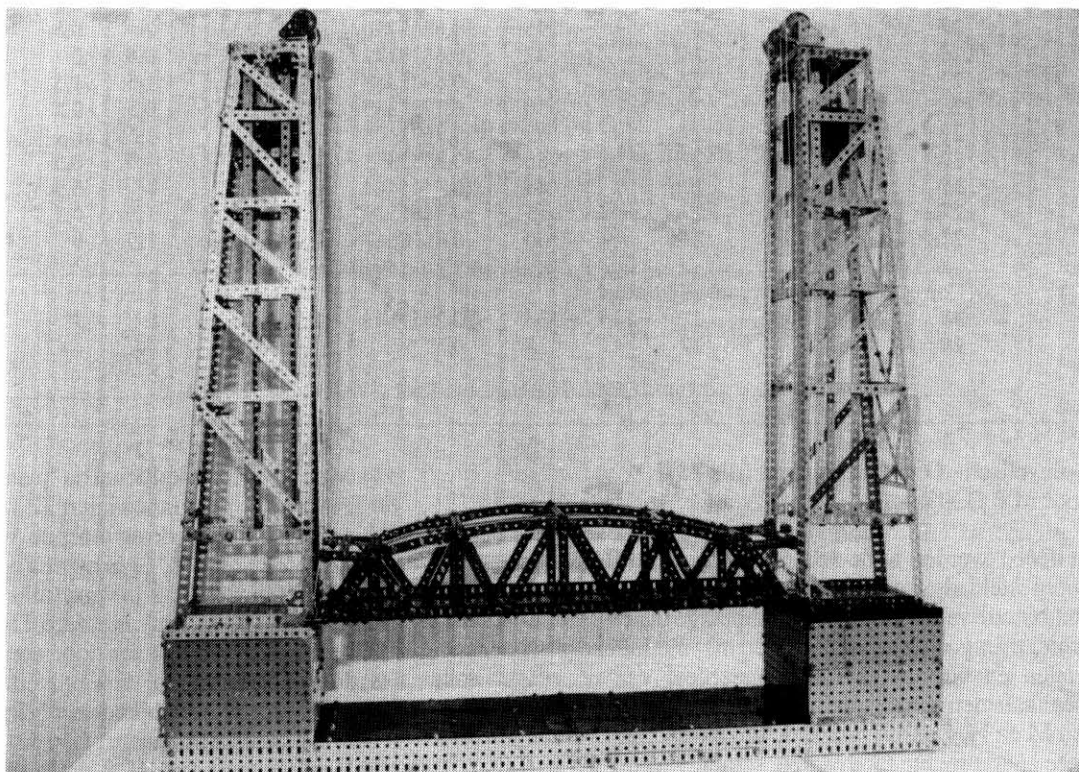
4

We hebben er een kleine quiz van gemaakt:

1. Hoe is de naam van de fabrikant van deze graafmachine?
2. Waar is dit model gefotografeerd?
3. Wie is de bouwer van deze WileSCO stoommachine?
4. Hoeveel maal vergroot is dit Meccano onderdeel?
5. Welke brug stond model voor dit bouwwerk?

Oplossingen kunt u vóór 15 april sturen naar de redactie. Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs verloot.

5

Mechanismen

Epicyclische Overbrengingen (deel 1)

Correcties op M.N. 6.04

door M.P.D. Sijnja

Hierbij enige correcties en aanvullingen bij het eerste deel. (Ook het gecompliceerde zetwerk heeft zijn tol geëist!—Red.)

- blz. 18, 4e regel van onder: "2e In de figuren 5 en 8 kan $p/n = 1/0$ zijn..."
- blz. 18, bij figuur 3: in plaats van n/p moet er k/p staan.
- blz. 20, in de formule

$$p/n = \frac{1}{a/b - 2g/h} = \frac{1}{19/95 - 2 \times 57/19} = \frac{1}{0,2 - 1,2} = \frac{-1}{5,8}$$

is een fout geslopen: 1,2 moet worden vervangen door 6 om de goede uitkomst te krijgen.

- blz. 17, correcties en aanvullingen op de tabel zijn samen in de nieuwe tabel hieronder gezet. Door het toegenomen aantal

overbrengingsmogelijkheden ($75 + 2 \times 17 = 109$), wordt het totale aantal theoretisch $109 \times 108 \times 4 \times 2 = 94176$, waarvan er naar schatting 45000 te gebruiken zijn (blz. 18, 19).

Opmerkingen bij de tabel. Het lijkt nu onwaarschijnlijk, dat bij 10/65 (Arg.) en 13/65 (Eng./Fr.) tandwiel no. 27h dezelfde diameter heeft. Bovendien merkt Harry Kroon op, dat de verschillende hedendaagse Meccanofabrikanten niet altijd dezelfde frezengebruiken, waardoor bij eenzelfde tandwielnummer de tandvorm, tandlengte en dus ook vaak de diameter iets afwijkend kunnen zijn.

Opmerkingen bij de figuren. De figuren zijn schematisch bedoeld, hoewel ze soms suggestief op bestaande Meccano onderdelen lijken. Ook de opmerkingen in de tekst over figuren 7 en 8 dragen bij tot deze (verwarrende) suggestie. Het differentieel bijvoorbeeld zal in werkelijkheid niet altijd de getekende vorm kunnen hebben; de schema's van figuren 5, 7 en 8 moeten vaak beknopter worden uitgevoerd, zoals in Super Model 1a en in het differentieel van Van Wijngaarden (M.N. 2.01).

De aanduiding van A, B en C is hier gecorrigeerd!

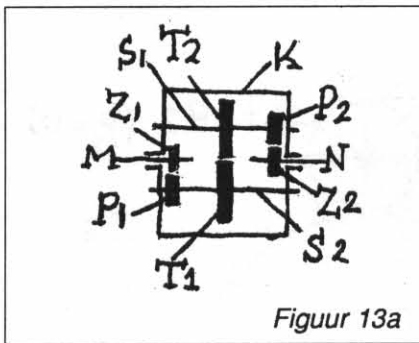
Onderdeelnummer (A)	Aantal tanden	Onderdeelnummer (B)	Aantal tanden	a/b	b/a	Asafstand" hart-hart (A-B)	Asafstand" A-C" B-C"	Assen (E)venwijdig of (R)echthoekig
26m	10	27c	95	0,1052632	9,5	1	1	E
26n	11	27c	95	0,1157895	8,6363636	1	1	E
26r	13	27c	95	0,1368421	7,3076923	1	1	E
26m	10	27i	66	0,1515152	6,6	1	0	E
26f	22	27b	133	0,1654135	6,0454545	2	0,5	E
26n	11	27h	65	0,1692308	5,9090909	1	0	E
26	19	27i	66	0,2878788	3,4736842	1	0,5	E
26m	10	25	25	0,4	2,5	0,5	0	E
26n	11	25	25	0,44	2,2727273	0,5	0	E
27d	60	27b	133	0,4511278	2,2166667	2,5	0,5	E
26r	13	25	25	0,52	1,9230769	0,5	0	E
25k	30	27e	55	0,5454546	1,8333333	1	0,5	E
27d	60	27c	95	0,6315790	1,5833333	2	0,5	E
26c	15	26f	22	0,6818182	1,4666667	0,5	0	E
27i	66	27c	95	0,6947368	1,4393939	1,5	1,5	E
26f	22	25k	30	0,7333333	1,3636364	0,5	0,5	E
27	50	27h	65	0,7692308	1,3	1,5	0	E
27e	55	27i	66	0,8333333	1,2	1,5	0,5	E
31	38	27g	45	0,8444444	1,1842105	1	0,5	E
27e	55	27h	65	0,8461539	1,1818182	1,5	0,5	E
27e	55	27d	60	0,9166667	1,0909091	1,5	0	E
Correcties op de oorspronkelijke tabel:								
31	38	27b	133	0,2857143	3,5	2	1	E
26r	13	29	25	0,52	1,9230769	—	—	R

Epicyclische Overbrengingen (deel 2)

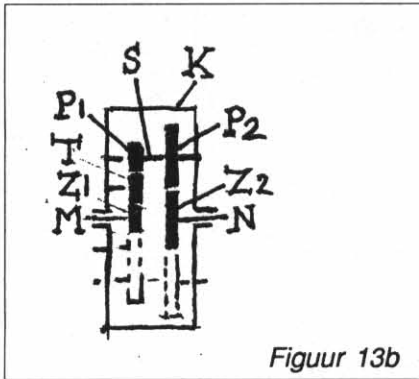
door M.P.D.Sijnja

In deel 1 werden in de schemafiguren de differentieels steeds voorgesteld als samengesteld uit conische tandwielen of uit een combinatie van gewone en rechthoekige tandwielen. Zij kunnen echter evengoed gemaakt worden met uitsluitend gewone tandwielen en vormen dan een onderdeel van de epicyclische mechanismen met de satellietas(sen) evenwijdig aan de hoofdasen M en N. Daarbij wordt de enkele satelliet vervangen door twee aparte rechte tandwielen, samen vast op één as S (zie fig.

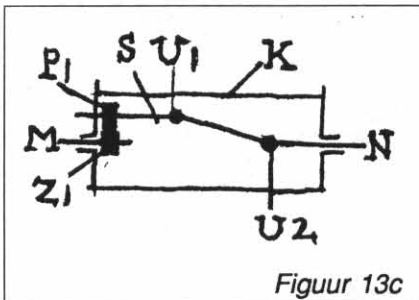
14). Men noemt de satellieten nu 'planeetwielen' (P1 en P2). TM en TN worden nu 'zonnwielen' (Z1 en Z2) genoemd. Voor de echte differentieelwerking moet de overbrenging aan de eis $P1/Z1 = - P2/Z2$ voldoen. Er is nu dus nog een omkering voor $P1/Z1$ of $P2/Z2$ nodig. Er zijn verschillende uitvoeringen mogelijk (zie fig. 13a, 13b en 13c): met één of twee keerwielen T, of zoals 13c aangeeft zonder, maar door een rechtstreekse verbinding van de assen S en N door twee universeelkoppelingen U1 en U2. De constructie in fig. 13a kan zeer beknopt worden door de assen S1 en S2 dichter bij elkaar te plaatsen (zie MN 2.01: differentieel à la Van Wijngaarden). Wat de diameter betreft, neemt 13b de

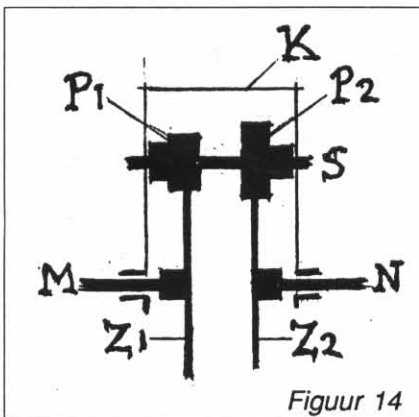
Figuur 13a

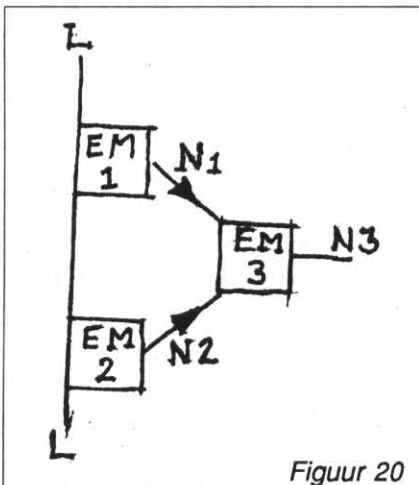
Figuur 13b

Figuur 13c

Figuur 14

Figuur 20

meeste ruimte in. De constructie in 13c heeft dezelfde diameter als 13a, maar is veel breder door de twee koppelingen U1 en U2. Opvallend is bij 13c dat er slechts twee tandwielen nodig zijn!

Ofschoon het fundamentele mechanisme (fig. 14) er eenvoudig uitziet, zijn de wentelingen van P1, P2 en Z2 samengesteld uit diverse bewegingen wanneer men Z1 en K draait. Men dient de bewegingscomponenten afzonderlijk te analyseren en daarna weer samen te stellen voor de eindformules n/l en l/n.

Het is nu nodig onderscheid te maken tussen de twee draairichtingen:

- Rechtsom = met de wijzers van de klok mee = positief,
- Linksom = tegen de wijzers van de klok in = negatief.

Bij de zijaanzichten (figuren 14 en 19) beschouwen we deze daarvoor van rechts naar links. De vooraanzichten (figuren 15 t/m 18) zijn van rechts gezien bedoeld. Figuur 15: draait men K met S en P1 daarin vastgezet éénmaal rechtsom en is Z1 niet aanwezig, dan draait P1 ook éénmaal rechtsom. Figuur 16: is Z1 wel aanwezig en vaststaand, dan rolt P1 (nu draaibaar in K) langs de gehele omtrek van Z1 en maakt bovendien de wenteling van fig. 15. Bij K = +1, draait P1 dus +(1 + Z1/P1).

Enkele voorbeelden bij figuur 16:

P1/Z1	(1 + Z1/P1)
19/57	1 + 57/19 = 1 + 3 = 4
25/50	1 + 50/25 = 1 + 2 = 3
38/38	1 + 38/38 = 1 + 1 = 2
50/25	1 + 25/50 = 1 + 1/2 = 1,5
57/19	1 + 19/57 = 1 + 1/3 = 1,333~

Figuur 17: wordt P2 in K vastgezet, terwijl ook Z2 (draaibaar) aanwezig is, dan draait alles als één geheel. Dus voor K = 1 is P2 = 1 en Z2 = 1.

Figuur 18: wordt P2 door K éénmaal rechtsom om Z2 gedraaid, terwijl de tanden van P2 steeds in dezelfde stand staan (m.a.w. P2 = 0), dan zijn alle tanden van P2 éénmaal met die van Z2 in aanraking geweest. Z2 krijgt nu, behalve de beweging van fig. 17 voor K = +1 er nog + P2/Z2 omwenteling bij, dus de omwenteling van Z2 wordt nu: +(1 + P2/Z2).

Enkele voorbeelden bij figuur 18:

P2/Z2	(1 + P2/Z2)
19/57	1 + 19/57 = 1,333~
25/50	1 + 25/50 = 1,5
38/38	1 + 38/38 = 2
50/25	1 + 50/25 = 3
57/19	1 + 57/19 = 4

Figuur 14: wanneer P1, P2, Z1 en Z2 alle aanwezig zijn, Z1 wordt vastgezet en K éénmaal rechtsom draait, dan is de beweging van P2 gelijk aan die van P1, namelijk +(1 + Z1/P1) (fig. 16). Z2 draait daardoor dus -(1 + Z1/P1) x P2/Z2 extra behalve de +(1 + P2/Z2) (zie fig. 18). In totaal nu dus:

$$(1 + P2/Z2) - (1 + Z1/P1) \times P2/Z2 = 1 + P2/Z2 - P2/Z2 - Z1/P1 \times P2/Z2 =$$

$$(1 - Z1P2/P1Z2). \quad [1]$$

Wanneer K stilstaat en Z1 éénmaal rechtsom draait,

draait Z2: $+ Z1/P1 \times P2/Z2 + Z1P2/P1Z2. \quad [2]$

Figuur 19: draait L éénmaal linksom, dan draait K: + c/d [3]

en Z1: $+ a/b. \quad [4]$

Uit de bewegingen [1], [2], [3] en [4] resulteert voor Z2 en dus N: $n = [3] \times [1] + [4] \times [2] = c/d \times (1 - Z1P2/P1Z2) + a/b \times Z1P2/P1Z2 + c/d + (a/b - c/d) \times Z1P2/P1Z2.$

Voor l = -1 is dus $n = c/d + (a/b - c/d) \times Z1P2/P1Z2$

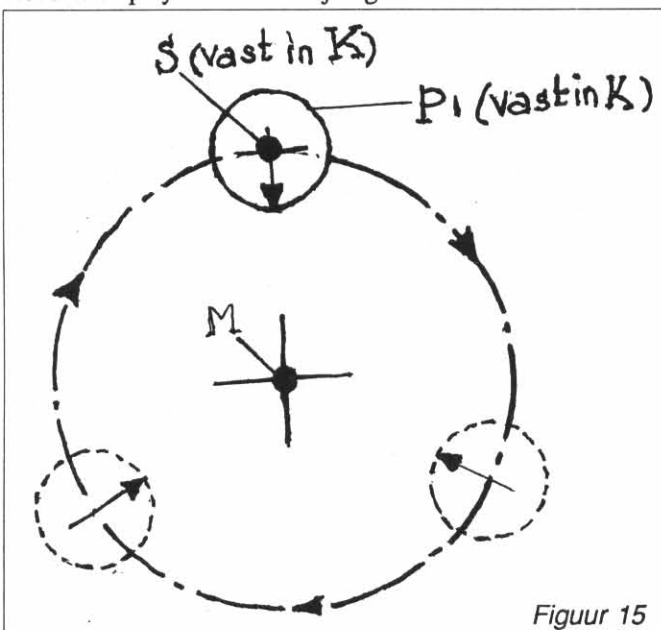
Voor n = -1 is $l = \frac{1}{c/d + (a/b - c/d) \times Z1P2/P1Z2}$

Opmerkingen:

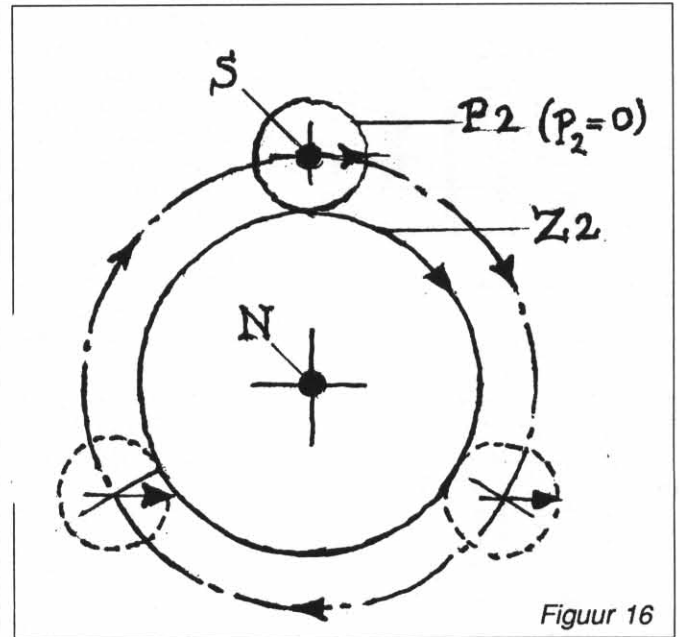
1. L en N draaien, afhankelijk van de toegepaste overbrengingen, gelijk of tegengesteld.
2. Wanneer $P_1 = P_2$ en dus $Z_1 = Z_2$ dan is $Z_1 P_2 / P_1 Z_2 = 1$ en dus $n = a/b$, gelijke P's en Z's zijn dus zinloos,
3. uitgezonderd als $P_1/Z_1 = -P_2/Z_2$, want dan wordt $n = 2c/d - a/b$ of: $n = 2k - m : 2k = m + n$. De overbrenging geeft dus hetzelfde resultaat als het differentieel (fig. 1, deel I), m.a.w. het is dan een differentieel met rechte tandwielen!
4. Bij de differentieels in deel I is steeds een tweede satelliet S2 aanwezig: in fig. 19 is een paar planeetwielen P3 en P4 gestippeld getekend. Zowel S2 als P3 en P4 geven een betere krachtenverdeling, maar zeer belangrijk is ook, dat ze het mechanisme in balans brengen. Voor de overbrenging hebben ze geheel dezelfde betekenis S1, P1 en P2. Daarom worden in deel II bij het berekenen van de overbrengingsverhoudingen slechts P1 en P2 genoemd (zie ook fig. 13b).
5. alleen in het bij 3. genoemde geval kan men evenals bij de overige differentieels de aandrijfcombinatie via M en N gebruiken. Bij andere planeet- en zonniewielcombinaties wordt het mechanisme geblokkeerd. Bij alle overige gevallen dient men steeds M en K of N en K als aandrijving te gebruiken.
6. De in fig. 19 enkelvoudig aangegeven als L kan, indien nodig, evenals bij de differentieels uit deel I uit twee assen L1 en L2 bestaan; A op L1, B op L2. Liggen L1 en L2 niet op één lijn, dan dienen zij middels tanwielen of kettingwielen 1:1 of 1:-1 gekoppeld te worden. Liggen ze wel in elkaars verlengde, dan kan een keerdifferentieel als koppeling dienen.

Hoeveel overbrengingen zijn er met zonne- en planeetwielmechanismen te maken? Zelfs met de twee belangrijke beperkingen

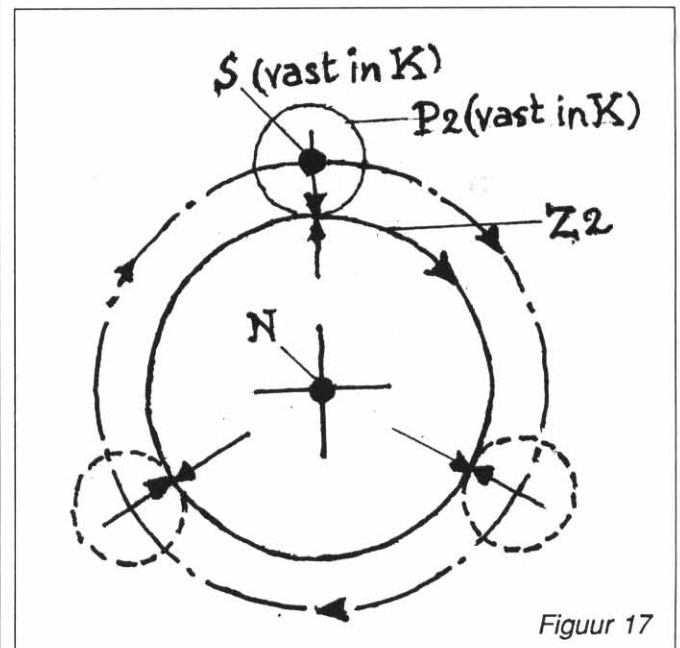
- a. als bij de differentieels (deel I) voor a/b en c/d enkelvoudige tandwieloverbrengingen en
- b. voor de afstand S tot M en N slechts 1" en 1/2" gebruikt worden heeft men voor b bij 1" afstand de beschikking over: 10/65, 11/66, 10/66, 11/65, 13/65, 15/60, 19/57, 22/55, 25/50, 30/45, 38/38, 45/30, 50/25, 55/22, 57/19, 60/15, 65/13, 65/11, 66/11, 65/10, 66/10 en 19-19-19 (1/2" + 1/2"), op 151 manieren verschillend te combineren. Bij 1/2" afstand zijn er 10/25, 11/25, 13/25, 19/19, 25/13, 25/11 en 25/10 met 16 combinaties, dus zijn er in totaal 151 + 16 = 167 verschillende mogelijkheden! Wanneer we ons evenals bij de differentieels voor a/b en c/d beperken tot 109 overbrengingen (en hun tegengestelden), dan beschikt men over $2 \times 109 \times 108 \times 167 \times 2 = 7.863.696$ epicyclische aandrijvingen!

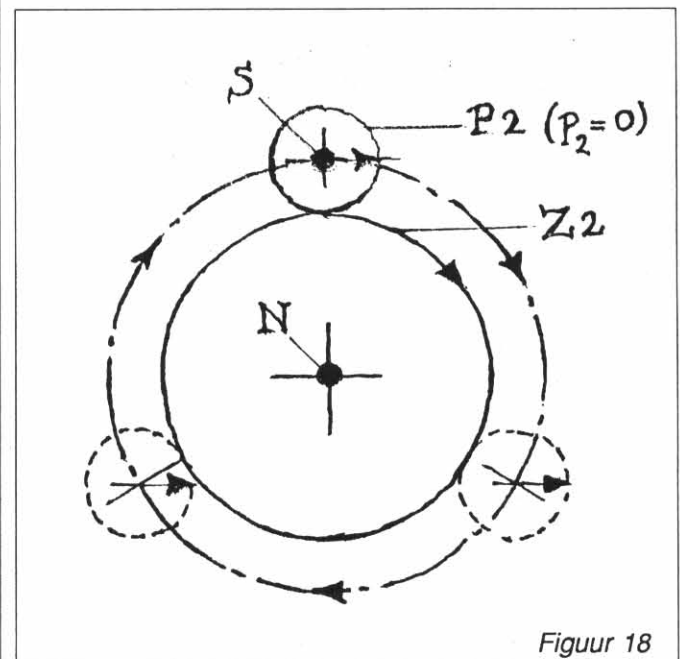
Figuur 15

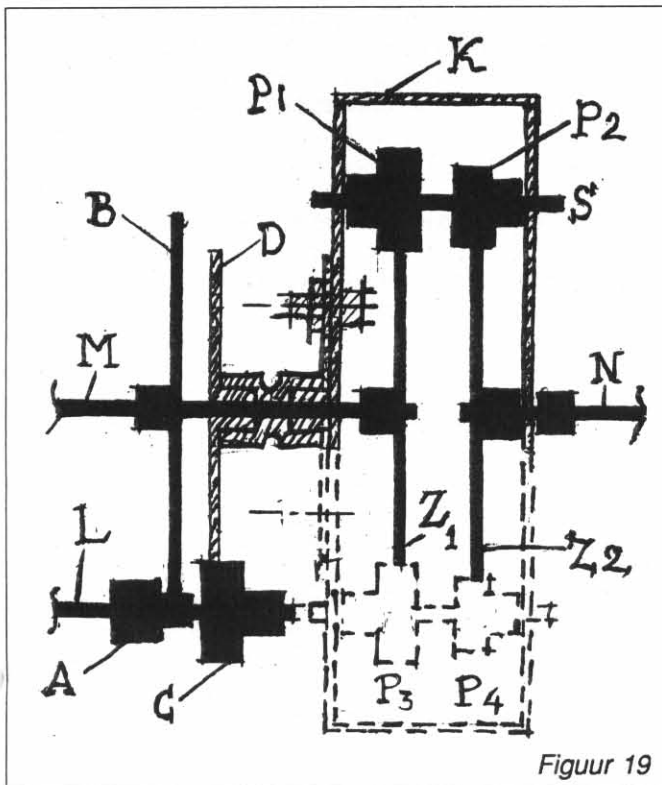
Figuur 16

Figuur 17

Figuur 18

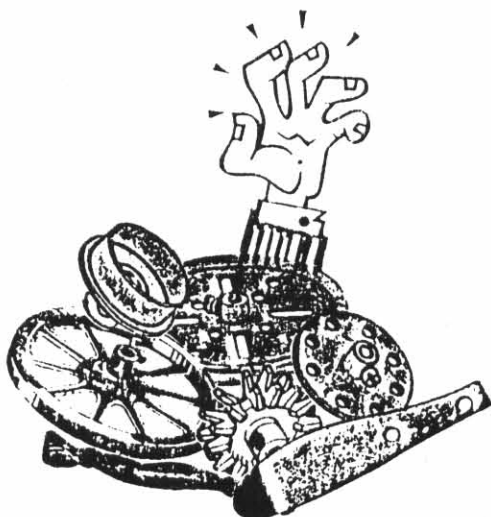
Figuur 19

Vele miljoenen zullen er bruikbaar zijn als we weer de bruikbaarheid tot aan 15 x als grens stellen. Laten we de beperking onder a genoemd vervallen, door a/b en c/d elk door een epicyclisch mechanisme te vervangen (zie fig. 20) dan zijn er (7.863.696)³ overbrengingen theoretisch mogelijk; door de gestelde bovengrens, 15 x, blijven er naar schatting nog *triljoenen mogelijkheden* over.

Mocht de door u gewenste overbrenging bij deze, zo langzamerhand onoverzienbare hoeveelheid nog niet aanwezig zijn, dan zou men nog van de afstandsbeperking S tot M en N van 1" af kunnen zien

We kunnen rustig stellen dat met Meccano *elke* gewenste overbrenging binnen een vrij beperkte ruimte door de epicyclische mechanismen mogelijk is!

Red—De heer Sijnja heeft een tabel samengesteld waarin de diverse verhoudingen van Z1/P1, P1/Z1 en Z1P2/Z2P1 voor alle bovengenoemde tandwielcombinaties zijn uitgerekend. Deze 4 bladzijden tellende tabel zal beschikbaar komen bij het documentatiecentrum. Er is eveneens een tweede, op Z1P2/Z2P1 gesorteerde tabel samengesteld met de computer, waarmee dan "eenvoudig" een gewenste overbrenging valt te berekenen.

Bouwbeschrijving

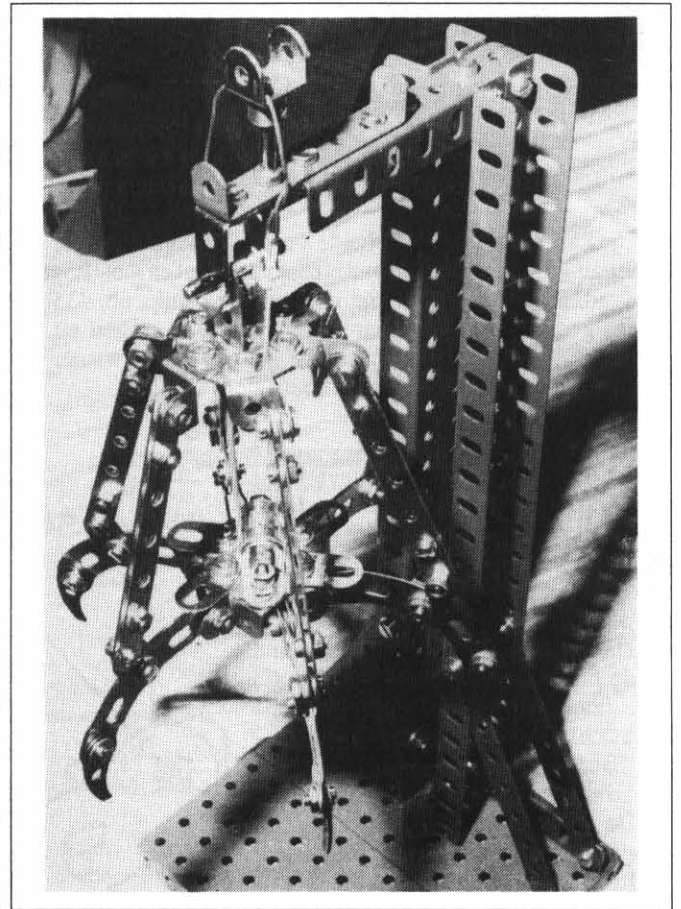
Een Poliepgrijper

door C. Luske

Na enig geknutsel is het mij gelukt een veel gebruikt type gripper, de poliepgrijper, in Meccano te vertalen. Deze gripper is zo compact dat hij goed past bij de wat grotere kraanmodellen. Het is leuk om hem naast de andere typen te gebruiken (en te bewaren) bij verschillende soorten hijswerktuigen.

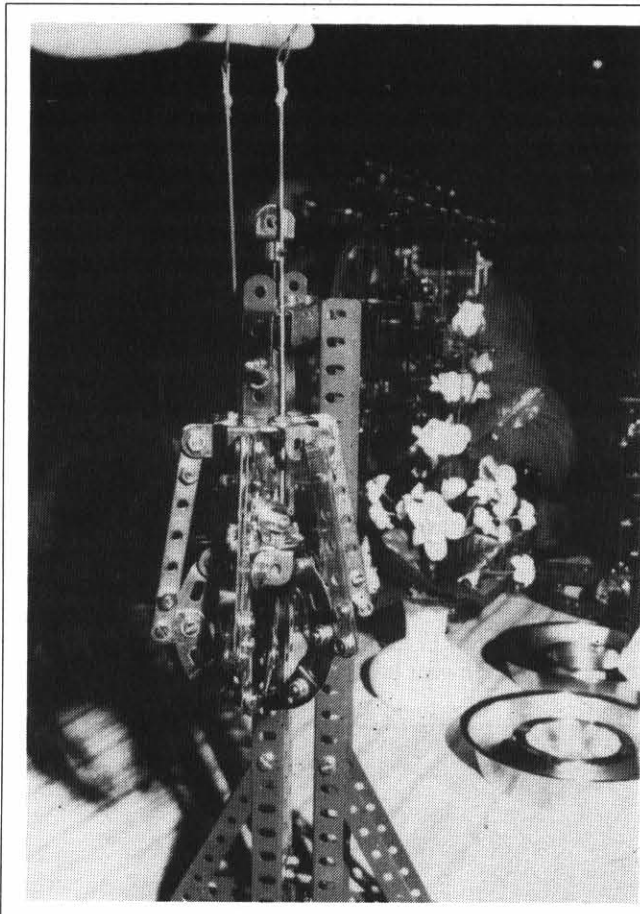
Het bovenste sterstuk.

Het hart van de gripper wordt gevormd door twee ronde schijfjes no. 24c. Op het bovenste schijfje worden zes stuks hoekjes no. 154 met boutjes door het sleufgat licht vastgebout, naar buiten getrokken en waaiervormig verdeeld. Aan deze hoekjes komen de hangstangen. Deze moeten, als ze horizontaal worden gelegd, twee aan twee in elkaars verlengde over het midden van de no. 24c liggen; een zuiver regelmatige ster dus. Nu worden de hoekjes no. 154b goed vastgezet (dunne sluitringen gebruiken!). In het schijfje no. 24c worden nu twee gaten $\varnothing 4$ mm geboord; tussen de hoekjes en 17 mm uit elkaar. Door deze gaten komen later de sluitdraden naar boven.

Op het middengat van de no. 24c komen nu twee stuks enkelgebogen hoekstukken no. 102, onder en boven samen aan één bout. In de bovenste no. 102 komt een boutje no. 111a met drie moeren, voor het ophangen aan de kopdraden. Dit dus als 'evenaar', dwars op de geboorde gaatjes, zodat later de kop- en sluitdraden in een plat vlak hangen. In de onderste no. 102 komen twee riemschijven no. 23b. Dus even uitbuigen en een zo kort mogelijk boutje met een moertje door het geboorde tussengat. Borgen tegen loslopen met 'Loctite'.

De kop van de centrale bout, door beide no's 102, zit onder; en is met sluitringetjes opgehoogd, totdat de sluitdraden niet van de

wieltjes kunnen lopen. De beide no's 102 worden onder een hoek van $\pm 45^\circ$ ten opzichte van elkaar vastgezet en met 'Loctite' geborgd. De hangstangen zijn elk van twee stuks no. 235b (7 gaten) gemaakt en op elkaar gebout met drie ringen no. 38 ertussen. Ze zijn licht draaibaar opgehangen aan de waaier van hoekjes no. 145b en met dubbele moeren vastgezet.

Het onderste sterstuk.

Onder het schijfje no. 24c komen zes stuks no. 154a; ze worden met het *ronde* gat vastgebout, van boven gezien rechtsom verdraaid en waaievormig verdeeld. De hieraan bevestigde kromme stroken no. 90a staan ook weer over het midden van dit sterstuk. Boven op de no. 24c zijn mede vastgebout twee hoekjes no. 12, die dienen als lagerstoel voor de drie sluitschijven no. 23b. Tussen de schijven komen dunne sluitringen en een draaibout als as. De hoekjes no. 12 worden opgehoogd met dunne sluitringen totdat de wieltes vrij draaien. Onder de overgebleven vier boutjes zijn plaatjes no. 10 mede vastgezet, als blokkering bij stand 'open'.

De bekken.

De bekken zijn gemaakt van zes stuks no. 90a. In het middelste gat zit tussen sluitringen een plat steunstuk no. 10. Als bekpunten doen zes pallen no. 147c dienst. Deze worden ook gebout tussen dunne sluitringen (beter te stellen). Deze bekken, gemaakt van no's 90a + 10 + 147c, worden als eenheid afgesteld in een mal, die we

zelf maken van Meccano. Door, op de goede afstand, drie lange boutjes in bijvoorbeeld een plaat no. 53a (het sleufgat + twee gaten) vast te zetten, en de bekken één voor één hierop te plaatsen, met de punt uitkomend op de hoek van een no. 48, kunnen de zes bekken in precies dezelfde stand worden vastgebout.

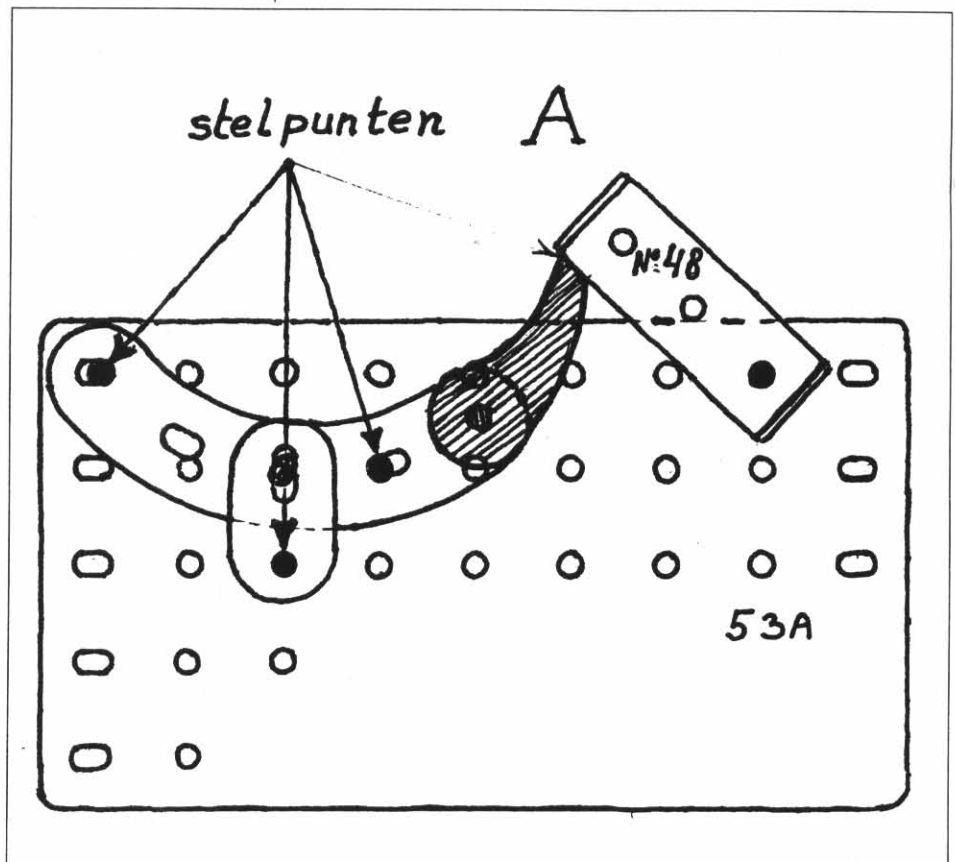
Montage

Het geheel moet nu zo in elkaar gezet worden dat de bovenste en de onderste sluitschijven no. 23b zo ten opzichte van elkaar verdraaid staan dat de sluitdraden ongeveer recht onder elkaar in en uit lopen. Een aardig stukje afstel techniek!

Veel succes!

Benodigde onderdelen

no.	aantal	omschrijving
10	10	plat steunstuk
12	2	hoekstuk
23b	5	riemschijf zonder naaf
24c	2	ronde schijf met 6 gaten
37b	48	bout 1/4 "
37c	61	moer
38	18	onderlegring
90a	6	kromme strook
102	2	enkel-gebogen strook
111a	2	bout 1/2 "
111b	7	bout 5/16 "
147	1	draaibout 1 "
147c	6	pal zonder naaf
154a	6	rechterhandsteun
154b	6	linkerhandsteun
235b	12	smalle strook
-	± 48	dunne sluitringen 4 mm

Historisch artikel

Richter's Metaalbouwdozen

door George Hardy, U.S.A.,
(lid van de Club van Ankervrienden).

Hoewel de meeste Meccano-liefhebbers de firma F.Ad. Richter & Cie wel kennen, evenals de eenvoudige metalen onderdelen die bij de steenbouwdozen gebruikt konden worden, is het bestaan van twee belangrijke metaal-bouwssystemen van Richter niet algemeen bekend. Deze twee systemen gaan veel verder dan de vernikkelde of gelakte metalen brug- en dakonderdelen uit de gewone series. Het zijn echte 'metalen constructie-bouwdozen' met een complexiteit en inventiviteit die wedijveren met Hornby's Meccano en Gilbert's Erector dozen.

De 'Brückenbaukasten'.

Het eerste systeem, de 'Brückenbaukasten', werd gemaakt in 1895, dus 6 jaar voor Hornby's eerste Meccanodoos! Deze bruggenbouwdoos bevatte een combinatie van Richter's stenen blokken en speciale metalen constructie-onderdelen met 16 bouwvoorbeelden. Deze bouwdoos was niet vergelijkbaar met Richter's gewone bruggenbouwdozen. In deze doos moesten de metalen onderdelen samengebouwd worden volgens reële constructieprincipes uit de statica. In de handleiding werd een volledige uitleg gegeven van het belang en de sterkte van 'Zugspannung und Druckspannung': trek- en drukkrachten.

Zowel de afbeeldingen van de brug als de afbeeldingen van de drie dimensionale metalen onderdelen rechtvaardigen het om dit bouwstelsel te beschouwen als een *volwaardig metalen constructie systeem*.

Deze bruggenbouwdoos is tot op heden nog niet teruggevonden. De in de doos behorende stenen zijn wel bekend evenals één complete handleiding. Het drukkersmerk op dit bouwvoorbeeld (Br. H1 - 9512 I 1) laat zien dat van het eerste voorbeeldenboek (Heft 1) voor de bruggenbouwdoos (Br.) in december 1895 (9512) 1000 stuks gedrukt werden. De 'I' geeft aan dat deze druk bedoeld was voor internationale verspreiding. De tekst van deze bouwvoorbeelden wordt gegeven in twee talen: Duits en Frans. Ook in catalogi uit deze periode wordt de 'Brückenbaukasten' vermeld.

De 'Imperator Metall-baukasten'

Het tweede bouwstelsel werd geïntroduceerd in 1914, zeker niet de beste tijd om een nieuw stuk speelgoed uit te brengen. Het systeem is maar kort op de markt geweest; in een catalogus van Richter uit 1925 is het metaalbouw-systeem overgestempeld met 'Nicht mehr lieferbar'. Een onderdelenlijst uit april 1919 toont aan dat het bouwstelsel zeker de Eerste Wereldoorlog heeft overleefd. Ook in een catalogus van Bassett-Lowke uit 1926 worden nog dozen van 'The "Anchor" Engineer Constructional Toys' aangeboden.

Zoals gebruikelijk bij Richter was er een oplopend systeem van dozen, met aanvullingsdozen om iedere doos uit te breiden tot het volgende nummer: doos nr. 1 + doos nr. 1A = doos nr. 2. Bij ieder van de vier dozen (0, 1, 2, 3) hoorde een voorbeeldenboek. Doos 0 bevatte 62 onderdelen, doos 1: 97, doos 2: 168 en doos 3: 295. Een zeer opvallende eigenschap van het systeem is dat er geen schroeven en moeren gebruikt werden. Toch lijkt het bereikte resultaat meer op de werkelijkheid dan Meccano of Erector omdat de stroken voorzien zijn van uitstekend pinnetjes in de vorm van klinknagels en waarmee een realistisch metalen bouwwerk te maken is. Het in elkaar zetten en uit elkaar halen was zeer eenvoudig: door de verende uiteinden van de stroken samen te drukken kon de strip worden vastgezet in de gaatjes van de hoekstukken of er weer uit losgemaakt.

Naar mijn mening was de reden dat A.C. Gilbert de Amerikaanse regering onder druk zette om de Amerikaanse bezittingen van Richter in de Eerste Wereldoorlog te confiskeren niet de bekende serie stenen blokkendozen maar dit systeem van metaalbouwdozen! De patenten op de stenen blokken waren immers in 1900 al verlopen, maar het metalen constructiesysteem werd beschermd door nieuwe patenten die geldig waren tot 1930!

De voorbeelden en constructietekeningen bij dit artikel zijn afkomstig uit het boekje van doos nr. 2. Ze laten zowel de details van de constructie zien als een afbeelding van het model in werking. De molenwieken laten zien dat er ook zeer gespecialiseerde onderdelen waren. Set nr. 2 (in bezit van de auteur) bevat ook een cirkelzaag en een ronde slijpsteen. Tevens is een complete onderdelenlijst bijgevoegd.

De Richter 'Imperator Metall-Baukasten', ook bekend als 'Anker-Metall-Baukasten' en 'Ingenieur-Baukasten', zijn uiterst zeldzaam. Het is zeer de moeite waard om naar dit bouwstelsel te zoeken, niet alleen omdat vele verzamelaars van Ankerbouwdozen graag zo'n doos zouden willen bezitten, maar ook omdat het bouwen ermee zeer gemakkelijk is en tot een stevige, werkelijkheidsgetrouwe constructie leidt.

(Vertaling: Hans Jacobi).

Afbeeldingen (onder en op volgende bladzijden).

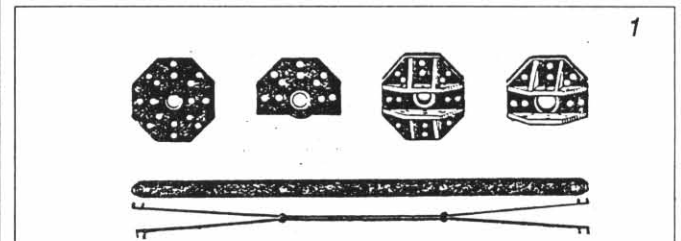
Afb. 1: De Imperator-Metall-Baukasten: hoekstukken en strook.

Afb. 2: De Imperator-Metall-Baukasten: onderdelenprijslijst

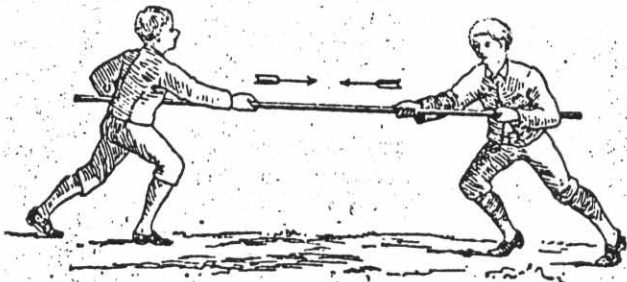
Afb. 3: De Brückenbaukasten: "Zug- und Druckspannung"

Afb. 4 en 5: De Brückenbaukasten: brug met een overspanning van 70 cm.

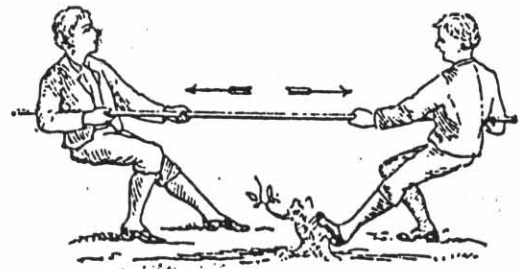
Afb. 6: De Imperator-Metall-Baukasten, doos 2: kermisrad.

Preise der Einzelteile!					
Nr.	per Stück brutto	M.	Nr.	per Stück brutto	M.
Nr. 501	per Stück brutto	M. -12	Nr. 533	per Stück brutto	M. -08
Nr. 502	"	M. -14	Nr. 534	"	M. -03
Nr. 503	"	M. -15	Nr. 535	"	M. -03
Nr. 504	"	M. -18	Nr. 536	"	M. -05
Nr. 505	"	M. -20	Nr. 537	"	M. -06
Nr. 506	"	M. -22	Nr. 538	"	M. -03
Nr. 511	"	M. -15	Nr. 539	"	M. -05
Nr. 512	"	M. -22	Nr. 540	"	M. -06
Nr. 513	"	M. -27	Nr. 543	"	M. -08
Nr. 514	"	M. -30	Nr. 551	"	M. -05
Nr. 515	"	M. -45	Nr. 553	"	M. -06
Nr. 521	"	M. -15	Nr. 554	"	M. -15
Nr. 522	"	M. -38	Nr. 557	"	M. -15
Nr. 527	"	M. -08	Nr. 559	"	M. -18
Nr. 528	"	M. -15	Nr. 560	"	M. -08
Nr. 531	"	M. -15			

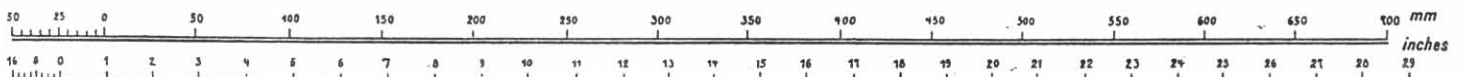
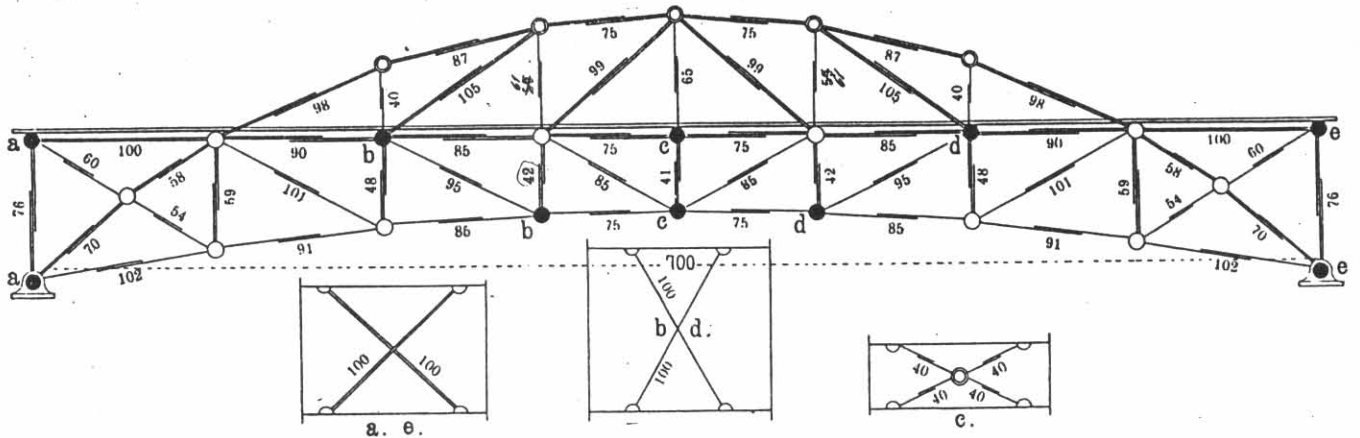
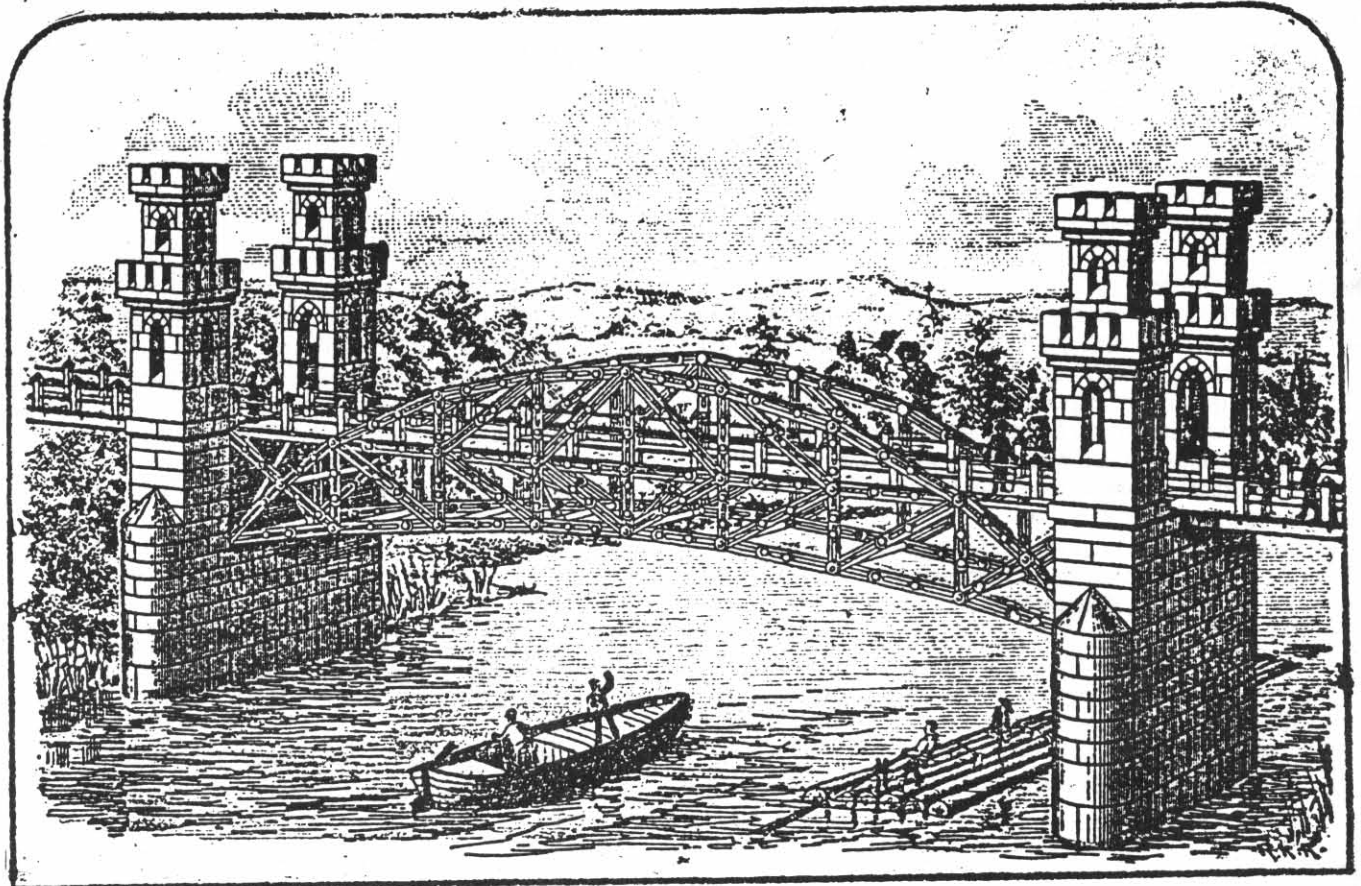

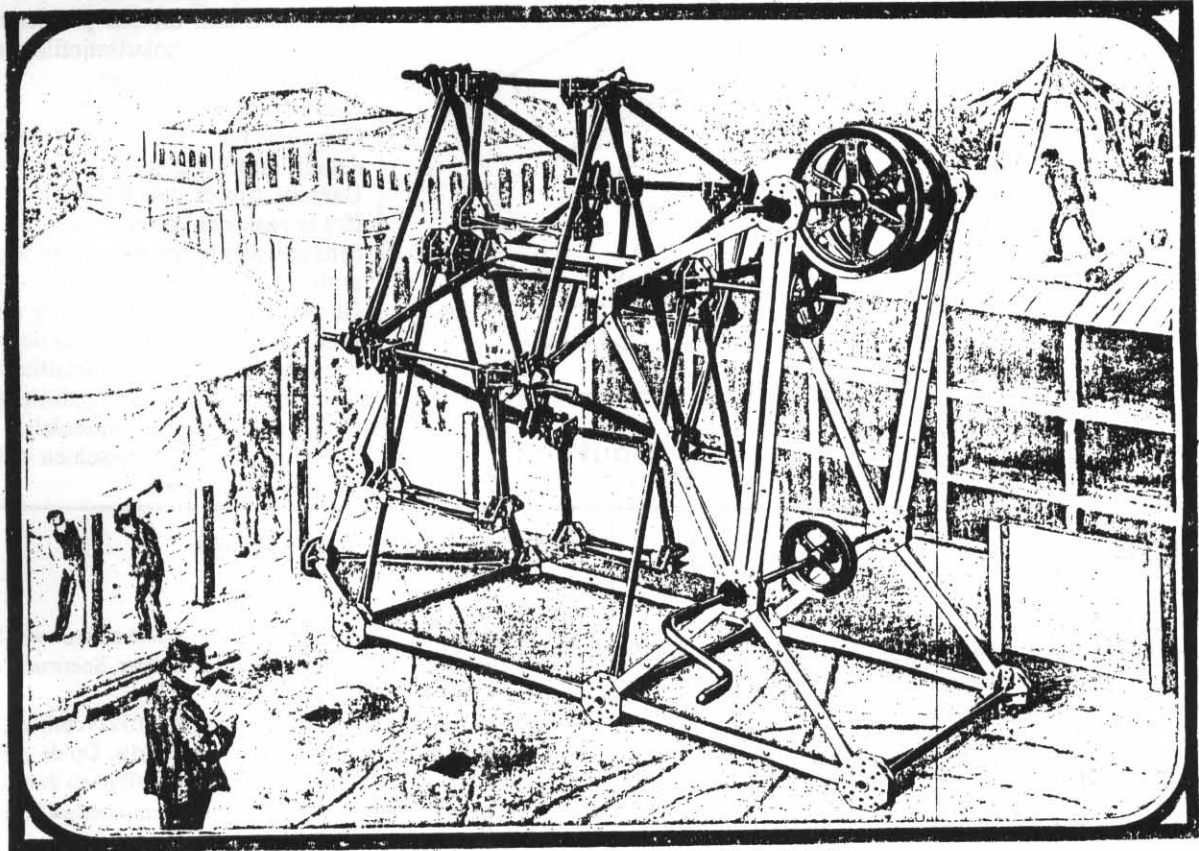
Druckspannung. — Pression.

Zugspannung. — Tension.

4

32

Artikel

Het fotograferen van modellen

door H.M. Elema

Foto's van modellen moeten, net als foto's van andere technische onderwerpen, haarscherp zijn. Hierbij spelen drie factoren een rol: de camera, het gebruikte filmmateriaal en het scherpstellen en diafragmeren.

De camera.

Als camera is de eenogige spiegelreflex geschikter dan de meeste andere typen. Men kan echter ook met die andere toestellen goede resultaten verkrijgen. Ik werk zelf met een spiegelreflexcamera met een 35 mm lens waarmee men vaak dichterbij kan fotograferen dan met een 50 mm standaardlens.

Filmkeuze.

Kleurennegatiefilm heeft meer en iets dikkere lagen dan een fijnkorrel zwart-wit film. Daardoor zijn de foto's van een kleurenfilm vaak minder scherp dan van een zwart-wit film. Zelf heb ik lang Kodak Plus X gebruikt. Kodak heeft met de T-Max 100 een zeer goede opvolger van de Plus X. Een andere goede film is de Ilford FP. Al deze films hebben een gevoeligheid van 100 ASA, rumschoots voldoende.

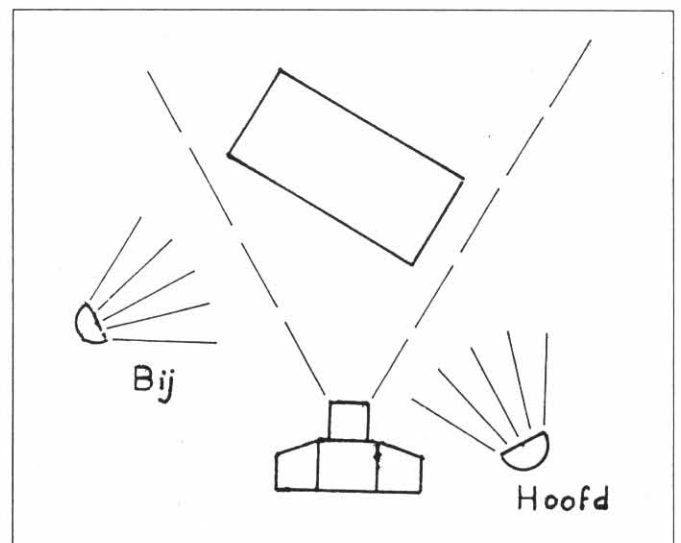
Scherpstellen en diafragmeren.

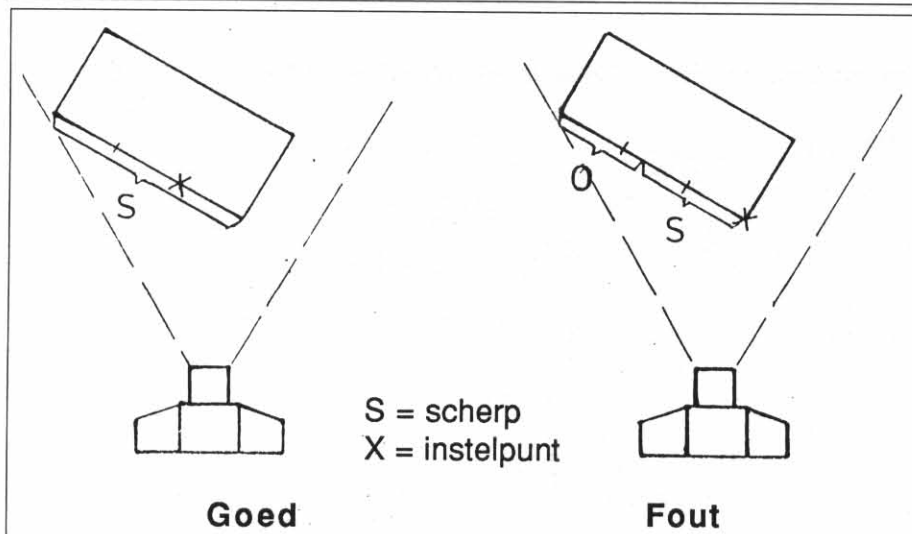
Men zal steeds trachten van een zo klein mogelijke afstand te fotograferen. Daardoor is de dieptescherpte (de afstand van voren naar achteren die nog voldoende scherp is) relatief klein. Om een zo groot mogelijke dieptescherpte te verkrijgen moet men op 1/3 van voren instellen en een zoklein mogelijk diafragma kiezen, bijvoorbeeld 11 of 16. Bij opnamen vanaf een statief is dit geen probleem, men belicht evenredig langer. Bij flitsen kan het nodig zijn met een groter diafragma te werken, bijvoorbeeld

5,6-8. Verder kan men iets bereiken door het model zo op te stellen dat er minder diepte nodig is.

Belichting.

Op tentoonstellingen is men meestal op flitsen aangewezen. Thuis kan men met lampen werken als men een statief en een draadontspanner heeft. Ik gebruik een oude 500 W Photolite overspanningslamp en een leeslamp met twee zware kopspiegellampen. Men kan ook met een film- of videozoon en met 100 W gewone lampen in goede reflectoren werken; het enige verschil is dat de belichtingstijden langer zijn. Verder is het van groot belang een rustige achtergrond te hebben, bijvoorbeeld een laken of een groot stuk karton. Eén van de lampen vormt de hoofdverlichting, de ander is bijverlichting om de schaduwen minder scherp te maken. Let er verder op dat er

geen hinderlijke spiegelingen optreden, vooral bij glimmende verzinkte onderdelen kan dit een probleem zijn. Heeft men een polarisatiefilter dan is spiegelen geen probleem.

Overzichts- en detailfoto's.

Overzichtsfoto's laten meestal niet genoeg details voor bouwbeschrijvingen zien. Daarom zijn er ook detailfoto's nodig. Het is zaak om van te voren goed na te denken wat er beslist moet worden gefotografeerd. Een niet eenvoudige opgave. Omdat tijdens het bouwen nog niet vast staat of een gekozen constructie zal vol- doen, kunnen sommige detailfoto's pas gemaakt worden na het gedeeltelijk demonteren van diverse onderdelen. Dat is dan jammer, maar misschien ook heel instructief voor later.

Agenda

18 maart: Amstelveen

De 5e regionale bijeenkomst voor Noord-Holland/West-Nederland te Amstelveen zal gehouden worden op zaterdag 18 maart 1989. Plaats van samenkomst: het VOFE-Hobby-Centrum. Tijd van aanvang: 10.30 uur. Zij die niet bekend zijn met de ligging ontvangen een situatieschets. Inlichtingen: H.W.K. van der Woerd, tel. 020-451329.

29 maart t/m 2 april: Rotterdam

Voor de komende tentoonstelling Eigenhandig in Ahoy te Rotterdam kunnen zich nog deelnemers melden. Zij worden verzocht contact op te nemen met L.M. Steenvoorden, tel. 079-164130.

8 t/m 15 april: Almere

Van 8 t/m 15 april is er een Meccanoshow in het winkelcentrum van Almere. Zes exposanten hebben zich inmiddels gemeld, maar een groter aantal is welkom. Eventuele reiskosten worden vergoed. De deelnemers ontvangen gratis koffie; broodjes kunnen voor de halve prijs worden gekocht. Gegadigden worden verzocht contact op te nemen met L.J. Visser, Warderhof 34, 8304 CM Emmeloord, tel. 05270-17047.

27 mei: Zoetermeer

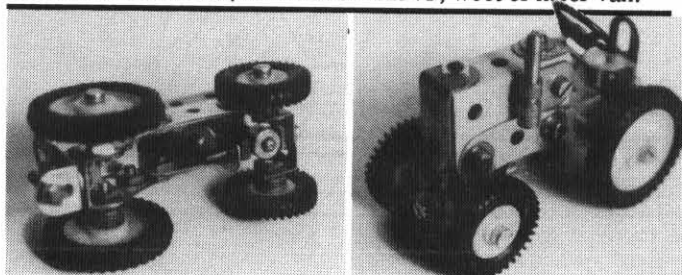
Op zaterdag 27 mei organiseert L.M. Steenvoorden de 8e regionale bijeenkomst Zuid-Holland in gebouw De Jonker, Jonkerbos 260, Zoetermeer. Aanvang: 10.00 uur. Inlichtingen: L.M. Steenvoorden, tel. 079-164130.

11 juni: Hengevelde

Op zondag 11 juni organiseert de Stichting Zomerfeesten te Hengevelde een stoom- en oude voertuigendag. Ook miniatuur modellen kunnen worden tentoongesteld als zij aansluiten bij het thema "met stoom de boer op". Voor reiskosten en consumpties zijn afspraken mogelijk. Voor informatie en aanmelding kunt u zich wenden tot de Stichting Zomerfeesten Hengevelde, tel. 05473-800.

4 t/m 6 mei: Voiron, Frankrijk

Van 4 t/m 6 mei organiseert de C.A.M. (Club des Amis de Meccano) een tentoonstelling in de Salle des Fêtes, Saint-Jean-de-Moirans (Isere). De plaats ligt op 2 km van de stad Voiron. De heer H.M. Elema, tel. 08370 - 12973, weet er meer van.

Vraag en aanbod

Gevraagd: Nikkel Meccano, speciaal hoekbalken, wielflenzen 137, stelplaten 109, cirkeldraagbalken. J.C. Balder, Soerenseweg 111, 7313 EJ Apeldoorn, tel. 055 - 551971.

Gevraagd: Märklin ELEX-alstroom-motor no. 1072 (voorheen 1322G) in de originele doos. Betaal een zeer goede prijs. Op de gevraagde brochures van Stokys, Temsi enz. (zie M.N. 6.03) heb ik helaas nog geen respons gekregen. W. Swinkels, Gravenmacherhof 7, 5625 LS Eindhoven, tel. 040 - 421180.

Gevraagd: Complete bouwbeschrijving van een 4, 5, of 6 versnellingsbak. A.L. Westerman, Poptahof Zuid 603, 2624 SM Delft, tel. 015 - 569086.

Te koop: Enkele Meccano onderdelen en motor M0. Verder passend op Meccano enige nuttige onderdelen en motoren: 1x 6V DC, 1x 12V DC (faulhaber) en 1x 12V DC met aangebouwde vertraging (max. 1:360). Trafo 12VA, 6/12V DC in batterijbox 620. Nieuwste voorbeeld no.2. Lage prijzen en Op = Op. H.M. Kroon, Kappeijnestraat 41, 5344 KX Oss, tel. 04120 - 32296.

Niet leden

Te koop: Franse Meccanodoos 6 en 6a uit 1957, kleuren rood/blauw en wat zilver en groen, met veermotor no. 1 (rood/blauw) en een handleiding. Vraagprijs f250,-. De heer Roosenburg, tel. 04409 - 1239.

Te koop: Meccano t/m doos 4, 1925/'35. Blank en rood/groen met vele extra's in prima staat. Vraagprijs f150,-. Th. Kusters, Selderust 33, 1181 MJ Amstelveen.

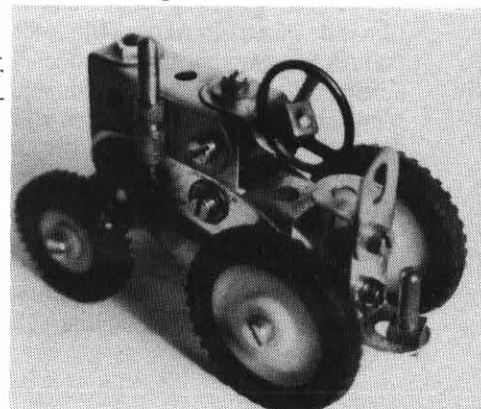
Te koop: Meccano doos 4 uit 1935, rood/groen, compleet met handleidingen t.e.a.b. De heer A. Baede, Ohmstraat 10, 1098 SR Amsterdam, tel. 020 - 931032.

Gevraagd: Zwarte Märklin wielen (6,5cm en 9,5 cm) voor het bouwen van een model. Wil Brouwer, tel 020 - 833763 (graag na 18.00 uur).

Minimodel

H.M. Kroon bouwde dit kleine maar ingenieuze model!

MECCANO onderdelen voor ---			
--- bestuurbare tractor			
No.	A.	No.	A.
10	1	90	2
11	2	111	2
12	2	111a	2
12b	1	115	3
12c	2	115a	1
18b	2	124	1
22ap	2	142c	2
23bp	2	160	1
37a	26	212	1
37b	12	212n	1
38	22	213	1
39	2	321	1
69n	1	452	2

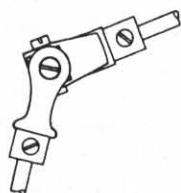
meccano-nieuws

Clubblad Meccano Gilde Nederland

Nº. 7.2
Zomer 1989

mg

VERENIGING VOOR METAAL-
CONSTRUCTIE MODELBOUW

Bestuur:

Voorzitter:

Secretaris:

Penningmeester:

Redakteur:

Regionale activiteiten: A.B.M. Elshof, tel. 08340 - 35919

Verschijnt 4 x per jaar

Redactie en advertenties:

P.E. Duyff, tel. 05908 - 18129

Klimop 11, 9301 PK, Roden

L.M. Steenvoorden, tel. 079 - 164130

Postbus 7066, 2701 AB Zoetermeer

Fr. Dijk, tel. 05122 - 1459

Heidbuorren 6, 9221 TM Rottevalle

J.G. Kuyl, tel. 03465 - 64405

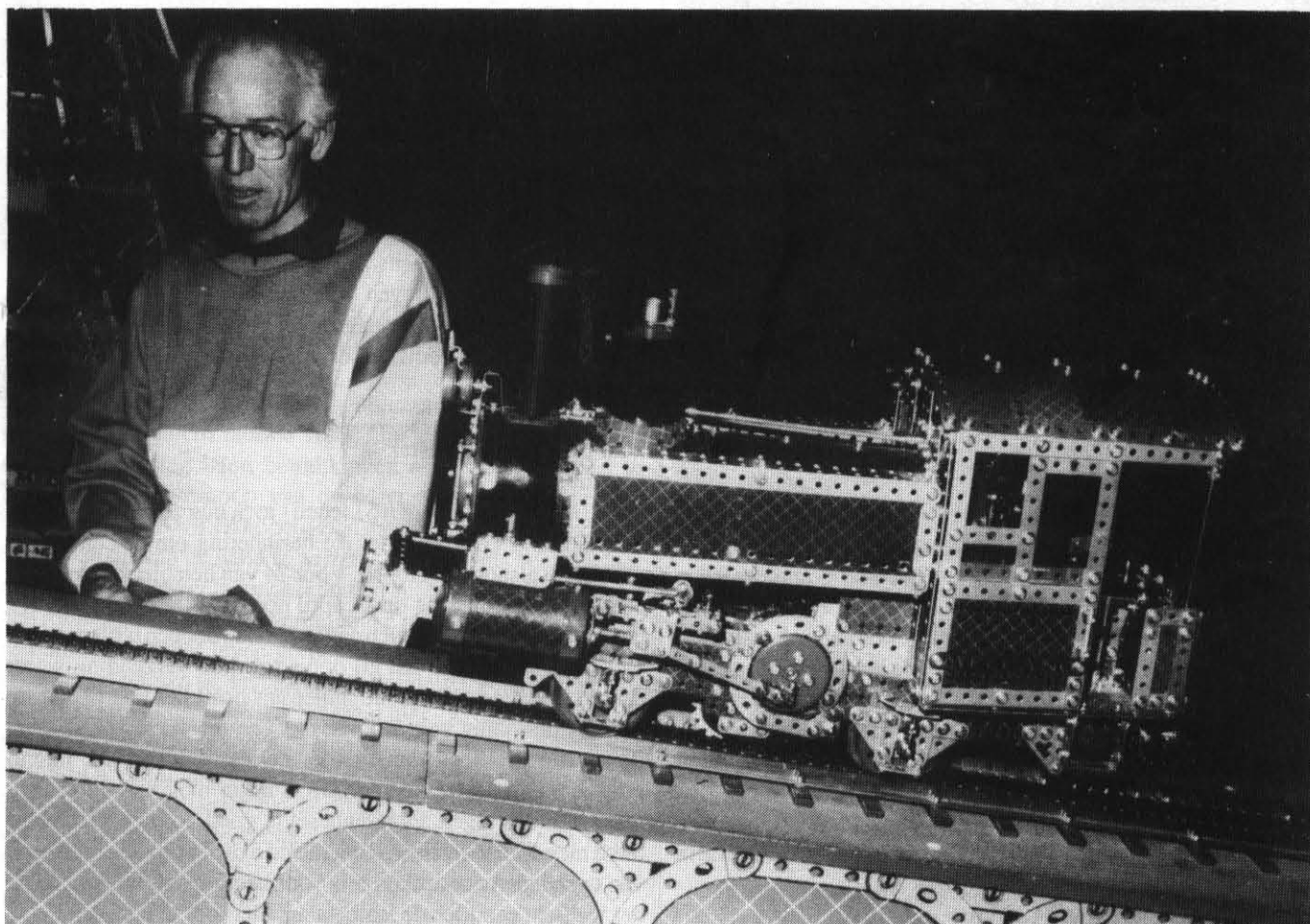
Mozartlaan 18, 3603 BH Maarssen

P. Duijff

Pr. Alexanderstr. 104, 7009 AB Doetinchem

Documentatiecentrum: H.W.K. van der Woerd, tel. 020 - 451329, Meerhuysen 4, 1181 PC Amstelveen
Verenigingsjaar: 1 januari - 1 januari. Contributie f 30,- per jaar. Entreegeld f 5,-.

Betalingen uitsluitend op postbankrekening nr. 54.84.519 of AMRO bank, Maarssen,
rekening nr 42.35.36.680, beide t.n.v. Meccano Gilde, Maarssen.

De heer Stevens bekijkt hoe de tandradlocomotief van W. van der Kley uit Emmen omhoog klimt tijdens de Hobby-Show in de IJsselhal te Zwolle in november 1988.

Van de redactie

Uitslag van de enquête

Omdat nog steeds ingevulde enquêteformulieren bij de redactie binnendruppelen, is besloten de definitieve uitkomsten in Meccano Nieuws 7.3 op te nemen. Maar enkele voorlopige cijfers en waarnemingen willen we u niet onthouden. Zo'n 80 leden stuurden een ingevulde vragenlijst terug, hetgeen neerkomt op een respons van ruim 15 %. Hoewel de formulieren strikt genomen anoniem waren voorzagen 75 leden het formulier van hun naam en adres.

De *Belgische leden* zeiden unaniem dat zij zich graag meer betrokken zouden willen voelen bij het Nederlandse verenigingsgebeuren. Dat zou kunnen zijn in de vorm van bijeenkomsten, of verslagen van Belgische exposities en andere activiteiten. Wellicht zou een vaste correspondent uit België een eerste stap in de goede richting zijn.

De meningen over de rubriek *Modelbeschrijvingen* liepen sterk uiteen. Gemiddeld was men het met elkaar eens, maar de bijgeschreven, soms zelfs sterk emotionele commentaren gaven een ander beeld. Een aantal leden vonden de beschreven modellen moeilijk, gecompliceerd en kostbaar. Het artikel van de heer Sijnja over de epicyclische overbrengingen werd als te hoog gegrepen gekarakteriseerd. Andere leden vonden juist dat de meeste modellen in vergelijking met buitenlandse bladen maar kinderspel waren en zij wilden graag meer en betere modellen beschreven zien. Tja, daar staan we dan. Als de meningen van de leden zo sterk uiteenlopen is er geen standaardoplossing mogelijk. Meccano Nieuws is een blad voor *alle* leden en dat betekent per definitie een middenweg kiezen!

Redakteur of journalist.

Daar kan nog aan worden toegevoegd dat veel leden niet beseffen dat het de taak van een redactie is om de aangeboden kopij te redigeren, te bewerken, te illustreren en om te vormen tot een compleet blad. De heer Elema heeft voorheen bij gebrek aan modelbeschrijvingen ook de journalistieke taak op zich genomen modellen naar eigen inzicht, kennis en mogelijkheden te beschrijven. Als er behoefte is aan een grotere differentiatie in de modellen (klein, groot, eenvoudig, gecompliceerd etc.) dan zullen er meer leden actief moeten worden. Wie wil de moeite nemen een supermodel te bouwen, te fotograferen, te tekenen en volledige te beschrijving? Mensen met de deskundigheid, de mogelijkheid en de bereidheid om dit te doen zijn zeer schaars! Tot een dergelijk iemand zich bij de redactie meldt zullen de lezers van Meccano Nieuws tevreden moeten zijn met de 5 of 6 actieve leden die nu de kopij voor ons blad leveren.

De "personeelsadvertentie" elders in het blad moet u zien als een eerste aanzet om de samenstelling van het blad over meer leden te spreiden. Voor iedere buitenstaander is duidelijk dat in het Meccano Gilde Nederland veel kennis, ervaring en creativiteit aanwezig is. Nu moet dit alleen nog tot de leden zelf doordringen. Laat uw medeleden genieten van uw kennis en stuur een artikel naar de reactie!

Zeer verheugd was de redactie met het aanbod van twee leden om op hun PC teksten uit te werken en in te typen.

Ik wens u veel plezier met dit nummer van Meccano Nieuws, vergeet u de expositie in de Reehorst te Ede niet en tot ziens in september!

Volgende nummers

De redactie doet haar uiterste best elke aflevering van Meccano

Nieuws tijdig te laten verschijnen. De plandata voor de volgende nummers zijn:

Meccano Nieuws 7.3:: kopij inleveren: 15 augustus
verschijningsdatum: 9 september

Meccano Nieuws 7.4:: kopij inleveren: 15 november
verschijningsdatum: 11 december.

Wedstrijd

Slechts twee leden namen de fotowedstrijd met vragen in Meccano Nieuws 7.1 serieus. De heren Ritsema uit Hilversum en Klarenbeek uit Utrecht ontvangen elk een kleine prijs, hoewel hun antwoorden niet volledig goed waren. Maar ja, met twee inzenders waren zij natuurlijk toch de besten!

Rectificatie

De heer Kleinekoort wees de redactie erop dat de in Meccano Nieuws 7.1 afgebeelde Taklift 7 niet door hem is gebouwd. De lof komt toe aan de enige echte bouwer van dit schitterende model, de heer A.G.W. Nijs uit Rotterdam!

Van het bestuur

Van de voorzitter

Het belangrijkste nieuws dat mij in de afgelopen tijd bereikte is dat de Meccano-fabriek in Frankrijk wederom is verkocht aan een investeringsgroep. Deze groep, met de naam Finamec, heeft nu 51% van de aandelen in handen. Dit stond te lezen in de Financial Times van 13 april 1989. De huidige directeur blijft wel bestuurslid. Men wil de verkoop van specials stimuleren zoals Meccano kinderkleding en plastic produkten. Deze markt biedt, zeker met het verdwijnen van Erector, in Amerika en Canada veel perspectieven. De afzet van Meccano in Engeland is echter niet zo best geweest, zodat we toch wat huiverig voor de toekomst moeten zijn.

In ons eigen land staat de tentoonstelling in de Reehorst te Ede van 22 juli t/m 12 augustus alweer bijna voor de deur. Tot op heden hebben zich 22 exposanten gemeld. Er kunnen er nog meer bij! Permanente aanwezigheid is niet nodig; er zijn inmiddels genoeg aanmeldingen van "oppassers". 's Nachts wordt alles afgesloten en op zondag blijven de deuren dicht. Belangstellenden kunnen contact met mij opnemen.

L.M. Steenvoorden

Van de penningmeester

Contributies

Op 16 maart j.l. ontvingen 61 leden - toch nog zo'n 12% van ons ledenbestand - een vriendelijke herinnering om de contributie over 1989 alsnog te voldoen. Voor 24 van hen bleek bovendien een laatste herinnering op 24 april noodzakelijk; voor degenen die toen niet binnen veertien dagen betaald hebben is dit nummer van M.N. het laatste dat zij ontvangen; de verzending wordt daarna stopgezet. Uw penningmeester heeft het voornemen de contributie-inning volgend jaar met een maand te vervroegen; de contributie dient immers vóór de aanvang van het verenigingsjaar te worden voldaan. Dit is zeker mogelijk nu de aanmaak van ons eigen adressenbestand goed vordert. Overigens dient men zich te realiseren dat alleen al aan porti de contributie van twee leden noodzakelijk is voor betalingsherinneringen. Is het wellicht een idee de laatbetalers hiervoor te belasten?

Reisfonds

Leukere berichten heeft de bewaarder van uw Gildeschatkist

over het Reisfonds. Ter vergadering stelde de voorzitter f 100,- ter beschikking; een ander lid, dat enige kosten voor de vereniging had voorgeschoten, schonk deze aan het Reisfonds; hartelijk dank voor de f 52,50 S. te B. Naar aanleiding van Amstelveen - bedankt Hans van der Woerd voor de organisatie! - mocht uw penningmeester een bedrag van f 130,- aan exposerende leden overmaken. Graag zou ik van u vernemen of het Reisfonds in de behoefte voorziet. Uw reactie wordt uiteraard anoniem behandeld.

Oproep aan onze Belgische leden

Op de oproep in M.N. 7.1 tot suggesties over gemakkelijker contributiebetaling vanuit België en een eventueel hulppeningmeesterschap mocht ik helaas geen reacties krijgen. Hoor ik nog wat van u, Zuiderburen, of gaat het goed zoals het nu gebeurt? *Mec Mac-wetenswaardigheden*

Ofwel de Meccano Apple Macintosh-computer, ook wel met koosnaampje genaamd 'apple-tje'. Sinds het vorige nummer is een concept-ledenlijst vervaardigd en toegezonden aan bestuursleden ter afstemming met hun adressenbestand. Een aantal reacties zijn verwerkt en thans zijn wij zover dat bij dit nummer van M.N. een los vel is bijgesloten dat u moet controleren. Voor de programmatuur hiervan en voor die der acceptgirokaarten en adresstickers heeft uw penningmeester veel hulp ondervonden van de heer Schurink; namens het Gilde heel veel dank Jan! Ook mag in dit kader de naam van ons lid Co Stevens nog wel eens worden genoemd; hij zorgde ervoor dat de vereniging tegen plezierige voorwaarden aan de Mec Mac is gekomen, waarvan nu langzamerhand de baten zichtbaar worden. Bedankt daarvoor Co! Bij dit nummer van M.N. treft u een computervel aan. Hierop zijn vermeld: lidmaatschapsnummer, naam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en bank- en/of gironummer. Bij het telefoonnummer kan worden aangegeven of men het telefoonnummer niet in de ledenlijst opgenomen wenst te zien. Men hale dan 'wel' door en notere 'niet'. Het nummer wordt in principe dus wel vermeld, tenzij u aangeeft dit niet op prijs te stellen. U wordt dringend verzocht deze gegevens te controleren, eventueel te wijzigen en aan te vullen met uw geboortjaar en in elk geval -dus ook als er geen wijzigingen zijn- te retourneren aan de: Penningmeester M.G.N., Mozartlaan 18, 3603 BH Maarssen. Het ligt in de bedoeling bij M.N. 7.3 een ledenlijst mee te sturen en deze periodiek door een nieuwe te vervangen. *Meccano-ethiek*

In het afgelopen kwartaal is uw penningmeester enkele malen door leden benaderd met de vraag hoe te handelen als na een overlijden de nagelaten betrekkingen aan een lid vragen te bemiddelen bij verkoop van de Meccano-voorraad, deze te taxeren of zelf te willen kopen. Kan men zelf bieden of kopen of dient men dit van de hand te wijzen? Kan men als bemiddelaar optreden voor de veelal ondeskundige achterblijvenden? Is hier een rol weggelegd voor de vereniging c.q. het bestuur of moet er een stichting in het leven geroepen worden om de Meccano-onderdelen binnen de vereniging te houden? Zo ja, zijn er dan enkele kapitaalkrachtige leden bereid hier - al of niet met recht van voorkeur bij aankoop - enige fondsen ter beschikking te stellen? Of verdient een advertentie van de nabestaanden in een landelijk dagblad onder het hoofd 'Speelgoed' de voorkeur? Graag uw reacties; t.z.t zullen wij in de kolommen van M.N. hierop terugkomen.

J.G. (Hans) Kuyl

Evenementen

Museum Kinderwereld te Roden

door P. Duyff

Het Museum Kinderwereld in het Noorddrentse Roden kent een vaste collectie gebruikt speelgoed vanaf 1800 en een thematentoonstelling. Dit jaar is gekozen voor 'Speelgoed zonder grenzen'. In een tiental vitrines wordt speelgoed uit diverse landen getoond. Natuurlijk zijn daar naast Nederland ook Engeland en Duitsland bij. Elke vitrine geeft een beeld van van het representatieve speelgoed uit dat land. In de Engelse vitrine neemt Meccano vanzelfsprekend een belangrijke plaats in. We zien er enkele oude dozen, handleidingen, obsoleete parts, busjes verf, twee modellen, een veer- en een electromotor, kortom herkenbaar Meccano. Naast de vitrine staat het Super Model no. 8, de 'Roundabout' (draaimolen) opgesteld. Ook Dinky Toys komen in deze uitstalling voor.

Andere opmerkelijke vitrines zijn die van Japan, Duitsland en de 3e wereld landen. Deze laatste laat zien dat afvalmateriaal de basis kan zijn voor speelgoed. Het museum, en deze expositie in het bijzonder, is het bezoeken waard. Leden met jonge kinderen kunnen zich hier prima vermaken want de binnenplaats is een speelterrein met stelten, vliegende Hollanders, hoepels, tolleren met zweepen, springtouwen en noem maar op.

Het adres is Brink 31, Roden. Openingstijden: dagelijks van 10-12 en 14-17 uur, zondags van 14-17 uur.

Tips

Tip no. 107: ring no. 38

De heer H.M. Kroon meent dat menigeen niet weet dat het juist de bedoeling van Meccano is dat de ring no. 38 enigzins bol en met opzet niet vlak is. Door de bolling werkt hij als een 'schotelveer' en trillen de bouten veel moeilijker los. Bij het gebruik moet de bolle kant dus in de richting van de kop van de bout of de moer liggen.

Tip no. 108: De montage van een Decaperm motor

De heer J. Berrié, lid van het C.A.M., deelt mede dat de ashoogte van van de 3000-toeren as van een Decaperm motor op precies

dezelfde hoogte zit als de gaten boven in een schommelplaat no. 126. Helaas zitten de bevestigingsgaten in de voet van de Decaperm op een breedte van 4 gaten, en komt de as precies tussen twee gaten te zitten.

Er zijn twee eenvoudige oplossingen voor dit probleem.

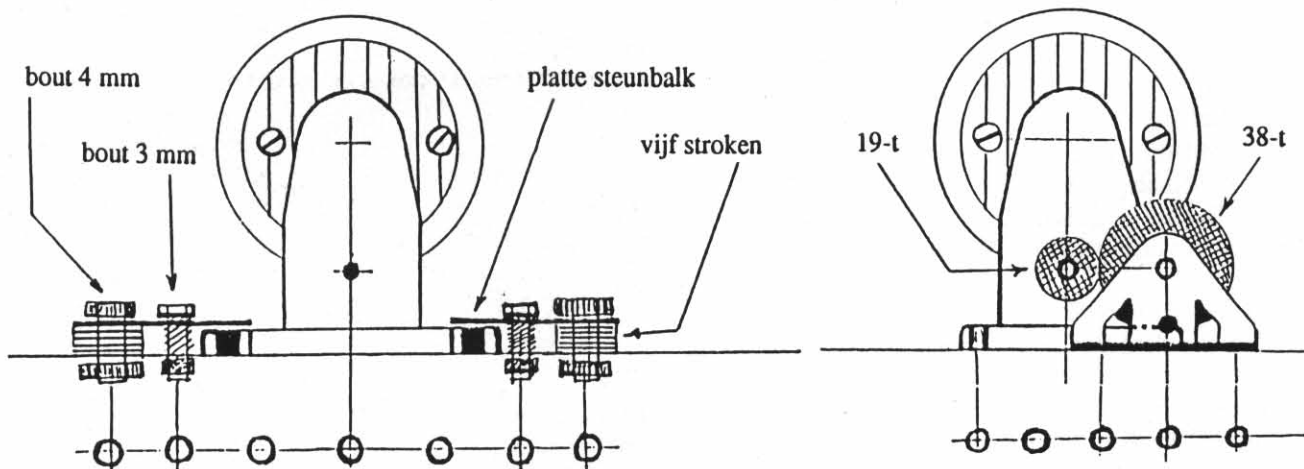
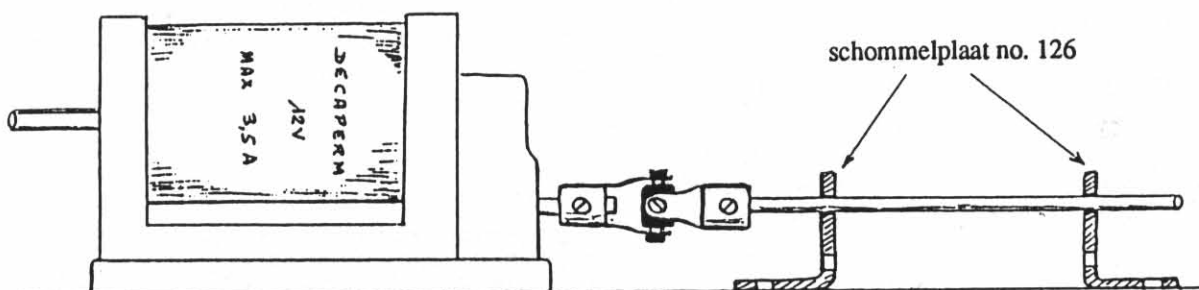
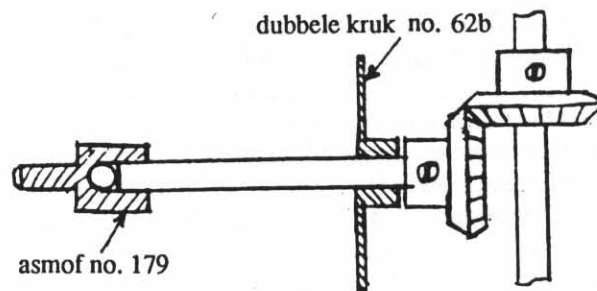
Als eerste kan de motor vastgezet worden met twee platte steunbalken die door een laag van 5 stroken op de juiste hoogte worden vastgezet. Er is dan iets zijdelingse speling die kan worden opgevangen door de sokkel van de motor met plakband te verdikken.

De tweede oplossing is eleganter. Hierbij wordt een tandwielvertraging met een 19-t rondsels op de motoras en een 38-t tandwiel op een as in de schommelplaten toegepast.

(Magazine du C.A.M. no. 27)

Tip no. 109: Druklager

De heer Georges Quentin, lid van het C.A.M., ontwierp een fraaie oplossing voor een drukkager met weinig wrijving. Het toepassen van kogels in drukkagers is in het verleden door diverse bouwers toegepast. Daarbij werden o.a. een Meccano kogel in een H-koppeling en een 3/16" kogel in een kraag of naaf toegepast (Love en Hagg). Quentin plaatst een 4 mm kogel in een asmoef no. 179. Deze oplossing is beter dan de voorgaande omdat hierbij de kogel eenvoudiger te plaatsen is en de as meer zijdelingse steun heeft. Men moet de zaak goed in het vet zetten.

Waar te koop

Liverpool onderdelen door J.H. Schurink, Bathmen.

Jarenlang werden diverse onderdelen uit Liverpool naar Argentinië verscheept om aldaar tot 'dozen' te worden samengevoegd samen met lokaal vervaardigde onderdelen. Het betrof de onderdelen, waarvoor het economisch niet verantwoord was die óók in Argentinië te fabriceren. Deze blank metalen onderdelen werden aldaar pas van een laklaag voorzien in het lokale kleurschema! Van een aantal van deze originele Liverpool onderdelen is nu nog een voorraad aanwezig en beschikbaar voor bestelling. Bij enige onderdelen is kleurkeuze mogelijk (zie lijst)! Bestellen kan onder dezelfde condities als voor 'de Argentijnse

Meccano': 1. schriftelijk, 2. bij vooruitbetaling (giro 550540 t.n.v. J.H. Schurink te Bathmen), 3. prijzen all-in excl. Nederlands porto, 4. boven f 180,- 8% korting, 5. levertijd ± 6mnd. (géén voorraad aanwezig!) en 6. combinatie-bestelling (met 'gewone argentinijse onderdelen' is mogelijk).

Vooraf met oog op minimale aantallen aangaande de aanmaak van 'groene onderdelen' moet deze mogelijkheid (wellicht) als éénmalig worden beschouwd. Bestelt U dan ook nú: uiterlijk vóór 1 augustus 1989! De bestelling kan dan zo spoedig mogelijk door señor Richini worden gereed gemaakt.

Verklaring der tekens: Y = geel, g = Argent. grijs, G = Liverp. Groen, R = Rood, B = Blauw, m = messing, n = vernikkeld, z = zwart, ° = originele Liverp. lak, * = 'closed end'.

Nummer	Prijs	113	g/G	f 13.09	160	B/G	f 1.83
21	m f 7.86	114	n	f 7.86	161	B/G	f 1.83
34b	n (4 k.) f 5.24	116a	n	f 5.50	163	B/G	f 4.32
34b	n (6 k.) f 2.88	128	n	f 3.93	165	n	f 12.57
55a	g/G f 1.18	139	g/G	f 2.09	166	n	f 6.28
76	Y/G f 4.58	139a	g/G	f 2.09	185	z°	f 7.86
77	Y/G f 1.57	140	n	f 24.88	186d		f 4.71
89	g/G f 1.31	143	B/R	f 31.42	186e		f 5.24
95	n f 8.38	145	z°	f 18.33	201	Y/R	f 4.19
95b	n f 9.43	146	z°	f 22.26	224	Y/R	f 1.57
96	n f 3.93	146a	z°	f 15.71	225	Y/R	f 1.57
96a	n f 3.93	147	n	f 3.14	226	Y/R	f 1.57
100*	Y (6x) f 26.19	147c	n	f 1.70	372		f 3.14
100*	R° f 4.58	148	n	f 18.33	372a (met 144)		f 7.86
102	g/G f 1.31	154a	n	f 0.79			
108	g/G f 1.57	154b	n	f 0.79			

Verkoop van Meccano

De heer A.J. van de Ruit uit Rotterdam weet ons te melden dat wederom een winkelier gestart is met de levering van Meccano-dozen en losse onderdelen uit Frankrijk. Het is: De Postrein, Dorpstraat 12, Barendrecht. De winkel is geopend van woensdag t/m zaterdag. Bij een bestelling wordt een gestaffelde korting gehanteerd die afhankelijk is van de grootte van de order.

Erector en Meccano dozen

De redactie ontving van de Amerikaan George Wetzel een lijst met Erector en Meccano dozen die bij hem te koop zijn. De prijzen zijn aangegeven in dollars en de betalingsvoorwaarden zijn vermeld. Degene die een kopie van deze lijst willen ontvangen worden verzocht een lege (retour)envelop naar de redactie te sturen, voorzien van uw naam en adres, met links boven de naam Wetzel, en een postzegel van f 0,75.

Boekenlijst Constructie-speelgoed

De volgende boeken worden geleverd door:

Boekhandel Van de Moosdijk bv, Wilhelminaplein 8, Postbus 6, 5710 AA Someren, tel. 04937-1625. Prijzen vrijblijvend; zendingen boven f 200,00 franko.

- *The Meccano Super Models*, door Geoff Wright (The Hornby Companion Series Volume 2). Facsimile herdruk van de bouwbeschrijvingen van de Meccano Super Modellen 1928-1936. In het Engels, bestelnummer 02051, prijs f 99,75.

- *The Meccano System and the Special Purpose Meccano Sets*, door Bert Love and Jim Gamble (The Hornby Companion Series Volume 6). De geschiedenis van Meccano 1901-1979, met overzicht van Meccanodozen. In het Engels, bestelnummer 02054, prijs f 110,00.

- *The Meccano System Compendium*, door Jim Gamble (The Hornby Companion Series Volume 6A). Overzicht van Meccanodozen 1901-1979. Is gelijk aan het tweede deel van het vorige boek. In het Engels, bestelnummer 03660, prijs f 23,15.

- *The Meccano Magazine 1916-1981*. (The Hornby Companion Series Volume 7). Afdrukken van alle voorplaten van het Meccano Magazine. In het Engels, bestelnummer 02048, prijs f 110,00.

- *Meccano 1933-1934*. Nadruk van de originele Meccano catalogus uit 1933/34. In het Engels, bestelnummer 02058, prijs f 7,95.

- *Bauklötze staunen, zweihundert Jahre Geschichte der Baukästen*, door Annette Noschka en Günter Knerr. Tentoonstellingscatalogus over de geschiedenis van bouwdozen van

hout, steen, metaal en plastic. In het Duits, bestelnummer 02045, prijs f 50,40.

- *The World of Lego Toys*, door Henry Wiencek. Overzicht van de ontwikkeling van het Lego plastic bouwsysteem van 1949 tot heden. In het Engels, bestelnummer 02042, prijs f 46,50.

- *"L'architecture est un jeu... magnifique"*, door Reyn van der Lugten Albert Roskam. Tentoonstellingscatalogus van 30 villa's gebouwd van Lego en speciaal ontworpen door architecten uit heel Europa. In het Engels, bestelnummer 04784, prijs f 30,00.

Bouwbeschrijving

Decoratieve klok met elektronisch spelwerk

door Keith Cameron (vertaling H.M. Elema)

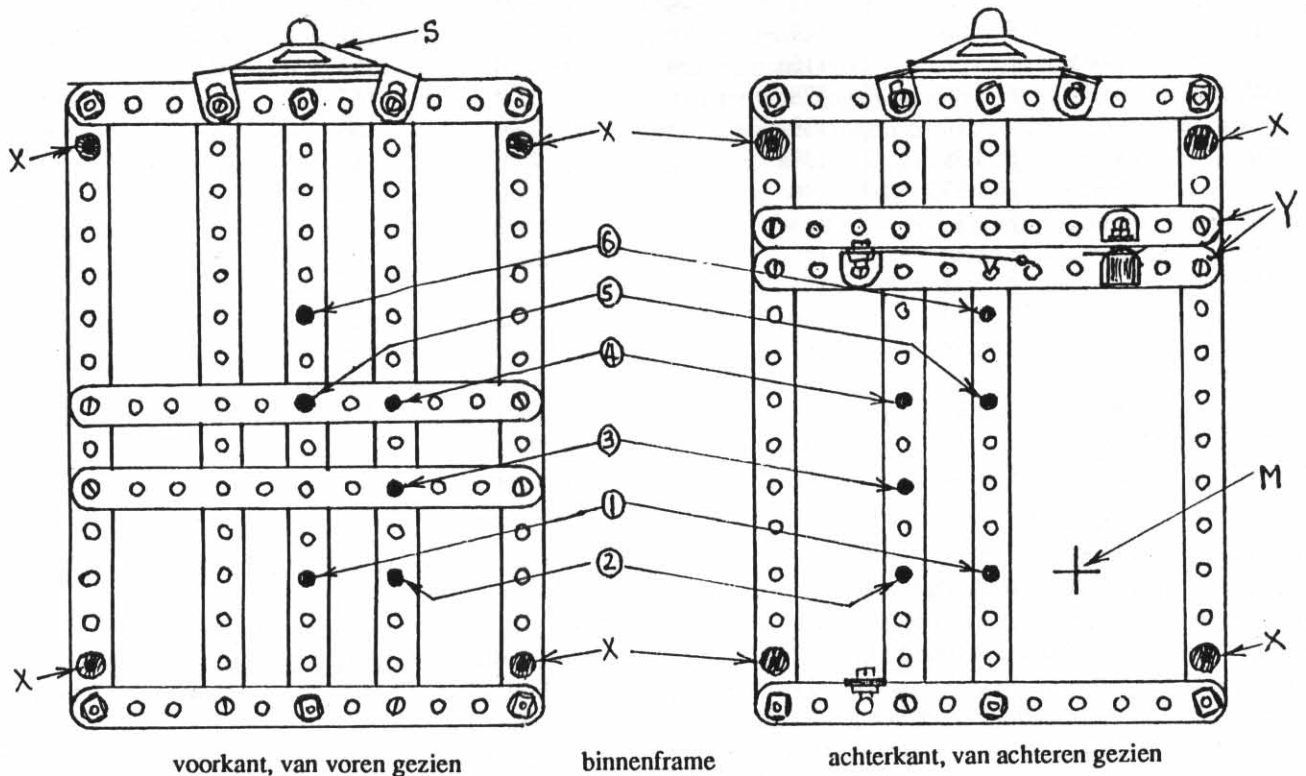
Inleiding

Het uiterlijk van de klok is gebaseerd op de Augsburgse tafelklok. Men heeft enkele niet-Meccano onderdelen nodig, zoals een synchronomotor met bij voorkeur een toerental van 1 r/min. en een elektronisch 28-tonig spelwerk, in dit geval gekocht bij Radio Shack, een Tandy dochter. In Nederland kan men iets dergelijks o.a. bij Hobby Klok kopen voor f 111,50: artikel no. 5541976 (Edelweiss) en 554198 (menuet van Boccharini). Hobby Klok heeft uiteraard ook diverse soorten slagwerken. Puristen kunnen bezwaren hebben tegen het gebruik van essentiële niet-Meccano onderdelen maar het model is vooral als decoratief gebruiksuurwerk bedoeld. Het spelwerk met de benodigde aansluitingen wordt onder in het hoofdtraam bevestigd.

Het binnen raamwerk

Dit raamwerk is voor het mechanisme en wordt het eerst gebouwd (foto 1). De voorkant bestaat uit 5 verticale 15-gats stroken no. 1b en 4 horizontale paren van 11-gats stroken no. 2, een ervan aan elke kant van de verticale stroken. De achterkant bestaat uit 4 verticale 15-gats stroken no. 1b, aan de boven- en onderkant net zo verbonden door paren 11-gats stroken no. 2. Daarnaast zijn er twee 11-gats isolatiestroken no. 501 (Y). De voor- en achterkant zijn in de hoeken en in het midden van de onder- en bovenkant met elkaar verbonden door 7,5 cm schroefstangen no. 80c. Tussen de voor- en achterkant worden er afstandbussen (koppelingen, kragen e.d.) geplaatst zodat de afstand 6 cm (2,5") is.

Het mechanisme

voorkant, van voren gezien

binnenframe

achterkant, van achteren gezien

De kleine 1 r/min. synchronomotor wordt zo in het raam gemonteerd dat de as in het punt M is en rechtersom draait (afb.2). Een 25 mm tandwiel, Stokys no. 22010, op de motoras drijft een soortgelijk tandwiel op de 10 cm as 1 aan. Op deze as zit bij de achterkant van het tandwiel een isolatiennaafbuswiel no. 514. Een 13-tands rondsel no. 26r zit achter de voorkant van het raam en een wijzer aan de buitekant ervan. Het 13-tands rondsel no. 26r grijpt in een 65-tands wiel no. 27k op de 7,5 cm as 2 waarop een 25-tands rondsel no. 25 dat een 50-tands wiel no. 27 op de 7,5 cm as 3 aandrijft. Op deze as 3 zit een 25-tands rondsel no. 25 dat een 50-tands wiel no. 27 op de as 4 aandrijft, en op de as daarvan zit een 19-tands rondsel no. 26 dat grijpt in een 57-tands wiel no. 27a, een tandwiel dat los op de 11,5 cm as 5 zit. Dit tandwiel drijft de as aan omdat het door een drukveer tegen een op de as vastzittende 25 mm riemschijf no. 22 met een rubber ring no. 155 wordt gedrukt. Deze slipkoppeling maakt het mogelijk de wijzers te verzetten. Op de as 5 zit binnen het raam een 15-tands rondsel no. 26c, een 57-tands wiel no. 27a, en aan de voorkant een asmoef no. 179 waaraan de minutenwijzer, een 9-gats smalle strook no. 235d, is bestigd. Het 15-tands rondsel no. 26c drijft een 60-tands wiel no. 27d op en 9 cm as 6 aan. Op deze as zit aan de voorkant een 19-tands rondsel no. 26 dat grijpt in een 57-tands wiel no. 27a, waaraan de urenwijzer, een 5-gats smalle strook no. 235, met ertussen een stelkraag no. 59 is bevestigd.

Het buiten raamwerk

De vier verticale kolommen zijn 25-gats hoekbalken no. 8 en 25-gats platte steunbalken no. 103b. Aan de bovenkant zijn zij afgesloten met 2 x 1-gats en 1 x 1-gats hoeksteunen no. 12b en 12. De sleufgaten van de platte steunbalken no. 103b wijzen naar het midden, die van de hoekbalken zijn aan de zijkanten. Zij worden om het uiterlijk te verfraaien van 19-gats stroken no. 1a voorzien. Het binnenraam wordt aan het buitenraam bevestigd met 19 mm bouten no. 111 die in de zevende gaten van boven en van beneden door de sleufgaten van de platte steunbalken gaan, met er tussen 12 mm afstandsbussen op alle plaatsen gemerkt X.

Het onderstel en de poten

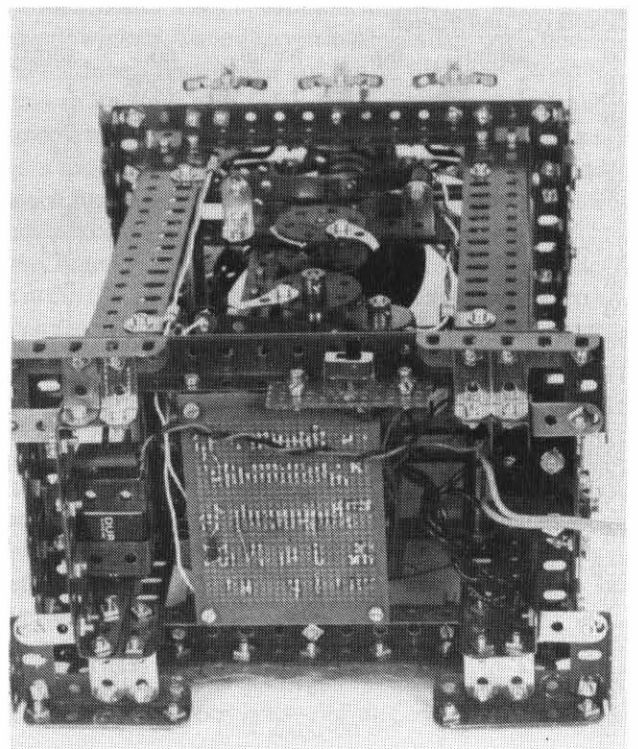
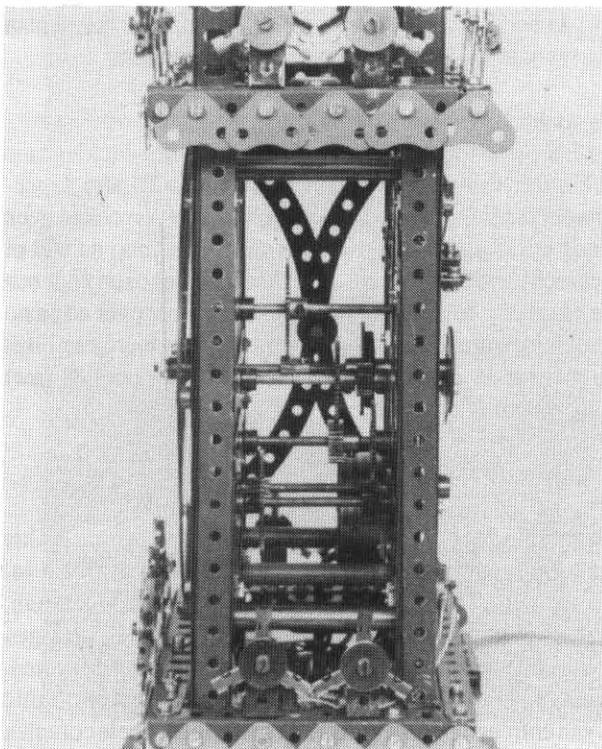
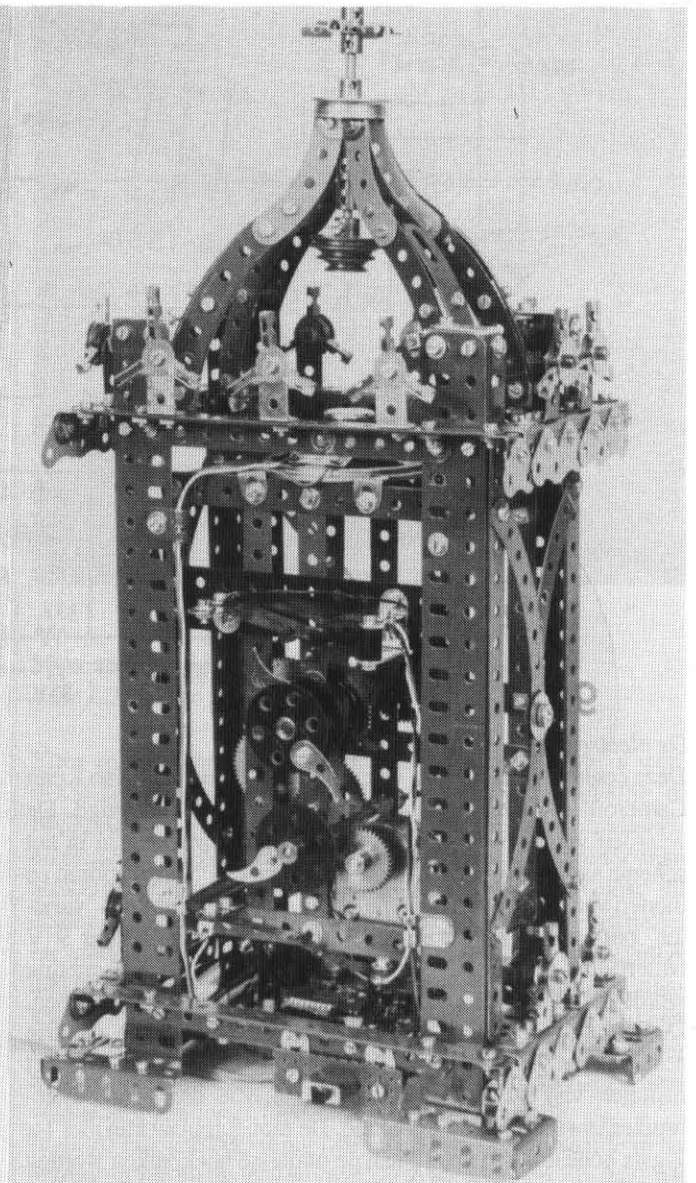
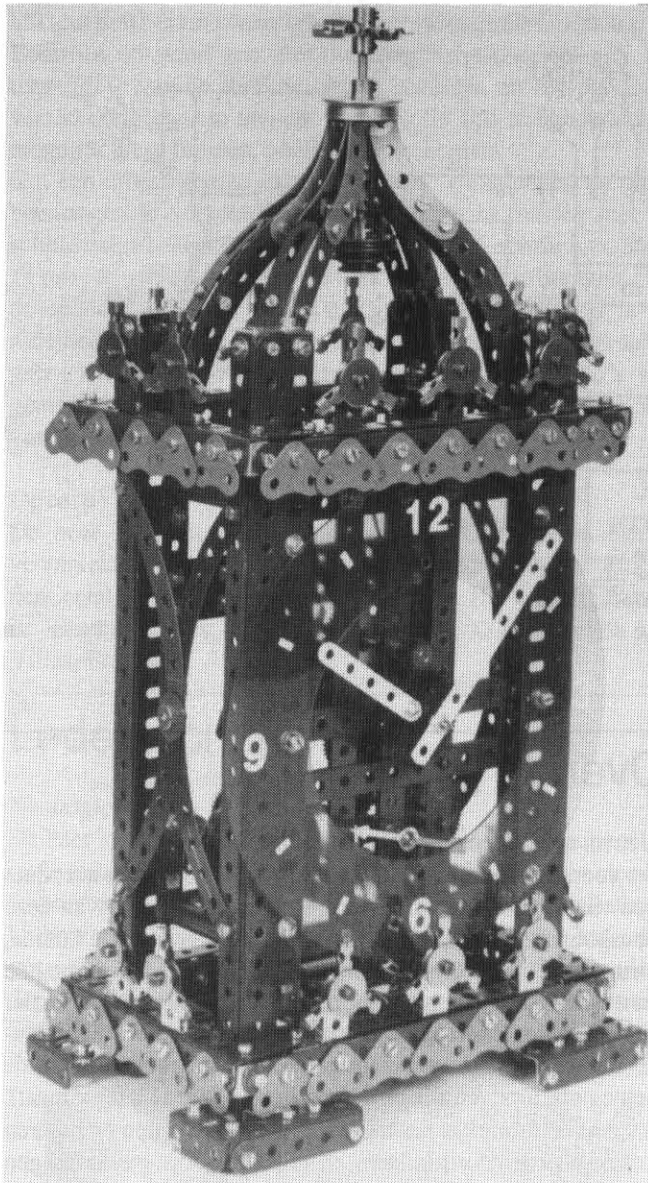
Elke poot is gemaakt van een 5- en 3-gats hoekbalk no. 9d en 9f. Hij wordt met behulp van drie 1 x 2-gats hoekstukken no. 12b aan het raam bevestigd (foto 4). Aan de voorkant boven de poten wordt een 11-gats hoekbalk no. 9 met behulp van 1 x 1-gats dubbele hoeksteunen no. 11 gemonteerd. Deze steunen tevens een 15-gats strook no. 1b waarop zeven 2 x 2-gats hoekstukken no. 12a zijn vastgemaakt. Aan de zijkanten zijn 9-gats hoekbalken no. 9a op overeenkomstige wijze bevestigd. De 1 x 2-gats hoekstukken no. 12b met 3-weg askoppelingen no. 213a en kleine hoeksteunen no. 133a dienen als versiering.

De bovenkant

Boven aan het raam worden, net als aan de onderzijde, hoekbalken met versiering aangebracht. De puntige bovenzijde bestaat uit vier delen; elk daarvan is gemaakt van een paar 10 cm gebogen stroken no. 89b, die onder met 1 x 1-gats dubbele hoekstukken no. 11 aan 2 x 1-gats hoekstukken no. 12b van het raam zijn bevestigd. Naar boven zijn deze gebogen stroken verlengd met 5-gats gebogen stroken no. 90, 2 gaten overlappend. Elk paar wordt aan de bovenkant aan elkaar vastgeschroefd en bij elkaar gehouden door een flenswiel no. 20. Gebogen gleufstroken no. 215 zorgen voor de afdekking. Een 10 cm as in het flenswiel is aan de onderkant voorzien van een kegelriemschijf no. 123 en aan de bovenkant van twee drieweg askoppelingen no. 213b.

Het speelwerk

Het speelwerk wordt ingeschakeld door de aan het isolatiennaafbuswiel bevestigde pallen no. 147c (as 5, foto 2). Zij zijn zo afgesteld dat de schakelaars op het hele en op het halve uur worden bediend. Elke schakelaar is gemaakt van een 5 cm en een 2,5 cm contactveer no. 533 en 531, waarbij de 5 cm veer tot een V-vorm wordt gebogen. Zij staan normaal open en zijn met het schakelpaneel verbonden. Deze verbindingpunten zijn in het schema aangegeven. Heeft men geen ervaring met electronica dan kan men een eenheid kopen zoals die wordt gebruikt voor een meertonige deurbel. De kleine 6 cm luidspreker (S) zit met 1 x 1-gats hoekstukken boven in het binnenraam bevestigd.

in andere handen en al spoedig kwam het besluit dat alle attracties en bezienswaardigheden voortaan gratis moesten zijn. Daarmee ontstond een niet-overbrugbaar financieel gat. De toezegging van de directie om de schulden en de Meccano-verzameling over te nemen, de collectie zelf te behouden en mogelijk uit te breiden, werd niet nagekomen.

Om een inbeslagname van de Meccano-verzameling en privé bezittingen te verkomen, heeft Matthews in overleg met de schuldeisers besloten de gehele collectie van, schrik niet, 3600 kg naar de veiling van Christies in Londen over te brengen. Om de collectie te tonen is een speciale ruimte afgehuurd in de nabijheid van het vliegveld Heatrow. In dit permanent bewaakte gebouw zal alles worden uitgesteld en er zullen foto's van gemaakt worden voor de veilingcatalogus. De veilingdagen zijn vastgesteld op 6 en 7 september 1989.

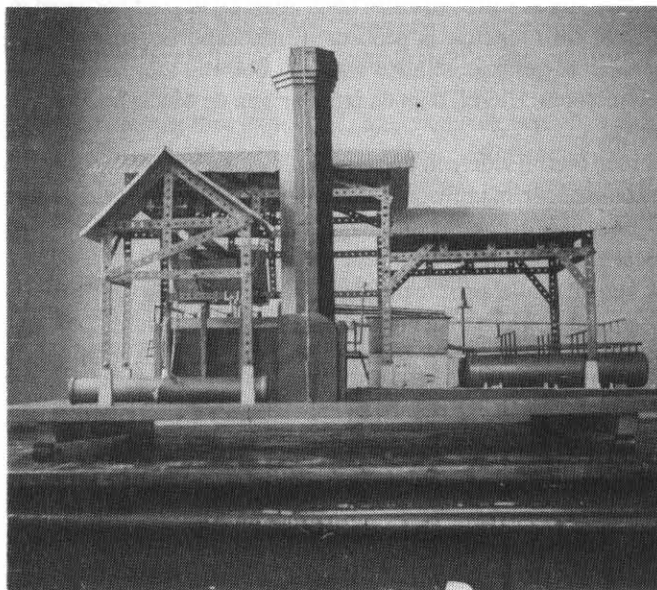
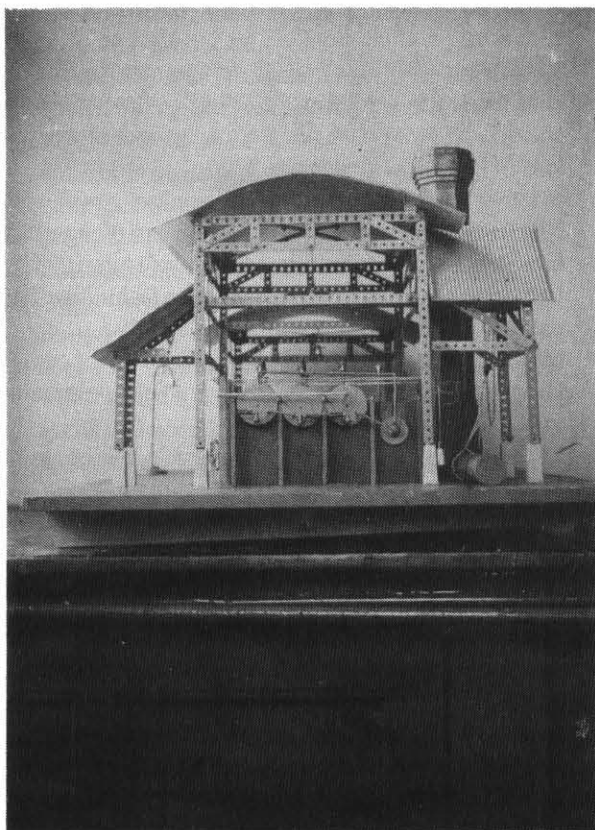
Oproep

De heer J. Buteux uit Frankrijk zoekt contact met mede-verzamelaars van alle soorten metaalbouwdozen. De correspondentietaal kan zowel Engels als Frans zijn. Het volledige adres is: Jeannot Buteux, 67 Bel. de Dijon. 10800 Saint-Juliën Les Villas, Frankrijk.

Leden schrijven

Nostalgie

De heer van der Woerd uit Amselveen stuurde de redactie twee oude foto's. Zijn vader bouwde in 1927-1928 van een doos 5 (rood/groen) een schaalmodel van een destilleerinstallatie in Uithoorn na. De authentieke foto's laten zien dat Meccano gecombineerd werd met andere bouwmaterialen. De heer Van der Woerd weet daarbij te melden dat de doos, die hij in 1926 met Sinterklaas kreeg, in de oorlog geruimd is tegen voedsel. Een ervaring die meer leden van ons Gilde hebben.

Meccano, vroeger en nu, droom of werkelijkheid

door L.J. Visser

Voor velen zal het wel een droom lijken een gedachte of wens om te zetten in werkelijkheid. Het is echter best mogelijk, de twee belangrijkste factoren die meespelen zijn *zelfwerkzaamheid* en *geduld*. Dit is echter in onze haastige samenleving een schaars artikel geworden. Tempo is bij de meeste mensen een 'must' die echter geduld uitsluit. Dit kan men ook zondermeer vaststellen bij kinderen, wanneer het niet snel genoeg lukt, verliezen zij aandacht en geduld. Wat vroeger met taaie volharding tot stand kwam, moet nu in de kortste tijd verwezelijkt worden. Dit gaat dan meestal ten koste van de kwaliteit. Ik moge in dit verband herinneren aan het spektakel 'Domino 1988': 40 dagen taaie volharding van jonge mensen, een unieke prestatie.

Ik wilde ook een stap terug doen in de tijd om de waarde in het algemeen van metaalbouwdozen uit te laten komen. Over die tijd dat de Meccanodoos nog in volle glorie aanwezig was in de toen bestaande winkels. Twee daarvan in Amsterdam wil ik noemen: Merkelbach, een begrip voor ons, en de Bijenkorf. Rond Sinterklaas en Kerstmis beijverden deze twee zich in het uitstellen van mooie modellen van Meccano of Märklin, en wij als jonge jongens maar kijken naar deze pracht. Bij Merkelbach stonden vaak ook fijnere modellen zoals havenkranen of weefgetouwen en ingewikkelde auto's, soms automatisch. Die tijd is echter voorbij. Ik geef direct toe dat dit niet voor iedereen was weggelegd. Ook in die tijd, rond 1938, was een Meccanodoos toch een vrij duur en daarom bij jongens een vrij schaars artikel. Maar degene die een Meccanodoos bezat was er erg tevreden mee en paste er heel zuinig op. Wij als jongens van 11-13 jaar hielden ons toen bezig met rijdende zeilschepen, liefst met twee of vier masten en veel zeilen (werk voor moeders). Ook auto's met een touwtjesbesturing werden veel gemaakt; er was nog ruimte op straat. Uitbreiden van de Meccanodoos was een zaak van vaders, ooms en tantes, zo rond verjaardag of Kerstmis. Ook wijzelf waren actief om een dubbeltje of zo te verdienen met het doen van karweitjes.

In wezen is het hele Meccano-gebeuren een zaak van geduld en nog steeds, jammer genoeg, van geld. Wie echter door Meccano wordt gegrepen is voor lange tijd met z'n hobby onder de

pannen; soms zelfs een leven lang, zoals bij mijzelf het geval is. Zoveel als mogelijk is probeer ik Meccano te promoten, en probeer ik gelijkgestemden voor het bouwen met Meccano te interesseren. Hierbij doet de omvang van de Meccanodoos niet ter zake.

Ik roep hierbij iedereen die tijd en gelegenheid heeft op om zich bij beurzen en manifestaties te presenteren zodat later, wanneer wij het hebben gehad, de jeugd misschien zal zeggen: *Het is moordspeelgoed, het is te gek.*

Ik heb dit artikel op schrift gezet in de goede hoop dat het velen nogmaals een hart onder de riem zal steken om, samen verenigd in het Meccano Gilde, Meccano verder te propageren, in goede gezondheid en nog vele jaren.

Ledenlijst

Nieuw adres:

J.A. ten Bruggekatte, Stadzicht 113, 2317 RW Leiden, tel. 071-213384
N. Warmolts, Burg. Verkadesingel 35, 3135 KX Vlaardingen, tel. 010-4345967

Nieuwe leden:

578. W.J. Barnhoorn, De Hennepe 222, 4003 AK Tiel, tel. 03440-15052
579. H.D. Wassink, Schoolstraat 14, 9495 TC Ambt-Delden, tel. 05407-63709
580. P.C. Starreveld, Campanulastraat 38, 8013 TX Zwolle, tel. 038-214114
581. D. Lubsen, R. de Beerenbroucklaan 10, 1181 XS Amstelveen, tel. 020-415191
582. O. Gildbrandsen, Stadsweg 54, 4931 EE Geertruidenberg, tel. 01021-14124
583. Edward J. Bolte, 2b Strathallyn Road, Ringwood 3134, Australia, tel. 03-8709024
584. R.M.K. Dijkstra, Zuideinde 15, 1541 CC Koog aan de Zaan
585. D. Mulder, Slochterdijk 38, 9619 TC Froombosch
586. H. Hafkamp, Heidestraat 20, 1216 GL Hilversum
587. P. Flens, Rietschoot 59, 1511 WC Oostzaan, tel. 02984-1288
588. A.C.A. Schuiveling, Jan Huygenstraat 4, 2012 VC Haarlem, tel. 023-315650
589. L. van den Herik, Plompencamp 13, 3371 PD Hardinxveld-Giessendam, tel. 01846-17159
590. J. Voortman, Kamillestraat 30, 562 RT Krommenie, tel. 075-214678
591. D.P. Donker, Middelburghhof 12, 1324 SM Almere, tel. 03240-34317
592. T.W. Oerlemans, Peeldijk 5A, 5735 SZ Aarle Rixtel
593. H. van Soest, de Locloods, de Valuwe 9, 5431 AV Cuyck, tel. 08850-12171
594. H. Ketelaar, Evertsenstraat 9, 6512 JK Nijmegen, tel. 080-237978
595. Dr. ir. A. van Loen, Laaghuissingel 94, 5913 EV Venlo, tel. 077-15270

Overleden:

H.R. Heidema, Ruurlo
Th. Oudshoorn, Sassenheim

Meccanoleer

Meccano onderdelen: vernummeringen en vervallen onderdelen

door G.C. van Straaten

Wie in oudere Meccano handleidingen of Meccano Magazines kijkt komt al snel tot de ontdekking dat er vroeger onderdelen geleverd werden die nu niet meer in het systeem zitten of die nu een ander nummer hebben. In de onderstaande tabel is gepoogd een zo compleet mogelijk overzicht te geven, zonder dat overigens melding gemaakt wordt van de veranderingen die bestaande onderdelen in de loop der jaren hebben ondergaan (bijvoorbeeld: de 2" riemschijf 20a was in zijn eerste verschijningsvorm van loodgietwerk en verscheen in de Eerste Wereldoorlog in een nooduitgave van metaalplaat, waarbij de snaargroef gevormd werd door afwisselend omgezette lipjes). Evenmin is opgenomen het bij tijd en wijle onlogische gerommel van de Engelse fabriek in zijn laatste jaren waarbij onderdelen (zoals de draaibout 147b) uit het sortiment verdwenen maar sindsdien weer door de Franse fabriek ingevoerd zijn of gaan worden. Bij het samenstellen van de lijst is gebruik gemaakt van het 'The Development of the Meccano System', een zeer nuttig en informatief handboek met een overzicht van alles wat er ooit aan Meccano-onderdelen geweest is. Deze 'postzegelcatalogus' op Meccano-gebied dateert uit 1972 en er zijn tot nu toe twee supplementen op verschenen die samen met het hoofdbook te bestellen zijn via MW Models.

oud nummer / omschrijving

- 7 14 cm gleufstrook, vernummerd in 55; no. 7 is nu de 49-gaats hoekbalk
8 32 cm platte steunbalk, vernummerd in 103b; no. 8 is nu de 25-gaats hoekbalk
9 32 cm hoekbalk, vernummerd in 8; no. 9 is nu de 11-gaats hoekbalk
13 20 cm as, vernummerd in 13a; no. 13 is nu de 29 cm as
15 11,5 cm as, vernummerd in 15a; no. 15 is nu de 13 cm as
23 12 mm riemschijf zonder naaf, vernummerd in 23b; no. 23 is nu hetzelfde in plastic
30b conisch tandwiel, 45°, met 24 tanden, niet of maar zeer kort in de handel geweest in 1927
33 pal voor het gebruik met gewone rondsels; twee typen bekend. Het oudste (1902-1921) had een ploegschaar model, gelijk aan de huidige Märklin-pal (no. 10901); het latere had een wijzermodel, gelijk aan de huidige Tensipal (no. 33)
36b metalen schroevendraaier (tweedelig)
39 koord (bolletje of op een kaartje gewikkeld), vernummerd in 40
42 ketting (12 voet = 360 cm) voor gebruik in hijskraanmodellen in plaats van koord
49, 49a, 49b schijfvormige gewichtjes van respectievelijk 20,40 en 60 gram
50 schuifstuk zonder naaf (gelijk aan het nog leverbare Märklin-onderdeel 11712); no. 50 is nu het schuifstuk met naaf dat eerst 50 a was genummerd
54 sectorflensplaat, 4" lang, enkelvoudige rij gaten; 54 is nu de huidige sectorflensplaat van 4,5" met drievoudige rij gaten die eerst het nummer 54a had
55 rubberen drijfriem, vervangen door de serie 186-186e; 55 is nu de 14 cm gleufstrook
56 voorbeeldenboek uitrusting 4-7 uit 1930 No. 1

- 56a voorbeeldenboek uitrusting 00-3 uit 1930 No. 2
 56b voorbeeldenboek uitrusting 00-0 uit 1930 No. 3
 57 draadhaak, oogje en haak stonden onder een hoek van 90° ten opzichte van elkaar
 58 houtschroef, vernummerd in 68; no. 58 is nu veerkoord
 60 dubbele hoekstrook, 2,5", vernummerd in 48a
 60a dubbele hoekstrook, 1,5", vernummerd in 48
 60b dubbele hoekstrook, 3,5", vernummerd in 48b
 60c dubbele hoekstrook, 5,5", vernummerd in 48d
 60d dubbele hoekstrook, 4,5", vernummerd in 48c
 68 66,67 loden gewichtje in taartpuntvorm van 25 respectievelijk 50 gram
 68 houtschroef, 0,5", om modellen op een houten grondplaat vast te zetten; werd ook gebruikt in onderdeel 107
 104 schietspoel voor weefgetouw
 105 rijgpen voor het opzetten van weefsel op weefgetouwmodellen
 106a roller met geruwd, ijzeren beslag (notenraspstijl) voor weefgetouwmodellen
 107 tekentafel voor Meccanograaf, 25 cm vierkant, voorzien van naafbuswiel (vastgezet met houtschroeven 68) voor bevestiging op draaias
 111b bout, 5/16" (8 mm). Deze vooroorlogse standaardbout is alleen nog verkrijgbaar als MW Models-produkt.
 112 dubbele hoekstrook, 2,5 x 1,5", vernummerd in 47
 112a dubbele hoekstrook, 3 x 1,5", vernummerd in 47a
 117 stalen kogel, vernummerd in 168d
 119 vliegwielsegment (achtstuks per cirkel)
 120 spoorwegbuffer, niet verend
 120a spoorwegbuffer, verend
 121 spoorwegkoppeling; er zijn drie typen geweest: messing haak met één schakel, kleine messing haak met drie schakels, omgezetstaalplaat zoals gebruikt voor vooroorlogse Hornby spoor 0 treinen
 121a automatische spoorwegkoppeling gelijk aan de latere Franse Hornby treinkoppeling
 127 tuimelaar zonder naaf
 129 getand segment (vier stuks vormen een cirkel met 112 tanden die op een naafbuswiel gemonteerd kan worden)
 131 baggermolenemmer voor bevestiging op een ketting; no. 131 is nu de nok met naaf
 132 vliegwiel van gegoten metaal
 135 gradenboog op karton gedrukt voor model van landmeet instrumenten
 138a-138z hellende sloopsteen met imitatie stoomfluitpijp in 26 verschillende maatschappijkleuren. Onderdeel 138i (lichtbruin met groen-wit-groene band) werd vermeld als zijnde voor de Holland-Amerikalijn.
 141 staalkabel voor gebruik in het Supermodel van de staande klok om het gewicht van 18 Engelse ponden (circa 8 kilo) aan op te hangen; Märklin levert een goede vervanging als kabel voor een kabelbaan (12 meter lang, 19-draads staalkabel, onderdeelnummer 11504)
 142 rubber ring (autoband zonder profiel) voor 3" riemschijf
 149 dubbele stroomafnemer voor treinmodellen voor spoor 0 en 1 rails met middenrail
 150 kraangrijper (balkentang type)
 152 katrol met twee schijven
 155a rubber ring (band zonder profiel) voor 1" riemschijf, van wit rubber
 156 wijzer met naaf
 158a hoofdseinarm met rood/groene bril
 158b voorseinarm met rood/groene bril (zou eigenlijk geel/groen moeten zijn; de seinarm is rood en zou geel moeten zijn)
 159 cirkelzaag met losse naaf (Stokys maakt een vrijwel gelijke cirkelzaag en levert ook een slijpsteentje dat in plaats van de zaag op de naaf kan worden geplaatst)
 167a getande rollenloop voor groot rollager; no. 167a is nu het grote getande segment
 169 baggerschop voor lepelbaggerkranen
 170 enkelvoudig excentriek, vernummerd in 130a
 172 slingerveer voor gebruik in klokmodellen
 173 verbindingsmoffenset (pen- en gatmof) om rails van strips gemaakt te kunnen koppelen aan de klassieke 'tinplate' spoor 0 en 1 rails
 174 smeerpot (tweedelig) om op de naaf van als lager gebruikte krukken en dergelijke te bevestigen; werd ook gebruikt op vooroorlogse electromotoren met lange zijplaten
 177 grote transmissiesteun voor werkplaatsmodellen
 178 kleine transmissiesteun
 181 klos voor zelf te wikkelen electromagneet (eerst genummerd 301)
 182 geïsoleerde onderlegging (met randje dat in standaardgat past) voor gebruik met de kleinere 6BA boutjes (eerst genummerd 302)
 182a geïsoleerde onderlegging, te gebruiken in combinatie met 182 (eerst genummerd 303)
 183 lamphouder
 184a-184e metaaldraadlampjes voor respectievelijk 2,5 - 3,5 - 6 - 10 en 20 volt
 193 strookplaat, 7x5 gaten; no. 193 nu gebruikt voor transparante plastic plaat 5x3 gaten
 194 strookplaat, 5x5 gaten; no. 194 nu gebruikt voor gekleurde plastic plaat 5x3 gaten
 195 strookplaat, 11x5 gaten; no. 195 nu gebruikt voor strookplaat 15x5 gaten
 201 gloeilamp 3,5 volt met aangesoldeerde aansluitkabel
 202 hoeksteuntje voor koplamp (autokoplamp type)
 203 koplamp (= 203a + 203b + 205)
 203a koplamptrand (om glas vast te houden)
 203b koplamplichaam
 204 moer voor bevestiging koplamp
 205 koplampglas (transparant, rood of groen)
 206 lampenkap
 207 lampenstaander
 207a lampenstaander met aansluitnoer
 208 aansluitklem voor batterij
 210 aansluitklemmoeren voor verlichtingsgarnituur
 217a wielschijf, 1,25", 8 gaten
 217b grote onderlegging, vernummerd in 38d (ook genummerd 217d)
 219 kegelschijf, vernummerd in 187a
 301 zie boven bij no. 181
 302 zie boven bij no. 182
 303 zie boven bij no. 182a
 304 6BA boutje
 305 6BA moer
 306 aansluitklemmoer
 307 contactschroef met zilvercontactpunt
 308 weekijzeren kern voor zelf te wikkelen electromagneet

- 309 fiber schijfjes te gebruiken als wangen voor zelf te wikkelen electromagneet met een stapel van vijf strips als kern
- 310 lamphouder, vernummerd in 183
- 311 gloeilamp, 3,5 volt, vernummerd in 184b
- 312 niet geïsoleerd ijzerdraad, 30" lang, dikte 27 SWG (SWG = Standard Wire Gauge, dezelfde maataanduiding als gebruikt voor breinaalden)
- 313 niet geïsoleerd koperdraad, lengte 4 yards, dikte 23 SWG
- 314 koperdraad met katoenen isolatie, lang 25 yards, dikte 23 SWG
- 315 koperdraad met katoenen isolatie, lang 50 yards, dikte 26 SWG

Volledige omschrijvingen en afmetingen van bovenstaande onderdelen zijn (met afbeeldingen) te vinden in het eerder genoemde **The Development of the Meccano System**. Ook zijn een aantal ervan afgebeeld in deel 6 van *The Hornby Companion Series, The Meccano System*. Een groot deel van de vervallen onderdelen is tegenwoordig als replica te bestellen bij MW Models en/of bij Jean Estève Objets, 3 Rue Jacques Callot, F-75006 Paris. Originele onderdelen komen af en toe voor op de 'lots list' van MW Models tegen niet al te buitensporige prijzen. Voorzover mij bekend zijn er nog geen replica's beschikbaar van de genoemde elektrische onderdelen (een aantal jaren terug waren er wel plannen voor een replica koplamp) maar in veel gevallen zijn die eenvoudig te vervangen door de moderne Electrokit onderdelen of onderdelen die u gewoon bij een electronica-hobbyzaak kunt kopen. Tip: daar hebben ze ook gelakt koperdraad van 0,5 mm dat prima geschikt is om zelf harnaslussen voor weefgetouwmodellen van te draaien.

Mechanismen

De kraangrijper opnieuw verbeterd

door H. Elema

Op de regionale bijeenkomst te Zoetermeer van 7 januari 1989 was wederom een verbeterde versie van de kleine kraangrijper te zien. Deze uitvoering was gebouwd door C. Lusk uit Haarlem. Hieronder volgt de beschrijving van de veranderingen.

1. De onderste 3 bekluitschijven no. 23b zijn van de as verwijderd en, buiten de werkruimte van de bekken, geplaatst op een brugstukje gemaakt van 2 dubbele hoekstukken no. 48 en 2 driehoeksplaatjes no. 77. De schijfjes zijn hierop diagonaal bevestigd met 2 hoekstukken no. 12. Deze hoekstukken worden op hoogte afgesteld met ringen no. 38, zodat de schijven niet vrij kunnen draaien. De driehoeksplaatjes worden aan de dubbele hoekstukken bevestigd met lange bouten die naar buiten uitsteken (no. 111). Deze werken als borg tegen het omkantelen van de constructie bij openstaande bekken. De 3 schijfjes worden op afstand gezet met ringen no. 38 in de volgorde 1-3-3-1. Plaats de brug met schijven op de grijperas no. 16b en breng alles op zijn plaats met 4 stellingen. De schuine opstelling heeft het voordeel dat de draden rechter in en uit de schijven lopen, dus zonder zijdelingse krachten.

2. Vrijwel zonder de schaal te vergroten zijn de bakken verlengd. Gebruikt zijn 4 dubbele hoekstukken no. 48a, wat de vorm van de grijper nog werkelijkheidsgetrouwer maakt. In plaats van de dichte gebogen plaatjes kan men ook de flexibele no. 190 nemen.

3. Het aangebrachte slot in de kop van de grijper, met een lip tussen de 2 hangstangen helemaal bovenaan, wordt gevormd

door een 2-gats hoekbalk no. 9g. Deze moet flink mishandeld worden: we knippen met 3 knipjes van de koptang aan de gleufkant, even afbramen en zie: een 2-gats strip met een "lip" die meteen past. De grijper houdt nu zijn kop overeind en is stabiel.

4. De kussenblokjes no. 11a en 102 zijn voorzien van een tussengat (waarom zijn die er niet?) waardoor korter gebouwd kan worden. De ballast van het middenstuk (lood) kan men weglaten en zelf regelen, naargelang het kraanmodel dat gemaakt wordt. Ik zelf moest dit zo doen om de zogenaamde "slappe reep-schakelaars" goed te laten werken.

Zie verder M.N. 6.02, p. 9-10 en M.N. 6.03, p. 9.

Benodigde onderdelen:

nummer	aantal	nummer	aantal
9 g	1	59	4
10	4	77	4
11a	1	102	1
12	2	111	4
16b	1	111	1 bolkop
23b	1	111a	1
37b	33	111c	8
37c	66	111d	1
38	36	190	2
38d	5	214a	4
48	3	235c	4
48a	4		

Draailager

door H.M. Kroon

Een draailager, dat veel sterker is dan no. 168, kan gemaakt worden met de nieuwste Meccano Argentina niet-standaard onderdelen. Te weten 2 x 137b en 1 x 27k. Als spider b.v. 4 x 215 of 2 x 2 en als wieltjes 23b, minimaal 5 stuks, maximaal 8 stuks enigzins gelijk over de omtrek verdeeld, met een as als centre-ring. Om 27k (152 tanden) aan te drijven wordt een rondsel no. 26 (19 tanden) gebruikt op een afstand van 2" en zijwaarts 1". Voor dit draailager is een zes-rings sleepcontact ontwikkeld; inclusief een aangepaste spider kost dit ca. f 225,-. Informatie bij H.M. Kroon, tel. 04120-32296.

.....

Advertentie

De redactie van Meccano Nieuws zoekt wegens uitbreiding van haar activiteiten een

RECENSENT (m/v)

De taak zal bestaan uit het samenvatten van de buitenlandse bladen die de redactie regelmatig ontvangt. Als enige eis stellen wij dat de kopij gesteld is in goed Nederlands en voor de sluitingsdatum binnen is. Voor nader informatie: P. Duyff, tel. 05908-18129 (na 20 uur).

.....

Advertentie

De redactie van Meccano Nieuws zoekt wegens uitbreiding van haar takenpakket een

CORRESPONDENT BUITENLAND (m/v)

De taak zal bestaan uit het verschaffen van informatie over buitenlandse activiteiten, met het accent op België. Daarom geniet de Belgische nationaliteit de voorkeur. Als eis stellen wij dat de kopij in het Nederlands voor de sluitingsdatum binnen is. Voor nader informatie: P. Duyff, tel. 05908-18129 (na 20 uur).

.....

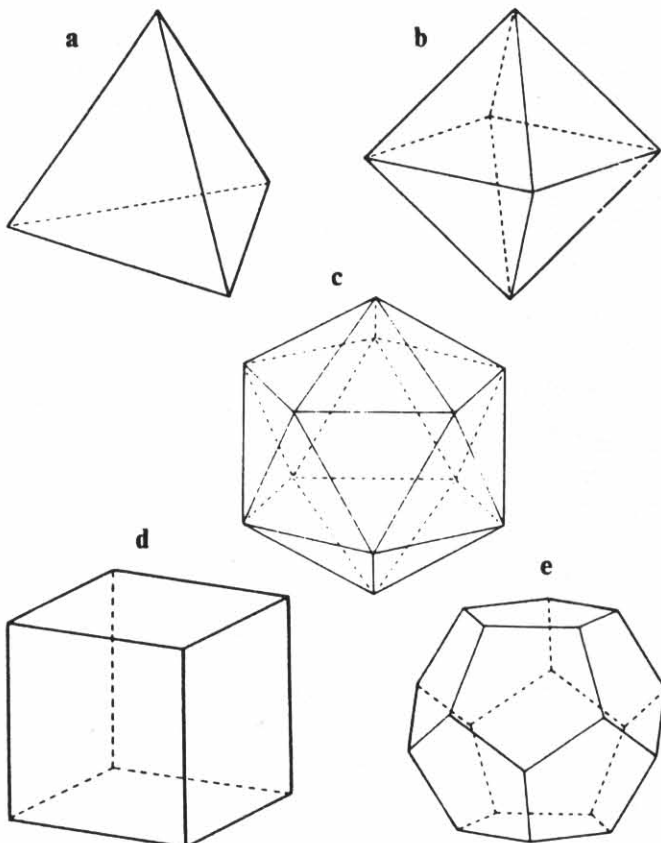
Opmerkelijke constructies

Voetbal of regelmatig 32-vlak?

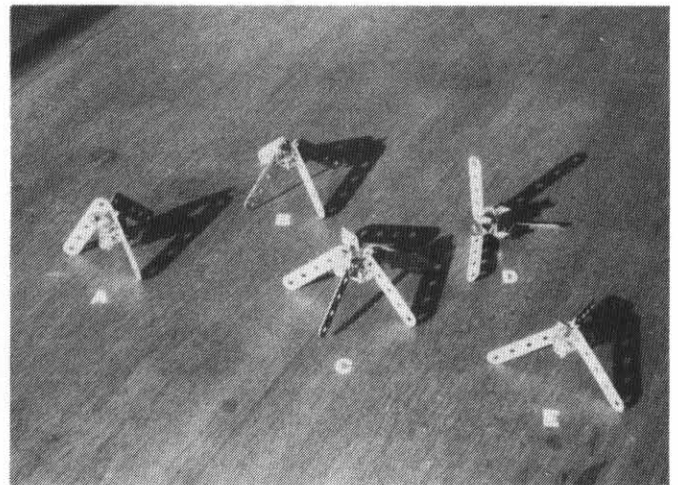
door A.G.W. Nijs

Toen ik onlangs naar een voetbalwerdstrijd op de T.V. zat te kijken, intrigeerde mij opeens de bal zelf; die was natuurlijk rond, maar bleek toch te bestaan uit een aantal regelmatige veelhoeken. De zwarte stippen zijn vijfhoeken, daaromheen zeshoeken. Ik heb toen van papier een model gemaakt: totaal had ik 12 vijfhoeken en 20 zeshoeken nodig met dezelfde ribbe. Dit geheel zette mij aan het denken: bij ieder hoekpunt komen drie ribben bij elkaar, maar met verschillende hoeken: de vijfhoek heeft een hoek van 108° en de twee zeshoeken van 120° . Was zo'n constructie van Meccano na te bouwen?

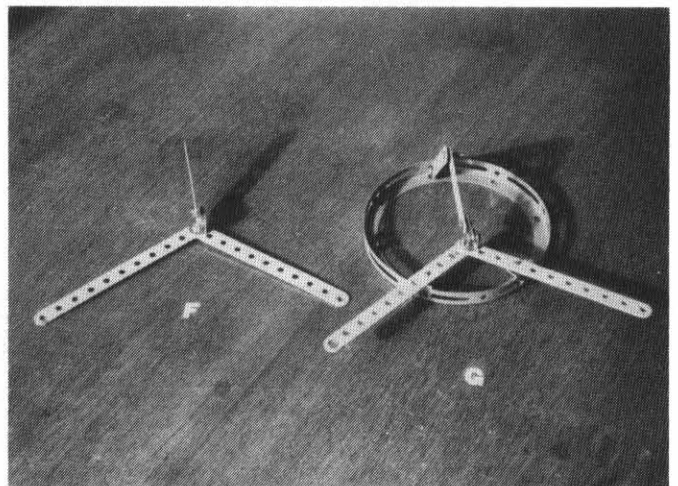
Ik begon met wat eenvoudiger opdrachten: uit de Stereometrie herinnerde ik mij dat er maar vijf regelmatige veelvlakken bestaan (al bekend aan Plato!). Een regelmatig veelvlak is opgebouwd uit dezelfde regelmatige drie-, vier- of vijfhoeken. De regelmatig driehoek heeft hoeken van 60° . Bij een hoekpunt kunnen er dus drie, vier of vijf bij elkaar komen. Zes kan niet meer, want $6 \times 60^\circ = 360^\circ$ en dan krijgen we een plat vlak en is een regelmatig veelvlak dus onmogelijk. Met regelmatige driehoeken zijn dus drie soorten veelvlakken te maken: het tetraëder (drie driehoeken bij een hoekpunt, zie figuur a), het regelmatig achthoek (vier driehoeken bij een hoekpunt, zie figuur b) en het regelmatig twintigvlak (vijf driehoeken bij een hoekpunt, zie figuur c). Met vierkanten kun je maar één regelmatig viervlak maken, de kubus, omdat er bij een hoekpunt maar twee hoeken van 90° bij elkaar kunnen komen (zie figuur d). Voor regelmatig vijfhoeken geldt hetzelfde: slechts drie vijfhoeken kunnen bij een hoekpunt bij elkaar komen. Dan ontstaat het regelmatig twaalfvlak (zie figuur e).

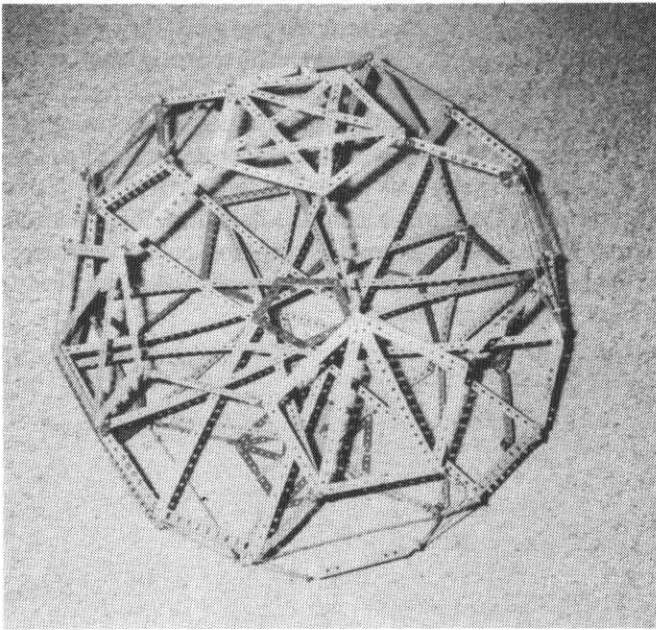
Om deze vijf regelmatige veelvlakken van Meccano na te bouwen zocht ik naar een constructie om drie, vier of vijf ribben in een hoekpunt onder gelijke hoeken bij elkaar te laten komen. Om uitstekende schroeven en moeren te vermijden, zodat de stroken echt de begrenzingen van de zijvlakken kunnen vormen, koos ik voor stroken op hun kant, die met hoeksteunen en platte steunstukken op hun plaats worden gehouden. Waar Meccano-schroeven te dik waren, gebruikte ik M3-bouten. Bijgaande foto laat de vijf toegepaste constructies zien. Hoekpunten van respectievelijk: viervlak (A), achthoek (B), twintigvlak (C), kubus of zesvlak (D) en twaalfvlak (E).

Toen kwam de voetbal weer in het vizier. Ook daar drie ribben bij elkaar in een hoekpunt, maar nu onder verschillende hoeken. Toen was een van bovengenoemde constructies niet langer mogelijk. Ik koos (zie foto F) voor twee stroken, die een hoek van 108° maken (het hoekpunt van de vijfhoek) en een derde strook op zijn kant, als gezamenlijke ribbe voor de twee aan elkaar grenzende zeshoeken. De 'voetbal' heeft maar liefst 60 hoekpunten en om zoveel keer exact dezelfde constructie te kunnen maken, ontwierp ik een mal (zie foto G).

Verder voorzag ik de vijfhoeken van twee (van de vijf mogelijke) diagonalen, om het geheel star te krijgen en deed hetzelfde bij de vijf 'dragende' zeshoeken, onder in de bol. Voor de zijden van de vijfhoeken koos ik stroken van elf gaten, voor de ribbe op zijn kant een vijfgaatsstrook. Zo kreeg ik twaalf 'spinnen' met ieder vijf 'poten', die aan elkaar bevestigd werden door verbinding van telkens twee vijfgaatsstroken. Voor de stevigheid bracht ik nog 10 lichaamsdiagonalen aan (theoretisch zijn er totaal maar liefst 1440 mogelijk, nl. $(60 : 2) \times (60 - 12) = 1440$). En de voetbal was klaar.

Het is ook mogelijk uit een aantal viervlakken een drie-dimensionale ring te maken, waarvan de ribben scharnierend aan elkaar verbonden zijn. Dan ontstaat een soort autoband, een torus en dat geheel kan in zichzelf draaien en laat elk ogenblik een ander beeld zien, een soort open-bloeiende bloem. Daarover misschien een volgende keer!

Evenementen

MGN-show in het winkelcentrum Doemere te Almere-Buiten
door H.M. Elema en L.J. Visser

Dankzij de connecties van de heer L. Visser uit Emmeloord werd het M.G.N. uitgenodigd een show in het futuristische winkelcentrum Doemere te verzorgen. De show was met een achttal exposanten beperkt van opzet, maar de modellen trokken zeer veel aandacht. Ongeveer 6000 mensen bezochten deze expositie.

De heer *Glebbeek* had zijn 'molentjes' weer met vele nieuwe fantasiemodellen uitgebreid. Het publiek werd duidelijk gefacineerd.

De heer *Schouwenaar* had een 'free-lance' rijdende kraan met vele mogelijkheden gebouwd.

De heer *van der Woerd* was er met een fraai model van een tram uit Chicago van rond 1930. Helaas ontbrak de mogelijkheid ermee te rijden.

De heer *Visser* exposeerde zijn Barendrechtse brug en zijn Zeppelin plus nog een paar modellen uit kleine dozen. Zijn inzending trok weer veel belangstelling.

De heer *Sleurink* had veel succes met zijn scheepsstoommachine; daarnaast had hij enkele kleinere modellen voor kinderen meegenomen.

De heer *Steenvoorden* had op zaterdag veel succes met zijn dolle stier en zijn bekende kleine modellen.

Ook de heer *Roozeboom* (Sr) toonde alleen op zaterdag zijn loopvogel en klimmende aap.

De heer *Ritsema* had, behalve zijn 'draaimolen', diverse bekende modellen meegenomen. Nieuw was een antieke Panhard auto op een draaiplatform, een heel goed werkstuk.

De heer *Elema* had helaas geen ruimte om zijn 1903 Mayler stoomvrachtwagen te laten rijden. Dit model zal in Meccano Nieuws beschreven worden.

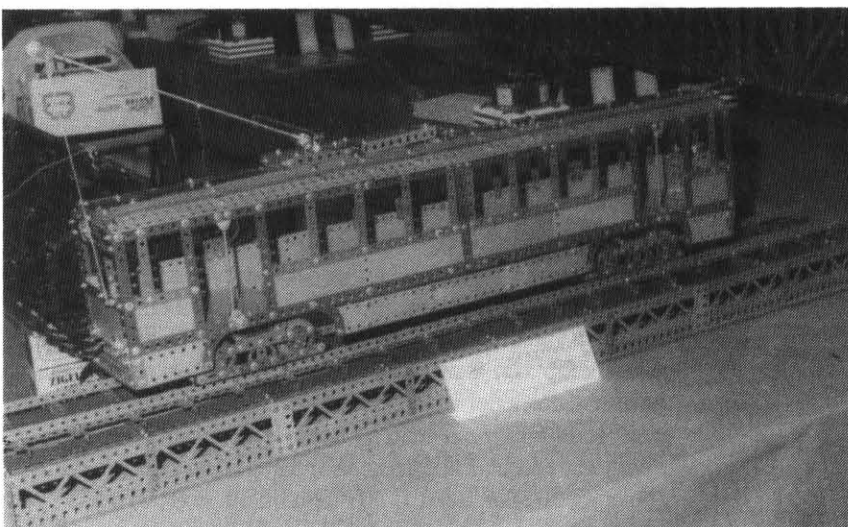
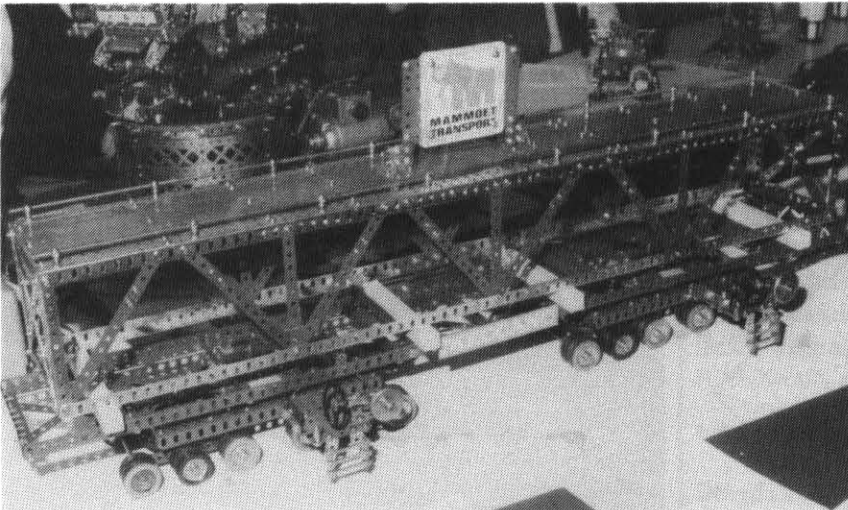
Voor een kritische kanttekening over deze show wordt verwezen naar de ingezonden brief van de heer *Ritsema*!

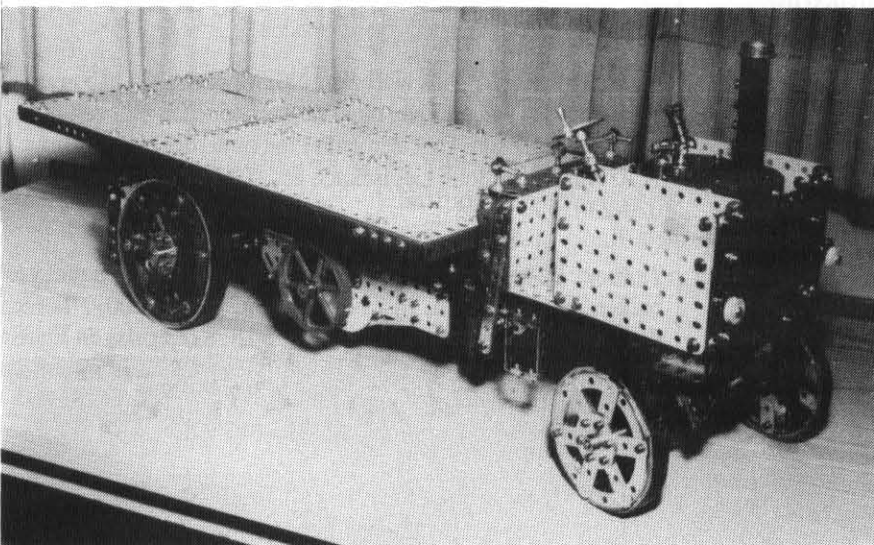
1. De mammoet dieplader van *Ritsema*
2. Het tramstel uit Chicago rond 1930 van *Van der Woerd*
3. Een demonstratie van de Barendrechtse brug door *L. Visser*
4. De rijdende Mayler stoomvrachtwagen van *Elema*

Expositie te Almere:
waar bleven de exposanten en leden van het M.G.N.?

door *Ab Ritsema*

Nu de expositie te Almere van 8 t/m 15 april achter de rug is, komt de gelegenheid voor een nabeschouwing. Onze heer *Visser* uit Emmeloord had het geheel perfect georganiseerd en gunstige afspraken met de organisatie van 'Doemere' gemaakt. Hiervoor alle hulde! Het verbaasde mij dat er zo weinig exposanten

achter hun werkstukken zaten. Zo 'n zelf gemaakt werkstuk, daar ben je toch trots op? Laat een ander het maar eens na doen! Bovendien, uw aanwezigheid werkt stimulerend op anderen en het is gezellig als u er bent.

Als clubleden onder elkaar dienen wij begrip op te brengen dat het organiseren véél tijd kost, tijd waarvan u ook de voordelen plukt. Over uw werkstuk wordt gewaakt; ja zeker, met argusogen. Maar het is ook fijn als u het publiek kunt vertellen over al het reilen en zeilen in het Meccano-gebeuren. En, dat kon de heer Visser, die op donderdag 13 april van 9 tot 21 uur geheel alleen was, niet allemaal over u en uw werkstuk vertellen.

Als grote mannen mogen wij toch niet de gehele verantwoordelijkheid op de schouders van één man leggen!

U hebt hier natuurlijk niet bij stil gestaan, en daarom vertel ik het u maar, en ik vertrouw erop dat we het in de toekomst anders zullen doen.

Agenda

17 juni: Oss

Regionale bijeenkomst Zuid op zaterdag middag 17 juni 1989 tussen 13 en 17 uur. Plaats: gebouw 't Trefpunt, Van Maanenstraat 38 te Oss.

Uw komst wordt zeer op prijs gesteld, vooral als u dit van te voren meldt. De verzorging van de dranken doen wij in eigen

beheer!

Route: Per auto: autoweg A50, afslag Oss (niet Oss-Oost), bij stoplicht rechttuit, bij tweede kruising links, dan rijdt u er tege-naan. Vanuit Nistelrode enz., in Heesch eerst richting Den Bosch, tot autoweg A50, dan verder volgens afslag Oss. *Per trein:* stoptrein, halte Oss-West, en ten Zuiden van de spoorlijn naar het Westen lopen, ca. 10 minuten.

Informatie: H.M. Kroon, Kappeijnestraat 41, 5344 KX Oss, tel. 04120-32296.

25 juni: Leek

Regionale bijeenkomst Noord-Nederland in Hotel Leek te Leek; aanvang 13 uur.

Informatie: Peter Duyff, tel. 05908-18129 (na 20 uur).

7, 8 en 9 juli: Skegness

Grote Meccano-Show in het Festival Pavillion te Skegness, Lincolnshire. Daar moet je ooit geweest zijn! Inlichtingen bij Mike Cotterill, 37 Park Avenue, Skegness, Lincolnshire, PE 25 2 TF, England, tel. 0754-4544 (na 18 uur).

22 juli-12 augustus: Ede

Nationale Meccano Expositie in de Reehorst te Ede. Zeker 40 modellen van diverse bouwers worden dagelijks gedemonstreerd, met uitzondering van Zondag. Voor inlichtingen: L. Steenvoorden, tel. 079-164130.

2 en 3 september: Henley

International Meccano Exhibition, Town Hall, Henly on Thames. De jaarlijkse Meccano Show georganiseerd door MW Models, 4 Greys Road, Henly on Thames, Oxon. RG 9 1 RY, England.

16 september: Mechelen

Op zaterdag 16 september 1989 zullen de Belgische MGN-leden voor de tweede maal bijeenkomen in het "Museum voor Speelgoed en Folklore", Nekkerspoel 21, B-2800 Mechelen, tel. 015-200386. Tijdstip: 14 -17 uur. Het doel van de bijeenkomst is het uitwisselen van informatie, het meebrengen van modellen of al wat interessant is om te tonen in verband met Meccano of andere metalen konstruktiesystemen!

Toegangsprijs: BF 60,- per persoon, doch zij die vorig jaar deelnamen kunnen met hun pasje gratis binnen. Eerstemaal bezoekers krijgen voor hun toegangsticket een nieuw pasje dat ook gratis toegang geeft tot de bijeenkomst van 1990.

Route: Vanaf de autoweg E 19 afrit Mechelen-Noord, richting Mechelen (ongeveer 1 km expresweg) en steeds rechtdoor en aan het vijfde kruispunt met verkeerslichten linksaf de Dijebrug over en onderdoor het spoorwegviaduct. Het Museum ligt dan op 100 m aan de linkerkant. Er schuin tegenover is parkeer-gelegenheid.

14 oktober: Ede (onder voorbehoud)

Landelijke Meccanodag in de Reehorst te Ede met, naar we mogen hopen, gescheiden expositie- en verkoopruimte. Nadere

informatie volgt, maar reserveer deze datum alvast in uw agenda!

25-28 november: Leeuwarden

Het Meccano Gilde Nederland is opnieuw uitgenodigd voor deelname aan de beurs Hobby en Vrije Tijd te Leeuwarden. Deze beurs vindt plaats in de Frieslandhal van 25 t/m 28 november 1989. Het thema is stoom. In dat kader zal een stoomtrein rijden van Stiens via Leeuwarden naar Groningen. Opgave bij Fr. Dijk, tel. 05122-1459.

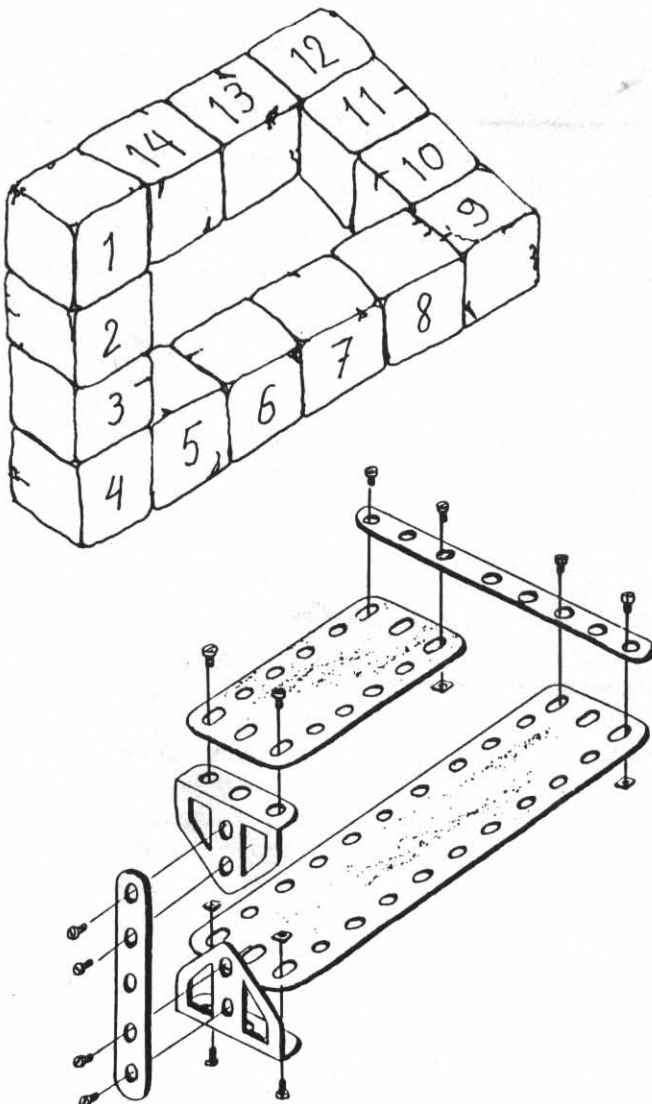
11 november: Baarn

Op 11 november 1989 organiseert de vereniging Ars et Mathesis (Kunst en Wiskunde) een expositie en een bijeenkomst te Baarn waarbij ditmaal het accent wordt gelegd op de wiskundige aspecten van figuren en constructies. De agenda van deze bijeenkomst luidt:

- *Serendipiteit* (toevallige vondsten), lezing door de heer Van Andel., - *Knopen*, lezing verzorgd door het Internatinal Guild of Knot Layers, - *Puzzles*, - *Meccano*.

Met name ingewikkelde Meccanomodellen met mechanismen, differentieels of kunstzinnige expressie zijn van harte welkom. Modellen als een Meccanograaf horen hier helemaal thuis. Voor informatie en opgave kunt u terecht bij Fr. Dijk, tel. 05122-1459.

De afbeeldingen zijn ontleend aan Bruno Ernst, 'Het begoochelde oog': De onmogelijke vierbalk naar Bruno Ernst, en 'Een Meccano bouwvoorbeeld' van Govert Schilling.

Vraag en aanbod

Gevraagd: Meccanodozen, alleen in goede staat verkerend. Meccano Magazines in goede staat. Aanbiedingen met prijs kunt u sturen naar:

E. Heyman, Postbus 1102, 1300 BA Almere-Stad.

Gevraagd: Onderdelen voor Meccano vliegtuigbouwdoos nr. 0: piloot P99, bouten en moeren 6BA, vertikaal staartstuk, vleugeldelen, vleugelsteunen, propellor en handleiding.

R. ten Bos, Wilhelminasingel 33, 6221 BE Maastricht, tel. 043-214327.

Gevraagd: Wie kan mij tegen betaling helpen aan nog in goede staat verkerende Meccanohandleidingen uit 1950-1960. Het gaat om de nummers 1 t/m 8 dan wel 0A t/m 7A. Ook de verzendkosten worden vergoed. Wie helpt mij?

Mevr. Haak - v.d. Lelie, Gladiolenlaan 18, 4542 CZ Hoek, tel. 01154-1435.

Gevraagd: Montex, ook wel bekend als Meccano X. Dit bouwsysteem lijkt wel wat op Trix, maar de gaatjes zitten niet verspringend maar op 1 lijn. Ook een enkel los onderdeel is welkom.

H.A. van Oosterhout, Leidsekade 85, 1017 PN Amsterdam, tel. 020-230755.

Te koop: Partij Meccano (rood/groen) in perfecte staat met veel balken en tandwielen, lijst beschikbaar, prijs f 200,-. Tevens diverse Meccano Magazines uit 1977-1978 (Engels) en Franse M.M., Handleidingen, Modelbeschrijvingen etc. Literatuurlijst met prijzen op aanvraag beschikbaar.

A.W. de Herder, Ulvenhout, tel. 076-613068.

Te koop: Houten doos Meccano uit 1930 (ca. 7 kg) f 135,- en nikkelen Meccano uit 1920 in goede staat f 75,-.

P. Duyff, Roden, tel. 05908-18129.

Te koop: Enkele nieuwe Meccano onderdelen. Enige speciale en nuttige onderdelen, passend op Meccano.

H.M. Kroon, Oss, tel. 04120-32296.

Te koop: Meccano uit de periode 1926-1934 met zeer veel hoekbalken, stelkragen, versterkte en platte steunbalken. Vraagprijs f 275,-.

L.F. Peeks, Joseph Haydnlaan 2, 7333 CP Apeldoorn, tel. 055-415803.

Te koop: 30 Meccano Man's News Magazines (oktober 1981-maart 1989) voor f 100,- en Meccano Magazine jaargang 1961 voor f 25,-. Tevens diverse voorbeeldboekjes o.a. doos 8/9.

Hans Klarenbeek, tel. 030-434941.

Te koop: Ongeveer 35 kg Meccano van rond 1930. Geïnteresseerden kunnen schrijven naar:

Raymond Dirckx, Winkelstap 63, B-2120 Schoten, België.

Te koop: 2 lege opbergkisten voor Märklin Metal en een ladenkast voor kleine artikelen.

B.B. Wouda, J.P. Coenstraat 23, IJmuiden, tel. 02550-11476.

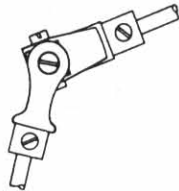
meccano-nieuws

Clubblad Meccano Gilde Nederland

Jaargang 7, nummer 3
15 september 1989

VERENIGING VOOR METAAL-
CONSTRUCTIE MODELBOUW

Bestuur Meccano Gilde Nederland:

Voorzitter:

L.M. Steenvoorden, tel. 079 - 164130

Postbus 7066, 2701 AB Zoetermeer

Secretaris:

Fr. Dijk, tel. 05122 - 1459

Heidbuorren 6, 9221 TM Rottevalle

Penningmeester:

J.G. Kuyl, tel. 03465 - 64405

Mozartlaan 18, 3603 BH Maarssen

Regionale activiteiten:

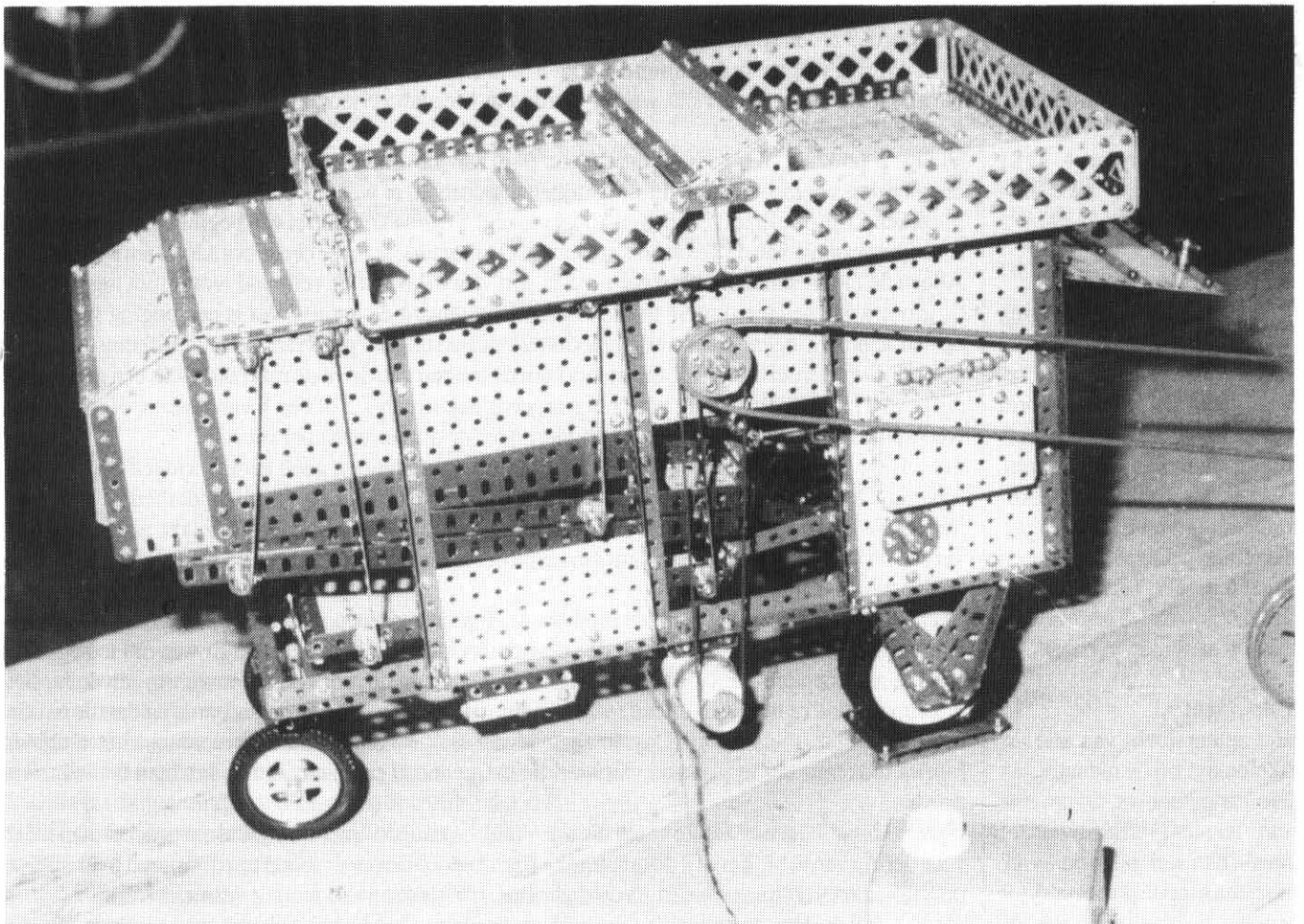
A.B.M. Elshof, tel. 08340 - 35919

Pr. Alexanderstr. 104, 7009 AB Doetinchem

Documentatiecentrum:

H.W.K. van der Woerd, tel. 020-451329

Meerhuysen 4, 1181 PC Amsterdam

De breedstrodorsmachine van de heer H. Bloemendaal, tentoongesteld op de Stoom- en Oude Voertuigen-Dag op zondag 11 juni 1989 te Hengevelde.

Colofon

Meccano Nieuws is het orgaan van de vereniging "Meccano Gilde Nederland". Dit blad verschijnt 4 x per jaar in een oplage van 600 exemplaren.

Redactie:

Hoofdredacteur:

P.E. Duyff, Klimop 11, 9301 PK Roden, tel. 05908-18129.
Tekstverwerking en lay-out: H.W. Jacobi, Koningstraat 11, 2171 DD Sassenheim, tel. 02522-14242.
R. Valkema, Thorbeckehof 16 A, 2343 DS Oegstgeest, tel. 071-173927.

Distributie:

H. Elema, K. Quast en M.P.D. Sijnja.

Drukwerk:

Drukkerij Verwey, Wageningen.

Losse nummers:

Leden kunnen losse nummers kopen bij het Documentatie Centrum, H.W.K. van der Woerd, Meerhuysen 4, 1181 PC Amstelveen, tel. 020-451329.

Advertenties:

Leden kunnen tegen betaling van f 2,50 een advertentie plaatsen van maximaal 6 regels. Voor de betaling wordt een acceptgiro in het betreffende nummer bijgesloten. Niet-leden kunnen bij vooruitbetaling van f 10,- een advertentie plaatsen van maximaal 6 regels. Tarieven van 1/1, 1/2, 1/4 of 1/8 pagina worden op aanvraag verstrekt.

Copyright

Het auteursrecht van alle artikelen ligt bij de redactie van Meccano Nieuws. Overname van teksten, tekeningen of foto's, dan wel delen daarvan, is alleen mogelijk met vóórafgaande toestemming van de redactie.

Van de redactie

Dat de zomertijd voor de Meccano-liefhebbers geen komkommertijd is, werd wekenlang bewezen in de Reehorst te Wageningen. Duizenden mensen bekeken zowel met slecht als met goed weer de tentoongestelde modellen. Dat is een compliment voor de exposanten en de organisator. In dit nummer zult u nog geen verslag van deze tentoonstelling aantreffen. De inleveringsdatum voor de kopij, het afdrukken en selecteren van foto's en het vaststellen van de juiste bezoekersaantallen zijn van die dingen die op gespannen voet met elkaar staan. Daarom is besloten alles over Ede in Meccano Nieuws 7.4 te publiceren. In dit nummer treft u wel een verslag aan van Skegex '89 en een eerste uitwerking van de enquête. Daaruit kwam snel naar voren dat vermelding van wat er in de buitenlandse bladen staat zeer gewaardeerd zou worden. In deze leemte is overigens nu voorzien. Op de advertentie in het vorige nummer voor een recensent buitenlandse bladen kwamen maar liefst zeven reacties binnen. Na overleg met alle betrokkenen is gekozen voor een tweemanschap. De heren G.S. Kleinekoort en D. Ravestein zullen vanaf dit nummer steeds melden wat er in de buitenlandse bladen gepubliceerd wordt. Welkom heren en veel succes met deze ongetwijfeld boeiende activiteit.

Peter Duyff

De Meccano enquête,

Door Peter Duyff

Inleiding

In Meccano Nieuws 7.1 was een enquêteformulier bijgesloten. Tot ver na het verschijnen van het volgende blad kwamen er bij de redactie reacties binnen, in totaal 93 stuks! Twee daarvan bleken onbruikbaar, omdat de betreffende leden alleen de achterzijde hadden gebruikt voor hun op- en aanmerkingen. Trouwens meer dan de helft van de inzenders (53) gebruikten deze kant voor lovende woorden voor de redactie en het Meccano Gilde zelf. Daarvoor alvast onze dank. De welgeteld 91 bruikbare reacties, op een totaal van zo'n 550 leden, geven hoogstwaarschijnlijk een representatief beeld van hoe de leden tegen het eigen clubblad aankijken. In de uitwerking van de antwoorden is een splitsing gemaakt tussen vraag 1 (Wat denkt u van de huidige vaste rubrieken) en de overige vragen. In dit nummer worden de antwoorden op vraag 1 uitgespit. De andere vragen, die alle meer toekomstgericht waren, worden in Meccano Nieuws 7.4 besproken.

Ruim voldoende tot goed

Vraag 1 luidde: "Welke waardering geeft u aan de onderstaande rubrieken?", waarna een opsomming volgde. Aan de vijf mogelijke antwoorden, te weten slecht, matig, redelijk, goed en uitstekend zijn de cijfers 2, 4, 6, 8 en 10 toegekend. Daarna kon het turven beginnen. Het statistisch rekenprogramma van de Texas Instruments rekenmachine leverde een groot aantal antwoorden op. Alleen de eindresultaten treft u per rubriek aan. Terwille van de eenvoud wordt niet ingegaan op de grootte van de spreiding in de antwoorden (standaard deviatie). Wel is een poging gedaan de op- en aanmerkingen, soms zelfs emotionele uitbarstingen, per vraag aan de uitkomsten toe te voegen. De waardering van de inzenders voor de inhoud van de vaste rubrieken was een gemiddeld cijfer van 7,54. Daarvan mag u naar eigen goeddunken een 7,5 of een 8 van maken, of in gewoon Nederlands zeggen: goed. Dan volgen hieronder de antwoorden per rubriek.

Tips. Deze rubriek scoorde met 7,84 hoog. Er waren nagenoeg geen aanmerkingen op.

Agenda. Ook hier hetzelfde beeld: een score van 7,84 en verder geen bijzonderheden.

Regionale activiteiten. Voor deze rubriek was met 7,66 veel waardering, zeker als een verslag vergezeld wordt van foto's. Er wordt gevraagd om meer bijeenkomsten, een betere planning en een tijdige aankondiging.

Evenementen. Hetzelfde beeld als hierboven, uitgedrukt in een waardering van 7,61.

Vraag en aanbod. De 7,46 verraadt de vele opmerkingen bij deze rubriek. Er was om te beginnen een kleine groep die het aanbod te gering vond. Daar kan de redactie bitter weinig aan doen. Een enkeling stelde radicaal dat alleen *ruil*advertenties moesten worden opgenomen en dat die handel niet in de club thuis hoort. Daarentegen kwam ook de suggestie naar voren in het clubblad fabrieksadvertenties te plaatsen van Märklin, Meccano, Temsi, etc. om zo het blad betaalbaar te houden.

Waar te koop. Hier een zelfde beeld als bij "Vraag en aanbod", zelfs nog wat aangescherpt met een waardering van 7,11. Terwijl deze rubriek alleen bedoeld is om de leden te informeren over nieuwe producten en verkoopadressen, is de algemene kritiek dat er zo weinig vermeld wordt.

Mechanismen. Een gemiddelde van 7,61 met vele extremen in positieve en negatieve zin. De positieven spraken op de vrije witte ruimte op het formulier royaal hun waardering uit over de constructieve oplossingen die in deze rubriek werden aangedragen. De negatieven gebruikten

dezelfde ruimte om te melden dat de buitenlandse bladen veel beter waren, veel dieper op de constructie ingingen etc. Opmerkelijk is het dan wel om te zien, dat juist in deze rubriek ook mensen klaagden over de veel te hoge moeilijkheidsgraad (bv. het artikel van de heer Sijnja). Twee redenen voor dus voor individuele lage scores, maar wel twee tegenstrijdige!

Bouwbeschrijvingen. Gemiddeld een 7,56 met weer een scala aan bijschriften, vooral negatieve. Velen geven weliswaar een voldoende, maar toch werd gesuggereerd dat alleen in het buitenland goed gebouwd wordt, met verwijzing naar modelbeschrijvingen in buitenlandse bladen. En ook hier een groep mensen die graag duidelijk wilden maken, dat zij geen doos 9 of 10 bezitten, Meccano gewoon leuk vinden en nooit aan deze modellen zullen toekomen! Zij willen graag wat meer eenvoudige modellen zien. Ook de juniorenrubriek wordt door enkelen aangehaald als zeer nuttig. Een situatie die in de kern te vergelijken is met hetgeen bij de rubriek "Mechanismen" reeds gesignaleerd is.

Bij een nader onderzoek van deze reacties kwamen nog meer zaken boven water. Op de eerste plaats kon de enquête anoniem worden geretourneerd. Slechts een tiental leden heeft dit daadwerkelijk gedaan. De overigen vermeldden hun naam en adres. Daardoor was het mogelijk om na te gaan hoe de extreme antwoorden bij deze rubrieken tot stand kwamen. Beide rubrieken hadden zeer vaak de waardering "uitstekend", namelijk 26 respectievelijk 25 maal. Bij de groep die de Nederlandse modellen en de beschreven mechanismen te licht bevond, waren opmerkelijk genoeg leden die zelf veel Meccano bezitten, grote modellen bouwen, de buitenlandse bladen kennen en dus zullen weten dat in Engeland ook gewone leden zijn. In de groep van mensen die juist de modellen te moeilijk vonden, waren relatief veel anonieme inzenders. Toch bij elkaar voldoende reden om waakzaam te blijven bij de diepgang van de artikelen.

Fotoreportages. De lof voor deze pagina's (7,82) werd enigszins gedrukt door een aantal leden die wezen op de slechte tot matige kwaliteit van de foto's en/of het drukwerk.

Buitenland. Viel met 6,74 ver onder het gemiddelde. De geschetste problematiek bij de rubrieken "Mechanismen" en "Bouwbeschrijvingen" zal hierin wel een rol spelen.

Artikelen. Deze restrubriek met artikelen van velerlei aard scoorde met 7,65 bepaald niet slecht.

Samenvatting

Er was in het algemeen veel waardering voor de huidige opzet en uitvoering van het Meccano Nieuws. Als redactie moeten we scherp letten op het niveau van de meer technische verhalen (zowel eenvoudig als complex), snel wat doen aan het "Buitenland" en vooral volhouden.

Van het bestuur

Van de voorzitter

De Meccanotentoonstelling in "De Reehorst" te Ede blijkt wederom een groot succes te zijn geweest. Ruim 30 van onze leden toonden daar hun interessante en vaak ingenieuze modellen. De tentoonstelling vond plaats in dezelfde zaal als in 1986. "De Reehorst" stelde behalve zaal en vitrine ook hun grote video monitor ter beschikking, zodat onze videobanden van de Reehorst 1986, Kranenburg 1986 en Skegness 1988 steeds vertoond konden worden. Ook van de tentoonstelling van dit jaar is weer een videoband gemaakt. Deze kan te zijner tijd bekeken worden. Op zondagmorgen 30 juli vond een gezellige bijeenkomst plaats,

waarbij zo'n 65 genodigden bestaande uit exposanten en hun echtgenotes, vriendinnen en kinderen onder het genot van enkele gratis consumpties elkaars kunstwerken konden bewonderen. Het festijn liep uit tot in de middag, waaruit bleek dat het best in de smaak viel. Initiatiefnemer Frits Dam uit Kerk Avezaath kunnen wij gelukwensen met dit goede idee. Ook uit Engeland waren drie gasten aanwezig, nl. de familie Schoolar. Aan het begin van de tentoonstelling waren de welbekende Alan Partridge en zijn vrouw reeds op bezoek geweest. Dat een man als hij de tentoonstelling zeer goed vond, is een groot compliment! Door Pyro en Temsi werden resp. 4 Meccano- en 4 Temsidozen ter beschikking gesteld voor de "knutselhoek".

We ontvingen onlangs een zeer verheugende mededeling. De winkelketen "Intertoys", bij elkaar zo'n 250 zaken, gaan nu ook Meccano in hun assortiment voeren. Ten behoeve van folders zijn in de Reehorst foto's genomen.

Tot slot een belangrijk bericht! De datum van de **landelijke bijeenkomst in de Reehorst te Ede** is verplaatst van 14 naar **21 oktober!**

L.M. Steenvoorden.

Van de penningmeester

Reisfonds

Achteraf bezien weet uw penningmeester toch nog niet of het Reisfonds een goede gedachte was. Een groot aantal leden ziet er vanaf, enkele leden vinden het genant een bedrag van uw penningmeester te mogen ontvangen en weer anderen gaan eraan bijdragen. Bedankt vD. te E! Het bestuur zal er zich nog over beraden.

Diverse opmerkingen

mocht ik ontvangen als bijschrift op de controlelijsten voor de ledenadministratie waarvan een flink aantal over de Meccano-ethiek (zie vorig nummer). Binnenkort komen wij hier op terug.

Ledenlijst en controlelijsten daarvoor

De bijdrage van uw penningmeester aan dit nummer is betrekkelijk kort. Voornaamste oorzaak daarvan is (het uitblijven van) uw reactie op het verzoek om de controlelijst hoe dan ook te retourneren. Van de ongeveer 500 leden mocht ik circa 200 lijsten terugontvangen. Misschien wel gelukkig die beperkte respons, want op basis van de 200 retour ontvangen lijsten moesten 75 wijzigingen worden aangebracht en 90 aanvullingen gepleegd worden; goed voor ruim een middag werk. Het zorgelijke is natuurlijk dat het adressenbestand c.a. van het Gilde ernstig "vervuild" is.

Het plaketiket op de envelop van dit en volgende nummers is nu op onze eigen Mec Mac gemaakt; wilt u dit etiket nogmaals zorgvuldig controleren en bij noodzakelijke wijzigingen uw penningmeester informeren.

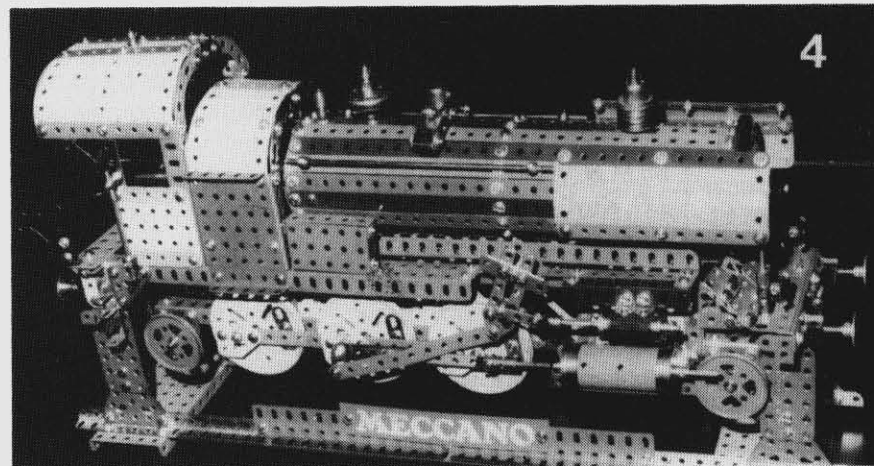
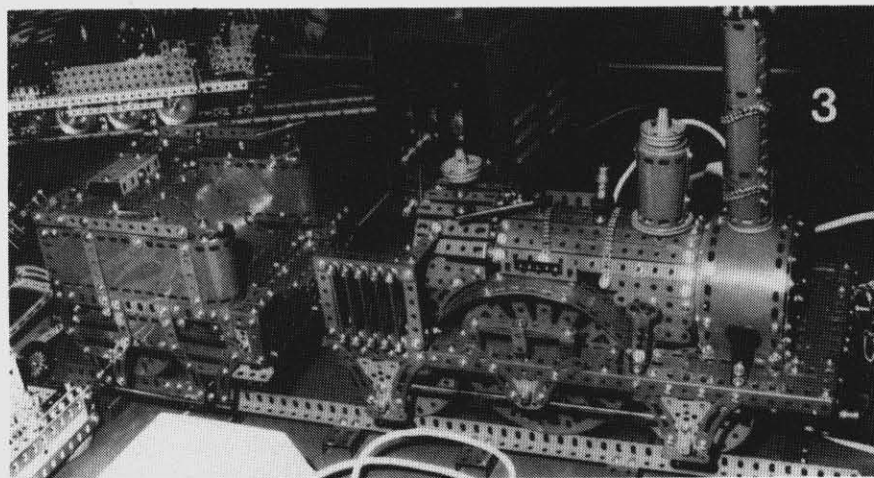
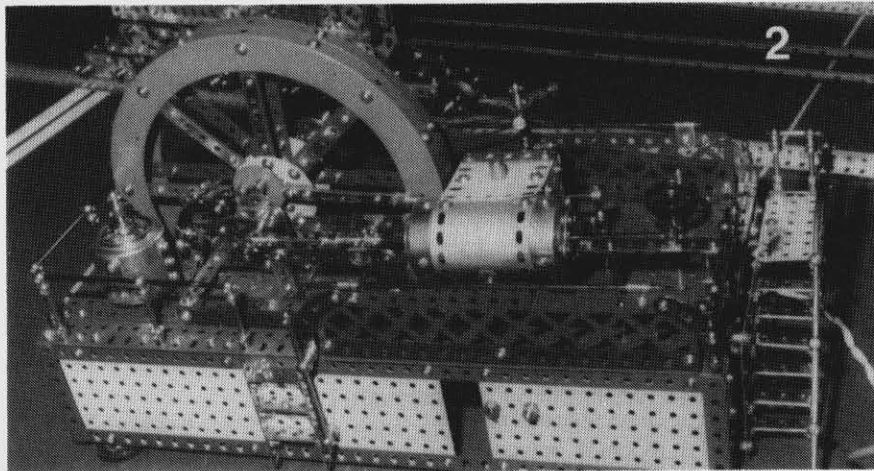
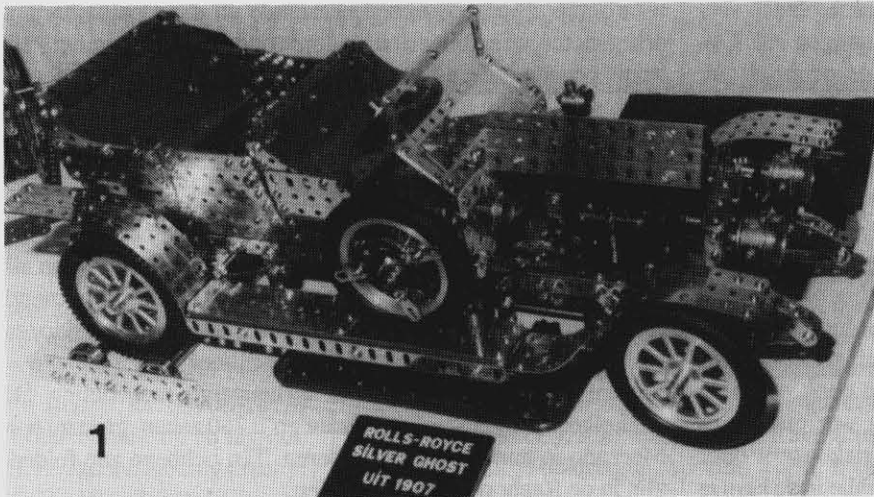
Op dit moment is nog niet bekend of bij dit nummer al een ledenlijst wordt bijgesloten. Lukt dit dan geldt het verzoek natuurlijk ook de gegevens in de ledenlijst die meer omvatten dan de adres-sticker. Lukt het niet dan treft u een ledenlijst aan bij M.N. 7.4 van december.

J.G. Kuyl

Van het Documentatiecentrum

Een belangrijke schenking

Eén dag voor onze vakantie, 7 juni j.l., stopt er 's avonds een auto voor de deur. De jongeman stelt zich voor en vergewist zich ervan dat hij bij het Meccano Documentatiecentrum is. Hij komt

namens zijn oom, de heer A.G. van Rijswijk, voorheen wonende te Zevenaar en thans te Arnhem. Of hij drie grote en zware dozen mag afgeven ten behoeve van het Documentatiecentrum.

Na mijn thuiskomst heb ik alles gewogen: 39 kg! De inhoud bestaat uit een ongeloflijke hoeveelheid informatie. Naast de nodige handleidingen, prospectussen, boeken, etc., ook 32 jaargangen "Meccano Magazine", waarvan 25 compleet. Voorwaar een kostelijk geschenk! Namens het Meccano Gilde Nederland wil ik de heer van Rijswijk heel hartelijk dank zeggen!

H.W.K. van der Woerd.

Evenementen

Regionale bijeenkomst van 18 maart te Amstelveen

Van de bijeenkomst te Amstelveen is geen geschreven verslag gemaakt. Wel stuurde de heer Elema ons een aantal fraaie foto's die we gaarne plaatsen.

1. Rolls Royce van de heer Luske uit Haarlem.
2. Variant op de Bromo van de heer Zijl uit IJmuiden.
3. Adler locomotief (Märklin) van de heer Wouda uit IJmuiden.
4. Corlis locomotief van de heer Kok uit Bergen.

Regionale bijeenkomst van 7 mei te Zoetermeer

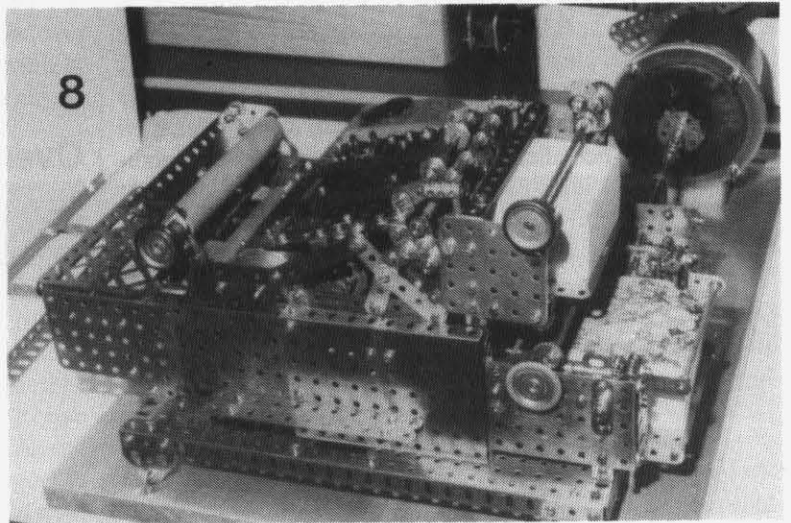
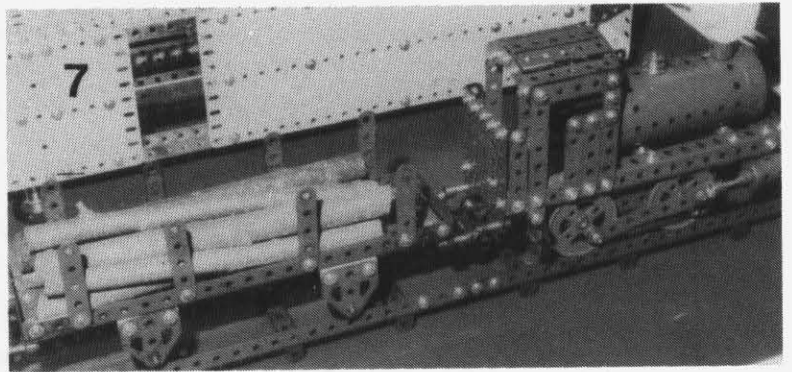
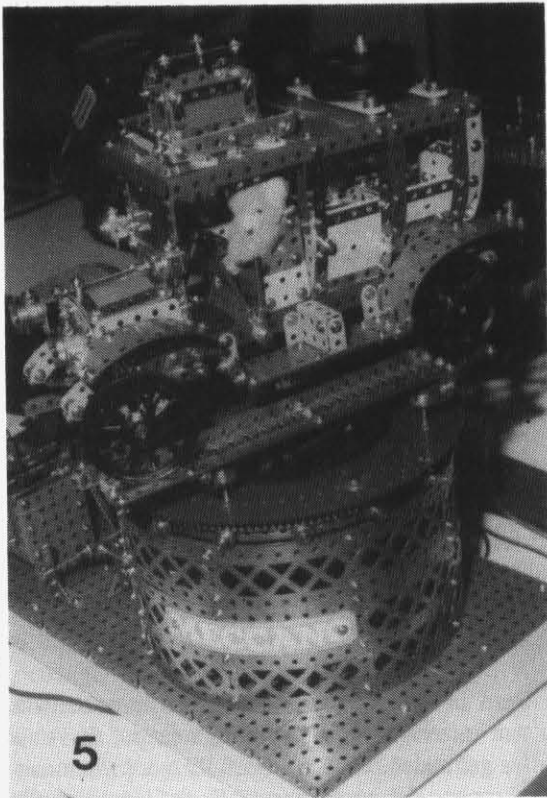
door H.M. Elema

Zoetermeer blijkt steeds weer een trekpleister te zijn. Ook op 7 mei was het weer druk in de Jonker. Deze keer waren er ook enkele nieuwe leden aanwezig. Er waren een aantal interessante nieuwe modellen, men kon zijn voorraad onderdelen aanvullen en met elkaar van gedachten wisselen. Een kort overzicht van de modellen:

Kuijl heeft een nieuwe versie van "Het Ding" gemaakt. Door elke "poot" een eigen motor te geven kon het bochten maken.

Kuijl Jr. had een prima model van een race-watervliegtuig, zoals in de dertiger jaren voor de Schneider Cup snelheidswedstrijden door onder andere Supermarine werden geconstrueerd. Uit deze vliegtuigen is later de bekende Spitfire ontstaan.

De Beer demonstreerde de werking van een centrifugaal reguleerder, een oud en aantrekkelijk demonstratiemodel; het werkte prima.

5. Panhard op draaischijf van de heer Ritsema uit Hilversum.

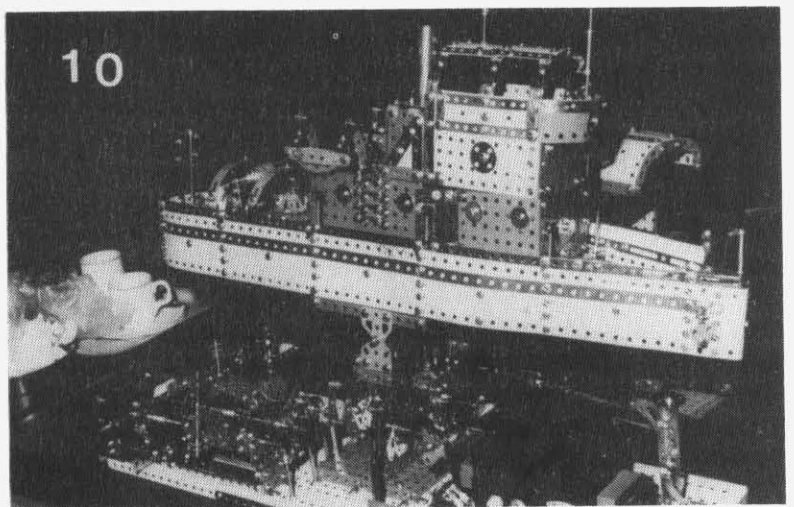
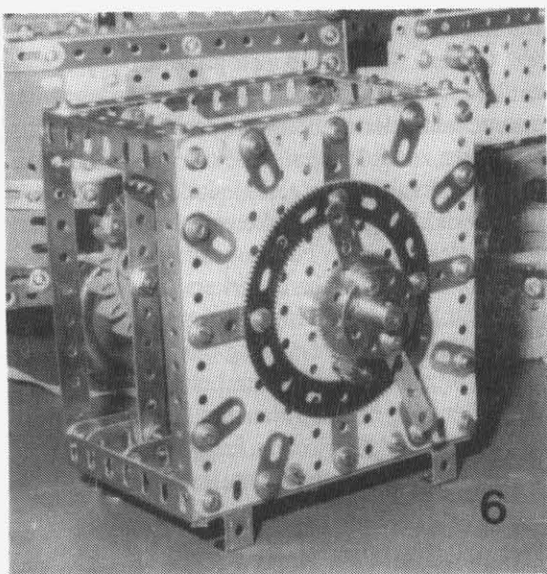
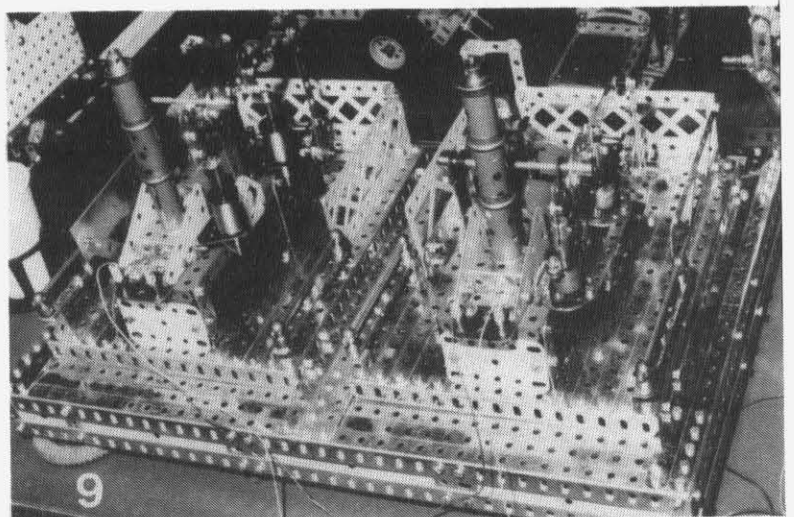
6. Tafelklok van de heer Klarenbeek uit Utrecht.

7. Eenvoudige locomotief van een onbekende bouwer.

8. Drukkers van de heer Van Oosterhout uit Amsterdam.

9. Magnetisch aangedreven balansstoommachine van de heer Wouda uit IJmuiden.

10. Rollende en stampende sleepboot van de heer Venema uit Assendelft.

Van Olst had zijn versie van de bekende lepelgraafmachine, een leuk en goed werkend model, meegebracht.

Leemans was er met een goed lopende schoorsteenmantel-klok. *Stokhof* had een heel goede freesmachine, een decoupeerzaag en een elf gaten breed stevig platenwalsje bij zich.

Krom, Luske en *Ritsema* waren er met een deel van hun bekende modellen.

Het was al met al weer een zeer geslaagde bijeenkomst.

Het stoomfestival van 11 juni te Hengevelde

Door H.M. Elema

Volgens de verhalen van *Mikkers* was het stoomfestival te Hengevelde iets heel bijzonders en hadden enkele MGN leden in 1988 met veel plezier meegedaan. Het moet gezegd worden, dat *Mikkers* beslist niet overdreven heeft; het is een geweldige happening waar naast stoomlocomobielen, stoomwalsen, en dergelijke ook tientallen antieke auto's, motorfietsen, brommers, fietsen, landbouwtrekkers, vrachtwagens, stationaire motoren en nog veel meer in actie komen. De grote tenten boden onderdak aan een aantal modelbouw-verenigingen, waaronder het Meccano Gilde. Het accent lag daarbij op stoommodellen. Een overzicht van de exposanten:

Bloemendaal was er met zijn scheepsstoommachine en een dorsmachine met stoomlocomobiel. Als men zich realiseert hoe moeilijk het is om een dorsmachine van Meccano te maken dan is zijn model een groot compliment waard.

Mikkers exposeerde een balansstoommachine en zijn versie van de Bromo.

Evers heeft, gebaseerd op de Bromo, een tweeling stoommachine met een originele, zeer knappe lagering voor de krukas en een kruiskop- en achterleislof op assen: een precisie van bouwen om de pet voor af te nemen.

Elema had zijn 1903 Naylor stoomvrachtwagen meegebracht die de hele dag rustig stond te draaien; voor rijden ontbrak de ruimte.

Wouda was helemaal uit het verre westen gekomen en had een paar fraaie modellen meegebracht. In de eerste plaats de bekende Adler locomotief van Märklin en daarnaast een tweeling balansmachine, aangedreven door electromagneten.

Elshof had, behalve zijn bekende goochelrobot, kans gezien om aan de hand van het plaatje uit een Märklin folder een kleine manipuleerrobot te bouwen. Het was volgens *Elshof* helemaal niet gemakkelijk geweest een en ander in Meccano en met heel andere motoren te bouwen. Het is uiteindelijk een leuk demonstratiemodel geworden dat veel belangstelling had. Heel wat mensen hadden niet door hoe de goochelrobot werkte. Het was verbluffend hoe veel kinderen het in "no time" in de gaten hadden. Daarmee is de stelling van beroepsgoochelaars, dat een optreden voor kinderen veel moeilijker is dan voor volwassenen, weer eens bewezen!

Steenvoorden was er met Bertus de Stier en met een kleine stoommachine op een Meccano onderstel. Verder heeft hij een erg leuke showprojector die ook op andere tentoonstellingen goede diensten kan bewijzen.

Regionale bijeenkomst van 26 juni te Leek

door P. Duyff

De vierde regionale bijeenkomst voor het noorden werd deze maal op zondag 26 juni georganiseerd in Hotel Leek. De opkomst van 17 leden was vergelijkbaar met die van de vorige

jaren. De overstap van zaterdag naar zondag leverde noch een grotere opkomst noch andere gezichten op.

Dat niet zozeer een model als geheel, maar meer de oplossing van een probleem centraal staat, bewees *Van Slooten* uit Drachtstercompagnie. Hij zag kans het gewicht van een slingerklok vast te maken aan een WC-ketting of zoals u wilt gootsteenstop-ketting. De afstand tussen twee schakels komt overeen met met het Meccano systeem. Een tekening van een speciaal ketting-wiel voor deze ketting kunt u binnenkort bij de tips verwachten. De lijst exposanten vermeldt de namen van de heer *Visser* uit Emmeloord met de bekende graafmachine, *Kok* met twee stoommachines, *Grünefeld* met een havenkraan en een locomotief van restmateriaal. *Boer* uit Oude Pekela demonstreerde de draaimolen, *Van Wijngaarden* een bestuurbare terreinwagen, *Mulder* een sloopwagen en *Fr. Dijk* liet zien dat zijn sportwagen iedere bijeenkomst weer wat verder is.

Over de Grenzen

Een bijeenkomst van de AMS

door H.M. Elema

Op 25 mei werd in Baden, Zwitserland, een maandelijkse bijeenkomst van onze Zwitserse zusterorganisatie, de Amis Meccano Suisse gehouden. De AMS heeft 92 leden die maandelijks bijeen komen. Het spreekt vanzelf, dat lang niet alle leden naar elke bijeenkomst komen; op 25 mei waren er een twintigtal waarvan er niet minder dan drie Nederlands spraken! Men had geen grote modellen meegebracht, maar wel enkele handige schakelingen, mechanismen en een fraai geconstrueerd rollager voor een zware kraan. Het bleek dat de meeste AMS leden met Meccano werken, maar ook bepaalde Märklin en Stokys onderdelen gebruiken. De afwerking van Stokys werd geroemd. Men vond echter de aluminium stroken en balken aan de slappe kant. Wel werden ze gebruikt om bij kraanarmen, robots en dergelijke een lichtere constructie te kunnen maken. Stokys stapt geleidelijk over op M4 bouten en moeren, maar blijft in ieder geval voorlopig ook 5/32" WW leveren. De M4 bouten en moeren zijn zwart, de 5/32" WW verkoperd. Bij de wielnaven zijn die met M4 stelbouten zilverkleurig en die met 5/32" WW van blank messing. Verder heeft men fraaie wielen voorzien van goed geproportioneerde ballonbanden met diameters van 50, 55, 65, 72, 80, 90, 100, 110 en 125 mm. Hoekbalken en U-balken zijn er nu ook in een lengte van 78 gaten.

De heer Elema was samen met Erwin Wyss en Peter Kessler te gast bij Albert Grimm. Deze heeft een grote, tip-top onderhouden collectie Meccano, Märklin en Stokys onderdelen. Een andere interessante zaak was de inbouw van een kleine gelijkrichter in een E15R motor, zodat die op afstand kon worden bediend. Het omkeren van de draairichting geschiedt door de stroom in één van de stellingen wikkelingen om te keren. Mogelijk dat deze schakeling ook in het Meccano Nieuws zal worden gepubliceerd. De Zwitsers zijn goede bankwerkers, zo had Grimm bijvoorbeeld 5 gaten lange koppelingen en enkele andere speciale onderdelen; alles met een afwerking om van te smullen. De ontvangst was bijzonder hartelijk en het was een leuk en leerzaam bezoek. Eén ding begreep men niet: hoe wij toch kans hadden gezien om 500 leden bijeen te krijgen. Zij hebben er trouwens zelf toe bijgedragen: twee van hen zijn MGN lid geworden.

Skegex '89

door H.M. Elema

Skegness is een typisch Engelse doorsnee familiebadplaats. Behalve aan het strand, zit en flaneert men en masse over de boulevard en in de hoofdstraat. De vele speelhallen met alle mogelijke toestellen, de bingohallen, het lunapark en de bootjesvijver worden druk bezocht. Zo op het eerste gezicht geen aantrekkelijke verzamelplaats voor Meccanofans. Door de goede accommodatie in het ruime Festival Pavillion en de goede organisatie van Mike Cotteril en zijn medeleden van het North Midlands Meccano Guild is Skegness in de Meccanowereld een begrip geworden. Een ander sterk punt is het grote aantal zeer redelijk geprijsde hotels en pensions. Het MGN was zeer goed vertegenwoordigd met niet minder dan 17 leden, 4 echtgenotes en 2 kinderen, tot ieders tevredenheid.

De tentoonstelling

Het is in Engeland gebruikelijk om aan een tentoonstelling prijzen te verbinden. De jury, bestaande uit John Bridger en Harry Mariën, kwam na lang beraad tot de volgende uitslag: *Eerste prijs* (Issigonis schild): *Dr. Michael Adler*, orthopedisch chirurg in Israël, met een zeer knap model van een der eerste betrouwbare scheepschronometers. Deze heeft twee gebalanceerde, tegen elkaar in bewegende slingers, zodat de bewegingen van het schip geen invloed op het uurwerk hebben.

Tweede prijs: Mike Hooper, met een leuke Tommy Cooper goochelrobot.

Junior prijs: Matthew McCullum, met een verticale stoommachine.

Juryprijs: Pat Edkins, met een zeer origineel model van een tuinderij met kas, gereedschap en gewassen.

Een rondgang langs de modellen

John Bader was zondag aanwezig met een prima werkende Boerdijk Super Meccanograaf, gebouwd aan de hand van de bouwbeschrijving in *Constructor Quarterly*.

John MacDonald was er niet alleen met een rupsmotorfiets van het Duitse leger, een Amerikaanse halfrupe en de Graf Spee, maar ook met een schitterend model van een Auto Union racewagen, systeem Porsche, uit de dertiger jaren.

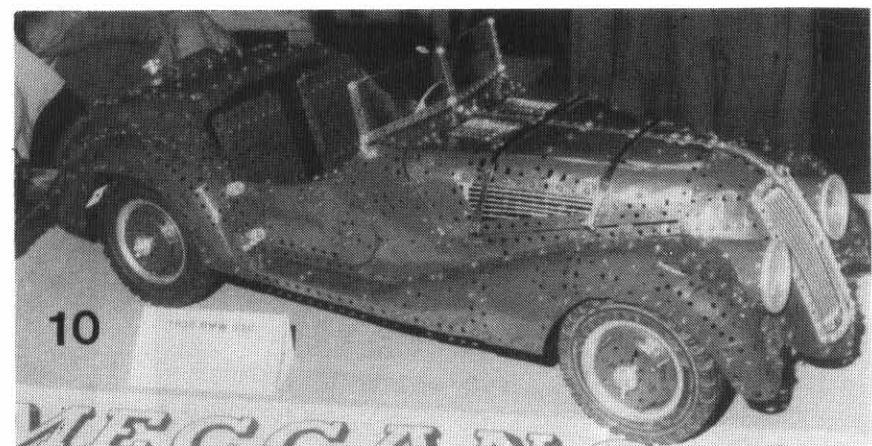
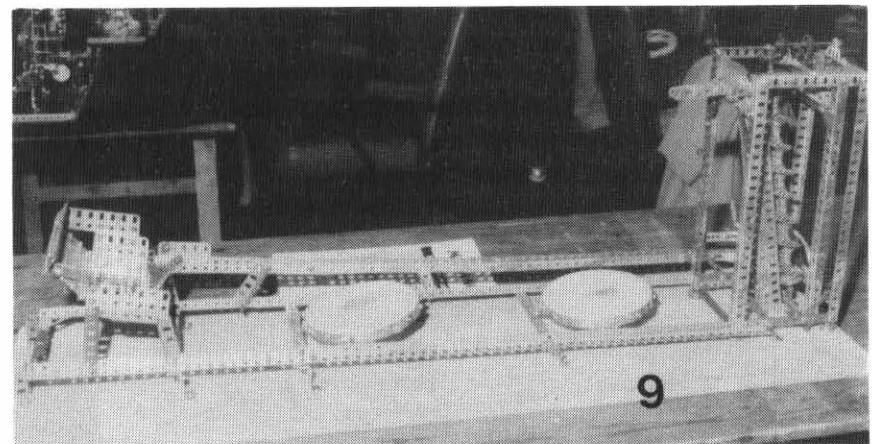
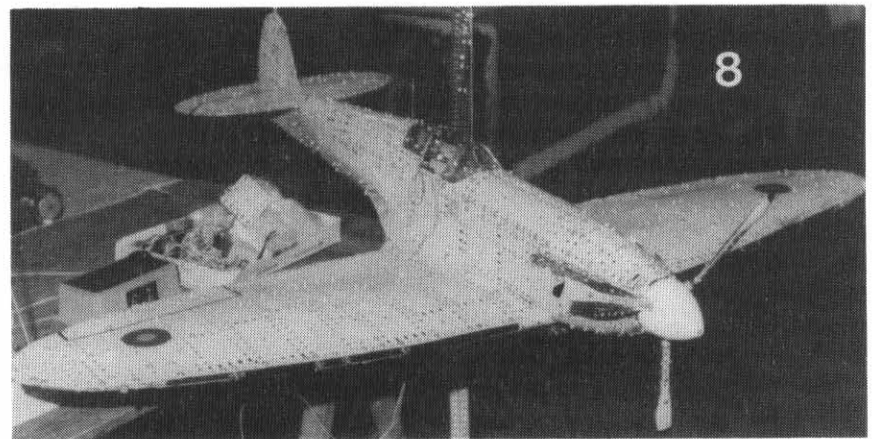
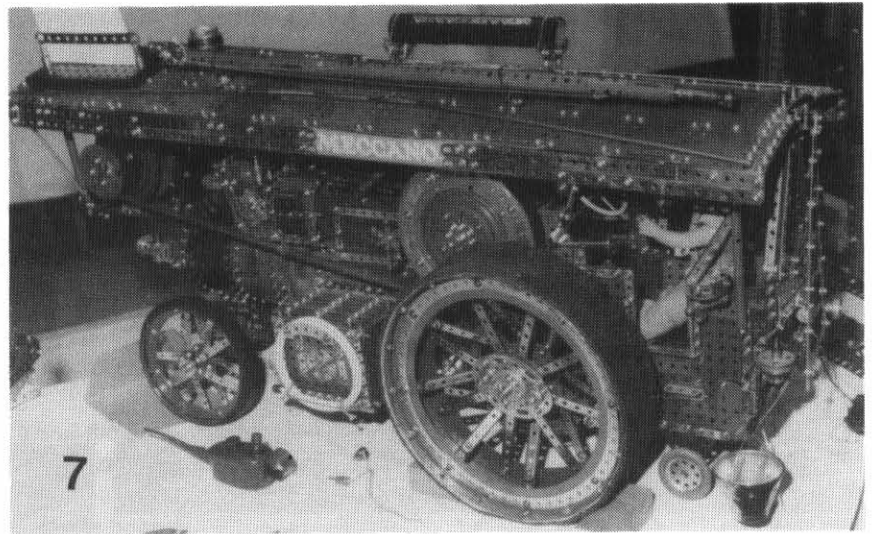
Eric Schoolar had onder andere een radiografisch bestuurd trekkertje met daarachter een lange sliert karretjes.

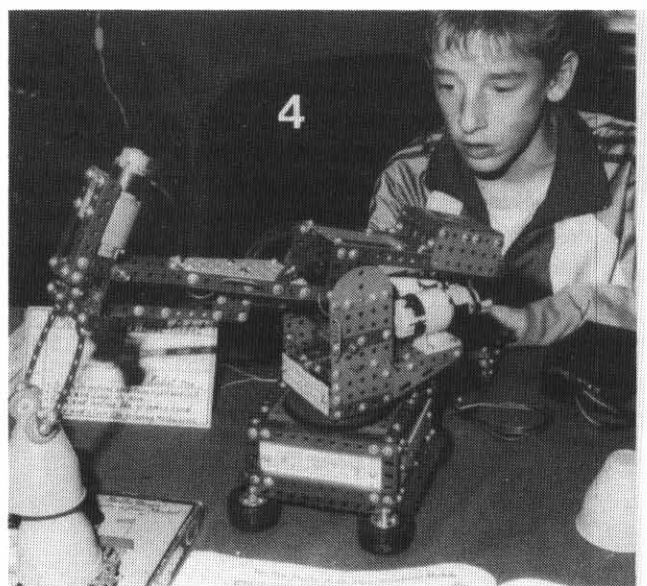
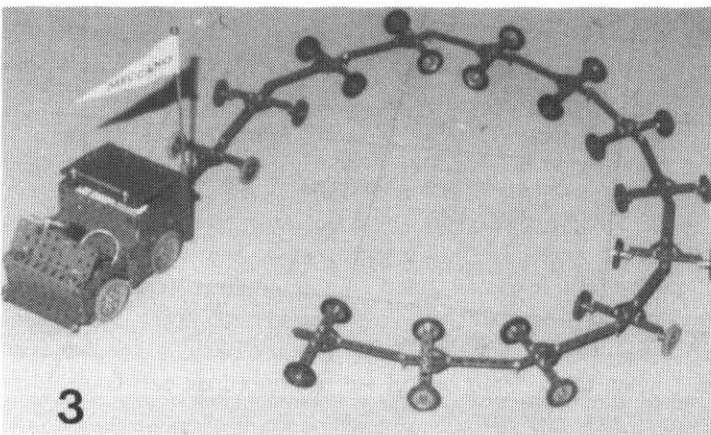
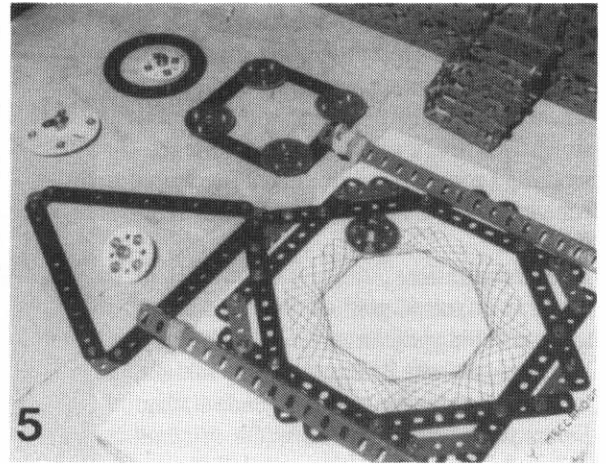
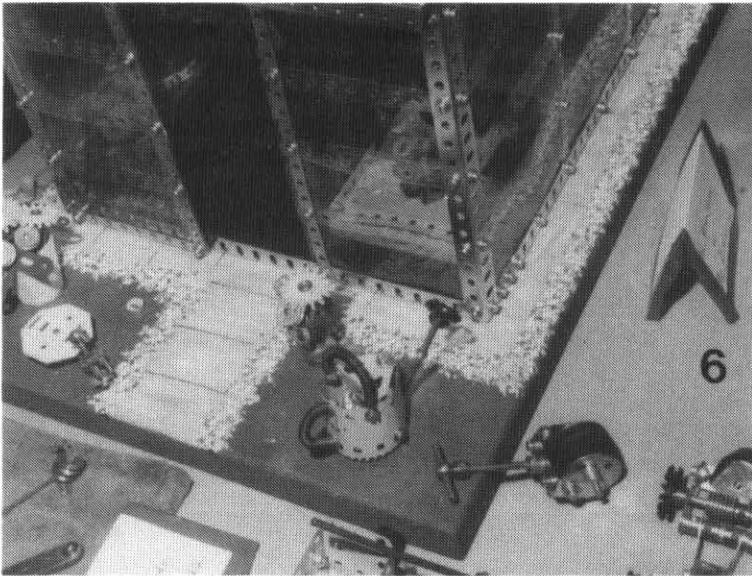
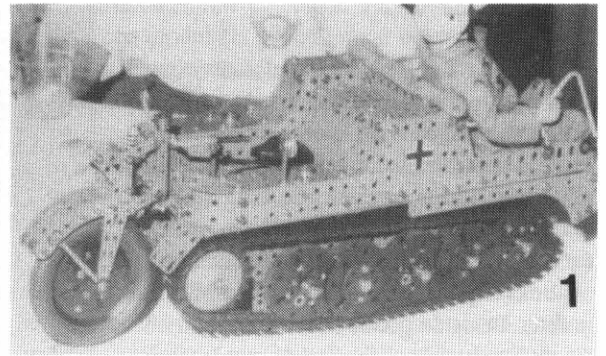
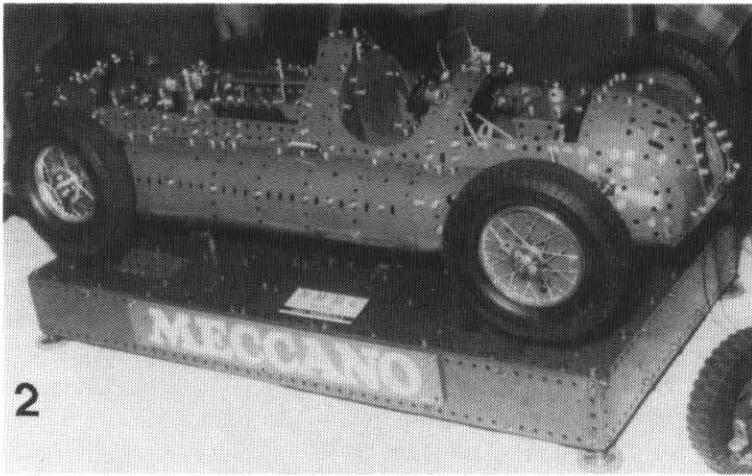
7. *Showman's Engine* door Ernst Chandler.

8. *Spitfirejager* van Allan Cobel.

9. *Springende kogel* door Mike Cuff.

10. *BMW 328 sportwagen* van Nick Rodgers.

1. Rupsmotorfiets van John MacDonald.
 2. Auto Union racewagen van John MacDonald.
 3. Radiografisch bestuurd trekker van Eric Schoolar.
 4. Elshof Jr. bedient de robot.
 5. Do-it-yourself Meccanograaf van Allan Partridge.
 6. Deel van de tuinderij van Pat Edkins.
 11. De Meccano-locomotief van Roger Beardsley.

Ernest Chandler had, behalve een stoommachine en een raderboot, een fraaie Showman's Engine die feilloos draaide.

Alan Partridge had een "doe het zelf" Meccanograaf gemaakt, gebaseerd op de bekende Spirograaf, maar dan wel met rechthoekige en driehoekige tandbanen; orgineel en simpel. Daarnaast had hij een karretje dat door een veermotor werd aangedreven. Als het een obstakel raakt, glijdt de veermotor door waarbij de achteruit wordt ingeschakeld. Zo kan het tussen twee obstakels heen en weer bewegen.

Mike Cotteril had de in 1988 nog in aanbouw zijnde loc af en was met een nieuwe bezig.

Een origineel model, waarvan ik de bouwer niet kon achterhalen, was de scheve toren van Pisa!

Howard Sommerville had een kabelbaan en een chassis met het Honda vierwiel stuursysteem, een zeer knap uitgevoerd demonstratiemodel.

Leo Steenvoorden heeft een nieuwe, ruim twee meter hoge staande klok met datum, maanstand, enz. met een mechanisme om het slagwerk bij te regelen zonder aan de wijzers te komen. Het hele mechanisme is erg compact en er zijn originele ideeën in verwerkt.

Henk Elema exposeerde zijn bekende Nayler stoomvrachtwagen, waarvan t.z.t. een bouwbeschrijving zal verschijnen.

Lou Elshof had veel succes met zijn mini-robot, vooral als Elshof junior er "piano op speelde". Een bijzonder leuk en goed werkend model, gebaseerd op plaatjes uit een Märklin folder.

Pat Edkins, vorig jaar met een Meccano tuin aanwezig, had nu een tuinderij met een kas, een regenton, een slangehaspel en diverse tuingereedschappen, waaronder een schitterende gieter. De druiventros was gemaakt van een stukje plasticine met stelschroefjes als druiven. Ook nu weer bracht zij een meesterstuk dat terecht de Juryprijs kreeg.

Ernest Platt was er met een nog niet geheel voltooid model van een kolengraafmachine, ook nu al een fraai en goed werkend model.

Alan Cobel exposeerde een zeer goed gebouwde Spitfire jager, met onder andere een intrekbaar onderstel. Een opmerkelijk model.

Mike Cuff had een heel bijzonder model. Kogels vielen één voor één op een tweetal rubber vangzeilen en sprongen via deze naar een verzamelbak om weer naar de voorraad en naar boven te worden getransporteerd.

John Bridger had eveneens iets bijzonders: een Meccano model van de bekende Rietveld stoel.

Nick Rodgers exposeerde onder andere een uitstekend model van een 1938 BMW 328 sportwagen.

Roger Beardsley stal de show met een uitsluitend van Meccano gemaakte locomotief, die tot ieders verbazing een wagen met hemzelf en twee kinderen trok.

Rob Mitchell had diverse modellen meegebracht, zoals een stenenbreker, een rupstrekker met een Mamod-Meccano stoommachine en een fraaie loc.

Het was, zoals gezegd, ook dit jaar weer een zeer attractieve en goede tentoonstelling, een gelegenheid waar men ook veel bekende Engelse bouwers elk jaar terugziet. Van harte aanbevelen!

Buitenlandse bladen

Ter inleiding

De redactie van Meccano Nieuws ontvangt regelmatig clubbladen van zusterverenigingen uit Zwitserland, Zuid-Afrika,

Canada en uiteraard Engeland, om enkele voorbeelden te noemen. Deze bladen werden tot voor kort even doorgenomen, een enkele tip werd overgenomen, en vervolgens verdwenen ze in een archiefbox. Dat is jammer, want deze bladen zijn vaak zeer informatief als het gaat om modellen en technische, constructieve oplossingen.

Alle artikelen zelf schrijven lukt de redactie niet en daarom werd in M.N.7.1 een oproep geplaatst. Hieronder ziet u het eerste resultaat van de free-lance auteurs Kleinekoort en Ravestijn. Zij zullen voortaan steeds het aanbod aan buitenlandse bladen de revue laten passeren. Vanaf onze kant sterkte aan beide heren en veel leesplezier voor u!

De redactie.

De buitenlandse bladen

door G.S. Kleinekoort en D. Ravestijn

De bedoeling van deze nieuwe rubriek is de aandacht te vestigen op interessante artikelen, bouwbeschrijvingen en tips in buitenlandse tijdschriften en clubbladen, voorzover deze ter beschikking van de redactie komen. We beginnen met een viertal in juni/juli van dit jaar verschenen bladen:

Construcor Quarterly, een uitgave van Robin Johnson, 17 Reygate Road, Crosspool, Sheffield, S10 5FA, England; £15 per jaar;

The Meccanoman's Newsmag, het 4-maandelijks clubblad van de North Midlands Meccano Guild, voor niet leden verkrijgbaar bij MW Models, 4 Greys Road, Henley-on-Thames, Oxon RG9 1RY, England; ca £3,50 incl. porto;

The Canadian Meccanoman's Newsletter, een uitgave van Ed Barclay, 2681 Third Avenue East, Owen Sound, Ontario N4K-2M5, Canada; Can.\$ 24 per jaar;

North Eastern Meccano Society News, dit verenigingsblad verschijnt 5 x per jaar; secretaris: Frank Beadle Greytles, 33 Yoredale Avenue, Darlington, Co. Durham DL3 9AN, England. In beginsel hebben deze bladen ongeveer eenzelfde inhoud en bedoeling als ons eigen blad. De beide eerstgenoemde bladen zijn op kunstdrukpapier gedrukt. The Canadian is op goed papier gedrukt met zeer duidelijke illustraties en foto's. Dit blad heeft ook telkens een bijlage, een zogenaamd Model Plan met foto's waarvan de kwaliteit niet geweldig is. Het blad van de NEMS is op papier van matige kwaliteit gedrukt, waarop de schetsen en tekeningen goed overkomen, maar de foto's zeer slecht. Na deze inleidende informatie nu terzake.

De *Construcor Quarterly* no. 4 (56 p.) geeft beschrijvingen van een drietal schitterende modellen: een zware tractor op rupsbanden (deel 3, 5 p., auteur E.K. Taylor), een opwindbare klok (3,5 p., auteur Mike Knowles) en een fantasie-fabriek (17 p., auteur Giuseppe Servetti). Verder een pittig artikel voor "zeer gevorderden" over tandwieloverbrenging, een kort stukje over maanfasen, een artikel over "constructive use of friction in Torque amplifiers and Torque devices" en deel 3 van een leuk artikel over de auto-constructiedozen van Meccano. Alles goed en duidelijk geïllustreerd; geen tips.

The Meccanoman's Newsmag no. 54 (40 p.) bevat beschrijvingen van een klok van Alan Partridge, waarbij de tijd langs twee linaire schalen wordt aangegeven (heel apart en niet zo moeilijk te maken), de "Bromo" stoommachine van Henk Elema, een niet zo groot maar heel fraai gedetailleerd model, en de hangende aap van Robin Scholar/Rolf Roozeboom. Verder de principes van de verschillende wijzen van achterwielophanging bij verschillende automerken, epicyclische overbrengingen "voor

normale stervelingen" (aanbevolen!), iets over de geschiedenis van Meccano, een goede beschrijving van de constructie van een Gleasman-stuurinrichting voor rupsvoertuigen en een duidelijke beschrijving van een automatisch omkeermechanisme met variabele tussenpozen. Tenslotte een tip over de constructie van vliegwielen met behulp van gebogen stroken. Ook dit blad heeft fraaie foto's met duidelijke tekeningen.

The Canadian Meccanoman's Newsletter no. 31 (16 p.) beschrijft een kleine locomotief van Keith W. Cameron voor 0-spoor met stroomafname via een middenrail. In de eerder genoemde bijlage - ditmaal 4 p. foto's en 3 p. beschrijving - staat een ja-knikker uit Saskatchewan, een aardig model, hoewel mechanisch niet erg interessant. Verder een grappig artikelje over de benamingen van Meccano-modellen in verschillende talen en de rare fouten die daarbij zijn gemaakt. De tips bevatten aanwijzingen voor de constructie van een groot en zwaar reuzenrad, een flexibel torsiekoppel, een single pole switch, het gebruik van een scheermesje als flexibele verbindingseenheid en tenslotte het gebruik van een elastiekje in de groef van een riemschijf voor een betere greep van het aandrijvende koord.

North Eastern Meccano Society News no. 47 (16 p.) is een zeer simpel opgezet blad. De beschrijving van het model van een mechanische schop is erg summier, geeft geen constructiedetails en de foto's zijn erg slecht. Jammer, want het model lijkt qua techniek en constructie heel interessant. De enige bruikbare tip betreft een horizontale kettingaandrijving.

Leden schrijven

Het probleem

In deze rubriek zijn al een aantal leden aan het woord geweest die allen enthousiast zijn voor Meccano, wat duidelijk te lezen is uit hetgeen ze schrijven. Het is niet verwonderlijk dat vergaderingen, regio-bijeenkomsten en dergelijke vaak druk bezocht worden. Dat begint al een traditie te worden. Ook daar ontmoet je datzelfde enthousiasme: men praat over Meccano, wisselt ervaringen uit, stelt vragen aan elkaar, of helpt elkaar op weg en wat al niet meer. Reken maar, dat op zulke bijeenkomsten heel wat vriendschap wordt gesloten, dat gaat bijna vanzelf. Ik vind dat heerlijk. Een hok vol totaal verschillende mensen, die plezier hebben met hetzelfde: Meccano. Loop er in gedachten eens binnen: het geroezemoes van stemmen komt je tegemoet. Als je binnen bent aangekomen, zie je overal modellen staan, groot en klein, motortjes snorren, tandwielen piepen (waar is het vet?), lampjes knipperen aan en uit en vanuit de koophoeken klinkt het gerammel en gerinkel van platen, balken, stroken, assen en allelei klein spul. Dat is een sfeer waar elke rechtgeaarde Meccanoliefhebber zich thuis voelt.

Op deze wijze heb ik zelf heel wat mensen leren kennen. Daartoe horen onder anderen Frits Dam en Harrie Kroon. Op zekere dag zitten we gedrieën met elkaar bij Frits thuis gezellig te kletsen, onderwijl koffie, thee, gebak en borrel nuttigend. Het gesprek gaat over wie er zoal op bijeenkomsten verschijnen en vooral wie er niet komen en waarom niet. We redeneren: de club bestaat momenteel uit meer dan 500 leden. Het overgrote deel daarvan komt waarschijnlijk nooit op enige bijeenkomst. Meestal zie je dezelfde gezichten en slechts zelden een nieuw. We zijn gedrieën van menig dat dit jammer is, want onder de wegblijvers schuilen misschien wel zeer boeiende bouwers! Hoe zou je die kunnen motiveren om tevoorschijn te komen? Als één van de meest voor de hand liggende redenen voor dat wegblijven wordt "schroom" genoemd. Mensen durven niet met hun werk te

komen, omdat ze bang zijn in het niet te vallen bij de anderen. Alle drie onderkennen we dat probleem, maar weten daar (nog) geen oplossing voor. Een andere reden waarom de leden wegblijven, zou je kunnen betitelen met "overmacht". "Houd er rekening mee, dat er leden zijn die graag zouden willen komen, maar doodgewoon niet kunnen omdat ze op zaterdag moeten werken!" Ik kan niet anders dan beamen dat dit waar is. "En daar zou je iets aan kunnen doen, door simpelweg een bijeenkomst te houden op ZONDAG, want dan kunnen die mensen wel." Ik kan weer niet anders dan instemmen met dit idee, want het is zo logisch als wat. Maar dan ontspint zich de discussie over hoe dat dan allemaal wel zou moeten. Veel mensen leven op zondag anders dan op een door-de-weekse dag. Daarmee moet ongetwijfeld rekening gehouden worden gehouden bij het organiseren. We bekijken de zaak van alle kanten, brengen alle aspecten die we maar bedenken kunnen ter tafel, maar hoe we de boel ook wenden of keren, we komen steeds weer op hetzelfde punt uit: "Verder niet kletsen, gewoon doen! Dan zien we vanzelf wel wat het wordt." Dat is en blijft het standpunt, wat door niemand steekhoudend kan worden weerlegd. "We hebben zelfs al een lokatie op het oog, we kunnen daar straks wel even gaan kijken." Mijn adem stekt even, er is kennelijk al veel langer en dieper over dit probleem nagedacht. Dan roep ik: "Laten we dan aan ons plan maar meteen bekendheid geven, er moet een stuk komen in Meccano Nieuws!" "Goed idee," krijg ik als antwoord, "schrijf jij dat dan maar." Nu zit ik met de mond vol tanden. Ik? Ik een stuk schrijven? Maar even daarna denk ik: kom op, niet zeuren, gewoon doen! En ik hoor mezelf zeggen: "Komt voor elkaar!", waarna ik op mijn gemak mijn kopje leegdrink. Wel, bij deze dus!

Co Stevens.

De oplossing

ZONDAG 24 September wordt er in cafézaal 't Koetshuis, Kerkstraat 1 in Tricht, gemeente Geldermalsen, niet ver lopen van NS station Geldermalsen (voor routes zie "Agenda"), tussen 11.00 en 16.00 uur een Meccano bijeenkomst gehouden. Parkeer-gelegenheid in de buurt, koffie en andere dranken bij de hand. Iedereen is welkom! Er is alle gelegenheid tot handel/ruil in alles wat maar met Meccano te maken heeft. Neem wat Meccano-spullen mee, dat praat makkelijker. Tot ziens op zondag!

Co Stevens, Harrie Kroon en Frits Dam.

Ledenlijst

Correctie:

595. Dr. ir. A. van Loon, Laaghuissingel 94, 5913 EV Venlo, tel. 077-515270.

Nieuw adres:

M.J. Raven, Europastraat 40, 6235 BW Ulestraten.

Nieuwe leden:

- 596. R.H. Groen, Drieboonlaan 22, 1624 BL Hoorn.
- 597. L.C. Snoeck, Vuurdoornlaan 21, 1185 DW Amstelveen, tel. 020-477882.
- 598. T.C. de Wolf, Kwartellaan 5, 1602 NH Enkhuizen, tel. 02280-15612.
- 599. Albert Grimm, Einsiedlerstrasse 210, CH-8810 Horgen, Zwitserland, tel. CH-01-7252240.
- 600. H. Gäumann-Gaastra, Medoscio, CH-6597 Agarone, Zwitserland, tel. 04192642022.

Tips

Tip no.110: elektrikit strips

Bij de goed gesorteerde ijzerwaren- en gereedschappenwinkel is als glijstrook voor schuifdeuren in lengtes van 2 meter voor minder dan f 5,- te koop: roodbruin taai fiber strip van 1/2 " en 3 mm dik. Dit materiaal laat zich ideaal zagen en boren om er zelf goedkope 501/503 Elektrikit strips van te maken. (S.W. Kamp, Amsterdam)

Tip no. 111: frictiekoppeling

Hobbyklok Heemstede brengt onder bestelnrs. 082617 en 082618 ronde rubber schijven met binnengat resp. 35 en 11 mm diameter in 1 en 3 mm dikte in de handel. Het rubberoppervlak is van wafeltjesprofiel. Ze passen precies op naafbuswiel 24 en laten zich met Bisonkit muurvast erop bevestigen. Zo kan een ideale frictiekoppeling gemaakt worden. Ze kosten nog geen f 2.50 per tien stuks. (S.W. Kamp, Amsterdam)

Tip no. 112: Ultrasonoor reinigen van onderdelen.

Als je niet zelf over een ultrasonoor reinigingsbadje beschikt kun je proberen bij een opticien of juwelier zij bakje enkele uren te huren of lenen om daarmee je messing onderdelen en assen eens een grondige reinigingsbeurt te geven.

Een gekocht partijtje wel heel erg vervuild tweedehands dwong me wel tot het zoeken naar een opknopbeurt. Ik koos voor chemische in plaats van mechanische reiniging en dat met inzet van mijn ultrasonoor badje.

De energie die zo'n ultrasonoor bad afgeeft is vergelijkbaar met een mitrailleurvuur van schoonmaakmiddel tot in de diepste poriën, overal waar de reinigingsvloeistof kan komen, dus ook in de schroefdraad. De kracht ervan wordt al zichtbaar door in gewoon water een sigarettevlodetje te houden; de gaatjes slaan er in!

Om goed te reinigen leek mij water als hulpstof het beste. Echter moet het geconditioneerd worden om tot in de ultra fijne poriën door te dringen en het losgemaakte vuil in suspensie te houden. Ook gewenst is een mild hulpje dat metaaloxides aanpakt en *niet* het metaal zelf.

Ik koos voor het bij de drogist verkrijgbare prijzige Zweedse HG Extra, dat een verlager van de oppervlaktespanning, een sekwestrant en een mild zuur bevat. Betere combinaties zijn wellicht denkbaar, maar mijn resultaat was al ronduit goed.

Een vier-traps behandeling geeft doorgaans een mooi resultaat:

1. De onderdelen voorbehandelen in een benzinebad, om waterafstotend vet en andere troep weg te halen, en zo een arbeidsvriendelijk klimaat te scheppen voor het watersapje.

2. Eén deel HG Extra op negen delen water (10% oplossing) als ultrasonoor medium.

3. Grondig schoonspelen onder de kraan met overvloedig water totdat *alle* HG is verdwenen (ca. 1 minuut) en drogen met een doek.

4. Tenslotte een badje met brandspiritus om oxydatievriendelijk restwater te verwijderen, en weer drogen.

Stappen 1 en 2 deed ik in mijn tril-toestel, met de tijd klok afgesteld op 5 minuten. Natuurlijk waren de stelschroefjes vooraf verwijderd en los mee in bad gegaan.

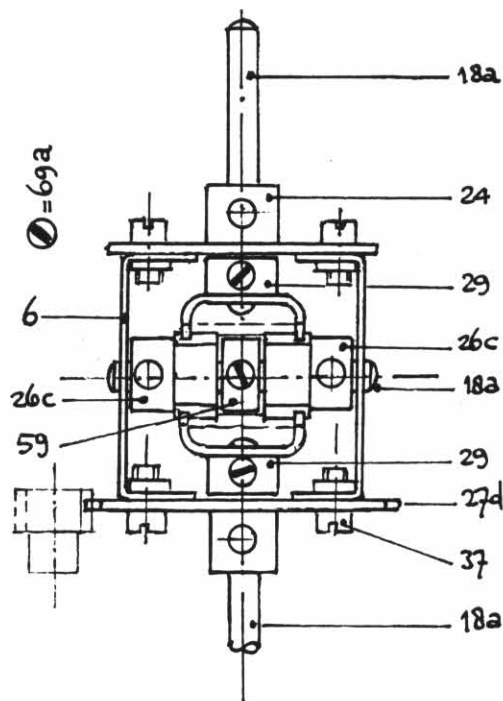
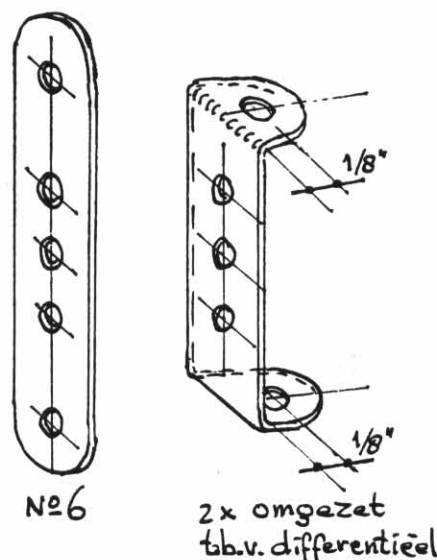
Na deze behandeling zag veel messing er weer uit als nieuw; stelschroefjes glommen me tegemoet en diverse assen waren flink wat grijsinten lichter geworden. De stelschroeven werden er weer ingeschroefd met een met naaimachineolie bevochtigde

vinger.

Er zit echter een addertje onder het gras. Als je de pasgewassen onderdelen onder een microscoop bekijkt, dan tonen de oppervlakken zich als brandschone maar gortdroge en grillige maanlandschappen die zich als krassende vijlen op elkaar of in lagers zouden gedragen. Egalisatie ervan met een goed smeermiddel is dus voor het in gebruik nemen vereist. Maar het kost me wel moeite om bij lamplicht de twee halve eeuw oude 26-ers van de nieuwe te onderscheiden! (S.W. Kamp, Amsterdam)

Tip no. 113: eenvoudig differentiël

De redactie ontving van de heer H.M. Kroon een bouwtekening voor een eenvoudig differentiël. De tekening spreekt voor zichzelf.

Samenstelling differentiël:

2 x 6d, 3 x 18a, 1 x 24, 3 x 26c, 1 x 27d, 2 x 29, 4 x 37a, 4 x 37b, 6 x 38, 1 x 59, 3 x 69a.

schaal 1:1, design: H.M. Kroon ©, 03-04-1989.

Waar te koop

Exacto nieuws, door J.H. Schurink, Bathmen.

Onlangs werd verder nieuws verkregen van Sr. A.M. Richini. Hij had twee belangrijke mededelingen voor ons.

1. Het gebruik van 'tinplate' voor buigzame onderdelen wordt door hem bevestigd en hangt samen met standaardisatie. Het materiaal bestaat in een aantal kwaliteiten: 'T1' erg zacht tot 'T6' dikker en stijver. Ongelukkigerwijze is een aantal platen 'T1' afgeleverd tussen besteld 'T4' en is dit niet tijdig genoeg bemerkt. Hierdoor is een klein aantal 'slechte' versterkte steunbalken op de markt gekomen. Voor buigzame sluitplaten is dit niet gebeurd.

2. Er zijn enige *nieuwe onderdelen* beschikbaar gekomen, die nu ook besteld kunnen worden. Kleur Yellow of Red. (Bestelwijze: zie eerdere prijslijst.)

Nr	Omschrijving	Prijs
62 d	Korte naafkruk, 1" lang, lang gat, (NP)	f 2.28
76 a	Driehoeksplaat (als 221), 2.5" x 1.5" (x 0.7 mm)	f 1.31
76 a	Driehoeksplaat (als 222), 2.5" x 2" (x 0.7 mm)	f 1.57
211 c	Wormtandwiel (als 211 a, maar linksdraaiend!)	f 8.38
211 z	Wormtandwiel (als 211, maar linksdraaiend!)	f 6.94
241	Smalle dubbel gebogen strip (NP)	f 0.63
245	Smalle Gleufstrook, 3.25" lengte	f 0.60

De onderdeelparen 211a / 211c en 211/211z passen op elkaar met *parallele assen*. Waarschijnlijk geldt dit ook voor combinatie 211b/211c. De onderdelen 76a en 76b hebben centraal een lang gat. Deze lange gaten maken het mogelijk om federe niet-standaard gatafstand te realiseren mét gebruikmaking van de korte naafkruk 62d. Hierdoor zijn alle combinaties aan tandwielen (dus niet alleen de vaste combinaties!) voortaan te gebruiken.

Nog steeds kunt U een diverse originele *Liverpool onderdelen* bestellen: zie M.G.N. 7.2!

Bij gebleken voldoende belangstelling voor stelplaat '109' en cirkelplaat '146c' met 10 of 12 gaten perifeer (i.p.v. 8) kunnen deze worden vervaardigd door Sr. Richini. Laat mij Uw belangstelling weten!

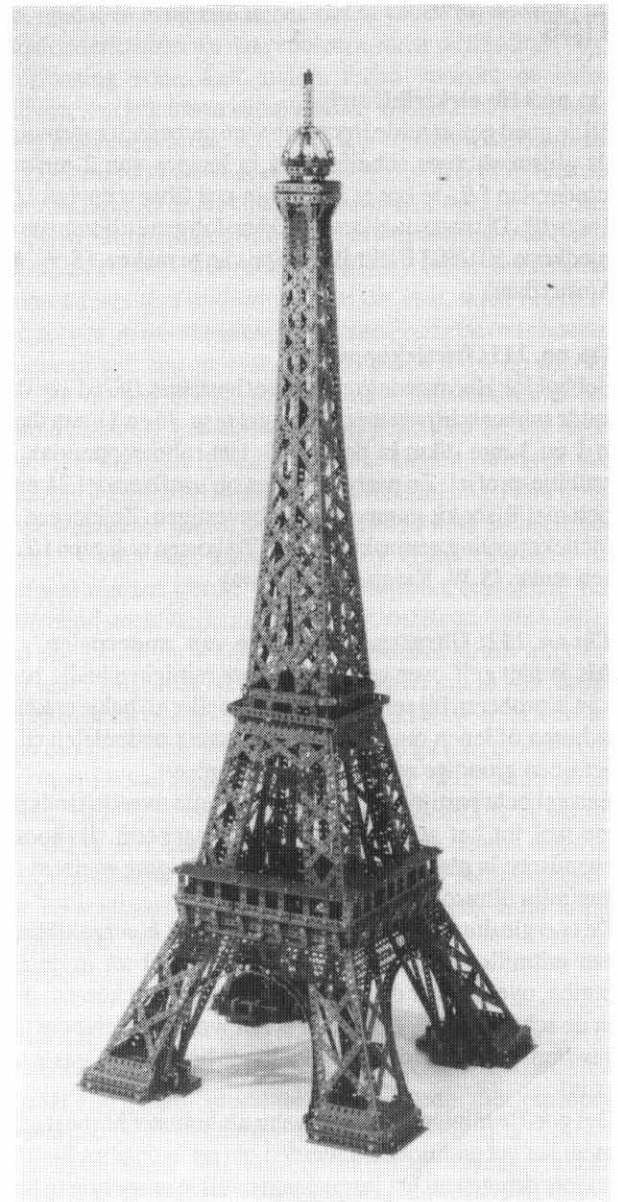
Tot slot Uw aandacht voor het volgende. De prijzen voor Argentijnse onderdelen (zie prijslijst) zijn (afgezien van de dollarkoers) afhankelijk van een vóórtgaande redelijke omzet! Gaat U nog eens na of ook U nog iets kunt gebruiken. Dit temeer tegen de achtergrond, dat per 1 januari 1990 vanuit Argentinië zeer waarschijnlijk de prijzen zullen worden aangepast. Naar bóven, ja!

Märklin Nieuws, door J. van Gemert Smits

Even voorstellen

Er bestaan nogal wat vragen rond onze, respectievelijk mijn rol in het Märklin gebeuren. Daarom lijkt het mij verstandig het een en ander toe te lichten.

Als oud-leraar heb ik in het verleden een "zwarte lans" gebroken voor stalen bouwdozen als educatief speelgoed. In dit kader werd contact opgenomen met Märklin. Dit ging, moet ik helaas zeggen, vrij moeizaam. De importfirma was weg en het merk Märklin Metall voor stalen bouwdozen was vrij onbekend. Na veel overleg en gezwoeg werd het volgende resultaat bereikt. Stogem-Gesto Import, gevestigd te Alkmaar/Bergen, verkreeg de rechten voor import en verkoop van Märklin Metall bouwdozen voor het onderwijs in de breedste zin. Ook voor promotionele activiteiten zijn afspraken gemaakt. Van meet af

aan heb ik de rechten van verkoop ook laten vastleggen voor leden van het Meccano Gilde Nederland, in die zin dat ik vrij was wat betreft de prijsstelling, danwel om korting te verlenen aan leden van het Gilde. Leden van het Meccano Gilde Nederland kunnen rekenen op een korting van minstens 20 %.

Vanaf 1 september zijn alle dozen en motoren van het Märklin programma uit voorraad leverbaar. Tevens is een grote voorraad onderdelen volgens het nieuwe programma in voorraad. Ook van het oude Märklin programma is een aanzienlijke voorraad aanwezig, zelfs van al uit de handel genomen onderdelen. Een speciale lijst daarvan zal worden opgesteld.

Op aanvraag zijn verkrijgbaar een inhoudsopgave van de introductiedoos C en de dozen M30, E30, M50, E50 en M60. Voor deze dozen en ook voor de speciale dozen als Solar (1008) en Robot (1007) gaan wij uit van de officiële prijzen die in samenwerking met Märklin Metall Nederland te Oosterhout zijn vastgesteld. De kortingen worden op die prijzen berekend. Akielijzen, zoals bij doos C, vallen daar overigens buiten.

U kunt de prijslijst van dozen, motoren, nieuwe en oude onderdelen verkrijgen door f 1,- in de vorm van postzegels in een gesloten envelop aan ons toe te sturen. Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot J. van Gemert-Smits, tel. 072-154209 of 02208-97503. Het adres luidt: Stogem-Gesto Import, Westerweg 82, 1815 DH Alkmaar.

Bouwpakketje?

In 1989 bestaat Märklin Metall 75 jaar en ter gelegenheid hiervan is een **Grossbaukasten Eiffelturm** (artikelnummer 1089) in de handel gebracht. De bouwdoos, verpakt in een speciale kist, bevat 4142 onderdelen, 1420 schroeven en weegt 16,5 kg! Het gebouwde model is 1,85 m hoog. Door de enorme belangstelling voor deze bouwdoos, die bovendien in een beperkte oplage wordt geproduceerd, is deze doos vooralsnog niet zomaar te koop. Een compleet model van deze Märklin Eiffeltoren heeft gestaan op de manifestatie "Treinen in de tijd" te Utrecht. Mogelijk blijft dit model voor promotie-doelinden in Nederland.

Bouwbeschrijving**Ik rol omhoog!**

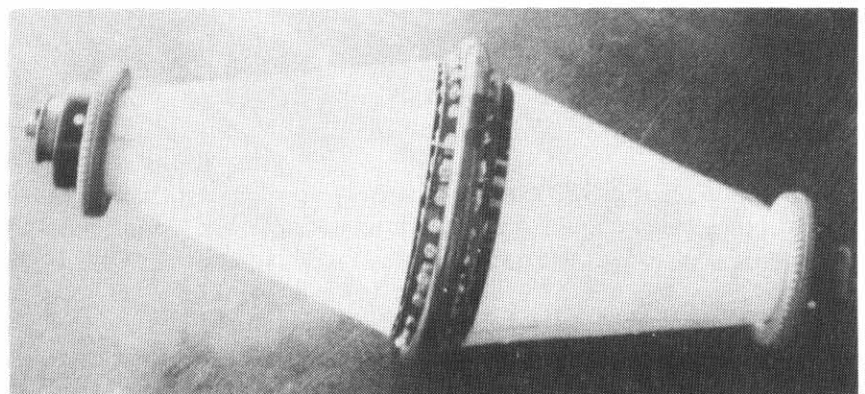
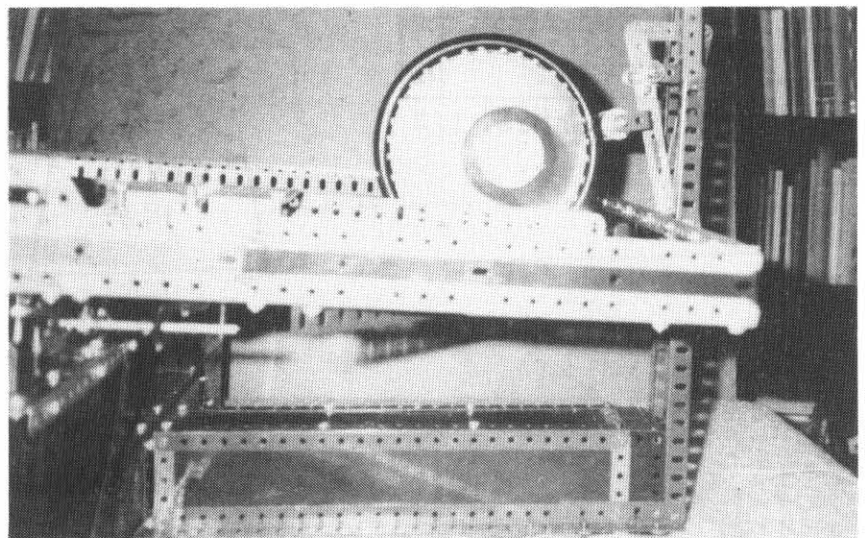
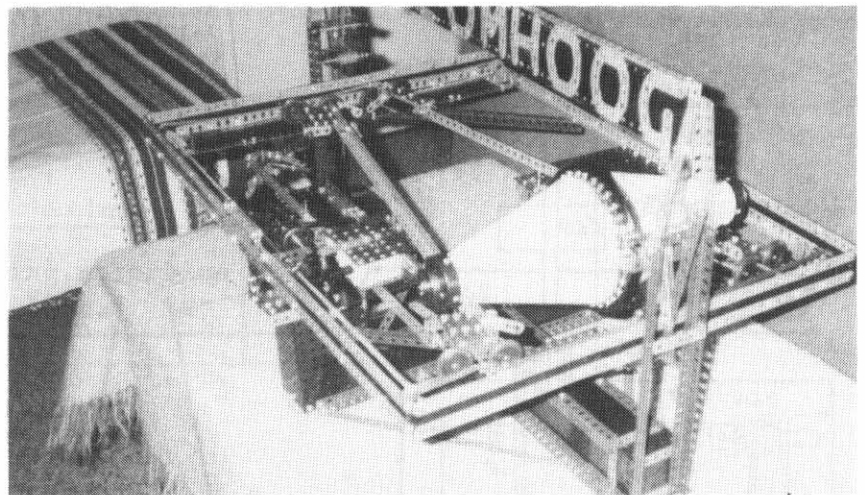
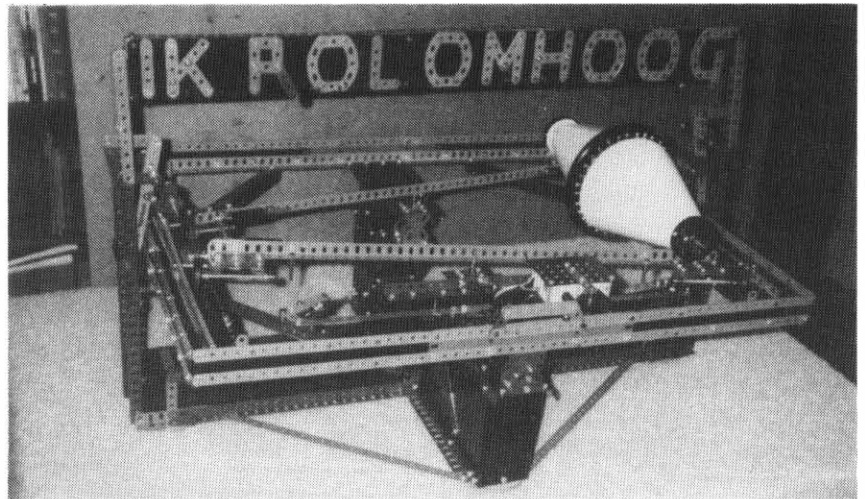
door A.G.W. Nijs

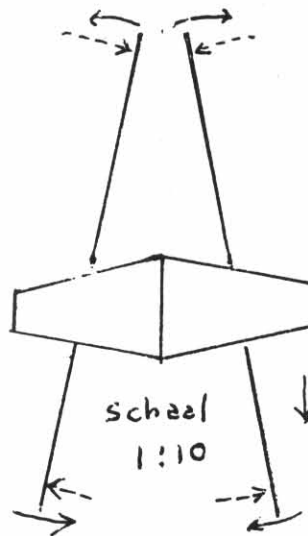
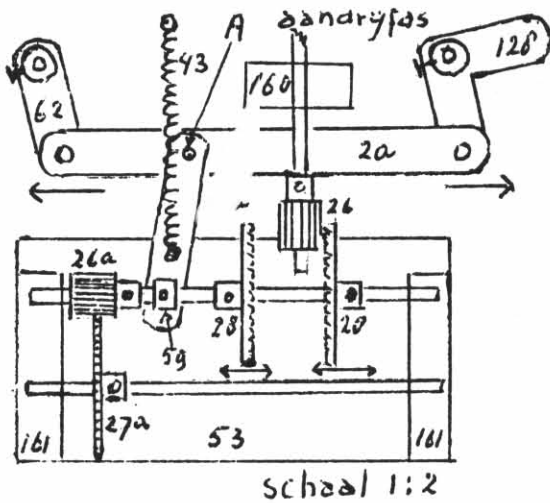
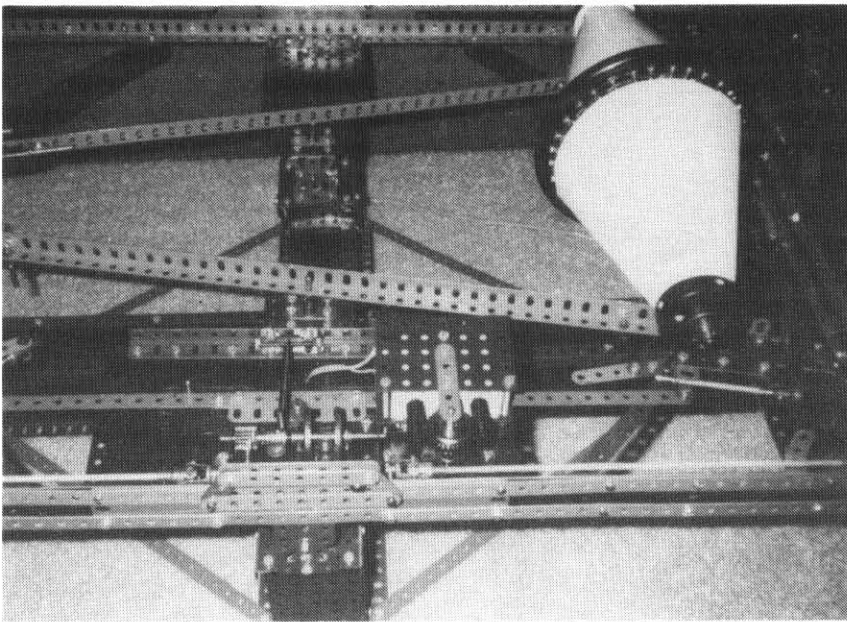
Uit de gravitatieleer van de natuurkunde is een grapje bekend, waarbij een rol tegen een helling oprolt. Alleen moet de rol dan bestaan uit twee kegels die met de basis tegen elkaar zijn geplaatst en de helling uit twee rails die uit elkaar wijken. Ook al hellen die twee rails omhoog, in feite zakt de rol tussen de rails weg en beweegt zich dus slechts schijnbaar omhoog.

Ik vond het leuk, dit grapje in Meccano na te bouwen, maar wilde ook dat het proces zich telkens zou herhalen. Daartoe plaatste ik de rails op een soort 'wippend' frame, dat aan de hoge kant vergrendeld is. De rol slaat dan, boven aangekomen, de vergrendeling weg en het frame slaat om door het gewicht van de rol. Nu moeten de rails op dat punt weer bij elkaar gebracht worden. Dat gebeurt door een electromotor en twee kettingen die heen en weer bewegen.

Om met die omkeerinrichting te beginnen: ik zocht naar een acuut omslaande beweging. Dit werd gevonden in een principe dat onder andere wordt toegepast in tuimelschakelaars, waarbij een zeker punt A (zie afbeelding) onder de veer door beweegt zodat de as met de beide recht-hoekige tandwielen acuut verschuift en de draairichting omkeert.

Voor de rol gebruikte ik twee tegen elkaar geplaatste cirkel-vormige draagbalken no. 143, centreerde deze door twee tegen elkaar geplaatste stielplaten no. 109, stak door het geheel twee assen en schroefde keurig verdeeld aan de binnenkant van de draagbalk tweemaal 32 hoeksteunen no. 12. Daaraan werden als ribben geperforeerde stroken gemonteerd, afwisselend 15 en 11 gaats. De

korte steunen op een riemschijf no. 20a en de lange worden bijeen gehouden door een flenswiel no. 20. Ik had gehoopt dat de ribben zo dicht genoeg bij elkaar zaten om rollen mogelijk te maken. Dit lukte echter niet, dus ik heb naar een bekleding moeten zoeken. Helemaal naar mijn zin is het nog niet, maar het functioneert!

Nu het wippend frame. Aan weerszijden werd van vlakke platen een baan waarop de uiteinden van de twee rails konden lopen. Twee riemschijven no.22 voorzien van bandjes vormen aan ieder uiteinde van een rail een soort wagentje. De beweging van de beide rails gebeurt door een ketting, die in twee richtingen kan worden voortbewogen. Wanneer de rail een uiterste stand bereikt, bedient hij het omkeermechanisme, zoals boven beschreven.

De vergrendeling aan beide zijden (zie doorsnede X - X) bestaat uit geperforeerde gleufstroken van 14 cm lang, zodat de hoogte precies kan worden ingesteld. Een rechthoekige haak aan de onderkant kreeg ik door driehoeksplaatje no. 77 slechts met één bout vast te zetten en te laten rusten tegen een andere bout. De rol slaat tegen de vergrendeling bestaande uit huls no. 163 geklemd tussen twee flenswielen no. 20ben draaiend in een dubbele hoekstrook no. 46. Voor de rest laat u uw fantasie maar gaan! Veel succes, als u hem eens wilt bouwen.

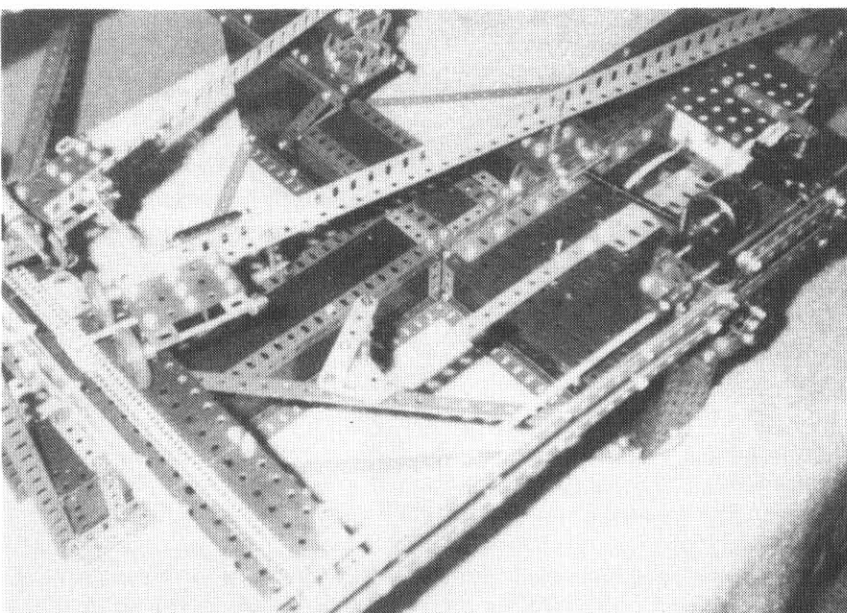
Agenda

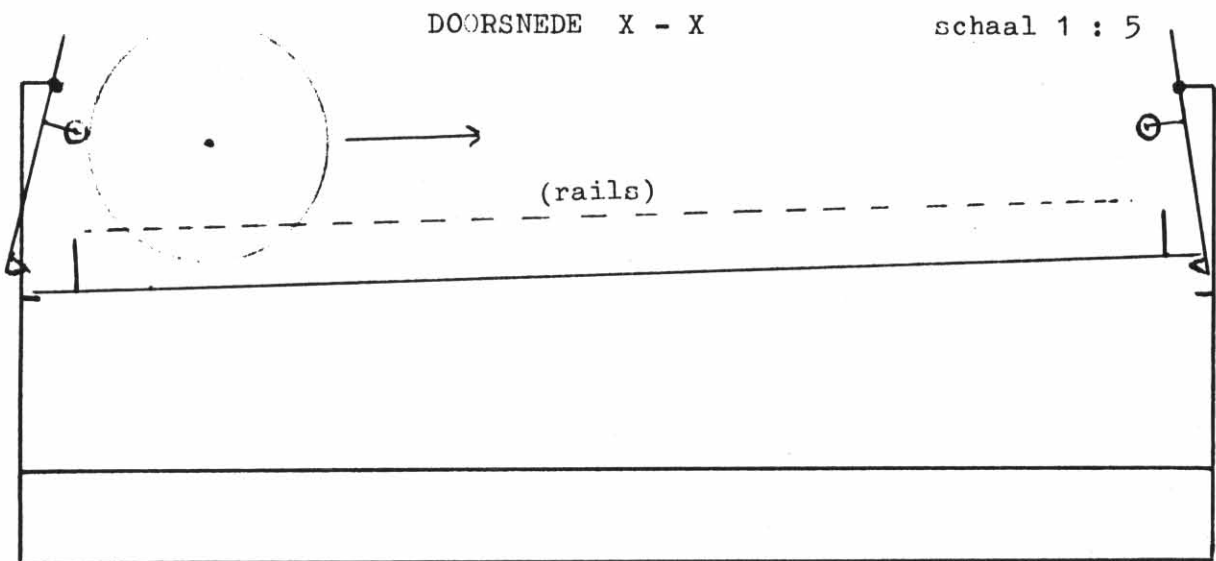
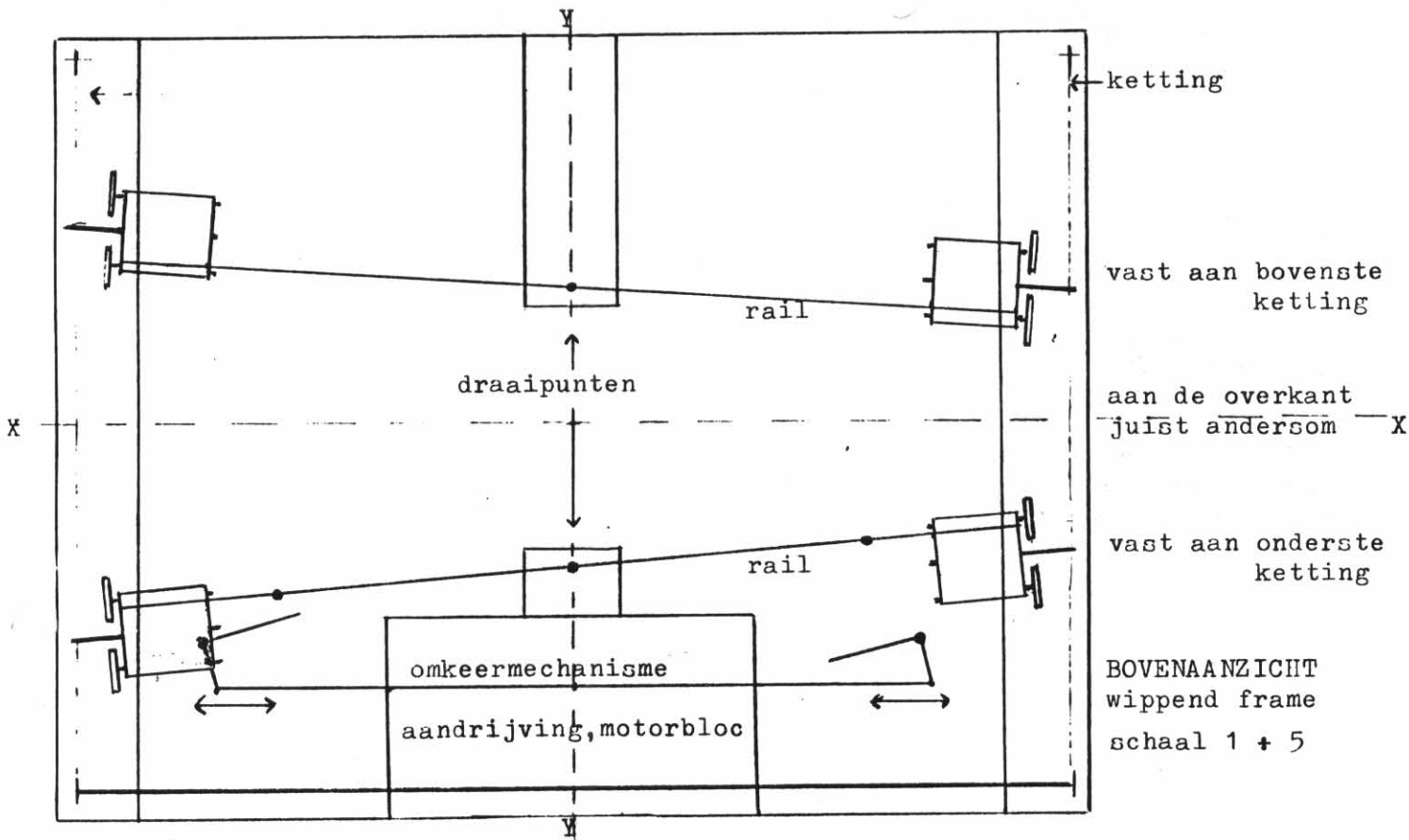
16 september: Mechelen

Op zaterdag 16 september 1989 zullen de Belgische MGN-leden voor de tweede maal bijeenkomen in het "Museum voor Speelgoed en Folklore", Nekkerspoel 21, B-2800 Mechelen, tel. 015-200386. Tijdstip: 14 -17 uur. Het doel van de bijeenkomst is het uitwisselen van informatie, het meebrengen van modellen of al wat interessant is om te tonen in verband met Meccano of andere metalen konstruktiesystemen!

Toegangsprijs: BF 60,- per persoon, doch zij die vorig jaar deelnamen kunnen met hun pasje gratis binnen. Eerstemaal bezoekers krijgen voor hun toegangsticket een nieuw pasje dat ook gratis toegang geeft tot de bijeenkomst van 1990.

Route: Vanaf de autoweg E 19 afrit Mechelen-Noord, richting Mechelen (ongeveer 1 km expresweg) en steeds rechtdoor en aan het vijfde kruispunt met verkeerslichten linksaf de Dijlebrug over en onderdoor het spoorwegviaduct. Het Museum ligt dan op 100 m aan de linkerkant. Er schuin tegenover is parkeergelegenheid.

16 september: Zoetermeer

De zevende regionale bijeenkomst te Zoetermeer zal gehouden worden op zaterdag 16 september, en niet, zoals eerder gemeld, op 9 september. Plaats van samenkomst is wederom "De Jonker", Jonkerbos 260, Zoetermeer. Aanvang 10.00 uur. Nadere informatie verkrijgbaar bij L.M. Steenvoorden (079-164130).

24 september: Tricht

Op zondag 24 september, tussen 11 en ca. 16 uur zal in café-zaal "t Koetshuis", Kerkstraat 1, Tricht (gem. Geldermalsen) een

regionale bijeenkomst gehouden worden. Zie ook onder de rubriek "Leden schrijven".

Route:

Met de auto: Op de A15 de afslag Geldermalsen nemen. Geldermalsen rechtdoor, direct over de Lingebrug links. De Lingedijk doorrijden tot de laatste straat rechts voor de spoorbrug over de Linge. Dit is de Kerkstraat.

Met de trein: Stoptrein Geldermalsen. N-O uitgang. Direct links voetpad langs de spoorlijn en dan voetpad langs de spoorbrug over, dan rechts en weer links, de Kerkstraat (ca. 500 m).

21 oktober: Ede

In tegenspraak met de aankondiging in het vorige nummer zal de landelijke bijeenkomst te Ede niet plaats vinden op 14 oktober, maar op **21 oktober!** Aanvang 10 uur, einde ca. 16 uur. De bijeenkomst is bedoeld voor bijpraten, het exposeren van modellen en de in- en verkoop van Meccano etc. Laat allen die de mogelijkheid hebben hun mooie modellen en interessante constructies meenemen!

Tijdens deze dag zal er een "mini-model competitie" gehouden worden. We strijden dit keer in het kader van het beeld "het Meccano robotje". Probeer u eens met een gering aantal onderdelen een klein Meccano-mensje te ontwerpen. De maximale grootte wordt bepaald door het gewicht; uw model mag niet meer wegen dan 500 gram (1/2 kilo)!

11 november: Baarn

Op 11 november 1989 organiseert de vereniging Ars et Mathesis (Kunst en Wiskunde) een expositie en een bijeenkomst te Baarn waarbij het accent wordt gelegd op de wiskundige aspecten van figuren en constructies. Ingewikkelde Meccanomodelen met mechanismen, differentieels of kunstzinnige expressie (zoals de Meccanograaf) zijn van harte welkom.

Informatie en opgave: Fr. Dijk, tel. 05122-1459.

15 november: Kampen

De redactie ontving van ons lid H.K. Schouwenaar het bericht dat hij op deze dag in het huwelijk zal treden met J.J. Caron. Na het burgerlijk en kerkelijk huwelijk houden zij om 20.00 uur een receptie in de Stadsherberg "d' Olde Brugge" te Kampen.

25-28 november: Leeuwarden

Het Meccano Gilde Nederland is opnieuw uitgenodigd voor deelname aan de beurs Hobby-en Vrije Tijd te Leeuwarden. Deze beurs vindt plaats in de Frieslandhal van 25 t/m 28 november 1989. Het thema is stoom. In dat kader zal een stoomtrein rijden van Stiens via Leeuwarden naar Groningen. Opgave bij Fr. Dijk, tel. 05122-1459.

10 februari 1990: Ede

Landelijke bijeenkomst in de Reehorst te Ede. Naast de algemene ledenvergadering zal er tijd zijn voor expositie, ruil en handel. Op deze dag zullen er twee zalen beschikbaar zijn: één voor vergaderen en praten, één voor de handel.

24 maart 1990: Amstelveen

De zesde regionale bijeenkomst te Amstelveen zal gehouden worden in het VOFE-Hobbycentrum te Amstelveen.

Er zal een onderlinge bouwwedstrijd worden gehouden met als materiaal de inhoud van doos 4, 1962. Er kan gebouwd worden in twee klassen: klasse 1: modellen naar handleidingen; klasse 2: vrije modellen. De eerste drie prijswinnaars van iedere klasse ontvangen een herinneringsdiploma. Een lijst van onderdelen is gratis verkrijgbaar. Stuur een open enveloppe met uw naam en adres en een postzegel van f 0,65 erop naar: H. van der Woerd, Meerhuysen 4, 1181 PC Amstelveen.

Advertenties

Gevraagd: Wie kan mij helpen aan een doos nikkel Meccano (met handleiding), folder- en winkel materiaal en oude electromotoren. Ruilen tegen rood/groene Meccano is altijd mogelijk. Peter Duyff, tel. 05908-18129 (na 19.00 uur).

Gevraagd: Montex, ook wel bekend als Meccano X. Dit bouwsysteem lijkt wat op Trix, maar de gaatjes zitten niet verspringend maar op een rij. Ook een enkel onderdeel is welkom. H.A. van Oosterhout, Leidsekade 85 I, 1017 PN Amsterdam.

Gevraagd: In goede staat verkerende Meccano Magazines (Engels), alsmede Meccano handleidingen. Aanbiedingen met prijs graag naar: E. Heyman, Postbus 1102, 1300 BA Almere-Stad.

Te koop, of te ruil voor Match Box van voor 1969: 1 x nieuwe doos Mechanismen, 1 x nieuwe doos 3 M (200 onderdelen), diverse nieuwe onderdelen; alles uit de jaren zeventig. K.W. Scholten, tel. 02297-1560.

Te koop: NECOBO uit de periode 1938-1940. Ca. 9 kg in kist: zeer veel hoekbalken, strips, wielen en een motor van het fabriekaat J. Mikx in originele doos. Een zoeklijst is beschikbaar. W. Swinkels, Grevenmacherhof 7, 5625 LS Eindhoven, tel. 040-421180.

Te koop: ongebruikte Meccano doos 10, blank/geel/blauw uit 1970, in originele ladenkast met veel extra onderdelen: totaal 7.000 stuks. Inclusief handleidingen, replica no. 167 a-g en Decaperm motor. Nieuwwaarde: f 11.000,-; vraagprijs: f 4.500,-. A. Weys, Venray, tel. 04780-83842.

Te koop: Meccano Giant Block-setting Crane in blue-gold (Super Model no. 4). Perfect werkend showmodel, inclusief origineel rollerlager. Kompleet met 1,50 m. rails, transformator en schakelkast. Vraagprijs: f 2.650,-. G.B. Anink, Heemstede, tel. 023-284877.

Te koop: originele Meccano doos 6 met boekje van 1938, prijs f 265,-; originele Meccano doos 7 met boekje van 1938, prijs f 285,-; 2 ladenkast nikkel Meccano van 1917, prijs f 185,-; veermotor 1, nieuw in doos, prijs f 55,-; veermotor 1, nikkel, prijs f 55; Märklin brede veermotor met versnelling, prijs f 75,-; 8 kg rood/groen Meccano met Meccano doos, prijs f 95,-; tevens aangeboden: een E 20 R electromotor in doos, ook met lange zijplaten, een Mamod stoommachine en zeer goed Frans ruitjes plaatwerk.

Gevraagd: Hornby trein- en Meccano vliegtuig-materiaal. Bart Hoogeveen, Fuikweg 23, 2141 XG Vijfhuizen, tel. 02508-1002.

Te koop: 15 kg Temsi. Tel. 05987-17711.

Te koop: Stalen ladenkast op zwenkwielen, hoog 95, breed 52 en diep 47 cm, voorzien van 27 laden en een verticale kanteldeur met slot die in de kast draait, prijs f 195,-; houten Meccano kist nr. 10, home made, breed 66, diep 38 en hoog 34 cm, voorzien van drie laden en een afsluitbaar vak, prijs f 195,-. Koos Bonke, Haarlem, tel. 023-262511.

Te bestellen: Sleepkontakt met 9 of 6 ringen; zie MN 6.4, p. 3 (9 ringen) en MN 7.2 p. 12 (6 ringen). Nog enkele leverbaar, geheel afgemonteerd. Enige levertijd. Prijs f 235,-, excl. porto, aanbetaling f 75,-. H.M. Kroon, tel. 04120-32296, postbank 5515252.

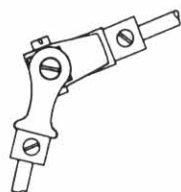
meccano-nieuws

Clubblad Meccano Gilde Nederland

Jaargang 7, nummer 4
15 december 1989

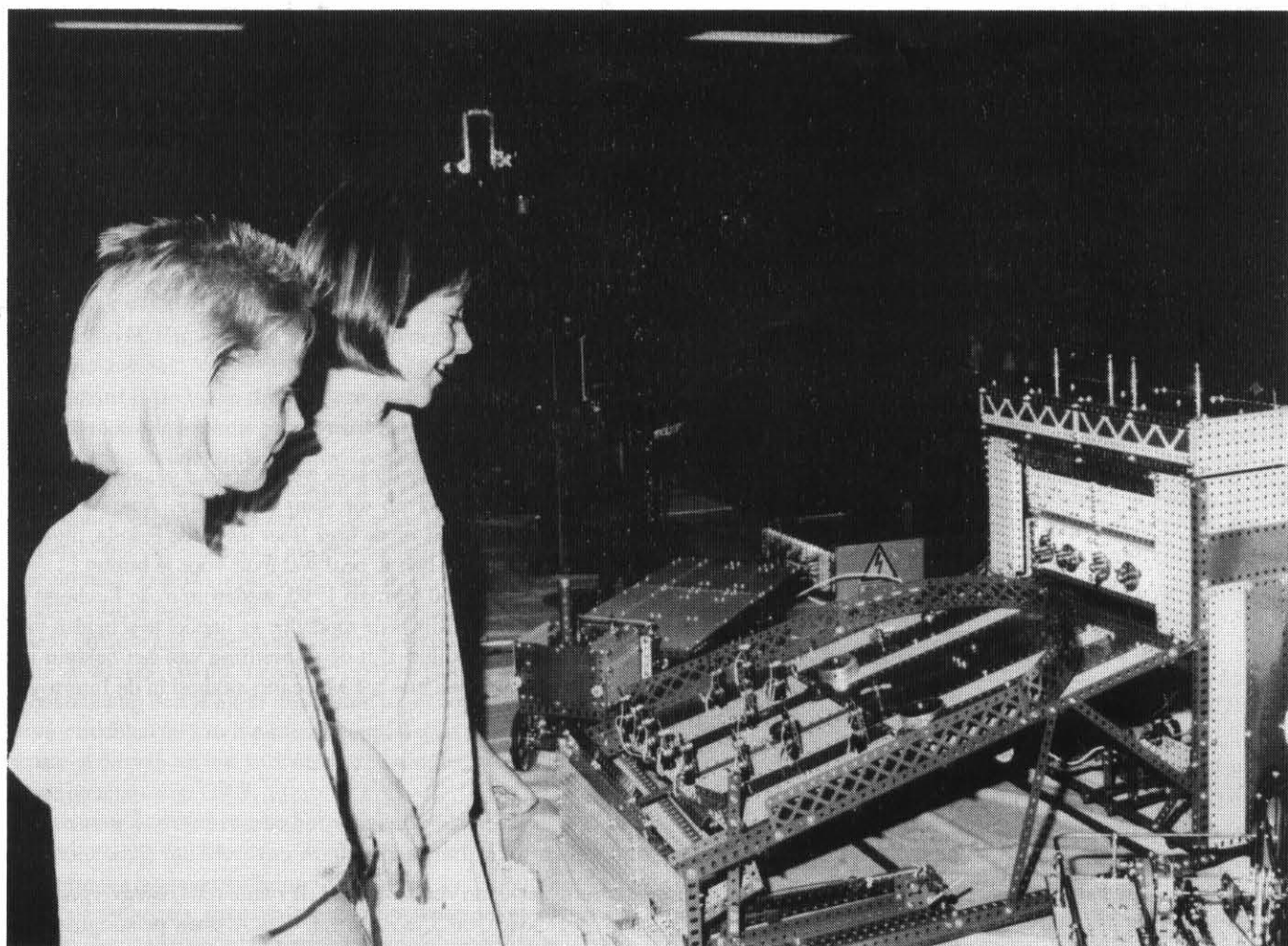
VERENIGING VOOR METAAL-
CONSTRUCTIE MODELBOUW

Verenigingsjaar: 1 januari - 1 januari.
Contributie f 30,- per jaar. Entreegeld f 5,-.
Betalingen op postbankrekening nr. 54.84.519
of AMRO bank, Maarssen, rek. nr 42.35.36.680,
beide t.n.v. Meccano Gilde, Maarssen.

Bestuur Meccano Gilde Nederland:

- Voorzitter:* L.M. Steenvoorden, tel. 079 - 164130
Postbus 7066, 2701 AB Zoetermeer
- Secretaris:* Fr. Dijk, tel. 05122 - 1459
Heidbuorren 6, 9221 TM Rottevalle
- Penningmeester:* J.G. Kuijl, tel. 03465 - 64405
Mozartlaan 18, 3603 BH Maarssen
- Regionale activiteiten:* A.B.M. Elshof, tel. 08340 - 35919
Pr. Alexanderstr. 104, 7009 AB Doetinchem
- Documentatiecentrum:* H.W.K. van der Woerd, tel. 020-451329
Meerhuysen 4, 1181 PC Amsterdam

De Meccano flipperkast van H. Elema biologeert jong en oud door het materiaal, de werking en de spelmogelijkheden.

Colofon

Meccano Nieuws is het orgaan van de vereniging "Meccano Gilde Nederland". Dit blad verschijnt 4 x per jaar in een oplage van 600 exemplaren.

Redactie:

Hoofdredacteur:
P.E. Duyff, Klimop 11, 9301 PK Roden, tel. 05908-18129.
Tekstverwerking en lay-out:
H.W. Jacobi, Sassenheim, tel. 02522-14242.
R. Valkema, Oegstgeest, tel. 071-173927.

Distributie:

H. Elema, K. Quast en M.P.D. Sijnja.

Drukwerk:

Drukkerij Verwey, Wageningen.

Losse nummers:

Leden kunnen losse nummers bestellen bij de heer H.M. Elema, Slededoorplantsoen 7, 6707 CB Wageningen, tel. 08370-35919. Bij de verzending wordt een acceptgiro ingesloten.

Advertenties:

Leden hebben het recht om 1 x per jaar een gratis advertentie van maximaal 6 regels te plaatsen. Een tweede en volgende advertentie van maximaal 6 regels kost f 5,-. Voor de betaling wordt een acceptgiro in het betreffende nummer bijgesloten. Niet-leden kunnen bij vooruitbetaling van f 10,- een advertentie plaatsen van maximaal 6 regels. Tarieven van 1/1, 1/2, 1/4 of 1/8 pagina worden op aanvraag verstrekt.

Copyright

Het auteursrecht van alle artikelen ligt bij de redactie van Meccano Nieuws. Overname van teksten, tekeningen of foto's, dan wel delen daarvan, is alleen mogelijk met vóórafgaande toestemming van de redactie.

Van de redactie

November en december zijn van oudsher de speelgoedmaanden. Dat was in het eerste novemberweekend al direct merkbaar bij het versschijnen van een televisiespot van Bart Smit. Op dynamische wijze wordt de relatie gelegd tussen een heuse portaalkraan en een metaalbouwdoos van het merk Construction. De betreffende doos 3 met zo'n 555 onderdelen is in prijs verlaagd tot f 24,95 en daarmee voldoet dit speelgoed aan een eis: het is te betalen. Want, eerlijk is eerlijk, Meccano was destijds al duur en als de fabriek in Liverpool was blijven bestaan, dan zou doos 3 misschien wel f 124,95 hebben gekost. De nieuwe Franse Meccano- doos 3, de nieuwe generatie Temsi-dozen en de Märklin-dozen zijn nog altijd hoog geprijsd en bij een bezoek aan een Intertoys- of Blokker-zaak kijk je dan toch eens geboeid naar Technisch Lego. Op de borden wordt al gewag gemaakt van 25 tot 50 % korting en inderdaad kost een complete shovel geen tachtig, maar veertig gulden. Lego heeft tientallen jaren kwaliteitsspeelgoed geleverd en gezien de geavanceerde uitrustingen zoals pneumatiek en robotica kan niet meer gesproken worden van alleen maar speelgoed. Wie gaat tellen en rekenen moet toch tot de conclusie komen dat in deze tijd Lego (met korting) voor het hele gezin veel te bieden heeft.

Wie dit als verraad voelt heeft gelijk. Plastic- en metaalbouwdozen laten zich niet echt vergelijken, maar prijzen wel! Het zou toch bijzonder boeiend worden als er een Meccano-prijzenoorlog zou komen. Ziet u de borden al staan? Teksten als 'Hier Meccano met 20 % korting' of 'Meccano, nu voor de halve prijs' moeten een liefhebber toch als muziek in de oren klinken. Voorlopig vecht alleen Bart Smit tegen zichzelf want de anderen doen nog niet mee. Nee, een prijzenoorlog van deze omvang zal niet snel losbranden, maar of met de gangbare prijsstelling de jeugd weer aan de metaalbouwdoos zal raken, moet toch ook betwijfeld worden. Dat neemt niet weg dat de redactie alle verkoopinitiatieven van harte toejuicht, want er is een ding erger dan duur Meccano: géén Meccano!

Tot slot een heel ander onderwerp. Bij het samenstellen van dit nummer hebben beide technische redacteurs te kennen gegeven wegens drukke wewerkzaamheden niet in staat te zijn de huidige werkwijze na 1 januari 1990 voort te zetten. Hans Jacobi wil na bijna twee jaar redactioneel werk zijn activiteiten voor Meccano Nieuws geheel beëindigen; Roelf Valkema heeft alleen nog tijd voor het uitdraaien van reeds op floppy gezette tekst. Door de inspanning van deze beide redacteurs heeft ons clubblad wat betreft het uiterlijk enorm aan kwaliteit gewonnen. De gevolgde werkwijze betekende echter wel dat beiden vlak vóór het uitkomen van ons blad vaak tot diep in de nacht op hun Apple Macintosh bezig waren. Zonder deze technische voorzieningen zou Meccano Nieuws een flinke stap terug moeten doen in kwaliteit. Daarom is in overleg met de penningmeester besloten dat het op schijf zetten van de teksten het komend jaar extern zal gebeuren. Mochten er leden zijn die deze taak later op zich willen nemen, dan is een telefoontje welkom. Rest mij om de scheidende redacteur Hans Jacobi te danken voor zijn inzet en creativiteit gedurende de afgelopen twee jaar.

Peter Duyff

Van het bestuur

Van de voorzitter

De bijeenkomst van 21 oktober in de Reehorst te Ede was dit keer wel bijzonder gezellig. Diverse bekende leden die we een tijdje hadden gemist, waren nu weer aanwezig. Zoals de heer Schouwenaar, die inmiddels in het huwelijk is getreden, en de heer Boer uit Oude Pekela, die ook op de bijeenkomst te Zoetermeer aanwezig was. Dan heb je heel wat over voor je hobby! De volgende jaarvergadering is gepland op zaterdag 10 februari 1990, wederom in de Reehorst te Ede. Er zijn dan twee aparte zalen, waardoor het mogelijk is de modellen en handel te scheiden van het vergaderen. Onderwerpen op de vergadering zullen zijn de uitbreiding van het bestuur en 'Meccano-ethiek'. Ook kan dan eens gekeken worden hoe het Meccano-aanbod in de Intertoys-zaken nu werkelijk is uitgepakt. Graag tot dan!

Leo Steenvoorden

Van de penningmeester

Reiskosten De Reehorst

Eind oktober kon uw penningmeester ruim 30 leden verrassen met de riantere reiskostenvergoeding van De Reehorst in Ede-Wageningen. Twee leden, de S. te R. en v.d. W te A. is uw penningmeester bijzonder erkentelijk; zij stelden hun vergoeding ter beschikking van de MGN-kas. Veel dank daarvoor.

Voor het overige is de hoogte van de vergoeding als volgt berekend: de enkele reisafstand met twee vermenigvuldigd en dat maal de frequentie tegen f 0,60 per kilometer. De specificatie vindt u op de bijschrijving. Uw penningmeester heeft namens het bestuur de dank aan de directie van De Reehorst overgebracht voor de geste met de cadeaubonnen voor de surveillanten. Overigens, de totale declaratie bij De Reehorst bedroeg bijna f 7.900,00.

Reisfonds

Tijdens de afgelopen ledenvergadering waren een aantal leden al vrij sceptisch over het voorstel van uw bestuur om bij bezoek aan een bijeenkomst een vergoeding van f 10,- te betalen als tegemoetkoming voor de reiskosten. Het toelichten en motiveren van leden waarom zij daar recht op hadden heeft uw penningmeester meer tijd gekost dan het uitschrijven van de reisfonds-grootjes. Reden waarom uw bestuur de komende ledenvergadering met het voorstel zal komen het reisfonds bij gebrek aan belangstelling maar op te heffen. Voorts is uw bestuur van mening dat het in plaats van de tegemoetkoming in de reiskosten wellicht veel aardiger is de bezoekende leden een consumptie namens onze vereniging aan te bieden bij wijze van welkom.

Adressticker M.N. 7.3

Zoals de nauwkeurige lezers van ons Gilde-orgaan al hadden opgemerkt was uw penningmeester iets te voorbarig met de mededeling dat de adresstickers voor M.N. 3 reeds van onze eigen computer afkomstig waren. Er was nog een oude serie in voorraad bij 'onze afdeling distributie' en deze hebben wij eerst verbruikt. Eerst bij dit nummer komen de stickers van de Mecc Mac; bij enkele nieuwe leden is de sticker nog met de hand geschreven.

Ledenlijst

Bij dit nummer treft u een nieuwe ledenlijst aan per 1 januari 1990. De lijst is bijgewerkt tot half november 1989. Het ligt in het voornemen periodiek een ledenlijst te laten verschijnen. De periodiciteit hangt af van de toestroom van nieuwe leden, de wijzigingen in de bestaande ledenlijst en dergelijke factoren.

Contributie 1990

Bij dit nummer treft u aan een acceptgirokaart voor de contributie over het verenigingsjaar 1990. Wilt u deze vóór half januari 1990 voldoen. Bij voorbaat mijn dank voor uw medewerking.

Meccano-ethiek

Uw bestuur is de leden die op deze materie schriftelijk bij de penningmeester hebben gereageerd zeer erkentelijk. Uit vele reacties spreekt enerzijds de zorg voor de nagelaten betrekkingen en het probleem dat zij kunnen hebben met een aanzienlijke Meccano-voorraad en anderzijds de wens dat deze verzamelingen niet voor de vereniging als geheel verloren gaan. Pogingen om enkele kapitaalkrachtige leden te interesseren voor fondsvorming hadden wel enig succes, maar als grote partijen elkaar onverhoopt snel zouden opvolgen zou dit toch de financiële middelen van dit 'orgaan' te boven gaan; bovendien hoe onbaatzuchtig ben je als er duizenden tot tienduizenden guldens privé-middelen niet zo liquide zijn opgeslagen in voorraden, hoe bepaal je de prijs en wat te doen met honderden nrs. 22 om maar te zwijgen van één GRB.

Uw bestuur is voornemens het volgende plan, dat ook in de bakermat(land) van Meccano wordt gehanteerd, in te brengen op de algemene ledenvergadering van februari a.s. Het voorstel behelst het volgende. Jaarlijks biedt uw bestuur gelegenheid om aangeboden partijen in het openbaar, doch binnen de beslotenheid van onze vereniging te verkopen. Partijen kunnen daartoe

aangemeld worden bij het bestuur, dat eventueel kan bemiddelen bij transport van de partij.

Voor de verkoop wordt ten eerste een *taxatiecommissie* ingesteld, die de partij in kavels verdeelt en aan de kavel een taxatiewaarde toekent. In deze commissie zit in ieder geval één bestuurslid met verstand van Meccanoprijzen en twee leden van de commissie afkomstig uit de gelederen van onze vereniging.

Vervolgens kan schriftelijk (d.w.z. geheim) worden geboden bij een *veilingcommissie*, eveneens bestaande uit één bestuurslid en twee verenigingsleden. Deze veilingcommissie is belast met de toewijzing van de kavels en contante inning van de opbrengsten der kavels. De totale opbrengsten worden via uw penningmeester doorgesluisd naar de nagelaten betrekkingen. De vereniging ontvangt een commissie van 10% van de opbrengst van de kavels als tegemoetkoming in de kosten.

Hans Kuijl

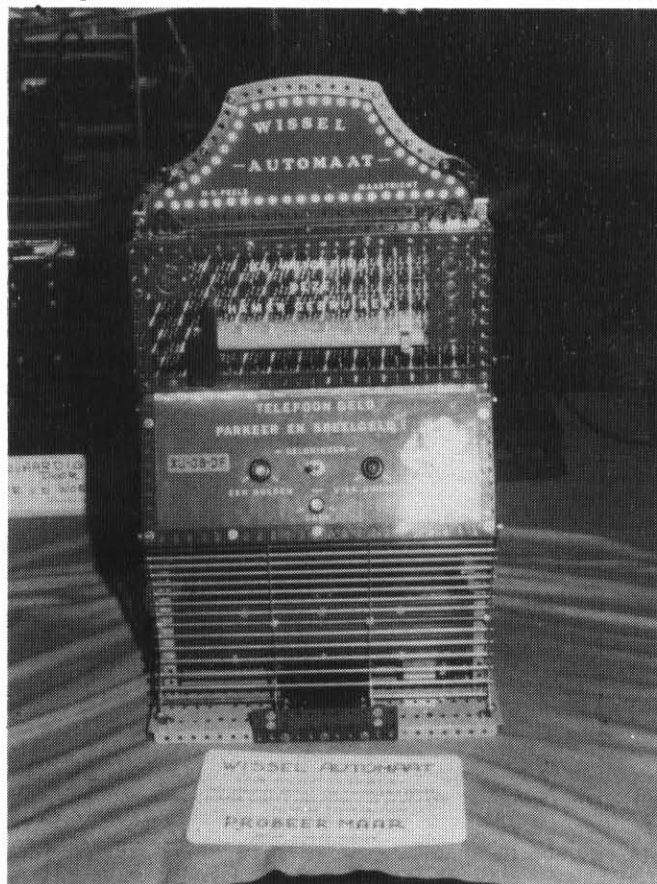
Evenementen

De M.G.N. tentoonstelling te Ede

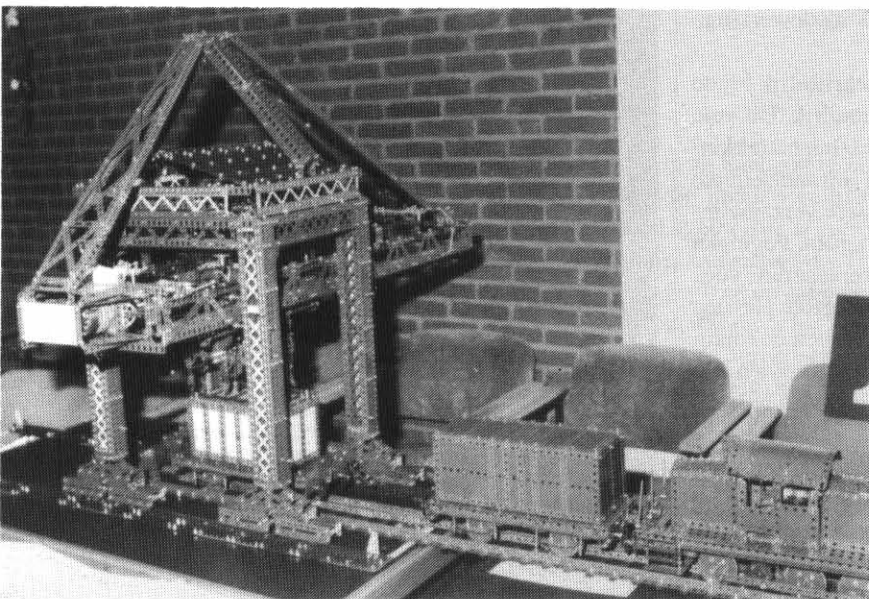
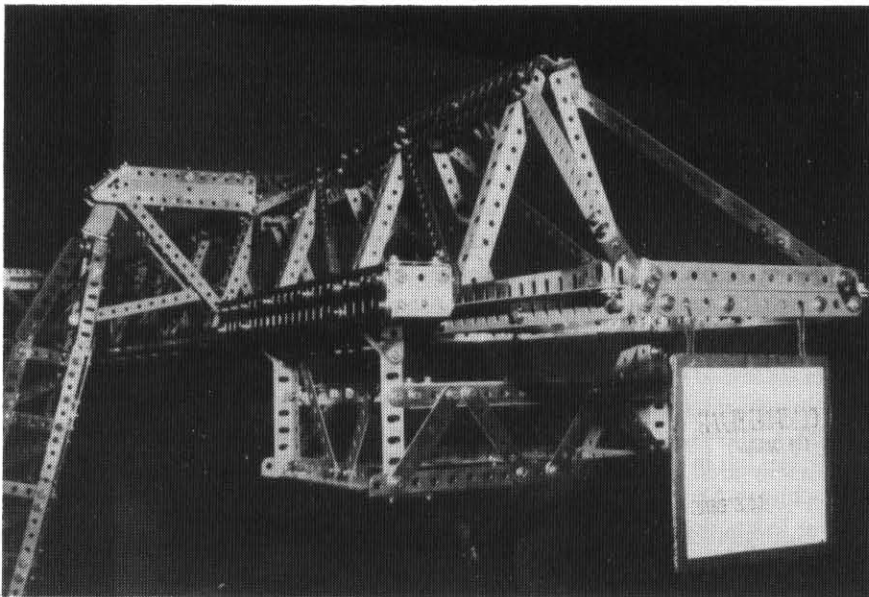
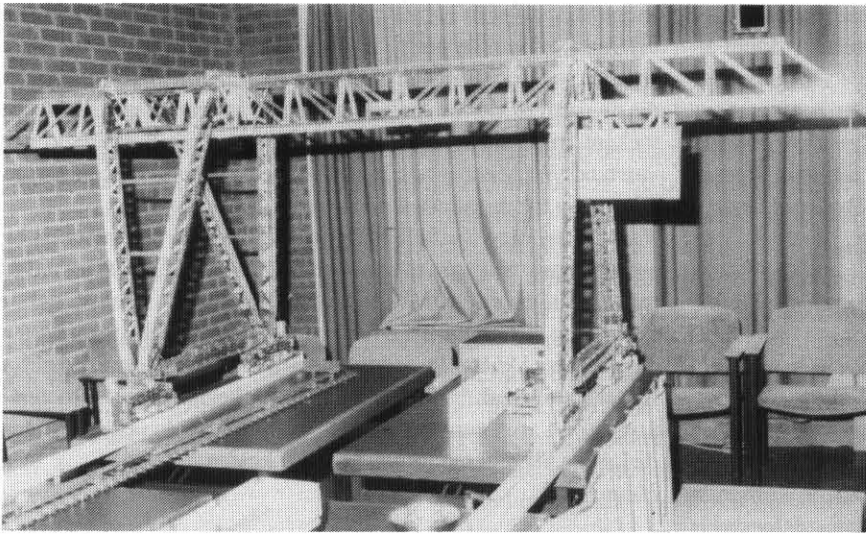
door H.M. Elema

De M.G.N. tentoonstelling die van 22 juli tot 12 augustus werd gehouden in de Reehorst te Ede kan gerust een succes genoemd worden. Dat er bij heet zomerweer weinig bezoekers kwamen, werd gecompenseerd door een goed bezoek op andere dagen en door de verscheidenheid en kwaliteit van de modellen. Het deed ons goed dat zowel Alan Partridge als de familie Schoolar de opzet en de kwaliteit van het tentoongestelde roemden.

De 33 leden die samen ruim 60 modellen exposeerden hebben eer van hun werk. Er waren enkele bijzonder knappe modellen en een paar die door de bezoekers zelf konden worden bediend.

1. De feilloos werkende geldwisselaar van de heer Peels.

2. De solide containerkraan van de heer Stevens.
3. Een detailopname van de natuurgetrouwe driehoekige vakwerkligger.
4. De containerkraan met goederentrein van de heer Schuur.

Verder waren vier speeltafels opgesteld, twee met Meccano en twee met Temsi, een attractie die heel wat jeugdige sleutelaars aan het werk hielp. Hiervoor onze hartelijke dank aan Pyro en Temsi!

De meeste modellen hielden de soms wat ruwe behandeling goed uit, maar zo nu en dan moesten er wat moeren worden vastgezet, een los contact worden verholpen of een gebroken snaar worden vervangen. De video voorstelling van Reehorst 1986, WDR 3 optreden 1987 en Skegex 1987 trok heel wat belangstelling. Ook van deze tentoonstelling zijn weer geslaagde video opnamen gemaakt, door de heer Kanters uit Wageningen. Ze zullen ongetwijfeld te zien zijn op onze volgende bijeenkomst in februari. De verste bezoeker kwam helemaal uit Costa Rica, het was ons lid Geesink die het bezoek aan de Reehorst met vakantie combineerde.

Een rondgang

Het is ondoenlijk om alle 60 modellen uitvoerig te behandelen, vandaar dat er een selectie is gemaakt.

Schuur exposeerde zijn fraaie containerkraan met spoorbaan, knap bedacht en zeer goed van blinkende onderdelen gebouwd. Op dezelfde tafels een containerkraan in aanbouw van *Stevens*. Hij heeft voor het eerst sterke, natuurgetrouwe driehoekige vakwerkliggers gemaakt. Commentaar van Alan Partridge: "Dat wij niet eerder op dit idee zijn gekomen."

Snelders was aanwezig met zijn "perpetuum mobile" fabriek die eerder in Hilversum ook al veel belangstelling trok.

Ritsema was er met een drietal bekende modellen, onder andere met een antieke auto en een wielrijder.

Kok exposeerde een feilloos lopende Corliss stoommachine, een zeker niet gemakkelijk te bouwen model.

De combinatie *Van Vollenhoven* en *Kroon* was er met een kleine portaalkraan die door het publiek kon worden bediend, een groot succes bij de kinderen. Het was opvallen hoe snel de meesten het onder de knie hadden.

Kroon had daarnaast een paar mini-modellen van een trekker, een kinderfietsje en dergelijke meegebracht, simpel maar goed doordacht.

Mikkers liet zijn Bromo stoommachine zien en ook horen, een fraai en goed werkend model.

Bloemendaal had niet minder dan drie modellen staan: een breedstrodorsmachine, zijn bekende scheepsstoommachine die zal worden verdieseld en een model van de eerste serie Stork stoominstallaties. Als men zich realiseert hoe moeilijk het is om een

werkende dorsmachine van Meccano te bouwen dan neemt men de pet diep af voor deze prestatie.

Elema had een simpele flipperkast en een 1903 Naylor stoomvrachtwagen. De flipperkast was, begrijpelijk, een grote attractie voor de kinderen en voor sommige volwassenen.

Karst Quast had naast de gelaarsde kat van Konkoly en een windwijzer met smid en een brievenweger een zeer fraaie industrieroobot die zowel met de hand als met de computer kan worden bediend. Het mechanisme loopt opvallend zuiver en soepel, kortom knap werk.

Nijs heeft de tetraeders van Escher gemechaniseerd, een zeer sterk staaltje.

Freark Dijk had een fraaie Alfetta sportwagen in aanbouw en twee robots meegebracht. Een kleine manipuleerrobot en zijn grote robot met twee armen en een bewegend hoofd, een bijzonder gecompliceerd geheel dat wij niet konden bedienen.

Meurs had nu eens geen weefgetouw of drukpers, maar een bijzonder nauwkeurig gebouwde blokzetkraan.

Van Erk liet het bekende model van een scheepskolenlader uit de handleidingen zien, een klassiek model.

Rolf Roozeboom was er met zijn slingeraap, nu aan een eindloos koord zoals door Robin Schoolar bedacht en met een tijdens de tentoonstelling gemaakte banaan die de aap net niet kan pakken. Helaas kon de jukebox die in Arnhem zo'n succes was door afstellingsmoeilijkheden en vakantie van de bouwer niet werken.

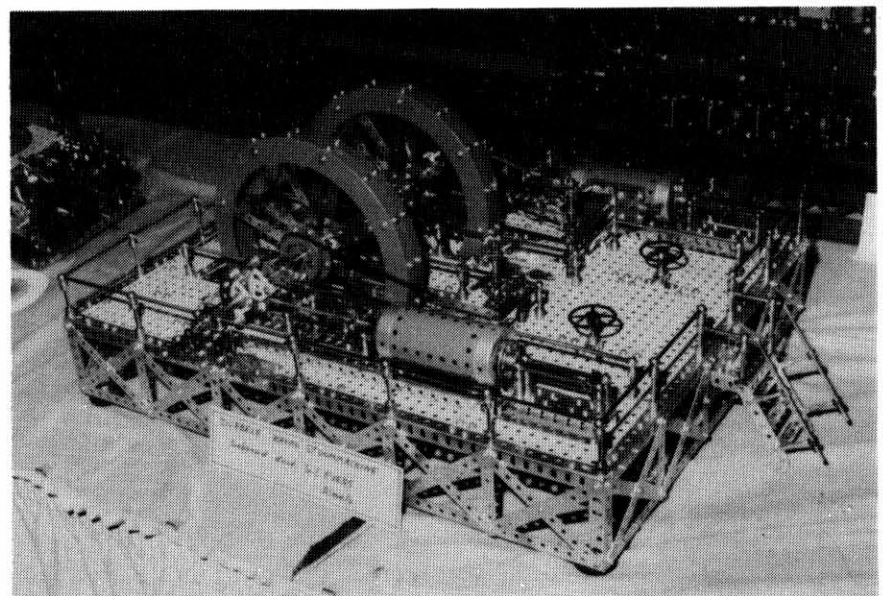
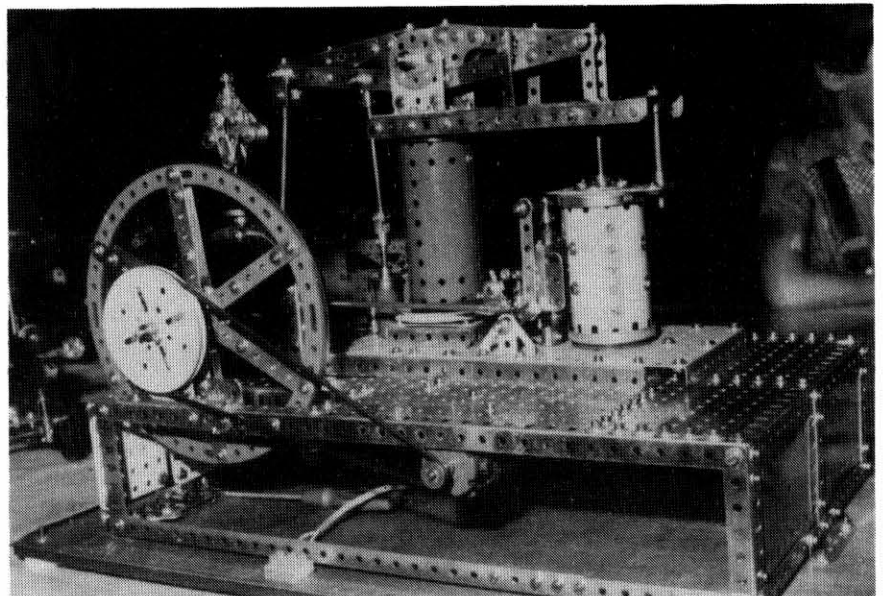
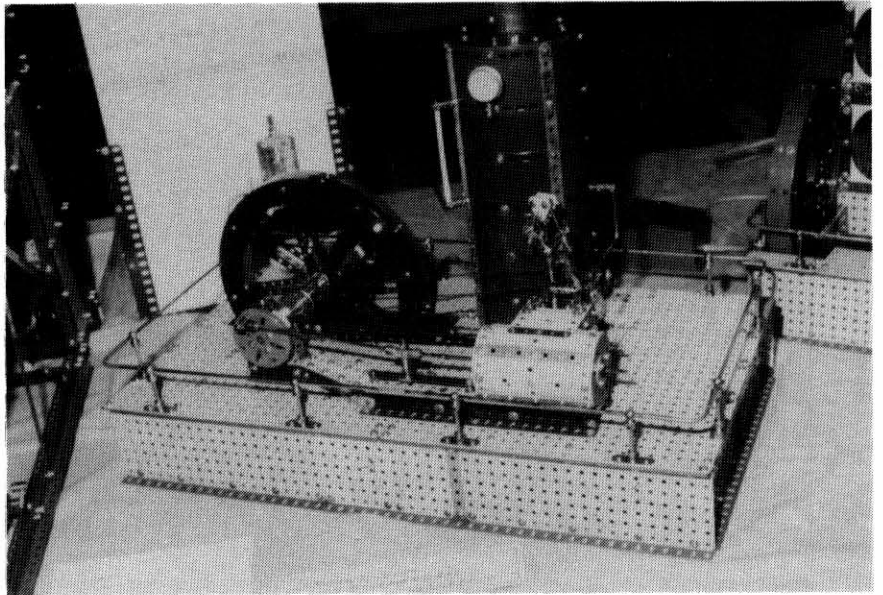
Roozeboom Sr. oogstte veel succes met zijn versie van "het ding", terwijl technisch georiënteerde bezoekers zijn werkende draai- en freesbank bewonderden.

Elshof toonde een mini reuzenrad, zijn bekende goochelrobot en een fraaie blokzetkraan.

Van Leeuwen exposeerde een goed gebouwde Mississippi raderboot en een paar kleine modellen, zoals een Märklin Tower Bridge, een portaalkraan, een mini hijskraan, een simpele windmolen met hamerwerk en een motorkruiser.

Peels stal de show met zijn feilloos werkende geldwisselautomaat. Deze wijselt vier kwartjes voor een gulden of omgekeerd; hij weigert ander geld. Als er een gulden uit komt piept het apparaat ook nog. Dit is een technisch hoogstandje van de eerste orde, dat erg populair was bij het publiek.

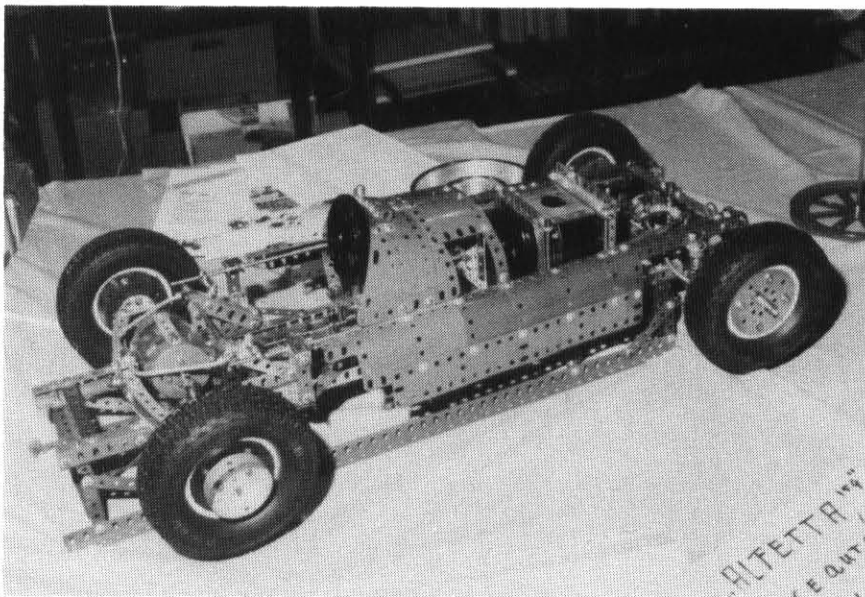
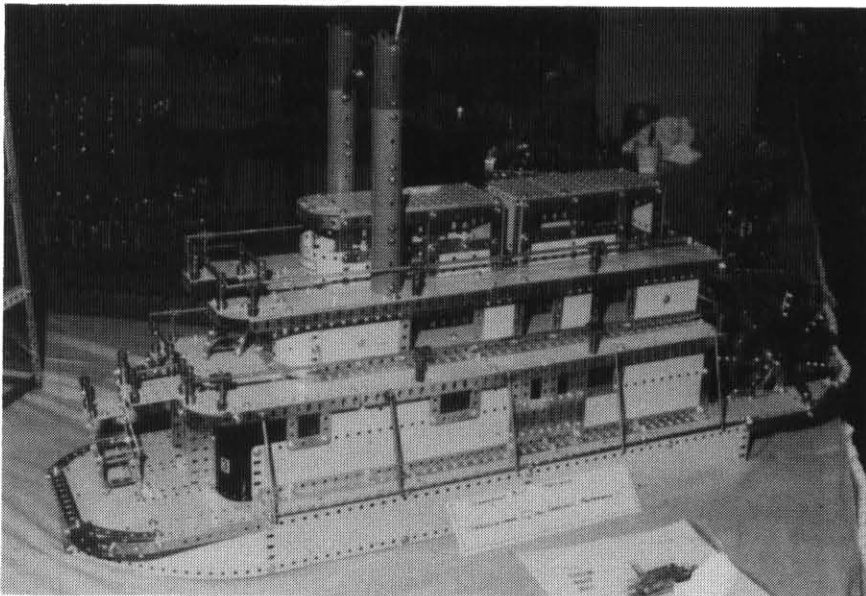
Van der Woerd exposeerde een nog in aanbouw zijnde Zuid-Amerikaanse goederentrein met een tweemotorige General Electric dieselloco, een fraai geheel met veel bijzonder goede details.

5. De Stork stoominstallatie van de heer Bloemendaal.

6. De balansstoommachine van de heer Klarenbeek.

7. De verdubbelde Bromo stoommachine van de heer Evers.

8. De heer Lelyveld met zijn oldtimers en Konkoly's hobbelploaard.

9. De Missisipi radarboot van de heer Van Leeuwen.

10. De nog in aanbouw zijnde Alfetta sportwagen van de heer Dijk.

Sijnja oogstte ook nu weer veel lof voor zijn uitzonderlijk gedetailleerde Locomotion. Het is ongelooflijk hoe een dergelijk ingewikkeld mechanisme zo soepel kan lopen. Dat hij ook kleine juweeltjes kan maken bewees hij met een mini bulldozer.

Evers heeft met zijn dubbel Bromo stoommachine een prima stukje modelbouw geleverd. Alles loopt even soepel, geen eenvoudige opgave. Zijn zuivere krukassen en hun lagering zijn uiterst knap gemaakt.

Venema, altijd goed voor precisiewerk, exposeerde een nauwkeurig gemaakte Konkoly meccanograaf waarmee het publiek zelf kon tekenen, een succes bij de jeugd.

Steenvoorden was er met zijn bekende stier, de balletjes, grijpstuiver en tandartsenstoel. Zijn nieuwe staande klok werd net als in Skegness ook hier als een meesterwerk beschouwd. Hij wijst niet alleen het uur, maar ook de dag en datum, de tijd in verschillende wereldsteden, de maanstand en het hoog water in Rotterdam aan. Het slagwerk kan onafhankelijk van de wijzers worden bijgesteld. Het uurwerk en het slagwerk worden door één gemeenschappelijk gewicht aangedreven.

Klarenbeek had een compacte fraaie balansstoommachine en enkele eenvoudige modellen, zoals een Foden stoomvrachtwagen, een helikopter en een Jeep.

Reijmers deed voor het eerst mee en met niet minder dan een blokzetkraan. De kraan heeft één motor, zodat men het drijfwerk moet schakelen zoals dat voorheen gebruikelijk was.

De Steur was er met een metro voorzien van een speciaal onderstel voor het beter volgen van de bochten, dat nu als proef ook in de werkelijkheid loopt. De metro reed op de baan van *Swarts*, die op dezelfde baan een stoomloc, een "sik" (diesel rangeerloc) en een elloc had.

Van der Kleij kwam met een schitterend gedetailleerde motorfiets, in alle opzichten een pronkstuk.

Lelyveld had niet alleen Konkoly's schommelpaard, maar ook een schitterend model van de allereerste Ford auto, de quadricycle, gebouwd. Daarnaast nog een fraaie old timer. De goedgelijkende Ford op een zo kleine schaal te bouwen is een prestatie op zich.

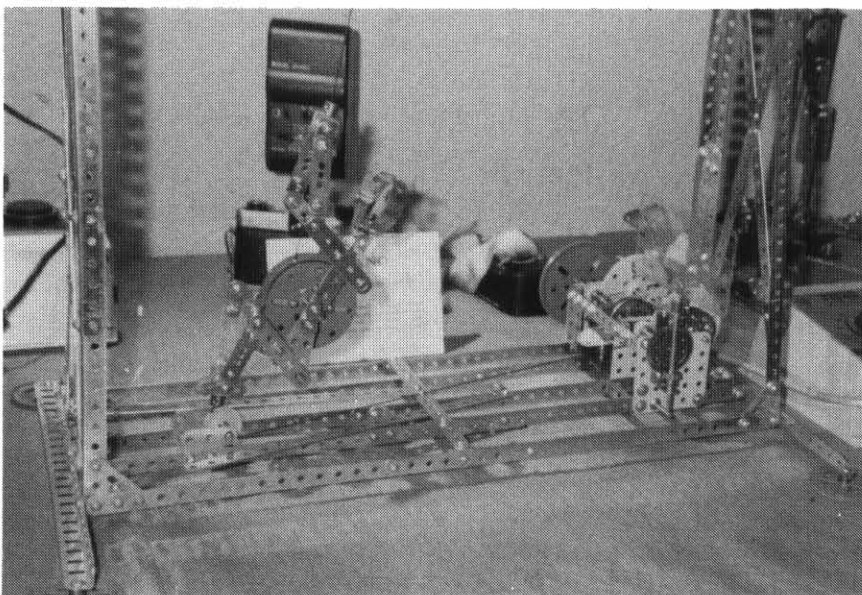
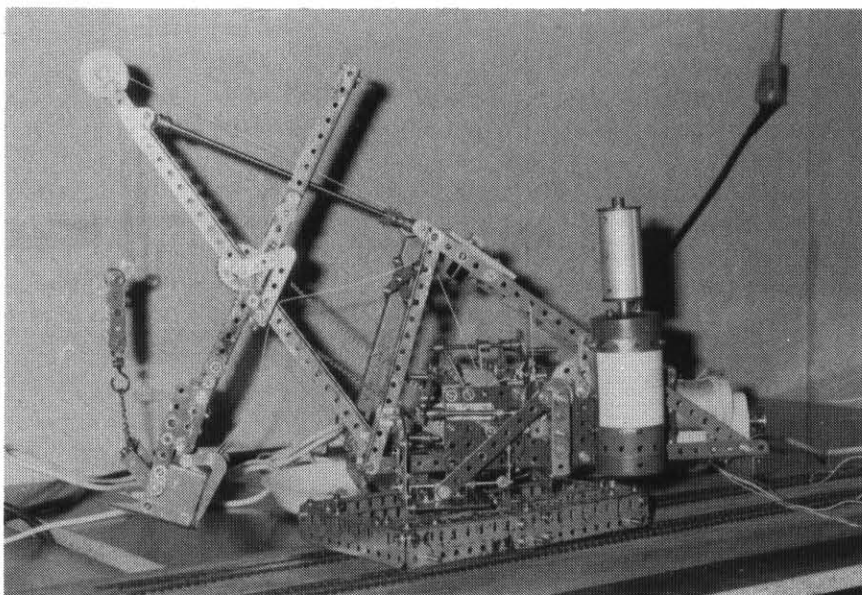
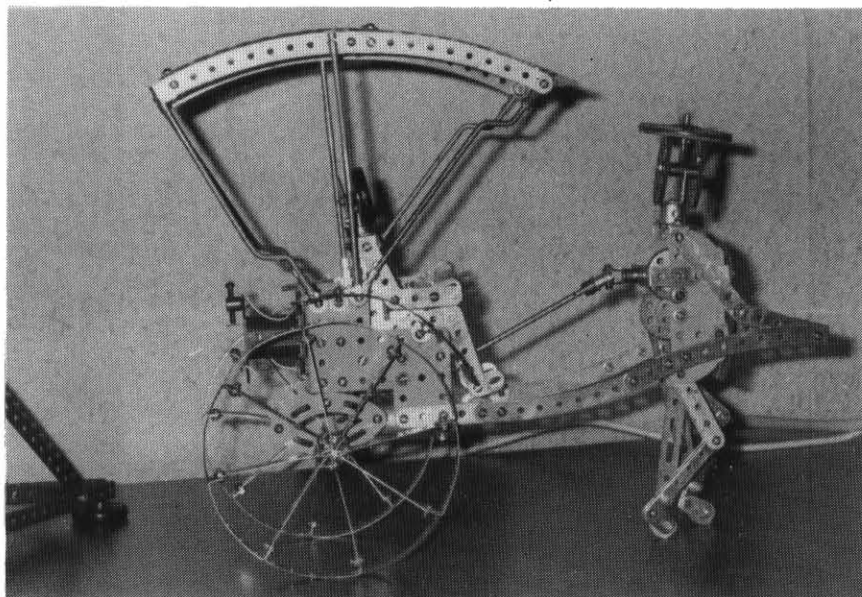
Van de Ruit was er niet alleen met zijn grote radiografisch bestuurd havenkraan, maar ook met een mini blokzetter en enkele klein modellen van de Army Kit.

De vele bezoekers waren terecht enthousiast. Het was een goede representatie van ons Meccano Gilde, in samenwerking met de Reehorst en de beide eerder genoemde leveranciers.

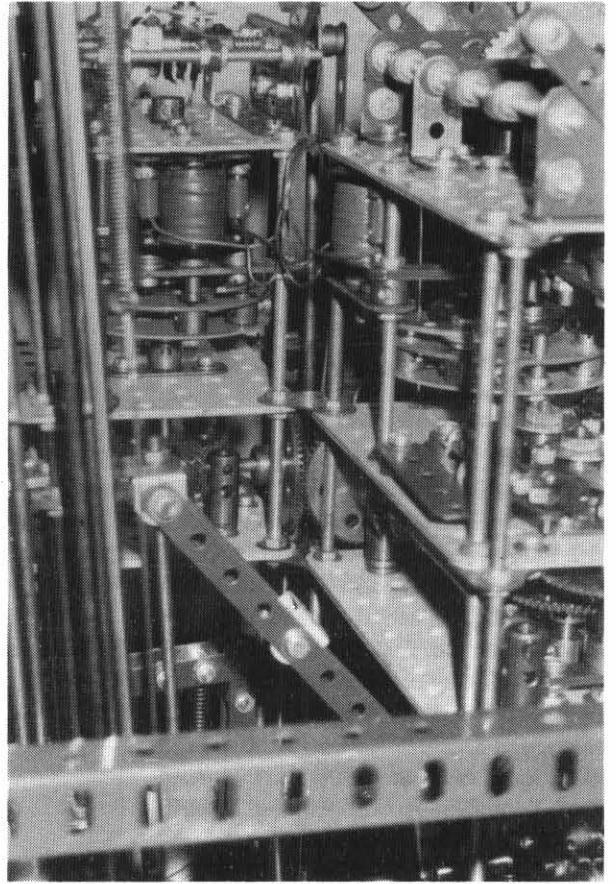
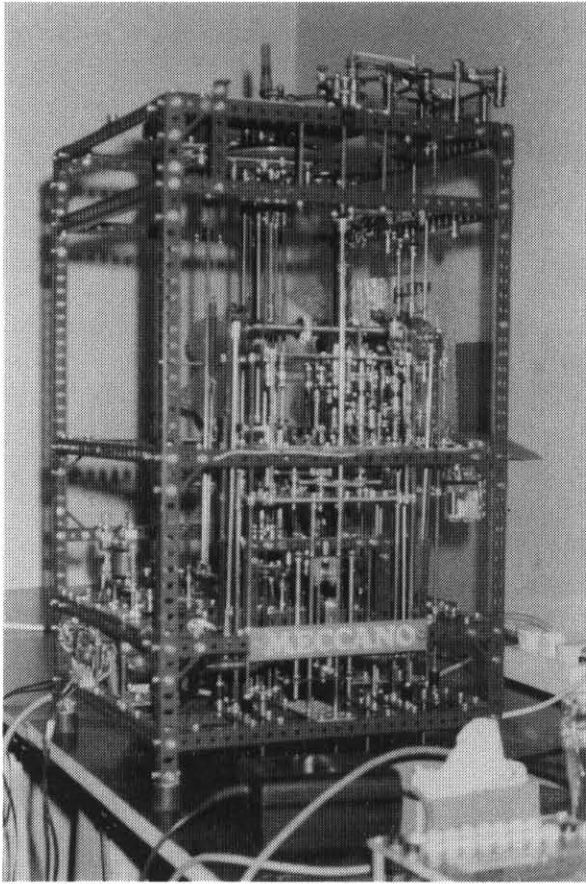
Meccano bijeenkomst te Mechelendoor *H. Mariën en A. Ritsema*

Het museum "Speelgoed en folklore" te Mechelen is wel een heel bijzondere plaats om een Meccano bijeenkomst te organiseren. Het verkeren temidden van al die soorten speelgoed uit het verleden heeft zo zijn charme. Bovendien kan men er even tussenuit breken om in het museum rond te kijken. Op de bovenste etage is er een flinke afdeling van Meccano en eveneens van andere merken metaalbouwdozen uit de periode 1920 tot 1940.

Op zaterdag 16 september vond voor de tweede maal de jaarlijkse bijeenkomst plaats in dit Mechelse speelgoedmuseum. Praktisch alle Belgische leden kwamen met een of meerdere modellen zodat de organisatie in de haast nog een aantal extra tafels moest laten aanrukken. Jan Bressink uit Temse had een leuk Chinees wagentje met loper bij zich en Erik Beek uit Antwerpen een kompakt, doch zeer licht lopend zuidzoekend karretje. R. van Steenkiste uit Morsel bouwde ter gelegenheid van het 25 jarig jubileum van de restauratie van de Brugse Sint Janshuismolen een exacte maquette in rood/groen Meccano in drie dagen tijd. Zijn kleinzoon Bram de Poorter toonde een goedgebouwde derrick kraan van Temsi. Guy Claus uit Gent exposeerde naast zijn bekende zuidzoekend karretje een zeer goed werkende dorsmachine uit de handleiding van uitrusting 10. Tony Rednall uit Kapellen demonstreerde doorlopend zijn onvolprezen cyclograaf waarmee hij dit jaar in Skegness ook al veel belangstelling trok. Deze versie bevatte alweer verbeteringen en toevoegingen aan zijn eigen uitvinding. Daarnaast demonstreerde hij ook nog een met de computer programmeerbaar systeem met stappenmotoren voor de automatische bediening van Meccano modellen. Niet minder dan drie supermodellen sierden deze bijeenkomst. Everaart uit Gent exposeerde een fraai model van de Giant Dragline (supermodel 27) in rood/groen Meccano met een verbeterd mechaniek. Moerman uit Haverlee demonstreerde de grote havenlaadkraan (model 35) met een perfect werkende automatische grijper en Bonne toonde de geïnteresseerden een stoom-graafmachine (model 19a). De jongste deelnemer, de 12 jarige Jelle Rits uit Bonheiden, had verschillende kleine modellen meegenomen. Organisator H. Mariën uit Mechelen toonde een informatiepaneel en een klimmer, een display model afkomstig van Meccano te Calais. J. Ransbotyn uit Brussel verkocht een assortiment Meccano onderdelen. Verheugend was het ook om een ganse delega-

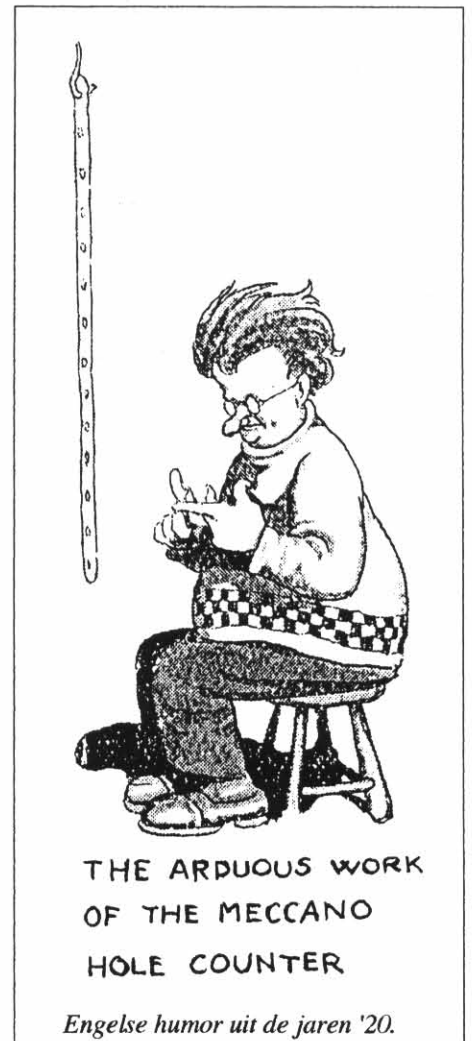
1. *Chinees karretje met loper van de heer Bressink.*
2. *De stoom-graafmachine van de heer Bonne.*
3. *Het display model van een klimmer van de Meccano -fabriek te Calais.*

4 en 5. Overzicht en detail van de cyclograaf van de heer Rendall.
6. De zeer goed werkende dorsmachine uit boek 10 van de heer Claus.

tie uit Nederland te mogen verwelkomen. Stevens toonde een bogie van zijn nog in aanbouw zijnde container-portaalkraan. Kleinekoort had onderdelen bij zich en Kroon liet ook enkele complete mechanieken passend op Meccano zien. De heer Ritsema uit Hilversum en zijn dame, op doorreis naar Frankrijk, stelden hun reis nog een dag uit om aanwezig te kunnen zijn met een Panhard uit 1908 op een draaiende voet en nog wat kleinere modellen. Tevens nam hij de taak op zich om voor dit verslag wat foto's te maken. Verder brachten Ploegmaker, Van Wijngaarden, Marette, Van Bergen en Van Winkel een bezoek aan deze bijeenkomst.

Gezien het toenemende succes van deze Belgische bijeenkomsten, zowel in deelnemers als in modellen, bood de direktie van het speelgoedmuseum reeds spontaan aan om volgend jaar weer een ruime vergaderzaal ter beschikking te stellen. En dat wisten alle aanwezigen bijzonder te waarderen.

THE ARDUOUS WORK
OF THE MECCANO
HOLE COUNTER

Engelse humor uit de jaren '20.

Over de Grens

Buitenlandse bladen

door D. Ravestein en G.V. Kleinekoort

Dat Meccano een wereldwijde belangstelling geniet blijkt uit de vele titels van clubbladen die de redactie ontvangt en door ons worden besproken. Waren dit de vorige keer hoofdzakelijk Engelse bladen, thans beginnen we met een niet Engels blad.

AMS Bulletin 19/89

Hierin staat AMS voor Amis Meccano Suisse en het blad is tweetalig, Frans en Duits. Het onderscheidt zich behalve door de omvang ook door de gedegenheid van de artikelen en de fraaie presentatie.

In dit nummer staat ondermeer een verslag van Peter Matthews over de liquidatie van zijn museum in Johannesburg, waarvan de Meccano collectie in september jongstleden werd geveild. Van Prof. Spinnler een diepgaand en uitgebreid artikel over veranderingen en van H. Kunz een bijdrage over "Gleichrichter Getriebe". Dit zijn tandwielkasten waarbij door middel van tandwielen de draairichting van de twee uitgaande assen beide in dezelfde zin veranderen wanneer de draairichting van de ingaande as verandert. Een systeem dat ondermeer bij speciale boren wordt toegepast. Van de tandwielkasten wordt een uitvoerige bouwbeschrijving gegeven van 10 bladzijden. "Zahnradbahnen" is een coproductie van ons lid G.C. van Straaten met T. Haffter. Naast een stukje historie wordt een aantal systemen gepresenteerd. Vermelden we tenslotte H. Elema's "Fotografieren von Modellen" en een goed geïllustreerde, acht pagina's grote bouwbeschrijving van een Wileco stoommachine van A. Konkoly.

The Southern California Meccano and Erector Newsletter, vol XIII no. 1

Dit blad beperkt zich in hoofdzaak tot het Amerikaanse Erector. Het is goed gedocumenteerd en geïllustreerd en is voor de liefhebber of kenner van dit systeem interessant.

The Canadian Meccanomen's Newsletter no. 32

Dit blad, dat reeds in ons vorige nummer aan de orde is geweest, bevat een uitgebreide bouwbeschrijving van een eenvoudige L'Tourneau Mining Truck over vijf bladzijden. Onder de rubriek "Collector's Corner" en aardig artikel over de Meccano Inventor's Sets zoals die van 1915 tot 1928 werden uitgebracht. Aardig is de tip die gegeven wordt om een moer onder moeilijke omstandigheden toch ter plekke te brengen. Men adviseert daarvoor de vingertop te voorzien van het vet van Goudse kaas!!

Other Systems Newsletter no. 1

Het gaat hier om een nieuw blad dat, zoals de titel zegt, andere systemen als onderwerp heeft. In dit nummer wordt het Oostduitse "Construction" besproken dat momenteel ook hier verkrijgbaar is. Omvang en frequentie van het blad zullen afhankelijk zijn van de belangstelling die hiervoor wordt gewekt.

Meeting Report of the Transvaal Meccano Guild at 19-7-89

Dit "Report" is een verslag van een Meccano bijeenkomst waarin een aantal modellen van leden wordt beschreven. Interessant is echter de bijgevoegde bouwbeschrijving van "The Sleeping Meccanoman". De slapende man is in feite een hand opgeborgen in een kist. Drukt men ondanks de waarschuwing "niet storen" een knop in, dan ontstaat een hels lawaai, het deksel gaat open en uit de doos kruipt een hand waarvan de vingers de knop grijpen en die weer omhoog trekken. Het geluid verstomt daarna, de hand trekt zich terug, sluit het deksel en verdwijnt.

Een zeer origineel en ingewikkeld model van Colin Cohen dat goed wordt beschreven op zeven pagina's maar helaas is geïllustreerd met wat ondermaatse foto's.

Van de boven beschreven artikelen kunnen op de gebruikelijke wijze kopieën worden aangevraagd bij de beheerder van ons documentatiecentrum, de heer H.W.K. van der Woerd.

Meccano veiling

door B.K. Uiling

Op 7 september werd in Londen bij Christie's South Kensington een grote en zeldzame verzameling Dinky toys, Meccano en Hornby treinen geveild in 600 kavels.

De ouderen onder ons zullen zich nog wel de speelgoedwinkel herinneren waar vroeger Meccano werd verkocht. In de tijd vóór Sinterklaas stond dan vaak een werkend Meccano model in de etalage. Deze modellen werden door de fabriek gemaakt en aan hun dealers verkocht of soms ook verhuurd. Een veertigtal van dergelijke modellen werd geveild: een meccanograaf van nikkelen onderdelen uit 1916 f250; een omnibus (een ouderwetse Londense dubbeldekker) uit nikkelen onderdelen anno 1916 f900; "het" Meccano autochassis met elektrische motor, uit rode en groene onderdelen van ca 1928 f500; de bekende block-setting kraan met motoren en rails van rode en vernikkelde onderdelen uit 1970 f4500 en een fraaie draaimolen met een diameter van één meter (1980) f5000 om de toppers te noemen.

In die oude Meccano winkel hing ook nog een kastje, afgedekt met een glasplaat, waarachter alle verkrijgbare onderdelen keurig waren vastgemaakt. Een dergelijke showkast in de originele staat met rode en groene onderdelen uit 1928, gaaf en nog vastgemaakt met de originele touwtjes werd afgehamerd op f5600.

Wat de dozen betreft: een nikkelen uitrusting no 6 in de oorspronkelijke kist en in redelijke staat ging weg voor f3000. Een rode en groene uitrusting no 7 uit 1928, eveneens in de originele kist, bracht evenveel op, evenals een no 10 in blauw en goud uit 1938. Een na-oorlogse uitrusting no 10 (ca 1952) met rode en groene onderdelen in prima staat ging weg voor f5000. Een dergelijke uitrusting uit 1962 bracht f4500 op waarbij gezegd moet worden dat zowel doos als onderdelen er als nieuw uitzagen. Een complete no 10 in kist, in zilver en blauw, niet alleen ongebruikt, maar echt blinkend nieuw, ging weg voor f4200 en een dito, maar iets jonger, eveneens in "mint" conditie, voor f3500.

Hoge prijzen voor zeldzaam of voor zeldzaam gaaf materiaal. Mijn indruk was dat deze stukken voornamelijk door Meccano handelaren als reclame materiaal werden gekocht. De gewone Meccano hobbyist, waarvan er velen in de zaal zaten, kwam er nauwelijks aan te pas. Hij kan zijn materiaal trouwens goedkoper nieuw kopen.

De Meccano vliegtuigbouwdozen stonden volop in de belangstelling. Verschillende geassembleerde modellen zoals een tweedekker, een watervliegtuig, een tweemotorige tweedekker, een driemotorige Junkers werden afgehamerd op prijzen tussen f1200 en f2000. Een beschadigde houten Meccano hangar uit 1934 voor f700.

Ook stapels Meccano lectuur werden geveild. Een twintigtal instructieboekjes uit de periode 1917 - 1931 ging bijvoorbeeld weg voor f500 ofwel f25 per stuk.

Publicaties

TECHNIQUES OF MECCANO, door Alan Partridge, 22 pagina's, formaat A5, £1.87 inclusief porto. Te bestellen door inzenden van een Eurocheque voor dit bedrag aan de auteur (63 Clifton Road, Sutton Coldfield, West Midlands, B73 6EN, Groot-Brittannië).

De laatste jaren is er in Groot-Brittannië een grote hoeveelheid publicaties over Meccano verschenen. Niet alleen de bekende Hornby Companion serie, maar ook boeken en brochures in eigen beheer door Meccano-hobbyisten uitgebracht. Het onderhavige boekje bevat geen bouwbeschrijvingen maar is een soort handboek van elementaire constructietechnieken. Zo staat er een stukje in over het juiste gebruik van boutjes en moeren, onderleggingen en gereedschappen, de juiste bouw van doosvormige constructies met verstijvingsbalken en al, assen en lagers, tandwielen (wist U dat er op simpele wijze van standaardonderdelen elliptische tandwielen te maken zijn?), ketting- en drijfriemtransmissies, restauratie van onderdelen en nog veel meer. Er is een pagina met schetsjes waaronder dat van een goedwerkende strokenbuiger. Op de laatste bladzijde is een bibliografie opgenomen van andere publicaties van de auteur. Het geheel is aan te bevelen voor zowel beginners als voor degenen die denken "het allemaal al te weten".

G.C.van Straaten.

MECCANO, door Brian W.Rowe, ruim 200 pagina's, formaat A4, £8, te bestellen bij de auteur (23 Courtenay Park, Newton Abbot, Devon TQ12 2HB, Groot-Brittannië).

Het is moeilijk om de onderhavige publicatie te rubriceren, waarschijnlijk is het nog het beste een dossier te noemen. Het gaat hier namelijk om een compilatie van overgedruken van Meccano Magazines en andere tijdschriften die betrekking hebben op de meer dan vijftigjarige Meccano activiteiten van de auteur. Zowel afbeeldingen van modellen waarmee hij diverse Meccanowedstrijden heeft gewonnen (zoals met een schaal 1:1 werkende stencilmachine) als ook artikelen en tips van zijn hand. Ook zijn reproducties van documentatie over Meccano uitrustingen, Märklin en Temsi opgenomen. Interessant zijn de afbeeldingen (en commentaar daarop) van complete dozen uit de gigantische verzameling van de samensteller van het boek. Er is een complete bouwbeschrijving opgenomen van een Meccanomodel van een miniatuur staande stoommachine zoals die door bijvoorbeeld Märklin en Bing gemaakt zijn. De auteur kan echter van een aantal in het boek afgebeelde modellen bouwbeschrijvingen plus kleurenfoto's leveren; wie "MECCANO" bij hem bestelt mag één zo'n beschrijving uitzoeken van zijn lijst van meer dan 50 instructies. Het verdient dan ook aanbeveling om eerst die lijst aan te vragen onder bijsluiting van een internationale antwoordcoupon (verkrijgbaar op elk postkantoor). Betaling van het boek kan per Eurocheque na opgave van de portokosten. Tenslotte kan nog vermeld worden dat de heer Rowe ook tweedehands en nieuwe Meccano onderdelen en dozen kan leveren, alsmede fotocopies van documentatie.

G.C.van Straaten.

Heruitgave Meccano Magazines.

door J.H.Schurink.

Voor het derde jaar in successie heeft onze Engelse Meccano kollega Alan Curtis een drietal fascimile-herdrukken van oude Meccano Magazines doen verschijnen. Nu zijn de eerste negen nummers klaar.

Voor de hanteerbaarheid én het gemak zijn de oorspronkelijke formaten niet gehandhaafd, maar is gekozen voor het iets kleinere A4 formaat in een stevige kunstdruk kwaliteit. Hiermede kan bereikt worden, dat na enige jaren het totaal aan uitgaven kan worden ingebonden.

Hoewel in de tot nu toe verschenen nummers (nog) geen Supermodellen worden beschreven, is het toch bijzonder leerzaam voor de Meccanomen te lezen in de Meccano Magazines van toen (1916 en volgende jaren) op welke wijze Meccano leefde en beleefd werd.

Vanaf het eerste nummer van 'Meccano Magazine' staat de Meccano 'Competition' centraal. Ook tegenwoordig behoren competitions nog steeds bij Meccano, maar 'Eerste Prijs van £ 50' (in die tijd!) is er nu niet meer bij.

Dit heruitgave-initiatief van Alan Curtis verdient ons aller steun. Het aanschaffen van deze uitgaven zij dan ook van harte aanbevoelen! Vanwege de kosten hoeft U het niet te laten: De eerste negen nummers kosten samen £ 9.10 (inclusief porto). Betaling met Eurocheque mogelijk. Gebruik géén dure postwissel: het halen bij de bank van een £ 10 biljet is goedkoper en past in een brief! Adres: Alan Curtis, 34 Mighell Avenue, Redbridge, Ilford, Essex IG4 5JW, England.

Mechanismen

Lagerstoel

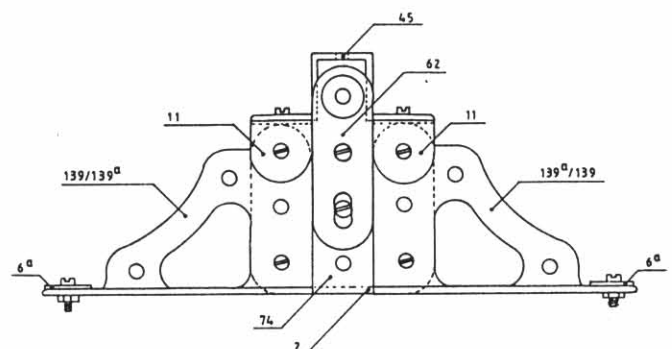
door G.J. Evers

Bij het bouwen van een dubbele Bromo stoommachine, afgeleid van de modellen van Elema en Mikkers, was het een uitdaging een realistische lagerstoel te ontwerpen. Het resultaat is weergegeven in onderstaande tekening. De strips 2 en 6 zijn aangebracht voor een beter ogend geheel. Bij plaatsing langs de kant dient 1x 139 en 139a vervangen te worden door 2x 108. Bij het monteren moeten de naafkrukken 62 even worden gericht met een as.

Benodigde Meccano onderdelen:

1x no.2	2x no.62
2x no.6a	2x no.74
2x no.11	2x no.139
1x no.145	2x no.139a

Bouten en moeren

Slagwerk van Meccano Clock Kit no. 2

door J.J.C. Couwenberg

Toelichting op het slagwerk

Gedurende twaalf uur, een half etmaal, slaat de klok totaal:

$$1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11 + 12 = 78 \text{ keer.}$$

Bij elke slag draait het slagwiel over eenzelfde hoek H. Na een half etmaal heeft het slagwiel precies één keer rondgedraaid. De hoek H bedraagt dus:

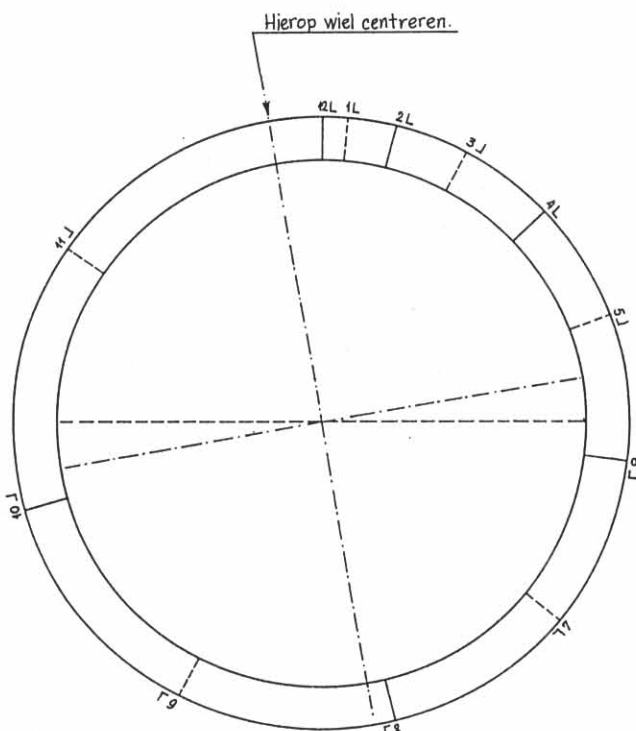
$$H = 360/78 = 4,615 \text{ graden.}$$

De omtrek van het wiel wordt nu verdeeld in veelvouden van H. Bijvoorbeeld: om 5 uur doorloopt het slagwiel een totale hoek van $5 \times H = 23.077$ graden en om 9 uur een hoek van $9 \times H = 41.453$ graden. Als de klok een geheel uur aanwijst, wordt het slagmechanisme ontgrendeld. De grendels zitten onder het slagwiel. Het slagwiel gaat nu draaien en met dezelfde aandrijving wordt ook het slagwerk in beweging gezet. Telkens als het slagwiel een hoek H heeft doorlopen, weerklinkt er een slag. Tijdens het ontgrendelen is tevens de stopgrendel uitgeschoven. Zodra de laatste slag is gegeven, stopt het slagwiel tegen de grendel. Dit herhaalt zich elk uur.

In principe zouden de tanden van het slagwiel op één cirkel staan. Bij Clock no. 2 zijn de tanden om en om over twee tegen elkaar gebouwde wielen (Meccano nr. 118) verdeeld. De tanden van de even uren op het voorste en de tanden van de oneven uren op het achterliggende wiel.

In de bijbehorende figuur zijn al de uren-hoeken zo goed mogelijk uitgezet. Eerst werden alle hoeken berekend en opgetekend, daarna zijn alle lengten van de koorden berekend en nagemeten. Zie de tabel op bladzijde 12.

Van de wielen 118 en de geharde hoeksteen 266 alleen sleuven gebruiken.

Kit Nr 2. MECCANO CHIMING CLOCK ASSEMBLY

VERBETERDE INDELING DER SLAGWIELEN

Er staan nummers bij de tanden. Zo'n nummer verwijst naar de plaats van de tand waarop de urenslag stopt. Bij tand 5 stopt het slaan van 5 uur.

Omdat we gebruik maken van Meccano onderdelen kunnen we de eerste tand niet zo maar ergens neerzetten en de overige daar op richten. Er moeten wel gaatjes of sleuven zitten op de juiste plaatsen. Waar ligt dan het juiste beginpunt?

Dit is in de figuur aangegeven met een scheefstaand (!) assenkruis. Daar moet het slagwiel straks op gecentreerd worden: de gatenrijen van twee haaks op elkaar staande spaken moeten daar overheen vallen.

De bouw van het slagwiel

1) Leg een copie van de tekening (op ware grootte) op een dikke plank waaruit een 4 mm as loodrecht omhoog steekt. Zorg dat deze as precies door het midden van de cirkel steekt.

2) Monteer twee wielen no. 118 met de spaken op elkaar en een naafbuswiel no.24 (met 8 gaten) zo precies mogelijk in het midden.

3) Leg het slagwiel op de tekening met het naafbuswiel naar boven.

4) Richt de gatenrijen van twee haaks op elkaar staande spaken op het scheve assenkruis (streep-stip lijnen). Dat is een goede benadering van de juiste stand om te beginnen met het aanbrengen van de tanden. *Let op:*

a) Alle tanden liggen met het sleufgat op het wiel.

b) Alle tanden worden vastgeschroefd in een sleuf van het wiel; leg dus onder boutkop en moer een onderlegging!

c) De stand van iedere tand is op de tekening aangegeven met een gewone L of een L die achterstevoren staat.

5) Monteer eerst de tanden genummerd 12, 7 en 10. *Let op:* De oneven genummerde tanden op het onderste wiel en de even genummerde tanden op het bovenste wiel.

6) Pas als tanden 12, 7 en 10 echt goed staan, de overige tanden monteren. Ze staan pas goed als van alle tanden de linkerflank precies tegen de richtlijn aanleunt.

7) De tanden 7 en 11 staan niet precies tegenover elkaar zoals sommigen schijnen te menen. Er bestaat trouwens geen enkel paar dat daaraan voldoet.

8) Indien u toch zodanige fouten gemaakt heeft dat het slagwerk verkeerde uren slaat, zoekt u dan uw heil niet in het verzetten van enkele tanden om zo proberenderwijs de fout te corrigeren. Dat lukt vrijwel niet, omdat u onvoldoende kunt vaststellen welke correctie aan welke tand met zekerheid een verbetering geeft. Haal de wielen uit de klok, zet ze opnieuw met behulp van de tekening en bekijk dan waar en hoe u corrigeren kunt.

Indeling van de slagwielen van Meccano Clock no.2

Het uitzetten van de hoeken alleen, zonder te controleren met de lengten der koorden, valt af te raden. Heel geringe afwijkingen in de hoeken kunne reeds waarneembare verplaatsingen van de snijpunten met de cirkel geven. Door de koordelengten na te meten komt men zulke afwijkinge snel op het spoor. De lengte van een koorde die een hoek H overspant bij een straal R bedraagt:

$$\text{Koorde} = 2 \times R \times \sin(H/2)$$

Dit kan op elke zakrekenmachine worden uitgerekend. Voor onze toepassing is de straal R 80 mm. Alle hoeken met bijbehorende koorden zijn voor u reeds berekend en weergegeven in de tabel.

Tabel: Berekeningsresultaten slagwiel Clock no.2

Uur	Uren- hoek	Totale hoek	Koorde op R = 80 mm
0	0.000	0.000	0.000
1	4.615	4.615	6.443
2	9.231	13.846	12.875
3	13.846	27.692	19.286
4	18.462	46.154	25.666
5	23.077	69.231	32.004
6	27.692	96.923	38.291
7	32.308	129.231	44.515
8	36.923	166.154	50.667
9	41.538	207.692	56.737
10	46.154	253.846	62.715
11	50.769	304.615	68.591
12	55.358	360.000	74.356

De figuur is verkleind op 50 %. Een exemplaar op ware grootte kunt u verkrijgen door een lege gefrankeerde enveloppe met uw eigen naam en adres op te sturen naar de redactie. Wilt u in de linker bovenhoek het woord "Slagwerk" vermelden?

Märklin nieuws

door J. van Gemert Smits

Eiffeltoren (doos 1089)

De belangstelling voor deze doos is zo groot, dat Nederland op drie, hooguit vier dozen mag rekenen en deze dozen zijn inmiddels al gereserveerd. Om andere liefhebbers niet teleur te stellen kan ook alleen het handboek worden besteld. De daarop genoemde onderdelen worden bij bestelling tegen sterk gereduceerde prijs uit voorraad franco thuis geleverd. Omdat bij de winkelprijs van f1075 ook de luxe houten doos is inbegrepen, zal de prijs veel lager uitvallen. Dit aanbod geldt tot 1 februari 1990.

Wedstrijd

Stogem-Gesto schrijft een prijsvraag uit voor de fraaiste lift in deze Eiffeltoren die geheel van Märklin is geconstrueerd. De toren moet dan wel voor 1 juni 1990 gereed zijn. Nadere berichtgeving over het jureren en mogelijk tentoonstellen van deze modellen volgt nog. De eerste prijs is de Solardoos.

Jubileumdoos (1075)

Op dit moment is de jubileumdoos 1075 (winkelprijs f275) beschikbaar. Dit is een replica in kleur van doos 3 uit 1927 met een herdruk van modellenboek 71, voor de dozen 1 tot en met 6, met daarin zo'n 200 modellen. De onderdelen van deze doos zijn niet los verkrijgbaar. Er zijn al aanmeldingen binnen, maar omdat er waarschijnlijk 20 dozen komen, is bestellen nog mogelijk.

Autodoos (1076)

Ook komt er een replica van de autobouwoos uit 1936 waarmee een Mercedes-racewagen W-25 kon worden gebouwd. Ook zit in deze doos een herdruk van de handleiding. De fabriek kwam echter met de onprettige mededeling dat het quotum reeds verdeeld was. Het is dus afwachten, maar bestellen voor de zekerheid is natuurlijk altijd mogelijk.

Levering en prijzen

Alle M.G.N. leden ontvangen op de winkeladviesprijzen een korting van 25% en de levering is franco thuis. De kleine voorraad onderdelen uit oude dozen is inmiddels onder de leden verdwenen en de fabriek heeft laten weten geen aanvullingen meer te kunnen sturen. Tot zover Märklin-nieuws.

Mocht u van uw kant vragen hebben, advies willen inwinnen of informatie willen hebben over onderdelen en prijzen, neemt u dan gerust contact op. Het adres is: Westergweg 82, 1815 DH Alkmaar, 02208-97503 of 072-154209.

Inhoudsopgave Meccano Nieuws 6.01 tot 6.04

MN 6.01

Tips: Compacte slipkoppeling; Extra grote vertring voor Märklin EU 1072 motor; Verwijderen scherpe randen onderleggingen no. 38; Balansveer voor kraanarm.

Verslagen: Bezoek Meccano-France; Beurs Eigenhandig te Rotterdam.

Artikelen: Smeermiddelen (2); Meccano slingeraap; Automatische transportbrug (1); Jeep.

Wie levert wat: Nieuwe onderdelen van Jean Estève en Märklin.

MN 6.02

Tips: Compacte slipkoppeling (2); Slipkoppeling; Vlak maken naafbuswielen; Handgreep voor Meccano stuurwiel.

Artikelen: Kleine kraangrijper; Automatische transportbrug (2); Steekasconstructie reuzenrad.

Wie levert wat: Märklin motoren; Aberlang rupsband.

MN 6.03

Tips: Kleine uitgebalanceerde kruk; Gebogen dubbele hoekstrook; Tandstrookgeleiding; Ring met 15 gaten; Speciale overbrengingsverhoudingen met Junior tandwielen.

Artikelen: Bezoek bij Krom; Verbeterde kleine kraangrijper; Stuurmechanismen bij rupsvoertuigen; Drieversnellingsbak met koppeling.

Verslagen: Skegex '88; stoomfestijn Hengevelde.

MN 6.04

Schets Caterpillar stuurmechanisme voor rupsstrekken.

Tips: Tekeningen kruk en gebogen dubbele hoekstrook; Veelzijdig onderdeel no. 215; Praktisch gereedschapsbord; Ketting op gewone tandwielen.

Evenementen: Landelijke MGN bijeenkomst Ede; Modelbouwshow Arnhem; Vrije Tijd beurs Hilversum; Show gemeentebibliotheek Rotterdam; Family '88 Zwolle.

Artikelen: Hoe puriteins zijn wij?; Ombouw Meccano batterijhouder no. 620; Horizontale stoommachine Bromo; epicyclische overbrengingen (1).

Waar te koop: Conrad catalogus; gevlochten koord; Draaicontact voor hijskranen.

Modelbeschrijving

Het Ding met vleugels

door A.G. Roozeboom

Omdat niet iedereen de beschrijving van "The Thing" gezien heeft, volgt hieronder de complete beschrijving.

Onderstel en frame

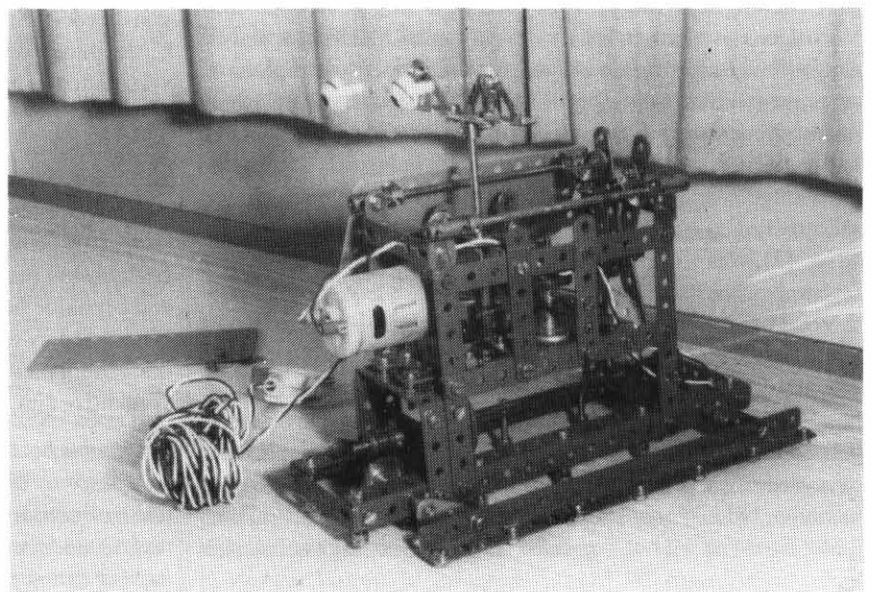
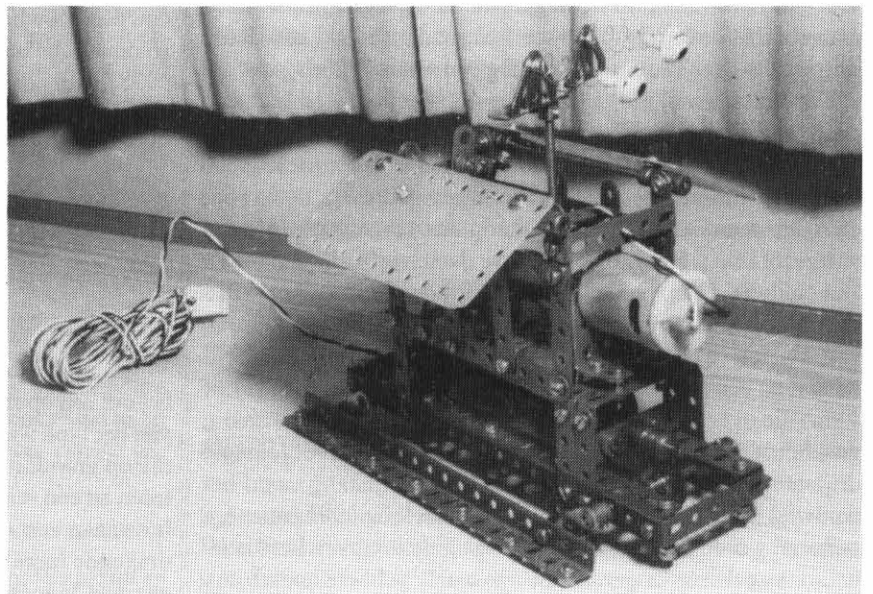
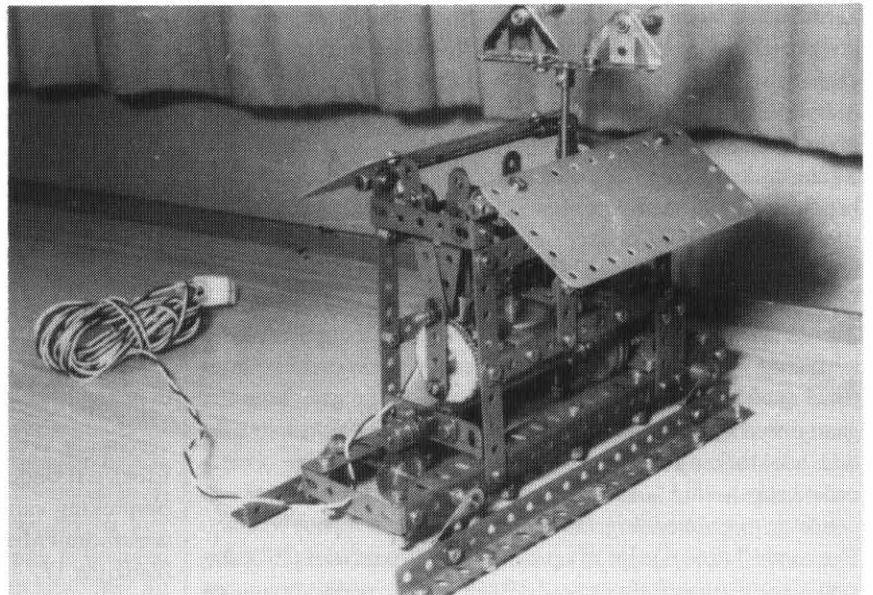
Dit is opgebouwd uit 2 stuks 19 gats hoekbalken (8a) aan beide einden verbonden door een dubbel gebogen strook (48a), bevestigd aan de ronde gaten, zodat de slobgaten dus horizontaal liggen. Vervolgens worden in deze slobgaten om de 4 à 5 gaten lange bouten (111d) of korte draadeinden gezet. Deze vormen de stilstaande poten. Op elk 5e gat vanuit de hoeken wordt nu een 5 gats hoekbalk (9d) met de slobgaten naar boven gemonteerd. Denk er aan hier tenminste 2 onderleggingen tussen te leggen in verband met de latere afstelling van wormwiel en rondsel. Op de kant met de slobgaten worden vervolgens nog losjes 2 stuks 3 gats stroken (6a) gezet. De middelste gaten hiervan worden lagers van de hoofdass. Nu wordt op 5 gaten vanuit elke hoek een 11 gats strip (2) verticaal gemonteerd, welke op het één na bovenste gat door dwars geplaatste dubbel gebogen stroken (48a) met elkaar verbonden worden. Daarna worden de verticale strips (2) horizontaal weer met strips (2) verbonden en wel op het derde gat van boven en 5 gaten lager nogmaals.

De onderste horizontale strips (2) worden door twee dubbele hoekstroken (48a) geplaatst op 3 gaten van het rechter uiteinde en 4 gaten van het linker uiteinde, dwars met elkaar verbonden. Deze laatste verbinding wordt ook gebruikt om een verticale strip (5) aan de bovenliggende horizontale stroken (2) vast te zetten, ook bovenin met een dubbele hoekstrook (48a) als dwarsverbinding. Hetzelfde nogmaals 3 gaten verder doch hier wordt de dubbel gebogen strip (48a) 2 gaten hoger gezet en "hol" geplaatst; ook de bovenste dwarsverbinding (48a) wordt "hol" geplaatst.

Het "kruishoofd" voor de vleugelaandrijving wordt gevormd door een dubbel gebogen strip (48a) die rechtop staat en op het midden bevestigd is van de eerder genoemde dubbel gebogen strip (48a) op 3 gaten van het rechter uiteinde.

Aandrijving

De hoofdass wordt door eerder genoemde gaten gemonteerd met aan beide einden een wormwiel, terwijl een rondsel met 15 tanden (26c) en 2 snaarwielen (21) voorlopig

los tussen de lagers op de as worden geschoven. De wormwielen grijpen elk in een 38 tands rondsel (31), gemonteerd op de drijfassen voor de beide poten, welke op hun beurt op 3 gaten van het uiteinde van het hoofdframe zitten. Deze overbrenging moet juist afgesteld worden met behulp van de eerder los gemonteerde 3 gats stroken (6a) op de dwarsliggers. Wanneer deze hoogte is bepaald, kan meteen de axiale speleng van het rondsel (26c) ingesteld worden, tegenover de zijde waar de motor zal komen. De uiteinden van de wioldrijfassen worden voorzien van een kruk (62), stevig vastgezet en precies evenwijdig aan elkaar. Aan de uiteinden van deze krukken worden de looppoten, ieder bestaande uit een hoekbalk (8a), zodanig scharnierend gemonteerd dat beide poten gelijktijdig naar boven en naar beneden gaan in een soort drijfslag-achtige beweging. Het is verstandig deze hoekbalken aan de onderzijde te voorzien van enige bouten, zodat het geheel in feite op de boutkoppen komt te staan voor een goede grip op de ondergrond.

Het rondsel (26c) grijpt in op een 60 tands tandwiel (27d) die vastgezet is op een as van ca. 10 cm lengte, welke boven de hoofdas opgehangen is aan de beide onderste dwarsverbindingen (48a). Ook hier moeten onder de hoeksteunen (12), waarin de as in de ronde gaten gelagerd is, onderleggingen worden aangebracht om tandwiel en rondsel goed op elkaar in te laten grijpen. Op deze tussenas is ook nog een rondsel (26c) gezet die een haaks tandwiel (28) aandrijft, gemonteerd op een kort asje dat gelagerd is in de beide "hol" gemonteerde dubbele hoekstroken (48a). Op dit asje is tussen de lagers een excentriek (130) bevestigd waarmee de "ogenas" wordt aangedreven. De as voor de ogen steunt aan de onderzijde op een kussenblok (45) dat vastgezet is aan één van de onderste dwarsverbindingen (48a). Het tandwiel (27d) op de tussenas drijft de vleugels direkt aan door een dubbel drijfslag mechanisme. Dit bestaat uit 1 strook van 4 gaten (6) en 2 stuks 5 gats stroken (5). Het kruishoofd bestaat uit een dubbel steunstuk (11), met een lange bout (111 of 111a) die in het middengat is vastgezet. Op deze bout worden, gescheiden door een onderlegging, achtereenvolgens de drijfslangen voor de beide vleugels en de drijfslag vanaf het tandwiel (27d) gestoken waarna het geheel met contramoeren geborgd wordt. Let op de eenvoudige geleiding van het kruishoofd door de eerder genoemde opstaande dubbele hoekstrook (48a).

De vleugels bestaan uit 2 flexibele platen van 11 bij 5 gaten (194e) waarop aan één zijde op 1 gat van de uiteinden stelingen (59) zodanig zijn vastgezet dat een as er nog goed door kan. Vervolgens worden aan het andere gat van de 2 stelingen aan de aangedreven zijde op een afstand van ca. 6 mm (door moeren of ringen) twee haaks op elkaar staande hoeksteunen (12) vastgemaakt. Zorg dat de as nog steeds ongehinderd in de stelingen kan draaien.

De vleugels draaien los om de assen, die vastgezet zijn in askoppelingen (63) op de uiteinden van de verticale 11 gats strips (2), waardoor ze als het ware opgesloten worden. Als laatste worden de hoeksteunen (12) van de vleugels scharnierend verbonden met hun drijfslangen (5).

De rest blijkt, denk ik, voldoende uit de foto's. Ik heb bewust niet gerept over de motor, motorplaatsing en de aandrijving naar de hoofdas omdat ik geen standaard Meccano of Temsi motor gebruikt heb. Type en plaatsing laat ik dus aan uw eigen inzicht over. Alleen nog dit: omdat het geheel aanzienlijk zwaarder werd dan "The Thing", heb ik 2 drijfriemen moeten gebruiken. Ieder die dit na wil bouwen en/of verfraaien wens ik veel plezier toe!

Artikel

Een 'onmogelijk' Supermodel ?

door G.C. van Straaten

In oude reclamefolders en advertenties van Meccano en in het Meccano Magazine (en diverse verenigingstijdschriften) duikt regelmatig op, dat alles kan met Meccano en dat niemand tot nu toe de grenzen van het mogelijke heeft bereikt. Toch zijn er naar mijn mening wel degelijk bepaalde dingen onmogelijk te bouwen met de standaard Meccano onderdelen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan een echt varend schip of een echt, vrij vliegend vliegtuig of een echte stoommachine. Wat daarentegen wel kan tot veler verrassing, is een echte waterpomp, gebouwd van standaard en Elektrikit onderdelen. Zie voor een afbeelding en een korte bespreking van een model van een zogenaamde peristaltische waterpomp Meccano Engineer nummer 11 van maart 1976 op bladzijde 17.

Dit artikeltje gaat echter niet over wat naar alle waarschijnlijkheid echt onmogelijk is, maar over een model dat in het Meccano Magazine vroeger eens is afgebeeld en besproken zonder dat er ooit een bouwbeschrijving van is gepubliceerd. Het gaat om een automatische blokzetkraan uit het Meccano Magazine van maart 1938, bladzijde 172. Vanaf het ogenblik dat ik het artikel onder ogen kreeg heb ik er over nagedacht hoe dat model te bouwen. Steeds liep ik echter vast op een naar mijn idee essentiële punt waar ik tot nu toe nog geen Meccano oplossing voor gevonden heb. Als iemand onder de lezers wel een oplossing heeft, dan houd ik mij uiteraard aanbevolen! Voor mij is dit tot op heden een onmogelijk model...

Beschrijving van het model

Volgens het Meccano Magazine en de daar afgedrukte foto gaat het om een op zich al verdienstelijk model van een blokzetkraan van het type waarbij de arm rust op op een vrij compacte toren die op grondniveau op een rollager draait. Om deze dragende toren zit een ruimere toren van de gebruikelijke constructie met bovenaan een rollager dat de zijdelingse bewegingen van de dragende toern in bedwang houdt. Het gaat dus om een zogenaamde Monotower kraan. In plaats van het speciale blokzetmechaniek van het bekende Supermodel no. 4 zit er een tang aan de hijshaak. De kraan is vast opgesteld en kan niet verreden worden. Eén motor onderin de toren drijft via diverse aftakkingen de verschillende bewegingsmechanieken voor de trolley, de hijstrommel, de tang en het zwenken van de kraanarm aan. De verschillende bewegingen worden bediend door hefboomen aan de basis van het model. Het tweede deel van het model is de programma-automaat die voorzien is van een eigen motor ¹⁾. Net als bij een pianola werkt die met een papierrol waarin gaten zijn geponst. Op de rol drukken veercontacten, via de ponsgaten maken die contact met de onderliggende trommel. Een gemaakt contact sluit een stroomkring waarin een electromagneet zit die een bepaalde hefboom van het kraanmodel aantrekt en zo een bepaalde beweging van de kraan veroorzaakt. De papierrol draait door en als de geprogrammeerde beweging geacht wordt voltooid te zijn, wordt door het eindigen van de gponste opening

1) Volgens het artikel in Meccano Magazine zou de kraanmotor ook de programma-automaat aandrijven. Echter, gezien de illustratie en de verdere beschrijving (de automaat kan ook voor andere modellen gebruikt worden) heeft de automaat naar mijn mening een eigen motor.

de stroomkring onderbroken en springt de hefboom van de kraan weer in de neutrale stand. Op de foto van het model is een zeslaags pyramide te zien van houten blokken die de automatische blokzetkraan in 50 minuten gebouwd heeft van een stuk of twintig blokken.

De bouw van het model

Het bouwen van de kraan zal betrekkelijk weinig problemen opleveren naar mijn mening. De programmamachine op zich eigenlijk ook niet. Het grote probleem zit hem naar het zich laat aanzien in de combinatie van beide mechanismen. De kraan kan volgens eigen inzicht gebouwd worden; de enige verandering die ik ten opzichte van het origineel zou willen aanbevelen is gebruik te maken van aparte motoren voor de diverse bewegingen (hijsen, zwenken, trolley en tang). Naar ik begrepen heb, is dit in overeenstemming met de hedendaagse kraanbouw en heeft dit het voordeel dat de verschillende kraanbewegingen met behulp van een relais uit de Electronic Set op gang te brengen zijn en ook weer op zeer snelle wijze te stoppen zijn. Wat dit laatste betreft: als de stroomtoevoer naar een electromotor wordt onderbroken, zal die motor nog even blijven 'uitdraaien' tot de weerstand van de aangedreven zaken hem tot stilstand brengen. Sluit je daarentegen het relais zodanig aan, dat bij het onderbreken van de stroomtoevoer direkt een contact gesloten wordt dat de aansluitklemmen van de motor kortsluit, dan zal die motor binnen zeer korte tijd stoppen. Hoe de elektrische theorie achter dit gebeuren luidt weet ik niet, alleen dat dit slechts werkt bij gelijkstroommotoren. Een kort artikel hierover (gebaseerd op een idee van ons medelid Roelf Valkema) is te vinden in de Newsletter no. 12, december 1985, van het Sheffield Meccano Guild.

De programmamachine zal geheel volgens eigen ontwerp moeten worden gebouwd, daar de afbeelding in het Meccano Magazine geen details laat zien en de beschrijving ook geen nadere informatie verschaft anders dan dat er een telmechanisme in zit voor het aantal omwentelingen van de aandrijfjas van de gebruikte motor.

De problemen

Twee problemen zitten er in het geheel verborgen. Het eerste en waarschijnlijk niet al te moeilijk op te lossen probleem is, dat de tang die de blokken opneemt en neerzet moet kunnen draaien om de blokken steeds in de juiste stand op elkaar te zetten. Op de foto ligt de onderste laag van de blokken stervormig, de vijf lagen er op liggen in een cirkel of vierkant. Theoretisch zou de tang gedraaid kunnen worden door een mechanisme met koor-daandrijving; het aandrijfkoord moet dan echter steeds gelijk op gevierd en opgewonden worden met het hijskoord van de haak met tang. Hoe dat te verwezenlijken zou ik zo niet weten. Simpel is waarschijnlijk het aanbrenge van een kleine electromotor in de tangconstructie, die via een soepele vrijhangende aansluitkabel voorzien wordt.

Het tweede probleem is dat wat er toe geleid heeft dat ik het model vooralsnog als onmogelijk beschouw. Het gaat hier om de controle op wat er gebeurt of anders gezegd, er moet een of andere vorm van terugmelding zijn. Wat ik bedoel is dit: Stel er zit een in de programmarol een ponsgleuf die er voor zorgt dat er contact gemaakt wordt, waardoor bijvoorbeeld de kraanmotor een hijsbeweging uitvoert van laten we zeggen 150 omwentelingen. Wat nu als om een of andere reden de motor van de programma-automaat eens wat sneller of langzamer draait dan toen de programmarol gemaakt werd? In dat geval zal de

ponsgleuf te snel of te langzaam voortschuiven en zal de kraanmotor te vroeg, respectievelijk te laat ophouden met draaien. Een ander voorbeeld: stel dat de hijskabel niet netjes laag voor laag opgewonden wordt, maar op een klein deel van de trommel in vele lagen, of dat de kabel door vochtig weer of door zware belasting uitrekt. In beide gevallen zal een bepaald aantal omwentelingen van de motoras niet het vooraf bepaalde hijsresultaat geven, maar minder of juist meer. Een derde voorbeeld: stel, de tang mist een blok of het blok valt er uit. De kraan gaat dan door met zijn geprogrammeerde beweging maar het bouwwerk zal niet goed slagen. Voor het voorkómen van dit soort problemen is het noodzakelijk dat er na iedere programma-instructie gecontroleerd wordt of de kraan inderdaad heeft gedaan wat de bedoeling was. Pas als dat zo is, mag de programmarol een stap verder gaan voor de volgende opdracht. Het mooiste zou zijn, dat bij een niet opgepakt blok de kraan het opnieuw zou proberen, maar ik zou ook al tevreden zijn als er een geluidssignaal of zo werd gegeven. Dit alles is te realiseren met een computer en een groot aantal microschemata, maar is het ook te doen met alleen de gewone Meccano onderdelen?? Wie komt er eens met een oplossing, of nog beter, wie bouwt er een geautomatiseerde kraan die feilloos doet wat hierboven beschreven is: een blokkenpyramide bouwen, waarbij de blokken op de juiste manier worden neergelegd??

Wie het wil proberen kan tot één maand na verschijnen van dit nummer van het Meccano Nieuws, tegen overmaking van f0,75 (10 ct fotocopie + 65 ct porto) op mijn postgiro 1671852, een fotocopie van het artikel uit Meccano Magazine verkrijgen.

*G.C. van Straaten
Einsteinstraat 28 c
3817 JT Amersfoort.*

Agenda

6 januari 1990: Zoetermeer

De achtste regionale bijeenkomst te Zoetermeer zal gehouden worden op zaterdag 6 januari. Plaats van samenkomst is wederom 'De Jonker', Jonkerbos 200, Zoetermeer. Aanvang 10 uur. Nader informatie is verkrijgbaar bij: L.M. Steenvoorden, 079-164130.

10 februari 1990: Ede

Landelijke bijeenkomst van het Meccano Gilde te Ede zal gehouden worden op zaterdag 10 februari. Naast de algemene ledenvergadering zal er tijd en ruimte zijn voor expositie, ruil, aan- en verkoop. De zalen zijn geopend vanaf 10 uur. De ledenvergadering begint om 11 uur.

24 maart 1990: Amstelveen

De zesde regionale bijeenkomst te Amstelveen zal gehouden worden in het VOFE-hobbycentrum te Amstelveen. Er zal een onderlinge bouwwedstrijd worden gehouden met als materiaal de inhoud van doos 4 uit 1962. Er kan gebouwd worden in twee klassen: klasse 1 = modellen naar handleidingen, klasse 2 = vrije modellen. De eerste drie prijswinnaars van iedere klasse ontvangen een herinneringsdiploma. Een lijst van onderdelen is gratis verkrijgbaar. Stuur een open enveloppe met uw naam en adres en een postzegel van f 0,65 erop naar: H. van der Woerd, Meerhuysen 4, 1181 PC Amstelveen.

Waar te koop

Meccano nieuws

door Peter Duyff

De Toermalijn, Kruisstraat 65A te Eindhoven, tel. 040-450547 is hoofdzakelijk leverancier van houten kwaliteits speelgoed. Na een bezoek aan de bekende speelgoedbeurs te Neurenberg heeft deze winkel besloten ook het Franse Meccano te gaan voeren.

De dozen 1 tot en met 8X en het rek met de voorverpakte losse onderdelen zijn in de winkel aanwezig. De dozen 9 en 10 zijn niet uit voorraad leverbaar maar kunnen natuurlijk besteld worden. De winkel levert ook de bekende groene Temsi-motoren.

Advertenties

Oproep: Wie is in staat voor een Meccano-stoommachine een tandwiel met 78 tanden te maken? De diameter staat vast en het moeten kleinere tanden zijn dan de gangbare Meccano-maatvoering.

J. Schurink, Bathmen, 05704-2815.

Gevraagd: Montex, ook wel bekend als Meccano X. Dit bouwstelsel lijkt wat op Trix, maar de gaatjes zitten niet verspringend maar op één rij. Ook een enkel onderdeel is welkom. Tevens gevraagd harnaslussen.

H.A. Oosterhout, Leidsekade 85 I, 1017 PN Amsterdam, 020-230755.

Gevraagd: Lege originele houten Meccano kisten. In goede conditie verkerende Engels Meccano Magazines, alsmede Meccano handleidingen. Tevens Dinky Toys gevraagd. Aanbiedingen voorzien van prijzen naar:

E. Heyman, Postbus 1102, 1300 BA Almere-Stad.

Gevraagd: Goede fotocopies van Nederlands-talige bouwbeschrijvingen van MM en LSM-modellen. Ik ben speciaal op zoek naar een Nederlandse beschrijving van het Meccano Motor Chassis LSM 1a. Dit is in Nederland uitgekomen onder Model No. 7.1 Meccano Automobiel Chassis.

Volkert Schuurman, Verversstraat 27, 1011 HZ Amsterdam.

Ruilen: Wie heeft blauwe en gele Meccano-onderdelen en wil deze ruilen tegen rood, groen en blank? Niet elk nummer of aantal behoeft bij ruil gelijk te zijn.

Tevens te koop: Temsi transformator voor wissel- en gelijkstroom, f 40,-.

B.J. van Ark, de Mans 12, 7548 CX Boekelo.

Aangeboden: Engelse en Franse Meccano onderdelen (geel, blauw en blank), lijst op aanvraag; partij nieuwe Temsi; 8 x no. 7, Engels, zilverkleur, als nieuw. Graag ruilen voor Engels groen/rood.

G. Olthof, A. Mauvestraat 63, 1741 JE Schagen, 02240-12845.

Aangeboden: ca. 10 kg Meccano onderdelen in houten kist. Graag ruilen voor Match Box modellen 1-75 serie, tot 1969, of Dinky Toys.

K.W. Scholten, Industrieweg 1, 1687 AG Wognum, 02297-1560.

Te koop: Gigantische Meccano-uitrusting in 2 fraaie bergmeubelen alsmede veel boeken, bouwbeschrijvingen, magazines en manuals, een zeer royale Märklin aanvulling en wat Temsi. Veel motoren. Alles bijna nieuw, nieuwwaarde dik in 5 cijfers, vraagprijs f 4.500,-. Lijst tegen f. 2,50 porto. Bezichtiging na afspraak.

Mw. H.A.C. Bakker, Utrecht, 030-612405.

Te koop: Leaflets 1 t/m 30 (E, 184 blz.); 1 t/m 15 (F. 94 blz.), modelboeken 3 t/m 9 in kleur; fotocopie nr 9 met leaflets 9.1 t/m 9.10 (E).

J. Zaaijer, Ermelo, 03417-53229.

Te koop: Stogem-Gesto kan uit voorraad alle onderdelen, evenals dozen, motoren en trafo's van het huidige Märklin-programma leveren. Er is nog een beperkte voorraad van doos C. In principe krijgen M.G.N. leden 25 % korting; levering franco thuis. Folders, prijslijsten etc. op aanvraag verkrijgbaar. Afhalen en bezoek is mogelijk na afspraak.

Stogem-Gesto, J. van Oldenburglaan 10, 1861 JT Bergen, 02208-97503, privé: Westerweg 82, 1815 DH Alkmaar, 072-154209.

Te koop: Franse Meccano Magazines à f 2,50 per stuk: 1955: juli en dec; 1956: jan, febr, mrt, april, mei, juni, juli, aug, sept, okt, nov. Engelse Meccano Magazines à 12,50 per stuk: nov en dec 1935, febr 1937.

Ingebonden Engelse Meccano Magazines: jan t/m juni 1934 en jan t/m juni 1935 à f 75,- per band.

A.W. de Herder, Ulvenhout, 076-613068.

Te koop: Riemschijf 21 messing, 5 naafbuswielen 24 en 1 x 24b, tezamen f 12,50; Tractorbouwdoosje 6013, ongebruikt, f 10,-. Te ruil: 3-voudig excentriek 130 rood/goud voor geheel rood; 'Het gebruik van Meccano onderdelen' uit 1932 voor voorbeeldenboekje doos 4-7 jaren '30.

G.C. van Straaten, Einsteinstraat 28-C, 3817 JT Amersfoort, 033-614061 (19-21 uur).

Te koop: Märklin dozen 1, 1A, 2A uit 1920; Meccano dozen 1A, 3A uit 1923; E 20 electromotor; veermotor nikkel, losse onderdelen en een grote kraan in rood/groen. Gevraagd: trein spoor 0 en vliegtuigonderdelen.

Bart Hoogeveen, Fuikweg 23, 2141 XG Vijfhuizen, 02508-1002.

Te koop: Meccano onderdelen, ongeveer gelijk aan 2 kisten 10. Hoofdkleur rood/groen. Voorts enige Märklin onderdelen en een partijtje electrisch hobby materiaal.

F. Fopma, Hamburgerweg 31, 3851 EG Ermelo, 03417-51274.

Te koop: Meccano digger bucket no. 169 grijs. Trix nieuw in doos: Elementrix 902, 943-1B, 945-1D (3 stuks), 1 doosje Trix Made in England (?). Erector in originele kist met boekje.

I.M. Koolen, Tramburgweg 40, 5707 XZ Helmond, 04920-43650.

Te koop: Uitrusting 10 rood/groen, netjes gebruikt, in originele kist nr 10 met trays, f 2.700,-. Grote partij onderdelen: ruim 00 t/m 9, plus 2 x 143, 2 x 143A, 1 x 180, 1 x E20R, 1 x E0 20 etc. f 1.600,-.

J. Mulder, Beekforel 33, 2318 NA Leiden, 071-213880.